

ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΔΕΥΤΕΡΑ

ΟΙ ΜΟΓΕΝΕΙΑ

ΕΤΟΣ Α'

ΤΟΜΟΣ 24

PIERRE VALDAGNE

Ἡ Γόνιμα

ΔΙΖΥΓΩΜΙΟ

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

(ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ)

ΕΤΟΣ 11 -27 Αυγούστου 1937 ΑΡΙΘ. 24

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΤΟΜΟΥ ΔΡΧ. 5

Ίδρυτής: ΚΩΝΣΤ. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ

Διευθυντής: ΝΙΚ. ΚΑΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

Γραφεία: Όδός Γερμανού Παλαιών Πατρών 5 Β
Τηλέφ. 26-135

Συνδρομή έτησια: Έσωτερικού Δρ. 200 Έξωτερικού \$ 7
Έξαμηνος: 100 \$ 3,50
και δι' όλην την Άφρικήν και Βελγικόν Κογκό έτησια συνδρομή σελλίνια 30.

Αι έπιστολαι και τα χρηματικά έμβάσματα δέον να αποστέλονται προς τον Διτην της «Οικογενείας» κ. Νικ. Καμαρινόπουλον, όδός Γερμανού Παλαιών Πατρών 5 β, Άθήναι.

Έν Άμερικη, έχει αναλάβει την έγγραφην συνδρομητών και την κατά φύλλον πώλησιν, ή Έταιρία New York News Agency General P. O. Box 497, New York City, εκπροσωπούμένη παρά του κ. Κ. Καλοπούλου.

ΣΤΟΝ ΤΟΜΟ ΤΗΣ
“ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ”,
ΤΗΣ ΠΡΟΣΕΧΟΥΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ
ΤΟ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑ ΤΟΥ
ΠΩΛ ΖΕΡΑΛΝΤΥ
ΑΥΤΗ ΕΙΝΕ Η ΑΓΑΠΗ

ΚΑΙ ΑΛΛΗ ΠΟΙΚΙΛΗ ΥΛΗ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΣΩΝ
“ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ”

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

ΔΩΡΕΑ

ΗΜΕΡΟΜ.

ΑΡΙΘ.

168885
35283

Έξεδόθησαν μέχρι σήμερα:

- 1] «Λεϊλά» του ΜΑΡΣΕΛ ΠΡΕΒΩ
- 2] «Τρελλή από αγάπη» του Α. ΝΤΕΛΚΑΝ
- 3] «Το ημερολόγιο μιᾶς παντρεμένης» του ΜΑΡΣΕΛ ΠΡΕΒΩ
- 4] «Γιατί νά σ' αγαπήσω;» του Μ. ΡΕΝΟΥΑΡ
- 5] Το «μυστήριο μιᾶς γυναίκας» τῆς ΝΤΕΛΛΥ
- 6] «Ἡ Φιλάρεσκη» του ΠΩΛ ΕΡΒΙΕ
- 7] Το εἰδύλλιο τῆς ωραίας ντὶ Καρέπνα του ΖΩΡΖ ΟΝΕ
- 8] «Μιά ἐξωτική αγάπη» του ΜΑΡΣΕΛ ΠΡΕΒΩ
- 9] «Εἰδύλλιο στό Βόσπορο» του ΚΛΩΝΤ ΦΑΡΡΕΡ
- 10] «Ἡ τέχνη τοῦ φλέρτ» του ΚΑΤΟΥΛ ΜΑΝΤΕΣ
- 11] «Ὁ ἔρωσ μιᾶς κατασκόπου» τῆς ΝΤΕΛΛΥ
- 12] «Γαμήλιο ταξίδι» του Γ. ΟΝΕ
- 13] «Ὁ Γάμος τῆς Μαριάννας» του ΠΩΛ ΖΕΡΑΛΝΤΥ
- 14] «Ραγισμένες καρδιές» του ΕΝΤΜΟΝΤ ΓΚΟΝΚΟΥΡ
- 15] Ἀνάμεσα σέ δυό αγάπες του ΑΝΡΥ ΜΠΟΡΝΤΩ
- 16] Ναταλία Μαντορέ του ΑΜΠΕΛ ΕΡΜΑΝ
- 17] Τά ματωμένα τριαντάφυλλα τῆς ΝΑΤΑΛΥ ΝΤ' ΕΣΤΡΟΥΘ
- 18] Ρωμαντικές, αγάπες τῆς ΜΑΘΙΛΔΗΣ ΣΕΡΑΟ
- 19] Σ' αγαπῶ Ὑβελίζ του ΓΚΟΥ-ΙΝΤΟ ΝΤΑ ΒΕΡΩΝΑ
- 20] Ὁ ἔρωσ τῆς Μαρίας Ἰβάνοβνας του ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΠΟΥΣΚΙΝ
- 21] Ἐνας ἀριστοκρατικός γάμος του ΟΚΤΑΒ. ΦΕΓΙΕ
- 22] Μάτζυ του ΜΑΡΚΑΛ ΛΕΚΕ
- 23] Τὸ ρομάντζο μιᾶς γυναίκας του ΒΙΚΤΩΡΟΣ ΣΤΕΡΜΠΟΥΛΙΕ

I

Η ΞΕΡΑ απόψε γιατί ἦμουν τόσο ὡμορφῇ! "Ἡξερα πολὺ καλά γιατί σ' αὐτὸ τὸ δειπνὸ ἦμουν ἐξαιρετικὰ εὐτυχισμένη. Ὁμολογῶ δὲ ὅτι ποτὲ ἄλλοτε δὲν εἶχα σκεφθῇ τόσο πολὺ γιὰ κείνον. Ὡστόσο ἐνοιῶθα μιὰ ἰδιαίτερη εὐχαρίστησι νὰ αἰσθάνουμαι ὅτι τὰ ἐλέμματα τῶν ἀνδρῶν χάιδευσαν τὴν ὡμορφιά μου, ὅτι τ' ἄρωμα τῶν μαλλιῶν μου σὲ κάθε χορὸ ἐρέθιζε τὰ νεῦρα τοῦ καθαρὰ γοητευτικῆ μου κι' ὅτι ἡ φωνή μου ἦταν γι' αὐτοὺς μιὰ ὑπερκόσμια καὶ μουσικῇ.

"Α, Ροζίνα!... Ροζίνα πού εἶσαι πάντα εὐθυμῇ, Ροζίνα πού «πουλάς κι' ἀγοράζεις» τίς καρδιές τῶν ἀνδρῶν, Ροζίνα πού ἦσουν ἀπόψε πῶς ὡμορφῇ ἀπὸ κάθε ἄλλῃ φορὰ καὶ πῶς εὐτυχισμένη, πρέπει νὰ μὴν ἔχῃς καθόλου παράπονο. Ἀπόψε κατάλαβες ὅτι ὁ Ἀντουάν σὲ λατρεῖ, ὅτι σ' ἀγαπᾷ παράφορα. Τὸ ἐξέλεπες ἄλλωστε ἀπὸ τὸ βλέμμα τοῦ πού σὲ κυττοῦσε μ' ἀπερίγραπτῇ λατρείᾳ. Τὸ αἰσθανόσουν ἀπὸ τὰ μισόλογά του κι' ἀπὸ τὸν τρόπο πού σοῦ ἐπίανε τὰ χέρια γιὰ νὰ τὰ φιλήσῃ μ' ἀπερίγραπτῇ τρυφερότητα. Κι' ὅλη αὐτὴ ἡ εὐτυχία σου προεκλήθη ἀπὸ μιὰ λέξι, μιὰ αὐθόρμητη λέξι θαυμασμοῦ τὴν ὁποία εἶπες στὸ Σαλόνι τῶν Καλλιτεχνῶν στὸ Λοῦβρο.

Ὁ Ἀντουάν Ὁρζερὲ ἦταν πράγματι ἀξιοθαύμαστος. Οἱ γλύπται, οἱ συνάδελφοί του λέγαν γι' αὐτόν:

— Ὁ Ὁρζερὲ ἔχει ἕνα δικό του τρόπο νὰ ἐμπνέεται τὰ ἔργα του. Ἡ συνθέσεις του ἔχουν κάτι τὸ ὑπερβολικὰ παθητικόν. Κι' ἀλήθεια συχνὰ ἀποκαλύπτεται ὅτι λατρεῖ κυριολεκτικῶς τὴ ζωὴ.

Κι' αὐτὸ ἦταν ἀλήθεια. Τὸ πιστεύω Ἀντουάν ὅτι ἀγαπᾷ τὴ ζωὴ γιατί ἡ Ροζίνα σὲ λατρεῖ, γιατί ἡ Ροζίνα εἶνε ὁ ἔρωσ σου.

Ἡ ἐπιθυμία μου ἦταν νὰ ἔρθῃ ὁ Ἀντουάν στὸν καλὸ κόσμον, νὰ ἔρθῃ μαζί μου. Ὡς σήμερα ἐγὼ ἦμουν ἡ αἰτία πού ἤρνετο κάθε πρόσκλησι τῶν φίλων του. Ἐφοβεῖτο ἀκόμη τὴν δόξα πού τοῦ εἶχε χαρίσει ἡ λαμπρὴ τέχνη του. Ἀπόφευγε τίς ἐκδηλώσεις τοῦ θαυμασμοῦ καὶ δὲν πηγαινε παρὰ στὰ ἐπίσημα μόνο γεῦματα στὰ ὁποῖα ἦταν ἀπαραίτητῇ ἡ παρουσία του. Ὅλες τίς μέρες τοῦ τις περνοῦσε στὸ τεράστιο ἀτελιέ του στὸ Μπελβύ, ἀνάμεσα στὰ ὑπέροχα λουλούδια τοῦ κήπου του καὶ δὲν σκεφτόταν παρὰ μονάχα ἑμένα. Δὲν σκεφτόταν παρὰ τὴ μέρα τῆς ἐβδομάδος πού κατ' ὀρθῶνα νὰ κλείψω ἀπὸ τὴ ζωὴ μου γιὰ νὰ τοῦ τὴν προσφέρω καὶ νὰ τὸν κάνω νὰ δοκιμάσῃ τὴν ἀπόλυτῇ εὐτυχίᾳ τοῦ ἔρωτος. Καμμιά φορὰ ὅμως ἡ ἐπι-

θυμία του να με δῇ τὸν ἔκανε νὰ ἐγκαταλείπῃ τ' ἀγαπημένο του Μπελβὺ καὶ νάρχεται νὰ περᾶσῃ τὸ θρόαδου τοῦ στήν παλιὰ μου φι-
λη τὴν κ. Σοβέρ, με τὴν ἐλπίδα νὰ με συναντήσῃ ἐκεῖ πέρα καὶ ν'
ἀνταλλάξῃ μαζί μου λίγες τυπικὲς λέξεις. Ἡ κ. Σοβέρ τὸν λά-
τρεψε. Ἐκανε κάθε τι γιὰ νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ κι' ἔβλεπε μ' ἕνα ἀγαθὸ
χαμόγελο τὴν ἰδιαίτερη συμπάθεια ποὺ μοῦ ἔδειχνε. Συχνὰ ὅμως ἐγὼ
τοῦ ἔκανα σκιῆς. Ὁ Ἄντουάν εἶχε γιὰ μένα μιὰ παθολογικὴ σχε-
δὸν ζηλοτυπία.

— Δὲν θέλω, μοῦ ἔλεγε, τὸν κόσμο. Σκέψου ὅτι συνήθισα νὰ σ'
ἔχω μόνη κοντά μου. Δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχῃ κανένα πρόσωπο μετα-
ξὺ μας. Θέλω νὰ ἔχω ὅλα τὰ βλέμματά σου γιὰ μένα. Ὅλα σου τὰ
χαμόγελα. Μέσα στὸν κόσμο με κάνουν νὰ τρελλαινῶμαι ἀπὸ τὴν
ζηλία μου. Εἶσαι χαριτωμένη, ἀξιολάτρευτη, φιλάρεσκῃ. Εἶσαι μιὰ
πραγματικὴ γόησσα. Ὅλοι σὲ λατρεύουν, ὅλοι κρέμονται ἀπὸ τὰ
χειλὴ σου, ὅλοι σοὺ κάνουν φιλοφρονήσεις κι, ὅλοι ἀγωνίζονται νὰ
κατακτήσουν τὴν συμπάθειά σου. Δὲν εἶμαι ζηλιάρης. Μὰ θέλω νὰ
καταλάβῃς ὅτι μοῦ εἶνε ἀδύνατο νὰ βλέπω νὰ σὲ λατρεύουν τόσο
καταλάβῃς ὅτι μοῦ εἶνε ἀδύνατο νὰ βλέπω αὐτὴ τὴν ὑπερβολικὴ ἀφοσίωσι πού
πολύ. Δὲν θέλω ἀκόμη νὰ βλέπω αὐτὴ τὴν ὑπερβολικὴ ἀφοσίωσι πού
ἐχεις στὴν κόρη σου. Μ' ἐνοχλοῦν τὰ ἐρευνητικὰ βλέμματα αὐτοῦ
τοῦ παιδιοῦ, τὸ ὁποῖο παρακολουθεῖ κάθε κίνησί μου, κάθε χειρο-
τομία μου. Φοβᾶμαι ὅτι ἂν μαντέψῃ ἡ Κάθριν τίς σχέσεις μας, θὰ
σὲ χάσω. Κι' αὐτό, καταλαβαίνει δὲν θέλω νὰ γίνῃ, μοῦ εἶνε ἀδύ-
νατο νὰ σκεφθῶ ὅτι μπορεῖ κάποτε νὰ συμβῇ.

Πόσο εἶχες ἄδικο ἀγαπημένε μου! Ὡστόσο δὲν τὸ κρύβω ὅτι ἡ
κόρη μου εἶνε σήμερὰ δεκαοχτὼ χρονῶν καὶ πολλὸ πιθανὸν νὰ κάνῃ
τὴ σκέψι ὅτι ἡ μητέρα της μπορεῖ νὰ εἶνε ἐρωτευμένη.

Μ' ἄλλοιμονο, Μὴ ξεχνᾷς ὅτι μιὰ γυναῖκα τριάντα πέντε χρόνων
εἶνε ἀκόμη μιὰ γυναῖκα. Ἀλήθεια, Ἄντουάν, τρώμαξα νὰ σὲ κάνω
νὰ καταλάβῃς πόσο ὑπέφερα, ὅτι εἶχα μείνει χήρα πολὺ νέα κι' ὅτι
ἡ καρδιά μου διψοῦσε ἀπὸ τρυφερότητα. Δὲν ἤξερα ἀκόμη τιποτέ
ἀπὸ τὴ ζωὴ καὶ δὲν εἶχα συνηθίσει νὰ λέω ψέματα καὶ νὰ ὑποκρί-
νομαι. Ὅχι, δὲν εἶμαι ὅπως με χαρακτήρισες, μιὰ «μοιραία» γόησ-
σου, μιὰ γυναῖκα φιλάρεσκῃ πού σκέφεται μόνο τὴν ὁμορφιά της.
Ὅχι, Ἄντουάν. Μὰ ἦταν ἀδύνατο νὰ ὑποφέρω μόνη μου τὰ τραγικὰ
χρόνια τῆς πένθιμης μοναξιάς μου. Ἦταν ἀδύνατο ἀπὸ τὸν καιρὸ
πού πέθανε ὁ ἀντρας μου νὰ κλείσω τὴν καρδιά μου στὰ μαῦρα κρέ-
πια τῆς χηρείας μου. Ἔτσι δυό-τρεις εὐγενεῖς ἄνθρωποι με βοήθη-
σαν διαδοχικὰ ν' ἀνακτήσω τὸ θάρρος μου καὶ τὴν ἐπιθυμία νὰ ζή-
σω. Ἔτσι ἐγίνα φιλάρεσκῃ. Ἀγαπᾷ τὴ ζωὴ, Ἄντουάν. Ἀγαπᾷ τὴ
νεότητά σου πού φεύγει. Ἀγαπᾷ κάθε τι ὁμορφο, γιατί ξέρω ὅτι μιὰ
μέρα θὰ τὸ χάσω. Ἡ δευτέρα νεότης διαρκεῖ τόσο λίγο, Ἄν-
τουάν!... Τώρα ὁ μοναδικός, ὁ μεγάλος ἔρωσ μου, εἶσαι σὺ ἀγα-
πημένο μου. Κι' ἡ Κάθριν ἡ κόρη μου, θὰ με δικαιολογήσῃ μιὰ
μέρα.

Πόσο εἶνε παράδοξο! Ἡ ἀθώότης αὐτοῦ τοῦ παιδιοῦ τὸ κάνει ν'
ἀγνοῇ ὡς τὴ στιγμὴ ὅ,τι λέγεται ἔρωσ. Γι' αὐτὴν αὐτὸ τὸ αἶσθημα
δὲν εἶνε τίποτε ἄλλο ἀπὸ μιὰ τρυφερότητα καὶ καλωσύνη. Δὲν ξέ-
ρει ἀκόμη τίς ἀθλιότητες καὶ τίς κακίες μιᾶς φλογερῆς ἀγάπης.
Δὲν ξερεῖ πόσο κάνει τοὺς ἀνθρώπους τρελλοὺς ὁ ἔρωτας! Ἡ Κά-
θριν ἀγνοεῖ ὅτι ἡ Ροζίνα εἶνε ξετρελλαμένη μαζί σου, ὅτι μπορεῖ
νὰ κάνῃ κάθε τρέλλα καὶ κάθε θυσία. Γι' αὐτὸ τὸ λόγο πρέπει νὰ
νὰ κἀνῃ κάθε τρέλλα καὶ κάθε θυσία. Κι, ἔχω ἀνάγκη ἀπὸ σένα. Ἐχω ἀ-
πάκρυνω ὅλες τίς προφυλάξεις. Κι, ἔχω ἀνάγκη ἀπὸ σένα. Ἐχω ἀ-
νάγκη νὰ μοῦ δίνῃς τὴ δύναμι καὶ τὸ κουράγιο, νὰ ὑποκρίνομαι.
Ἡ κόρη μου δὲν μοῦ μοιάζει καθόλου. Ἀγαπιόμαστε μᾶλλον
σὰν δυὸ φίλες. Ἐρχονται μάλιστα στιγμὲς πού με φωνάζει με τὸ

χαϊδευτικὸ ὄνομά μου. Μὲ λέει Ροζίνα, ἔτσι ἀκριβῶς ὅπως με φώ-
ναζαν ὅταν ἦμουν παιδάκι. Ἐχω δὲ τὴν ἐντύπωσι ὅτι εἶμαι μέσα
στὴν καρδιά της. Ἀλλες στιγμὲς πάλι αὐτὴ ἡ ἀθώα παιδικὴ καρ-
διά κλείνεται ἐγωιστικὰ κι' εἶνε ἀδύνατο νὰ μαντέψω τὰ αἰσθημα-
τά της. Ὡστόσο ποτὲ ἡ Κάθριν δὲν μοῦ κάνει ἐξομολογήσεις. Ἦστε
δὲν ἐνοίωσα τὴν καρδιά της νὰ πλησιάζῃ στὴ δική μου. Ὡ Ἄντουάν
ἔχει δίκιο. Ἡ Κάθριν εἶνε ἕνα σοῦαρό καὶ συγκρατημένο κορίτσι
καὶ δὲν ἔχει κανένα αἰσθηματισμὸ τῆς ἡλικίας της.

Ἡ κόρη μου εἶνε πολὺ ὡμορφῇ. Μέσα σὲ δυό-τρία χρόνια θὰ
εἶνε ἀξιολάτρευτη. Ἀπόψε καθὼς τὴν κυττοῦσα μοῦ προξενοῦσε τὸ
θαυμασμό. Τὰ μάτια της ἔχουν ἕνα υπέροχο φῶς καὶ μιὰ ἀούκριτη
γλυκύτητα. Ὅσο γιὰ τὸ μέτωπό της ἔχει μιὰ αὐτοκρατορικὴ με-
γαλοπρέπεια. Ἐχει ἀκόμη ἕνα πλαστικὸ σῶμα, μιλάει πολὺ λίγο
κι' ὅταν γελάῃ — πρᾶγμα ἐξαιρετικὰ σπάνιο, τὸ γέλιο της δὲν ἔχει
καθόλου τὸν εὐθυμο καὶ τρελλὸ τόνο τοῦ παιδικοῦ γελίου. Καὶ
συχνὰ ἡ Κάθριν με κοροϊδεύει ὅταν παρασύρομαι ἀπὸ τὴν δραμα-
τικὴ πλοκὴ ἐνὸς ἔργου καὶ κλαίω στὸ θέατρο. Πολλὲς φορὲς πάλι
τὴν στιγμὴ πού ὅλος ὁ κόσμος κλαίει ἐκείνη γελάει. Ὁ Κάθριν ξέ-
ρει νὰ συγκρατῇ τὸν πόνο της. Ἡ Κάθριν δὲν εἶνε καθόλου δυστυχι-
σμένη. Κάνω ἄλλωστε ὅ,τι εἶνε δυνατόν γιὰ νὰ τὴν διασκεδάσω.
Τὴν ἀφήνω ἐλεύθερη νὰ πηγαίῃ ὅπου θέλει, ἔχει ἕνα σωρὸ φίλους
καὶ δέχεται ὅλες τίς προσκλήσεις τῶν διαφόρων διασκεδάσεων. Ἡ
Κάθριν κι' ἐγὼ ἡμαστέ συμπαθεῖς σ' ὅλο τὸν κόσμο γι' αὐτὸ μᾶς
προσκαλοῦν παντοῦ. Ἡ μόνη στενοχώρια μας εἶνε ὅτι ἡμαστέ πολὺ
λιγώτερο πλούσιοι ἀπὸ τοὺς φίλους μας καὶ τὰ γνωστὰ μας σπιτία.
Μ' αὐτὸ δὲν μ' ἀνησυχοῦσε πολὺ. Εἶχα ἕνα μικρὸ εἰσόδημα τὸ ὁ-
ποῖο μοῦ ἐπέτρεπε νὰ κρατῶ τὴ θέσι μου στὸν κόσμο τῆς τάξεώς
μας. Ἦμουν ἀκόμη θέβαιη ὅτι ἡ Κάθριν ἦταν πολὺ εὐτυχισμένη ἂν
καὶ δὲν ἐξεδήλωνε καθόλου αὐτὴ τὴν εὐτυχία της. Δὲν εἶχε ἀκόμη
τίς δικὰς μου φοβερὲς ἀνησυχίες. Ἀλλωστε γιατί ν' ἀνησυχίση;
Γιὰ τὸ μέλλον της; Ἦταν ἀκόμη τόσο μικρή! Ἐπειτα ἦταν ἐπὶ
τοὺς χαρακτήρες ἐκείνους πού ἔπρεπε νὰ θροῦν ἕνα καλὸ σύζυγο.
Διαφορετικὰ θὰ δηλητηριαζόταν ἡ ζωὴ της. Θυμάμαι, ὅτι σὰν ἐμα-
θε ὅτι ἡ Φωστὶν Κεριγκὺ θὰ παντρευόταν τὸν δοῦκα τοῦ Λεμποῦρ
δὲν ἔδειξε καμμιὰ ἐκπληξι. Τῆς φάνηκε μάλιστα ὅτι ὁ γάμος τῆς
Φωστὶν ἦταν ὑπερβολικὰ ταιριαστός. Μὰ ὁ Θεὸς ξέρει πόσο ταιρια-
σμένο ἦταν αὐτὸ τὸ ζευγάρι. Ὁ αὐθεντικὸς δούξ τοῦ Λεμποῦρ δὲν
ἦταν πειὰ τώρα τίποτε ἄλλο ἀπὸ ἕνα ὑποπὸ ὑποκείμενο, τὸ ὁποῖο
στήριζε ὅλη τὴν ἐπιτυχία τοῦ στοὺς προγονικοὺς τίτλους του. Ἔτσι
ἐρωτεύθηκε παράφορα τὴν προῖκα τῆς Φωστὶν καὶ κατάφερε νὰ βά-
λῃ στὸ χέρι τρία ἑκατομμύρια ὡς προγαμιαία δωρεά. Αὐτὰ ὅλα
θέβαια δὲν ἀποτελοῦσαν τὴν εὐτυχία. Ὡστόσο ἦταν μιὰ ἐμπορικὴ
ἐνῶσι ἡ ὁποία μέχρι τῆς στιγμῆς ἐξακολουθοῦσε ἡρεμὰ καὶ δίχως
καυγάδες μὰ οὐτε καὶ τρυφερότητες. Ἡ Κάθριν ὅμως εἶχε μιὰ τοιαύ-
τερη συμπάθεια στοὺς Κεριγκὺ. Ὅταν μάλιστα ἀκούσε ὅτι ἐπρό-
κειτο νὰ γάσουν μιὰ μεγαλοπρεπὴ γιορτὴ στὸ νέο μέγαρό τους, στὴ
λεωφόρο Ἀλμα, δὲν ζοῦσε παρὰ μέσα σ' ἕνα ὄνειρο. Διαρκῶς δὲν
μιλοῦσε παρὰ μόνο γι' αὐτὸ τὸν χορὸ κι' ὅλη τὴ μέρα της τὴν περ-
νοῦσε συζητῶντας μαζί μου γιὰ τίς τουαλέτες πού ἐπρόκειτο νὰ
φορέσουμε ἐκείνη τὴν ἡμέρα. Ἐν τούτοις ἐγὼ τὴν ἀκούγα δίχως
κανένα ἐνθουσιασμό, γιατί οἱ Κεριγκὺ ἦσαν πολὺ πρὸ πλούσιοι ἀπὸ
μᾶς καὶ γιατί ἀκόμη δὲν μοῦ ἄρresαν καὶ δὲν μοῦ κινδύναν καθόλου
τὸ ἐνδιαφέρον. Ἀλλωστε ἦσαν νεόπλουτοι. Ὁ κ. Κεριγκὺ, παρα-
δείγματος χάριν, ἦταν χοντρός σὰν βαρέλι, μιλοῦσε βραχνὰ κάνον-
τας διαρκῶς ζωηρὲς χειρονομίες καὶ ἦταν ἀγενέστατος στοὺς τρό-

πους του. Είχε το παρουσιαστικό έγκληματιού, χέρια δολοφόνου και δάχτυλα στραγγαλιστού. Κατά βάθος βέβαια ήταν ένας σοβάρης άνθρωπος, μα το παρουσιαστικό του τον έκανε υπερβολικά αντισυμβατικό. Το μόνο καλό πράγμα που είχε ο Κεριγκύ ήταν μια θαθεία κι' απεριγραπτή αγάπη για το γυιό του Μανουέλ, η οποία έφθανε μέχρι αδυναμίας. Ο Μανουέλ Κεριγκύ όμως ήταν ένα φιλάσθενο και τραγικό πλάσμα, που προκαλούσε μάλλον τον οίκτο παρά την συμπάθεια. Ο πατέρας του φρόντιζε εν τούτοις γι' αυτόν κι' είχε την ελπίδα ότι θα τον διαδέχονταν μια μέρα στη διεύθυνση του εργοστασίου του.

Μα αυτό ήταν μια άμυδρά ελπίδα. Ο Μανουέλ Κεριγκύ ήταν τόσο φιλάσθενος, τόσο άνικανος, ό δυστυχής, που ήταν θαύμα πως κατάφερε να στέκη στα πόδια του. Κι' ωστόσο ήταν μόλις είκοσι πέντε χρόνων. Είχε αρχίσει μάλιστα να σπουδάζει μηχανικός, μα γρήγορα εγκατέλειψε τη μελέτη, γιατί η υγεία του δεν του επέτρεπε να κουράζεται.

Μου είχαν διηγηθεί ακόμη ότι ο Κεριγκύ δεν ήταν και σε τόσο αγαθές σχέσεις με την κόρη του. Η Φωστίν ήταν το αντίθετο του Μανουέλ. Ήταν ζωηρή, εύθυμη κι' έκανε ό,τι περνούσε από το μυαλό της δίχως να σκεφτεί τις συνεπείες. Ο Κεριγκύ θα μπορούσε κανείς να πει ότι την μισούσε. Γι' αυτό το λόγο είχε αφοσιωθεί τόσο πολύ στην ανατροφή του γιου του. "Αλλωστε μ' αυτό τον τρόπο ξεχνούσε τη θλίψη που του είχε προξενήσει ό χαμός της γυναίκας. Στις τελευταίες μάλιστα στιγμές της, της είχε όρκισθεί ότι δεν έπρόκειτο να νυμφευθεί άλλη γυναίκα. Κι' είχε κρατήσει το λόγο του. Μ' αυτό δεν τον εμποδίζει φυσικά να έχει μερικές αισθηματικές περιπέτειες, η οποίες αρχίζουν και τελειώνουν μ' απόλυτη μυστικότητα. Και θυμάμαι ότι είχε ερθεί ένα βράδυ στο σπίτι της κ. Σοβέρ για να ευχαριστήσει την Κάθριν, η οποία είχε το κουράγιο να κρατήσει ένα ολόκληρο τέταρτο της ώρας συντροφιά στο γυιό του και να τον κάνει να ξεχάσει τις ανεξήγητες θλίψεις του και τους ύστερισμούς του.

Στης κ. Σοβέρ έδλεπα επίσης συχνά ένα πρόσωπο το οποίο μου ήταν εξαιρετικά συμπαθές και το οποίο έδλεπα πάντα μ' ευχαρίστηση. Ήταν ένας άνθρωπος αξίας και δεν παραξενεύθηκα καθόλου στην στήν. Ήταν ένας άνθρωπος που μπορούσε κανείς να του έχει εμπιστοσύνη. Ευχαρίστως λοιπόν θα του έδινα για γυναίκα την κόρη μου. Ο Σερράν είχε μέλλον. Κι' αυτό φαινόταν ακόμη από τον τρόπο που μιλούσε, από τις πεποιθήσεις του κι' από τις ισορροπημένες ιδέες που είχε στο μυαλό του. Μα η Κάθριν μπορεί βέβαια να τον είχε προσέξει μα δεν ήθελε ν' ακούσει τίποτε γι' αυτόν τον γάμο. Το ενδιαφέρον της είχε συγκέντρωθεί στον Κεριγκύ, σ' αυτό το ύστερικό και νευρικό πλάσμα που δεν ήταν ούτε παιδί, ούτε άνδρας. Είχε κι' εκείνη τις τρελλές ιδέες που είχα κι' εγώ στην ηλικία της. Ο Κεριγκύ πάλι, ο πατέρας του Μανουέλ, είχε τη mania να μου κάνει να σωρό φιλοφρονήσεις με τον δικό του, τον κάπως απότομο κι' όχι τόσο κολακευτικό τρόπο.

Μου έλεγε παραδειγματός χάριν ότι το σώμα μου, διατηρούσε όλη την νεανική πλαστικότητα του, ότι τα μαύρα μου μαλλιά ήταν αξιολάτρευτα και δεν δίστασε να μου προτείνει να του επιτρέψω να μου τὰ χτενίση!

Εγώ φυσικά δεν θύμωνα, γιατί καταλάβαινα ότι δεν περνούσε καμιά κακιά σκέψη από το μυαλό του. Ήξερε ακόμη ότι όταν ο Κεριγκύ έβρισκονταν με μια γυναίκα διαρκώς της έλεγε αυτές τις

ανοησίες κι' έτσι απότομα. Η φιλοφρονήσεις του Κεριγκύ ήταν μάλλον μπάτστοι παρά χάδια.

Εκείνη τη στιγμή είχα αντίληψη την Κάθριν και τον Σερράν, ό οποίος με ενδιέφερε πολύ περισσότερο από έκαστο Κεριγκύ. Ωστόσο η Κάθριν έτρεξε άμέσως κοντά μου. Μα δεν φαινόταν καθόλου να προσέχει στα λόγια του Σερράν. Διαρκώς με παρακολουθούσε με το βλέμμα της, το οποίο ήταν έρευνητικό και περιεργο. Είχε ακόμη ένα χαμόγελο σαν να μου έλεγε:

— Έχεις τύχη Ροζίνα. Ο Κεριγκύ άρχισε να σε πολιορκεί.

Και ξέσπασε τη ζήλεια της στον φτωχό δόκτορα Σερράν εγκαταλείποντάς τον στο έλεός του και πηγαίνοντας να διασκεδάσει με τον Ζάκ Περισίλ, τον μυθιστοριογράφο της μόδας, που ήξερε ν' αποκάλυπτε τα μυστικά της κοριτσιίστικης καρδιάς και τις κρυφές αδυναμίες τους.

Για μια στιγμή γλύστησα από πίσω τους κι' άρχισα να παρακολουθώ τη συνομιλία τους. Η κόρη μου δεν μου λείπει ποτέ τις σκέψεις της και γι' αυτό προσπαθώ πάντα να τις μοντεύω ή να παρακολουθώ δίχως να τώ ξέρη τις συζητήσεις της. "Ετσι μπόρεσα ν' ακούσω μερικές ιδέες της που έλεγε στον Ζάκ Περισίλ που έδειχναν ότι είχε κιόλας μεγάλη πείρα από τη ζωή.

Ο Περισίλ εκείνη τη στιγμή της έλεγε:

— Είναι δύσκολο να εξηγήση κανείς σ' ένα κορίτσι αυτό που μου ζητάτε.

Η Κάθριν θιάστηκε να τ' απαντήσει:

— Όμολογήστε ότι είναι ανυπόφορο να είμαι μόνον δεκαοχτώ χρόνων!

Αυτά τα λόγια της ήταν έξυπνα, χαριτωμένα, πνευματώδη. Ο μυθιστοριογράφος υποκλίθηκε μπροστά της, γελώντας. "Επειτα έσιαζε το μονύελό του και έπρόσθεσε:

— Η ηλικία ενός κοριτσιού, η ζωή του, είναι το πιο άχάριστο πράγμα που ξέρω στον κόσμο.

Δεν λέτε καλύτερα, το πιο βαρετό! Τ' απάντησε η Κάθριν.

Ενα κοίτσι, εξακολούθησε ο Ζάκ Περισίλ, πρέπει πάντα να φέρνει σ' αντίθεση τις σκέψεις του μ' ό,τι λείπει και τις πράξεις της μ' ό,τι επιθυμεί να κάνει. Με δυο λόγια, τα κορίτσια πρέπει να δείχνουν πάντα μια αβωότητα, που, μα την αλήθεια, δεν μπορούν να την έχουν.

Και δήτε τώρα τ' αποτέλεσμα! Έκανε η Κάθριν. Αυτές η ανόητες προλήψεις για την αβωότητά μας, όπως είναι φυσικό, μας κάνουν να παραλύσουμε τελείως μπροστά στη ζωή. Θα παραδεχθήτε βέβαια ότι υπάρχουν περιπτώσεις κατά τις οποίες ένα έξυπνο και φιλόδοξο κορίτσι, θα μπορούσε να κάνει πολλά πράγματα. Ο κόσμος είναι γεμάτος από κατεργαριές και μηχανορραφίες, δεν είναι έτσι: Η επιτυχία λοιπόν ανήκει πάντα σ' εκείνους που ξέρουν να τα βγάλουν πέρα. Πώς θέλετε όμως να τα βγάλη πέρα ένα κορίτσι;

Ο τρόπος είναι απλός! Έκανε ειρωνικά ο Ζάκ Περισίλ. Δεν έχει παρά να μείνει κοίτσι.

Τι αφέλεια! Κι' όμως μέχρι νεωτέρας διαταγής, αυτό που λέτε είναι ένα από τα όπλα μας, που μας επιβάλλεται περισσότερο. Αν ήσαστε ανόητοι, έσείς οι άνδρες, αυτό δεν είναι δική μας δουλειά. Παίζουμε με το παιγνίδι που μας δίδουν.

Είναι βέβαιο ότι μια παντρεμένη γυναίκα ή μια χήρα μπορεί

χωρίς πολλές φροντίδες να κάνη ένα σωρό απόπειρες για να πετύχη κάτι.

— Αυτό ακριβώς λέω! Φώναξε η Κάθριν. Μόνο η παντρεμένες μπορούν να κάνουν ό,τι θέλουν στη ζωή, να παίρνουν μια πρωτοβουλία. Κι' αν για να παντρευθῇ κανείς, πρέπει ωστόσο, να πάρη κάποια πρωτοβουλία, τί πρέπει να κάνη;

Εκείνη τη στιγμή μ' έπλησίασε κάποιος και δεν άκουσα πια τίποτε άλλο. Μά' ό,τι είχε πάρει τ' αὐτί μου με φόβισε...

Αλήθεια, τί πρέπει κανείς να κάνη με τὰ κορίτσια; Δεν θὰ ἦταν καλύτερα νὰ τοὺς τὰ λὲθ ὅλα, νὰ μὴ τοὺς κρύβη τίποτε, νὰ μὴ τ' ἀφήνῃ μέσα σ' ἐκεῖνο τὸ ἐπικίνδυνο ἡμίφως; Μὰ μπορεῖ νὰ τοὺς τὰ λὲθ ὅλα... Ὅλα! Ἐγὼ δὲν ἐτόλμησα ποτέ.

Ἄ! Μὰ τὴν ἀλήθεια, εἶνε πάρα πολὺ δύσκολο! Κι' ἐπειτα δὲν θέλω νὰ κάνω σκληρὴ τὴν καρδιά της Κάθριν. Ἡ πραγματικότητα, ἡ γυμνὴ κι' ἀδυσώπητη πραγματικότητα, σκληραίνει πάντα τὴν καρδιά. Ἐκεῖνοι ποὺ δὲν τὴν ξέρουν ἀκόμη ἔχουν μιὰ ἀγγελικὴ τρυφερότητα. Βέβαια, ἐγὼ ἔχω τὴν πείρα τῆς ζωῆς. Θέλησα νὰ ζήσω κι' ἐξῆσα. Δὲν ἤμουν πάντα, ἀλλοίμονο, μιὰ παρὰ πολὺ λογικὴ γυναῖκα, μὰ νοιώθω ὅτι ἡ καρδιά μου δὲν ἔχει σκληρῆναι ἀκόμη. Φωτίζεται ἀπὸ μιὰ ὥμορφη φλόγα...

Μὰ δὲν μπορῶ νὰ φέρω τὸν ἑαυτό μου ὡς παράδειγμα στὴν Κάθριν καὶ νὰ τῆς τὰ λέω ὅλα. Ἐγὼ ἐξῆσα ἀλλοιῶς... Κι' ἐπειτα γιὰ μένα ἡ ζωὴ ἐδείξε μιὰ μεγάλη ἐπιεικεία. Δὲν ἔπαιρνα ποτὲ τὰ πράγματα, τραγικά... Ὅλ' αὐτὰ ὅμως, τί νὰ σὰς πῶ, εἶνε ζήτημα τύχης.

Ὅταν γυρίζαμε στὸ σπίτι, ἡ μικρούλα μου Κάθριν ἦταν λιγάκι κουρασμένη. Μαζεύθηκε κοντά μου, στὸ θάθος τ' αὐτοκινήτου κι' εἶδα πῶς εἶχε γίνῃ πάλι, ὅπως ἐδῶ καὶ τέσσερα-πέντε χρόνια, ἕνα μικρὸ κορίτσι ὅλο χάδια καὶ φιλία. Συλλογίσθηκα τότε ὅλες ἐκεῖνες τίς πολὺπλοκες ἐρωτήσεις ποὺ εἶχε κάνει κι' ὅλα ἐκεῖνα τὰ σοβαρὰ ζητήματα ποὺ βασάνιζαν τὸ κεφάλι της. Ἐμένα δὲν μοῦ εἶχε μιλήσει ποτὲ γι' αὐτὰ κι' εἶμαι βέβαιη ὅτι δὲν θὰ μοῦ κάνη λόγο ποτέ.

Ἡμῶν ἡ μητέρα της, τὴν ἐλάτοενα, μὰ δὲν θὰ γινόμεναι ποτὲ μιὰ φίλη της. Μεταξὺ μας ὑπῆρχε ἕνα μεγάλο χάσμα.

Προσπάθησα νὰ τὴν κάνω νὰ μιλήσῃ. Μὰ ἡ Κάθριν δὲν μοῦ μίλησε παρὰ γιὰ ἕνα σωρὸ παιδικὲς ἀνοησίες. Μάντευα ὡστόσο ὅτι κάτω ἀπὸ τ' ἀφελὴ λόγια της, ἡ σκέψις της ἦταν διαρκῶς προσηλωμένη στὰ προβλήματα ἐκεῖνα ποὺ ἐγὼ δὲν θὰ μάθαινα ποτέ.

Σὲ μιὰ στιγμή ἡ Κάθριν μοῦ εἶπε ἕνα σωρὸ καλὰ λόγια γιὰ τὸ φόρεμά μου. Μοῦ εἶπε ἐπίσης ὅτι ἤμουν πολὺ ὡμορφὴ κι' ὅτι με ζήλευε... Κατάλαβα ὅτι τὰ ἔλεγε ὅλ' αὐτὰ γιὰ ν' ἀποφύγῃ τίς ἐρωτήσεις μου. Ἦθελε νὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ συλλογίζεται μόνη της.

Ἐπειτα ἄρχισε ἄεφανα νὰ γελάῃ.

— Ἀλήθεια, Ροζίνα, ξέρεις ὅτι ἔχεις ἐκτεθῇ πάρα πολὺ μ' αὐτὸν τὸν Κερικὺ;

— Ἀγάπη μου, τί τρέλλες εἶνε αὐτές!

— Μὰ σοὺ μιλῶ σοβαρά, Ροζίνα. Εἶχε ἕνα τόσο τρυφερὸ ὄφρος ὅταν ἦταν κοντά σου. Κι' ἐσὺ ὡστόσο φαίνόσουν τόσο ἀδιάφορη. Πρόσεξε, Ροζίνα! Δὲν πρέπει νὰ περιφρονῇ κανεῖς ἕνα τέτοιο θαυμαστή!

— Ὁ καὺμένος! Ἐκανα γελῶντας.

Ἡ Κάθριν ὅμως ἐξακολούθησε με μιὰ ζωηρότητα ποὺ μ' ἔκανε νὰ σατίσω:

— Ὁ Κερικὺ εἶνε ἕνας ἀξιοθαύμαστος ἄνθρωπος, μαϊιά. Εἶνε σήμερα πανίσχυρος, ἔχει ἕνα σωρὸ ἑκατομμύρια, εἶνε ὁ ἄνδρας τῆς

ἐποχῆς μας.

Δὲν μποροῦσα νὰ καταλάβω γιὰ ποῖο λόγο ἦταν τόσο ἐνθουσιασμένη ἡ κόρη μου. Ἐπίασα τὸ κεφάλι της τρυφερά με τὰ χέρια μου, τὸ ἔφερα κοντὰ στὸ δικό μου καὶ τῆς εἶπα μ' ἕνα παγνιοδαρικό τόνο στὴ φωνή:

— Τί μὰς ἐνδιαφέρουν ὅλ' αὐτὰ, ἀγάπη μου;

— Ἄ, ἔτσι! Ὡστε δὲν μὰς ἐνδιαφέρουν;

Κι' ἡ Κάθριν δὲν ξαναμίλησε.

* * *

Εἶχα μιὰ θλιθερὴ καὶ τελείως ἀνεξήγητὴ σκηνὴ με τὴν Κάθριν. Βέβαια κανένα ἀπὸ τὰ λόγια της δὲν με πλῆγωσε. Οὔτε μιὰ στιγμή ἡ κόρη μου δὲν ὠγῆκε ἀπὸ τὰ ὅρια τοῦ σεβασμοῦ. Μὰ κατάλαβα πῶς εἶχε πνίξει τὸ θυμὸ της καὶ μοῦ κρατοῦσε κάρκια.

Σήμερα τὸ πρωῒ, τὴν ὥρα ποὺ ἔπαιρνα τὸ λουτρό μου ἦρθε στὸ σπίτι ἡ Μαρία Σοβέρ. Τὴ δέχθηκε ἡ Κάθριν. Ἡ φίλη μας μὰς προσκαλοῦσε γι' αὔριο σὲ μιὰ εὐχάριστὴ ἐκδρομὴ με τ' αὐτοκίνητο. Θὰ πηγαίναμε μαζὺ με τοὺς Ρισάρ. Ἐπίσης θὰ ἐρχόταν κι' ἡ δοῦκισσα τοῦ Λεμπούρ.

Μόλις παρουσιάσθηκα στὸ σαλόνι, ἡ Κάθριν ὀλόχαρη μοῦ ἀνέφερε τὴν πρόσκλησι. Ἐπρεπε ν' ἀπαντήσουμε μέσα σὲ δυὸ ὥρες. Μὰ γιὰ μένα ἦταν ἀδύνατο νὰ πάω αὔριο σ' αὐτὴ τὴν ἐκδρομὴ. Αὔριο εἶνε ἡ Τρίτη μου, ἡ ἡμέρα τῆς εὐτυχίας μου!... Τὴν περιμένω μιὰ ὀλόκληρη ἑβδομάδα.

Ἡ Κάθριν περιμένε ν' ἀκούσῃ τί θὰ ἔλεγα, ὀρθία, κοντὰ στὴ μικρὴ χρυσὴ κονσόλα. Μοῦ φάνηκε μάλιστα ὅτι τὰ μάτια της με κύτταζαν με κάποια ἔχθρα. Τῆς εἶπα λοιπὸν μ' ἕνα γλυκὸ τόνο στὴ φωνή:

— Ἀγάπη μου, ξέρεις πολὺ καλὰ ὅτι αὔριο εἶνε Τρίτη.

— Τὸ ξέρω, Ροζίνα.

— Κάθε Τρίτη δὲν πηγαίνεις ἀπὸ τὸ πρωῒ στὴ νουνά σου, τὴν Κλαίρη.

— Ναί, Ροζίνα. Τρία χρόνια δὲν κάνω τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ πηγαίνω κάθε Τρίτη στὸ σπίτι τῆς νουνᾶς μου. Μὰ σήμερα δὲν ὀρίσκω πειὰ καμμιά διασκέδασι σ' αὐτὲς τίς ἐπισκέψεις.

— Ἀγάπη μου, ξέρεις πολὺ καλὰ ὅτι πρέπει νὰ δείχνῃς ἕνα μεγάλο ἐνδιαφέρον γιὰ τὴ νουνά σου.

— Ἐπειδὴ θὰ τὴν κληρονομήσω; Μὰ δὲν εἶνε καμμιά γρη῏. Ἡ νουνά μου, ἡ Κλαίρη, ἔχει τὰ χρόνια σου καὶ στέκεται πολὺ καλὰ στὴν ὑγεία της... Ἐπειτα γιατί δὲν ἐρχεσαι καὶ σὺ μαζὺ μου;

— Κάθριν, φώναξε. Ἐσένα σὲ λατρεῖ! Δὲν πρέπει ὅμως νὰ ξεχνᾷς ὅτι ἐμεῖς ἡ δυὸ δὲν ταιριάζουμε. Δὲν ἔχουμε τὸν ἴδιο χαρακτήρα. Ἐλα, ἀγάπη μου. Συλλογίσου ὅτι κάθε Τρίτη, ἔχουμε ἀναλάβει κι' ἡ δυὸ μὰς ἀπὸ μιὰ ἀγγαρεία. Ἐσὺ νὰ πηγαίνῃς στὴ νουνά σου, τὴν Κλαίρη κι' ἐγὼ στὸ γέρο συμβολαιογράφο μου, στὴ Σέβρ.

Κι' ἐπρόσθεσα με μιὰ προσποιητὴ εὐθυμία.

— Πολὺ φοβάμαι ὅτι μιὰ ἀπ' αὐτὲς τίς ἡμέρες ὁ παλιὸς φίλος μου, παρ' ὅλα τὰ ὀγδόντα χρόνια θὰ ζητήσῃ τὸ χέρι μου.

Μὰ ἡ Κάθριν δὲν γέλασε.

— Ὁ συμβολαιογράφος σου Ροζίνα, δὲν εἶνε ἕνας τύραννος. Κι' ὅποτε δὲν εἶνε διόλου συμβολαιογράφος.

— Μὰ σοὺ ἐξηγήσα, μοῦ φαίνεται. Αὐτὸς δὲν ἔσωσε τὴν περιουσία μας; Τοῦ ἀρέσει πολὺ νὰ με βλέπῃ. Λέει ὅτι εἶμαι ἡ μόνη χαρὸς τῆς ζωῆς του.

— Ροζίνα, νόμιζα, ότι για μία φορά, θα μπορούσες...
— "Όχι, αγάπη μου... Τώρα πειά είναι άργά!... Δεν μπορώ ν' αλλάξω, τη ζωή μου.

Η Κάθριν σκυθρώπασε. Τα μάτια της πήραν μία σκληρή έκφραση κι' επέμεινε:

— Θα επιθυμούσα τόσο πολύ νά πάω με την κ. Σοθέρ.

"Αρχισα νά γίνουμε νευρική. Καταλάβαινα ότι η ετυχία που θα χαϊρόμουν την άλλη ημέρα κινδύνευε. Και της απάντησα:

— Δεν σου άρέσει η κ. Σοθέρ... Γι' αυτό είμαι βέβαιη. Μά ξέρω πολύ καλά για ποιό λόγο θέλεις νά πας σ' αυτήν την εκδρομή. Έχεις την ελπίδα ότι θα συναντήσης εκεί πέρα τη μικρή δούκισσα Φωστίν, εκείνη την άνοητη κούκλα, εκείνη τη σνόμπ, που τόσο τη θαυμάζεις.

Και πρόσθεσα:

— Βρίσκω μάλιστα ότι σου άρέσει πάρα πολύ. "Έχω νά σου πω ότι εμείς δεν ταυριάζουμε μ' αυτούς τους ανθρώπους. Αυτοί ζουν άλλοιώς. Είναι θαυόπλουτοι, κάνουν σπατάλες κι' έχουν μία πολυτέλεια που εμείς δεν θα τη γνωρίσουμε ποτέ. Δεν θα ήθελα νά επηρεασθώ απ' αυτούς τους ελαφρόμυαλους άριστοκράτες.

Είδα τότε την Κάθριν νά χλωμιάζει. "Έκανε μία μεγάλη προσπάθεια για νά πνίξη το θυμό της. Κι' αμέσως με μία υπόκωφη φωνή μου απάντησε:

— Πολύ καλά, θα πάω στη νουνά μου!...

Μά η υποταγή της ήταν προσποιητή. "Υστερ' από λίγο η Κάθριν με πλησίασε, τύλιξε τα χέρια της γύρω στο λαιμό μου και καθώς με κύτταζε θαθεία στά μάτια δίχως ένα χαμόγελο στά χείλη, δίχως μία γλυκύτητα στη ματιά, μου ξαναείπε:

— Μη σέ νοιάζει. Θα πάω αύριο στη νουνά μου. Κι' εσύ θα πας στον συμβολαιογράφο σου. Κι' αλήθεια θα τον κάνης νά χαρή πολύ. Θα τον κάνης ετυχισμένο. Και ξέρεις γιατί; Γιατί είσαι τόσο όμορφη!... Δεν είναι έτσι Ροζίνα;

Κι' η φωνή της ήταν γεμάτη κακία.

II

ΟΤΑΝ έφτασα στη Μπελθύ, σήμερα το πρωί είδα πώς με περίμενε ο κηπουρός του Άντουάν. Συνήθως ο ίδιος ο Άντουάν έρχεται νά με προϋπαντήση. Του άρέσει νά βλέπη από μακριά, πάνω στον άνηφορικό δρομάκο το άνοιχτόχρωμο φόρεμά μου και την φωτεινή όμπρέλλα μου.

Στην αρχή φοβήθηκα μήπως του είχε συμβή τίποτε. Μά ο μπάρμπα-Γκυγιώ, μου έξηγησε αμέσως ότι ο Άντουάν ήταν στο άτελιέ του κι' έφτιαχνε το πορτραίτο ενός χαμινιού που είχε βρή στο δρόμο.

— Κι' ωστόσο, δεν είναι διόλου νόστιμος αυτός ο μάγκας! "Επρόσθεσε ο γέρο κηπουρός.

Πέρασα ανάμεσα από τα όμορφα λουλούδια και μπηκα στο άτελιέ. Ο Άντουάν εκείνη τη στιγμή ζωγράφιζε. Μόλις με είδε σηκώθηκε, με φίλησε και στά δυο μάγουλα και μου έδειξε το «εύρημά» του:

— Φαντάσου ότι συνάντησα αυτό το παιδί, σήμερα το πρωί, τυχαίως στο δρόμο. Για κύττα: Δεν έχει ένα υπέροχο πρόσωπο; Τι χαίρας! Τι μέτωπο! Πρόσεξε τα μάτια του! Είναι ένας Ντονατέλ-εκφρασι! Μοιάζει σαν δυο σταγόνες νερό μ' έναν από εκείνους τους αξιο-

θαύμαστους άγγέλους που κρατούν ένα εικόσημο στον τάφο του κόμητος Ούγκο στην εκκλησία της Μπάντια, στη Φλωρεντία. Δεν μπορείς νά φαντασθής την όμορφιά αυτού του παιδιού μέσα στον ήλιο και στη σκόνη. Το πήρα λοιπόν αμέσως μαζί μου, του έδωσα ένα πάλληρο και τώρα θιάζομαι νά πάρω ένα σκίτσο του.

Κι' έπειτα έπρόσθεσε γυρίζοντας προς το χαμίνι:

— "Αν θέλεις νά ποζάρης στ' αλήθεια, για νά σκαλίσω το πρόσωπό σου στο μάρμαρο, άκους, στο μάρμαρο, πρέπει νά έρχεσαι δυο ώρες κάθε πρωί έδω στο άτελιέ. Θα σου δίνω δέκα φράγκα για κάθε πόζα σου.

Δεν πρόσεχα διόλου εκείνο το παιδί, μά κύτταξα τον Άντουάν. "Ήταν αξιοθαύμαστος.

Πώς μου άρέσει ο Άντουάν! "Επήγαινα κοντά του γεμάτη έρωτα με μία δίψα για τα τρυφερά φιλία του και δεν βρήκα έναν τρυφερό φίλο παρά έναν άνδρα με καθαρό βλέμμα, μ' ελκρινεία στη φωνή, μ' άπλες κινήσεις και με μία παιδική χαρά στην καρδιά. "Ετσι μ' άρέσει περισσότερο. Τον λατρεύω. Κι' όταν το χαμίνι έφυγε, σφίγγοντας το πάλληρο μέσα στο χέρι του, έπessa στην άγκαλιά που τρέμοντας από τρυφερότητα κι' αγάπη.

Ο Άντουάν με κράτησε έτσι στην άγκαλιά του αρκετή ώρα. Μ' έσφιγγε επάνω στο πλατύ στήθος του μ' έναν παράφορο έρωτα που μεθούσε τις αισθήσεις μου. "Ενοιώθα πώς ήμουν μικρή, πάρα πολύ μικρή, ένα τόσο δά πραγματάκι μέσα στην άγκαλιά του. Δεν λέγαμε τίποτε, μά μιλούσαμε με τις ματιές μας.

Ο Άντουάν έχει αξιολάτρευτα μάτια, μεγάλα μαύρα μάτια που λάμπουν απ' τον έρωτα. Κάποτε βλέπω στο βάθος τους νά περνούν κάτι χρυσά όνειρα. Και τότε φοβάμαι λιγάκι. Θέλω νά μάθω αμέσως, τί όνειρα είναι αυτά κι' αν βρίσκουμαι κι' εγώ μέσα σ' εκείνη τη χρυσή γοητεία τους. "Άλλοτε πάλι τα μάτια του έχουν ένα θαυευτικό βλέμμα που με κάνει ν' ανατριχιάζω σύγκορμη.

Ο Άντουάν κρατούσε τα χέρια μου μέσα στα δυνατά κι' όμορφα χέρια του, που είναι κάτασπρα σαν γυναικεία. Μια στιγμή του πρόσφερα τα χείλη μου. Ο Άντουάν με φίλησε μ' ένα τρελλό πάθος.

— "Αγγελέ μου! "Αγάπη μου! Λατρεία μου! "Έχουμε στη διάθεσί μας μία ολόκληρη ημέρα ετυχίας!... "Ελα νά δής τα λουλούδια μας!...

— Ναι, τ' απάντησα, μά στάσου μία στιγμή ν' αλλάξω φόρεμα. Αυτή η τουαλέττα με στενοχωρεί.

— Ντύσου, όπως θέλεις. Είσαι στο σπίτι σου. Είσαι η γυναίκα μου.

— "Έχω εκεί πέρα στο χαριτωμένο σπίτι του Άντουάν, μερικά ελαφρά και φαρδειά φορέματα, που είναι επίσης και πάρα πολύ κομψά. Μόλις φτάσω λοιπόν στο άτελιέ, φοράω έν' απ' αυτά κι' έτοιμο λυτρώνουμαι από τη στενόχωρη τουαλέττα της πόλεως. "Επειτα νοιώθω πώς βρίσκουμαι στο σπίτι μου. "Ότι είμαι πιο κοντά στον τρυφερό φίλο μου. "Ότι έτσι το σώμα μου είναι πιο ελεύθερο και πιο δικό του.

— Κι' η κόρη σου; Τι γίνεται; Μά ρώτησε ο Άντουάν. Θα της μαζέψω ένα σωρό τριαντάφυλλα για νά της δώσης και νά της πής ότι της τα προσφέρει ο γέρο συμβολαιογράφος. Είναι τόσο κωμικό αυτό που βρήκες νά με λές συμβολαιογράφο!...

— Ξέρεις, Άντουάν, αυτό το ψέμα που είπα στην Κάθριν το έχω έάρος στην καρδιά!...

— Μά δεν μπορείς νά της πής ότι έρχεσαι έδω πέρα!

— "Ω, όχι.

— "Αλήθεια, θά σ' αγαπούσε λιγώτερο ή κόρη σου αν έβλεπε ότι ή μητέρα της είναι μιá αξιολάτρευτη γυναίκα κι' ότι κάποιος την αγαπάει μ' ένα τρελλό και παράφορο πάθος;

— Τί νά σοῦ πῶ! Δέν ξέρω!... Η Κάθριν είχε παράξενη. Η Κάθριν δέν είχε πειά ένα μικρό κορίτσι, ούτε ένα άθώο πλάσμα, όπως θά νομίζης. Δέν ξέρω τί μπορεί νά ξέρη, είμαι όμως βέβαιη ότι ξέρει πολλά πράγματα. Δέν ξέρω τί θέλει, μὰ έχω σχηματίζει την πεποίθησι ότι έχει θέλει κιόλας ένα σκοπό στη ζωή της κι' ότι προσπαθεί με θέλησι κι' επιμονή νά τόν πετύχη. Μερικές φορές με τρομάζει!

— Μά τί λές... "Αλήθεια;

— Πρώτα απ' όλα δέν πιστεύει διόλου σ' αυτή την ιστορία του γέρου συμβολαιογράφου.

— "Ελα δά!...

— Μάλιστα, προσποιείται πως πιστεύει. Χθές άκριβώς είχα μια σκηνή μαζί της πού μ' έκανε ν' ανησυχήσω πάρα πολύ. Δέν μπορώ νά σοῦ εξηγήσω εύκολα τί συμβαίνει. Μά ή Κάθριν μ' αγαπάει μ' έναν τρόπο πού δέν μοιάζει καθόλου με τόν κοινό τρόπο με τόν οποιοῦ τά κορίτσια αγαποῦν τις μητέρες τους.

— Είσαι πάρα πολύ ωμορφη Ροζίνα! Είσαι πολύ νέα ακόμη! Είσαι όλο γοητεία, όλο θέλητρο!... Προκαλείς τόν θαυμασμό, τη λατρεία!... "Ισως νά σε ζηλεύη λιγάκι ή Κάθριν.

— "Όχι!... Αυτό όχι!... Είμαι βέβαιη πως ή Κάθριν δέν με ζηλεύει. Κάθε άλλο μάλιστα.

— Μά τότε δέν καταλαβαίνω τίποτε!...

"Ασφαλώς ό "Αντουάν δέν μπορούσε νά καταλάβη. Κι' εγώ ή ίδια άλλωστε καταλαβαίνα πολύ λίγα πράγματα. Πρόσεχα μερικές λεπτομέρειες πού ξεχωριστά δέν παρουσίαζαν τίποτε τό εξαιρετικό, μὰ πού όταν τις συγκέντρωσα όλες μαζί έβλεπα ότι είχαν την σημασία τους. "Εκείνο όμως πού δέν μπορούσα νά εξηγήσω ήταν ή στενοχώρια πού μ' έκιναν νά δοκιμάζω μερικά παράξενα λόγια της Κάθριν. "Όχι, δέν με ζήλευε. Είχα πολλούς λόγους νά πιστεύω ότι ένα τέτοιο αίσθημα δέν περνούσε ποτέ από την καρδιά της. "Ημουν φιλάρεσκη βέβαια, μὰ ή Κάθριν ήθελε νά είμαι ακόμη πιο πολύ. "Εκείνη τις περισσότερες φορές με παρακινούσε νά προσεξω την κομψότητά μου κι' έδειχνε μιá υπερβολική, μιá αλλόκοτη μέριμνα για την ωμορφιά μου. Την γοητεία μου. Πολλές φορές απαιτούσε με πείσμα νά γίνουμαι πιο ωμορφη απ' όσο ήμουν. Για ποιο λόγο; Ποιός ήταν ό σκοπός της; Αυτό, όμολογώ, δέν μπόρεσα ποτέ νά τό καταλάβω. "Ενα μικρό κορίτσι μπορεί βέβαια νά λατρεύη μ' έναν τέτοιο τρόπο τη μητέρα του. Μά ή Κάθριν δέν ήταν πειά ένα μικρό κορίτσι, δέν ήταν πειά άθώα. Ξέρει πολύ καλά τί σημαίνει ό θαυμασμός τών άνδρων. "Αλλωστε μήπως κι' ή ίδια δέν είχε φιλάρεσκη και δέν δοκιμάζει την γοητεία της επάνω στους άνδρες; "Εκείνα τά λόγια πού είχε πη του Ζάν Περίλ μ' έκαναν νά καταλάβω ότι ήξερε πειά πολύ καλά τη ζωή.

"Η Κάθριν λοιπόν ξέρει τί είναι μιá γυναίκα κι' ότι ήρθαμε στον κόσμο για ν' αρέσουμε στους άνδρες. "Η Κάθριν λοιπόν θέλει νά είμαι μιá τέτοια γυναίκα.

Είπα λοιπόν στον "Αντουάν:

— "Η Κάθριν δέν έχει την παιδική ικανοποίησι ότι έχει μιá νέα ακόμη κι' ωμορφη μητέρα. Τραβάει ακόμη πιο μακριά. Βλέπει πολύ καλά ότι οι άνδρες μου κάνουν κόρτε κι' έχω προσέξει πολλές φορές ότι αυτό την εύχαριστεί. "Η Κάθριν δέν με θέλει μόνο κομψή,

άλλά κι' επιθυμητή. Καταλαβαίνεις τη διαφορά, αγάπη μου; Είναι πολύ μεγάλη. Μά γιατί άράγε με θέλει έτσι ή κόρη μου; Δέν ξέρω. Κάποτε αναρωτιέμαι μήπως θέλει νά χρησιμοποιήση έμένα για νά μάθη καλύτερα τά μυστικά της ζωής. Κάνω τη σκέψη, παραδείγματός χάριν ότι θέλει ν' άκούση πως μου μιλάει ένας άνδρας πού με πολιορκεί με τις έρωτικές έξιμολογήσεις του και τί του απαντάω εγώ. Ξέρει πολύ καλά ότι σε μένα λένε άλλα πράγματα απ' ό,τι λένε σ' εκείνη πού είναι ένα κορίτσι. Θά έχει ασφαλώς αυτή την περιέργεια. "Α, θά ήθελα πολύ νά την ιδω παντρεμένη!

Φαίνεται όμως ότι εκείνη τη στιγμή τό πρόσωπό μου πήρε μιá σοβαρή έκφρασι πού δέν άρεσε διόλου στον "Αντουάν. "Ο τρυφερός φίλος μου με κύτταξε δυσάρεστημένος και κουνώντας τό κεφάλι του, τοῦ φώναξε.

— "Ελα Ροζίνα, διώξε αυτές τις σκοτούρες από τό μυαλό σου.

Μή ξεχνάς ότι βρίσκεσαι κοντά μου!...

Είχε δίκιο. Από εκείνη τη στιγμή άφωσιώθηκα τελείως στον έρωτά μου για τόν "Αντουάν. "Α! Τί ωμορφη ήμέρα πού έπέρασα! Πόσο ήμουν εύτυχισμένη!...

"Η γυναίκα του μπάρμπα-Γκυγιώ, μās σεβίρισε τό φαγητό κάτω από τά δέντρα του κήπου. "Ο "Αντουάν είχε σκορπίσει πάνω στο τραπεζομάνδηλο είχε σωρό όλόδροσα και πολύχρωμα λουλούδια. "Ημαστέ σαν δυό έρωτευμένοι φοιτητάι πού τό είχαν σκάσει απ' τά μαθήματά τους κι' είχαν στήσει για μιá ήμέρα την έρωτική φωλιά τους στην έξοχή.

"Εκεί τότε στη δροσερή σκιά τών δέντρων ό "Αντουάν μου μίλησε για τό σύμπλεγμα του έρωτος, για τό καινούργιο έργο του. Για μάτια του ήσαν γεμάτα φως. Τά χέρια του, συνάδευαν τά λόγια του με θωπευτικές κινήσεις. Τί ωμορφος πού ήταν έτσι και πόσο ήμουν υπερήφανη για την αγάπη του. Γύρω μας ό άέρας ήταν γλυκός, μυρωμένος. "Ο "Αντουάν μου είχε δώσει νά πιω λίγο περισσότερο. Τοῦ άρέσει νά με βλέπη λιγάκι ζαλισμένη. Μά τό ελαφρό κι' εύθυμο αυτό μεθύσι μου δέν κρατάει ποτέ πολλή ώρα.

"Ενοιωθα ότι τ' αὐτιά μου γινόntonσαν κατακόκκινα, ότι ζεσταίνονταν πάρα πολύ. "Ο "Αντουάν πέρασε τό χέρι του στη μέση μου μ' έσφίξε κοντά του και με φίλησε πολλές φορές στα μαλλιά. "Επειτα με σήκωσε σαν πούπουλο στα γερά μπράτσα του και με πήρε μαζί του.

"Όταν ξυπνήσαμε ό ήλιος έγερνε κιόλας στη δύσι!...

* * *

Τώρα πού γράφω όλ' αυτά συλλογίζουμαι τις ήμέρες της εύτυχίας πού πέρασα κι' ότι μιá γυναίκα δέν πρέπει νά παντρεύεται ποτέ πολύ ένωρίς. Το παιδί μεγαλώνει πολύ γρήγορα κι' ή μητέρα μένει ακόμη πολύ νέα. Τί νά σάς πῶ. Μου φαίνεται ότι μιá μητέρα δέν πρέπει ίσως νά έχη αυτό τό δικαίωμα. Θεέ μου! Ξέρω πολύ καλά πως θά έπρεπε νά ήμουν πιο φρόνιμη. Κάθε ήμέρα μαλλώνω τόν εαυτό μου. Μά είμαι μιá γυναίκα πού αγαπάει τόν έρωτά και δέν φταίω εγώ γι' αυτό.

Παντρεύτηκα δεκαέξη χρόνων έναν άνδρα πού είχε κλείσει τα τριανταπέντε και πού με λατρεψε. Μά κι' εγώ τόν αγαπούσα. "Η Κάθριν γεννήθηκε τόν πρώτο χρόνο του γάμου μας. "Η Κάθριν ήταν πέντε έτών κι' εγώ είκοσιδύο όταν έμεινα χήρα.

Περνούσα τότε μια πολύ δύσκολη περίοδο της ζωής μου. 'Ο άνδρας μου μ' είχε αφήσει σε μια στενόχωρη οικονομική κατάσταση. Φοβώμουν πάρα πολύ κι' ένοιωθα ότι ήμουν ολομόναχη. Μά είχα ειλικρινείς φίλους που με βοήθησαν με τις φρόνιμες συμβουλές τους. 'Ετσι έσώσα ένα μέρος της περιουσίας μου. 'Εκείνη άκριβώς τη χρονιά ή καρδιά μου άρχισε να γίνεται τρυφερή, ευαίσθητη. Οι άνδρες με πολιορκούσαν με τόν έρωτά τους και ζητούσαν το χέρι μου. 'Υστερ' από λίγο είδα ότι δεν μπορούσα να ζήσω δίχως έρωτα. Κι' άρχισα να έχω κρυφές σχέσεις. Δυο άνδρες που μ, αγάπησαν ήσαν παντρεμένοι. Μου άφησαν διαφορετικές άναμνήσεις, μά πάρα πολύ γλυκές. Καμμιά φορά τούς ξαναβλέπω. Μά δεν νοιώθω την παραμικρή τύψη.

Σ' αυτό το μεταξύ ή Κάθριν μεγάλωνε. Το ψυχρό και πρακτικό πνεύμα της με σάστιζε. Την αγαπούσα μ' όλη μου την καρδιά, μά από τότε κιόλας έβλεπα ότι ήμαστε δυο διαφορετικές ιδιοσυγκρασίες. 'Η ανάγκη που ένοιωθα για λίγη τρυφερότητα, την παραξένευε. Δεν ήταν διόλου αίσθηματική.

'Επειτα ή μόρφωσί της που είχε πολύ μεγάλη περιώρισε την οικειότητά μας. Τέλος μια ήμέρα συνάντησα τόν αγαπημένο μου 'Αντουάν. 'Ο έρωας αυτός ήταν κεραυνοβόλος. Κατάλαβα τότε πως μολονότι ήμουν τριάντα δυο χρόνων, είχα άπομείνει ακόμη μια γυναίκα με μια πάρα πολύ ευαίσθητη καρδιά.

Μά αν δεν είχα τόν θάρρος να θυσιάσω αυτές τις καινούργιες χαρές του έρωτος για την κόρη μου, δεν επέτρεψα ωστόσο σ' αυτόν τόν παράφορο έρωτα να μπη ανάμεσα στην κόρη μου και σε μένα.

Στην άρχή ήταν δύσκολο, όδυνηρό πολλές φορές. 'Αναγκάστηκα ν' άπαρνηθώ πολλές ευτυχίες. 'Ενας άλλος άνδρας θά θάρρύνε την γρήγορα μια τέτοια τρυφερή φίλη σαν και μένα που έγερνε τόσο σπάνια στην άγκαλιά του. Μά ό 'Αντουάν μ' αγαπούσε και με καταλάβαινε.

Είχα ένα μέσον για να συνδυάσω αυτές τις δυο μεγάλες στοργές της καρδιάς μου κι' αυτό τόν μέσον μου εξασφάλιζε επί πλέον την έπιδοκιμασία του κόσμου. Μπορούσα να γίνω γυναίκα του 'Αντουάν. 'Ο 'Αντουάν με ίκέτευε ν' άποφασίσω να κάνουμε τόν γάμο μας.

Μά δεν τόν θέλησα ποτέ εγώ! Μου φαίνεται ότι ανήκω περισσότερο στην κόρη μου όταν μένω μόνη μαζί της, παρά όταν θά ήταν μαζί μας ένας άνδρας που γι' αυτήν θά ήταν ένας ξένος κι' ίσως και κάτι χειρότερο ακόμα: ό δεύτερος άνδρας της μητέρας της.

'Η συνειδησίς μου, μου λέει ότι θά ήμουν λιγώτερο μητέρα αν θά ξαναπαντρευόμουν παρά αν θ' άποκοτούσα έναν τρυφερό φίλο... 'Αλλωστε ή Κάθριν δεν τόν ξέρει.

'Η κόρη μου είχε πολύ μεγάλη κι' εγώ αγαπώ πάρα πολύ τόν 'Αντουάν. Δεν ξέρω ποιά ντροπή θά μ' έμπόδιζε να είμαι μαζί του μπροστά της τόσο τρυφερή όσο θά έπιθυμούσα. 'Ενας πατέρας και μια μητέρα στα μάτια τών παιδιών τους πρέπει να παρουσιάζονται μόνιμα φαίνεται, σαν παλιοί φίλοι. Μια κόρη δεν πρέπει να υποψιάζεται ότι δεν είναι τελείως άγνη ή μητέρα της. 'Αν ζούσα πάντα μαζί με τόν 'Αντουάν, πολύ φοβόμουν ότι δεν θά μπορούσα να κρύψω τόν έρωτά μου κι' ότι έτσι ή Κάθριν θά καταλάβαινε ότι δεν ήμουν τόσο άγνη όσο με φανταζόταν.

'Η Κάθριν δεν πρέπει να ξέρη τίποτε από την άπόκρυφη ζωή μου. Προσπαθώ να της την κρύβω με χίλιες δυο πονηριές. Δεν θέλω

να καταστρέψω την ευτυχία μου. Μ' άρέσει να είναι μυστηριώδης. 'Η ευτυχία μου, δεν μπορεί να έμποδίση την ευτυχία της κόρης μου. Είμαι έξέθικη γι' αυτό. 'Εχω τόν δικαίωμα ν' αγαπώ τόν άνδρα που μ' αγαπάει και μόνι φαίνεται ότι κάνω τόν καθήκον μου που δεν δείχνω σ' όλο τόν κόσμο τή χαρά μου γι' αυτόν τόν έρωτα. Κι' όμως μερικές φορές φοβάμαι πάρα πολύ. 'Η Κάθριν με κυττάζει με μια τόσο φλογερή περιέργεια. Τό στόμα της κάνει ένα τόσο παράξενο μορφασμό που είναι γεμάτος ειρωνεία κι' επείκεια.

'Α! 'Αν ή μικρούλα μου Κάθριν ήταν ακόμη πέντε χρόνων!

Είχε νυχτώσει πια. Περνούσα τις τελευταίες μου στιγμές στην έρωτική φωλιά μου. Είχα φορέσει κιόλας την τουαλέττα της πόλεως κι' ένοιωθα ότι δεν ήμουν τελείως ή ίδια. Φίλησα πολλές φορές τόν 'Αντουάν, συνεννοήθηκα μαζί του να συναντηθούμε δυο-τρεις φορές έιαστικά στο Παρίσι πριν από την άλλη Τρίτη κι' έπειτα θαρρετά, μά και με μια μικρή μελαγχολία στην καρδιά, έβαλα τόν καπέλλο μου, σκέπασα τόν πρόσωπό μου μ' ένα βέλο και κατέβηκα κι' οι δυο στο σταθμό.

Γύρισα στο σπίτι νωρίς πριν από την Κάθριν και τή Μαρία, την γρηά υπηρέτριά μας που την συνόδευε. 'Αλλαξα γρήγορα, φόρεσα μια σεμνή ρόμπα και κύτταξα στόν καθρέφτη μήπως στά μάγουλά μου είχαν μείνει τά ίχνη από τά φλογερά φίλιά του 'Αντουάν. 'Επειτα ήσυχη περίμενα την κόρη μου.

'Ομολογώ ότι ντρεπόμουν λιγάκι. Μάλλονα τόν έαυτό μου για την άπηγορευμένη ευτυχία εκείνης της ήμέρας κι' ή τύχη αυτή έκανε πιά μεγάλη την τρυφερότητά μου για την Κάθριν. 'Επιθυμούσα να πιά μεγάλη την τρυφερότητά μου για την Κάθριν. 'Επιθυμούσα τώρα να την νοιώσω γρήγορα κοντά μου και να την σφίξω στην άγκαλιά μου με στοργή. 'Α, δεν είμαι διόλου μια γυναίκα με ισχυρό χαρακτήρα. 'Η Κάθριν είναι πιά ψυχρή. Θά έστειλε περίπατο ό-όλες αυτές τις «άόριστες και πολύπλοκες αισθηματικότητες». Τό πολογιστικό και πρακτικό πνεύμα της αδιάφορεί τελείως για την καρδιά της. Σε έμένα άκριβώς συμβαίνει τόν αντίθετο.

Μόλις μπήκε ή Κάθριν με τόν άποφασιστικό θήμα της και με την δροσερή ώμορφιά της, μου φώναξε:

— Είμαι πολύ θυμωμένη που έρχομαι τόσο άργα.

— Μά γιατί;

— Πρώτα απ' όλα γιατί δεν περνά διόλου ευχάριστα με την νουνά μου την Κλαίρη κι' έπειτα γιατί κιόλας έχεις γδυθί έσύ, Ροζίνα.

— Είμαι λοιπόν τόσο φριχτή μ' αυτή την ρόμπα;

— 'Οχι, διόλου! Δεν μπορείς ποτέ να είσαι φριχτή. Κι' όμως αυτή ή ρόμπα είναι λιγάκι σοβαρή. Κρύβει τόν χαριτωμένο λαιμό σου. Μ' άρεσε τόσο πολύ τόν φόρεμα που φόραγες σήμερα. Είχα την έλπίδα ότι θά σ' έβλεπα ακόμη μ' αυτό. Είσαι τόσο χαριτωμένη, τόσο θελκτική σαν ένα μικρό κορίτσι! Τί λεπτή! Τί τρυφερή! Τί γοητευτική που είσαι Ροζίνα, με τά ωραία μαύρα μαλλιά σου και τά σαγηνευτικά μάτια σου!...

— Μόνι κάνεις τή χάρη να σωπάσης. Δεν θυμάμαι ποτέ κανέναν άνδρα να μόνι έκανε τόσες φιλοφρονήσεις κι' έτσι ξαφνικά!...

— 'Α, Ροζίνα, δεν σε πιστεύω! Ξέρω ότι σου κάνουν ένα σωρό έρωτικές έξιμολογήσεις κι' άς μή τις άκούω. Κι' όμολόγησε ότι αν δεν γινόταν έτσι, τί θά την θέλαμε την ώμορφιά; Μά είναι κρίμα, έσύ

πού είσαι τόσο θελκτική, να πηγαίνεις να κλείνεσαι όλη την ημέρα στην έξοχή μ' έναν γκρινιάρη γέρο συμβολαιογράφο.

Η Κάθριν με κύτταζε στα μάτια μ' ένα ύφος σαν να με κορόιδευε. "Έκανα πώς δεν πρόσεξα τίποτε κι' άστειεύθηκα:

— Κάνεις λάθος. Ο συμβολαιογράφος μου δεν είναι διόλου γκρινιάρης. Είναι βέβαια γέρος, μ'α είναι πάρα πολύ εύθυμος. "Επειτα ξέρει να θαυμάζει και να περιποιείται τις γυναίκες. Μάθε λοιπόν ότι κι' αυτός μου έκανε ένα σωρός φιλοφρονήσεις για τα θέληγτρα μου. Ήταν βέβαια λιγάκι περασμένης μόδας, λίγο ρωμαντικές, μ'α δεν μπορείς να φαντασθής τί χαριτωμένες, τί ωμορφες που ήσαν! Όμολογώ ότι μ' άρεσουν πάρα πολύ ή εξομολογήσεις του συμβολαιογράφου μου.

— Αυτό είναι φανερό, αφού πηγαίνεις γυρεύοντας.

— Τρελλοκόριτσο!

— Πρόσεξε Ροζίνα! Προχθές έλεγες ή ίδια ότι ο παλιός φίλος σου θ'α ζητήσει καμιά ήμέρα τ'ό χέρι σου!

— Ο καυμένος!

— Έσένα μάλλον θ'α λυπηθώ εγώ. Δεν πρέπει να τ'ό δώσης τ'ό χέρι σου, Ροζίνα. Θ'α έρεθί κανένας καλύτερος.

— Μ'α δεν θέλω να έρεθί κανείς, τής απάντησα γελώντας.

— Μπ'α, αν ήταν ένας πρίγκηπας, ένας βασιληάς!...

— Δεν θ'α ήθελα ούτε ένα «βασιληά τ'ό σιδήρου» ή τ'ό «χάλυβος»...

— Κι' όμως τ'ό χρήμα, αγαπητή μου μαμά...

— Δεν πρέπει ν' αγαπάς τ'ό χρήμα, αγαπητή μου.

— Τ' αγαπώ, Ροζίνα, τ' όμολογώ... Δεν θέλω λίγα λεπτά, μ'α πολλά, πάρα πολλά. Αυτός είναι ο καλύτερος τρόπος για να εξασφαλίσω κανείς τή δύναμη...

— Μ'α τί να την κάνω την δύναμη όταν δεν έχω την εύτυχία; Μόνο ή εύτυχία λογαριάζεται.

Η Κάθριν ένοιωσε άσφαλώς ότι τ'α τελευταία λόγια της ήσαν κάπως σκληρά κι' άπότομα. Ξαναπήρε λοιπόν τ'ό παιδικό και χαδάρικο ύφος της και μ'ό έπτε καθώς με φιλούσε:

— Πρέπει να κοιμηθής, Ροζίνα. Είμαι βέβαιη πώς νυστάζεις.

— Μ'α δεν νυστάζω διόλου!...

— "Ω! Μ'α λές ψέματα... Τ'ό βλέπω στα μάτια σου. "Αλλωστε κάθε φορά που θ'α γυρίσης από εκείνο τ'όν γέρο γραφιά σου είσαι κουρασμένη και νυστάζεις. Θ'α είναι από τ'όν καθαρό άέρα δίχως διακόζω από εκεί κάτω, από τ'ό σπίτι της. Τί άγγαρείες, έ! Φαίνεται πώς ήμαστε κι' ή δυο πολύ καλές.

Εγώ τότε τής είπα:

— Δεν θέλω να βρίσκω κουραστικές τις έπισκέψεις που κάνεις στη νουνά σου, την Κλαίρη. Έπιθυμώ να διατηρήσης γι' αυτήν την στοργή που σου έχει. Μ'α αν ή ήμέρες αυτές γίνονται μαρτυρικές για σένα...

— Μπ'α! Όπωςδήποτε αυτές τις ήμέρες θ'α μ'ό λείπης, δεν είναι έτσι; Λοιπόν...

Κι' ή Κάθριν χάθηκε από τ'α μάτια μου.

Θεέ μου! Είναι αλήθεια... Δεν μπορούσα να σταθώ στα πόδια μ'ό από την νύστα.

ΕΝ παραξενεύθηκα διόλου!

Η Κάθριν είχε πάει στο Νείγυ με την Μαρία Σοβέρ για να παρακολουθήσουν μιά παρτίδα πελότας. Εγώ δεν τις είχα συνοδεύσει, γιατί δεχομουν στο σπίτι από τις τέσσερες ή ώρα. Πιρίμενα λοιπόν διαβάζοντας ξαπλωμένη, κάποιο βιβλίο, μ'α όμολογώ πως δεν μπορούσα να συγκεντρώσω τις σκέψεις μου. Ο νους μου πήγαινε διαρκώς στ'όν Άντουάν. Άξαφνα στις τέσσερες ή ώρα έσημαναν κι' όταν άνοιξε ή πόρτα παρουσιάστηκε μπροστά μου ο νεαρός δόκτωρ Σεράν. Έπειδή είχε έρθει τόσο νωρίς, θ'α πη ότι ήθελε να με έρθι μόνη. Τ'όν δέχτηκα με μεγάλη ευχαρίστησι. Έχω πολλή φιλία μ' αυτό τ'ό παιδί. Βρίσκω ότι είναι άπλο και γεμάτο ειλικρίνεια. Δεν ξέρω αν θ'α γίνη καμιά ήμέρα ένας μεγάλος γιατρός τής μόδας, μ'α θ'α γίνη δίχως άλλο ένας πρώτης τάξεως επιστήμων, με μιά μεγάλη και σταθερή πελατεία. Δεν είναι και τόσο πλούσιος μ'α θ'α κερδίσει πολλά χρήματα: πρ'ό πάντων αν έχω κοντά του μιά έξυπνη και πρακτική γυναίκα.

Στην άρχή μιλήσαμε για διάφορα πράγματα, για τις έπιστημονικές μελέτες του, για τ'ους κοινούς φίλους μας και για τις Παρισινές διασκεδάσεις. Τ'ό είπα ότι ή Κάθριν είχε πάει με την κ. Σοβέρ στο Νείγυ. Έτσι άρχισαμε να μιλάμε για την Κάθριν.

— Θαυμάζω βαθύτατα την δεσποινίδα κόρη σας, μ'ό έπτε ο Σεράν.

Κι' έπρόσθεσε:

— Είναι, πρ'ότα-πρ'ότα, πάρα πολύ ωμορφη! Έπειτα την βρίσκω πολύ έξυπνη και πολύ καλή. Αυτό τ'ό κατάλαβα από μερικές συζητήσεις που κάναμε μαζί. Είδα ότι έχει ένα έξαιρετικό πνεύμα. Δεν μοιάζει διόλου με τ' άλλα κορίτσια. Έπίσης κατάλαβα ότι σ'ας λατρεύει.

Πρέπει να όμολογήσω ότι ήμουν πολύ ευχαριστημένη που άκουγα ό'α αυτά τ'α καλά λόγια. Ότι ή Κάθριν, ήταν έξυπνη, τ'ό ήξερα. Είχα γελασθι όμως νομίζοντας πώς εκείνο τ'ό παράξενο πνεύμα της δεν θ'α άρεσε σ' έναν νεό όπως ο Σεράν. Όμολογώ ότι ή χαρά που δοκίμασα μπροστά σ' αυτή την ανακάλυψι ήταν πολύ μεγάλη.

Μ'α αφού ο Σεράν, που είχε μιλήσει πολλές φορές μαζί της, την εύρισκε άψογη, τέλεια, φαίνεται ότι εγώ δεν την ήξερα καλά.

Όχι όμως! Ο Σεράν θ'α ήταν υπερβολικός μ' αυτό τ'όν θαυμασμό του. Η Κάθριν είχε μεγάλα ελαττώματα, που εγώ τ'α ξέρω πολύ καλά και που αυτός ο καυμένος ούτε καν τ'α φαντάζεται! Έτσι νομίζει πώς είναι καλή... Μ'α ή Κάθριν δεν είναι καλή. "Αλλωστε κατέληξα να πιστεύω ότι ή καλωσύνη δεν είναι προτέρημα παρ'ό μόνον... για τ'ους άλλους. Τ'ό είδα στ'όν έαυτό μου... Είμαι καλή και γι' αυτό υποφέρω τόσο συχνά!...

Ό'α αυτά τ'α καλά λόγια τ'ό Σεράν έκρυβαν κάτι που τ'ό μόντευα. Μ'α τ'όν άφησα να νομίζει πώς δεν είχα κατάλαβει τίποτε. Εκείνος δίστασε ακόμη λίγο κι' έπειτα συγκεντρώσε όλο τ'ό θάρρος του και μ'ό έπτε:

— Δεν ξέρω αν γελιέμαι, αγαπητή κυρία, μ'α νομίζω πώς ή δεσποινίς κόρη σας μ'ό δείχνει κάποια συμπάθεια... Μ'ό φαίνεται επίσης ότι με συμπαθείτε κι' έσεις λιγάκι. Ξέρετε ότι έκτος από έναν γέρο θείο που ζι στην έπαρχία, δεν έχω πει'α οικογένεια. Θ'α με συγχωρέσετε λοιπόν που έρχομαι απ' εύθειας σ' έσας να σ'ας ρωτήσω αν πρέπει να έλπίζω ότι ή συμπάθεια τής δεσποινίδος Κάθριν

για μένα θα μεγαλώσει ακόμη περισσότερο κι' αν μου επιτρέπετε έσεις να έχω την έλπίδα ότι θα μπορούσα να την παντρευθώ.

Μιλήσαμε πολύ γι' αυτό το ζήτημα. Τον βεβαίωσα ότι είχε όλη τη συμπάθειά μου, μα τον παρακάλεσα να μη κάνει πολλά όνειρα πριν καταλάβει καλά αν ή Κάθριν θα δεχόταν να γίνει γυναίκα του.

— Ξέρετε πόσο λατρεύω την κόρη μου και πόσο μ' αγαπάει κι' εκείνη. Μα υπάρχουν πάντα στην καρδιά των παιδιών μερικά μικρά μυστικά που δεν τα ξέρουν ποτέ ή μητέρες. Δεν ξέρω λοιπόν τί κρύβει μέσα στην καρδιά της, ή κόρη μου. Μέχρι σήμερα πιστεύω ότι δεν έχει κανένα μυστικό. Αυτό είναι πάρα πολύ ένθαρρυντικό για σάς. Όσο για μένα, σάς λέω ειλικρινά ότι δεν θα φέρω καμιά αντίρρηση. Μα αυτή ή υπόθεσι αφορά την Κάθριν. Έχω πάρει την απόφασι να την αφήσω ελεύθερη για να διαλέξη μόνη της τον άνδρα που θέλει για σύντροφο της ζωής της. Έμπρός λοιπόν, φίλε μου. Σας επιτρέπω να πλησιάσετε περισσότερο την Κάθριν και να προσπαθήσετε να καταλάβετε τα πραγματικά αίσθηματά της. Θα είμαι εύτυχής αν πω ότι δεν γελασθήκατε.

Ο Σερράν φίλησε το χέρι μου κι' έφυγε.

* * *

Ο καυμένος! Πόσο γελιόταν! Γιατί, επί τέλους, ή Κάθριν μ' άφησε να δώ τί έκρυβε στο βάθος της καρδιάς της.. Πόσο ήμουν μακριά απ' ό,τι μπορούσα να φαντασθώ!

Όταν ή Μαρία Σοβέρ γύρισε από το Νείγυ με την κόμη μου ήμουν πάλι μόνη. Την ίδια στιγμή ή καμαριέρα μου έφερε ένα γράμμα. Η Κάθριν μου φώναξε ολόχαρη:

— Ροζίνα, ξέρω τί λέει αυτό το γράμμα!

— Πώς το ξέρεις;

— Το ξέρω! Το ξέρει κι' ή κ. Σοβέρ! Το ξέρουμε κι' ή δυό!

Έρριξα μια ματιά στη Μαρία Σοβέρ και την είδα που χαμογέλασε μ' ένα ύφος συνενόχου. Έτοιμαζόμουν λοιπόν ν' ανοίξω τον φάκελλο όταν ή Κάθριν με σταμάτησε:

— Όχι τώρα, Ροζίνα! Σέ λίγο!... Όταν θα φύγω!...

— Μα πού θα πάς λοιπόν;

— Πάω να θγάλω το καπέλλο μου και θα γυρίσω άμέσως... Φαντάζεσαι ότι δεν θα με ξαναϊδής;

Κι' έπειτα έπρόσθεσε ζωνρά:

— Ξέχασα να σου πω ότι μ' άρεσε πάρα πολύ το Νείγυ. Θέλω να πηγαίνω συχνά εκεί κάτω, γιατί βρίσκω πολύ διασκεδαστικό το παίγνιδι της πελότας. Κι' έπειτα ό κόσμος είναι τόσο σίκ. Πέρασα τόσο ώμορφα! Την άλλη φορά που θα πάμε θα έρθης και εσύ μαζί μας. Δεν ξέρεις πόσο θέλω να έρθης κι' εσύ!...

Και με τους ένθουσιασμούς αυτούς τύλιξε τα χέρια της γύρω στο λαιμό μου, με φίλησε και χάθηκε.

— Τί θελκτική που είναι ή κόρη σου! Μου είπε ή Μαρία Σοβέρ. Και τί ώμορφη!... Ξέρεις είχε μια θριαμβευτική επιτυχία εκεί κάτω!...

— Είναι ένα μεγάλο παιδί! Έκανα γελώντας.

Μα ή Μαρία Σοβέρ μου άπάντησε:

— Όχι και τόσο παιδί, όσο φαντάζεσαι, αγαπητή μου. Η Κάθριν είναι πολύ σοβαρή. Θαυμάζω τη θέλησί της. Ξέρει τί θέλει...

— Την ίδια γνώμη έχω κι' εγώ. Δυστυχώς όμως ή Κάθριν δεν μου μιλάει ποτέ γι' αυτό το πράγμα. Ξέρεις, έχω ένα κορίτσι που

δεν άνοίγει και τόσο την καρδιά του. Γελάει, παίζει μαζί μου, όπως έδω και λίγη ώρα, μα δεν δείχνει ποτέ τί κρύβει κάτω από αυτή την τρελή εύθυμία. Είναι άδύνατο να μην έχη κάποιο μυστικό.

— Έχεις δίκιο, μου είπε ή Μαρία Σοβέρ. Μπορώ να σε βεβαιώσω ότι έχει κάποιο.

— Αν ξέρης τα μυστικά της, Μαρία, πρέπει να μου τα πής. Ξέρεις πόσο θα με βοηθήσουν αυτή τη στιγμή.

— Ένα μόνο ξέρω! Έκανε ή φίλη μου. Έχει σχέση με το γράμμα που έλαβες τώρα. Κι' εγώ έλαβα ένα παρόμοιο κι' έκανα μάλιστα λόγο γι' αυτό στην Κάθριν...

— Μα τί είναι λοιπόν; Απόρησα.

Κι' έσκια τον φάκελλο. Είχε μέσα μια πολυτελή πρόσκλησι. Ο κ. Κεριγκύ, προσκαλούσε έμένα και την Κάθριν να πάμε να περάσουμε το θράδυ μαζί του στο νησάκι του Δάσους της Βουλώνης, στις 25 του μηνός. Το νησάκι είχε νοικιασθή ολόκληρο κι' ήταν άποκλειστικά για τους καλεσμένους του Κεριγκύ. Η Μαρία Σοβέρ, μου έδωσε άμέσως μερικές έξηγήσεις. Ο έκατομμυριούχος Κεριγκύ δεν μπορούσε να δώση στο μέγαρό του που δεν είχε τελειώσει ακόμη μια μεγάλη έσπερίδα. Έπειτα ό χαιμώνας είχε περάσει πια. Αρχίζει να ζεσταίνει ό καιρός...

Η μικρή λοιπόν δούκισσα φωστίν κι' ό πατέρας της είχαν σχεδιάσει αυτή τη γιορτή στο νησάκι του Δάσους.. Είχαν συμβουλευθή μάλιστα την Μαρία Σοβέρ που δεχόταν πολύ κόσμο και που έδινε πολλές συμβουλές σε κάτι τέτοια ζητήματα. Το πρόγραμμα της γιορτής ύπέσχετο ένα σωρό έξαιρετικά πράγματα! Είχαν σταλή όκτακόσιες προσκλήσεις για μετά το δείπνο. Όσο για το δείπνο, όι καλεσμένοι ήσαν έκατον πενήντα. Τα άλλα του νησιού θα ήσαν κατάφωτα κι' ένα σωρό θάρκες θα ήσαν όλη τη νύχτα στη διάθεσι των καλεσμένων. Μια τέτοια πριγκηπική έσπερίδα θα ήταν φαντασμαγορική. Όλο το Παρίσι θ' άτόμενε θαμπωμένο και δεν θα ξεχνούσε ποτέ την πολυτέλεια αυτής της μοναδικής δεξιώσεως.

Κι' ή Μαρία έπρόσθεσε:

— Καταλαβαίνεις λοιπόν ότι όταν έκανα λόγο στην κόρη σου και της είπα ότι ό Κεριγκύ σάς παρακαλούσε να δειπνήσετε μαζί του, ή Κάθριν άναστατώθηκε από τη χαρά της.

Εγώ έκανα ένα μικρό μορφασμό.

— Δεν είμαι και τόσο ένθουσιασμένη, είπα.

Η Μαρία έβγαλε μια κραυγή έκπληξεως:

— Πώς! Εσύ!... Πού σου άρέσει τόσο πολύ να πηγαίνης στα σαλόνια! Εσύ που συναντάς παντού το θαυμασμό και τη λατρεία! Εσύ που είσαι μια γόησσα! Φανταζόμουν ότι αυτή ή πρόσκλησι θα σ' εύχαριστούσε πάρα πολύ. Μα συλλογίσου, αγαπητή μου, ότι αυτή ή γιορτή θα είναι κάτι έξαιρετικό! Όλο το κομψό Παρίσι θα συγκεντρωθή εκεί πέρα με τους Δόν Ζουάν του και τις ώμορφες γυναίκες του. Η προσκλήσεις γίνονται άνάρπαστες.

— Πολύ φοβούμαι, Μαρία, ότι ό κόσμος θ' άνακατευθ ή εκεί πέρα.

— Μα, αγαπητή μου, αφού θα είναι κι' ένα μικρό θέατρο, βέβαια θα συναντήση κανείς και μερικές θεατρίνες. Μα ή θεατρίνες σήμερα είναι καλλιτέχνιδες. Η γυναίκες του καλού κόσμου κάνουν κυριολεκτικώς σάν τρελλές για τη φίλια τους. Και ξέρεις βέβαια γιατί; Για να τους κλέβουν τις ιδέες τους και τις τουαλέττες τους.

— Παραδέχομαι ότι έχεις δίκιο, μα φοβούμαι πολύ για την Κάθριν. Η έλευθερία που βλέπει κανείς ύστερ' από τα μεσάνυχτα σε κάτι τέτοιες μεγάλες γιορτές είναι λιγάκι...

— Τί αύστηρή πού είσαι! Μ' αξίζει τον κόπο νά γίνεται λόγος γιά μερικά κρυφά φιλιὰ μέσα στο σκοτάδι, κάτω από τὰ δέντρα; Εμένα μου φαίνεται ότι θά θυμώση μαζί σου ό Κεριγκύ αν δέν πᾶς σ' αὐτή τήν ἐσπερίδα.

— Μά δέν με χρειάζεται έμένα! Θά ἔχη τόσες ἄλλες!
— Μά μου φαίνεται ότι, ἀνεξάρτητα ἀπό τίς ἄλλες, ἐπιθυμεί πολὺ νά σέ δῇ στή γιορτή του. Τήν ὥρα μάλιστα πού ἔκανε μέ τῇ Φωστίν τοὺς καταλόγους τῶν προσκλήσεων ὁ Κεριγκύ μοῦ εἶπε: «Δέν πρέπει νά ξεχάσετε τήν ὠμορφὴ κ. Σανσερέλ. Εἶνε ὑπέροχη αὐτὴ ἡ γυναίκα! Μά τήν ἀλήθεια εἶνε μιὰ γόησσα!» Βλέπεις λοιπόν!

— Βλέπω!...
— Κι' ὅμως μένεις τελείως ἀδιάφορη.
— Μάλιστα.
— Τί δύσκολη πού είσαι! Ἐκανε ἡ Μαρία Σοθέρ.
— Μά γιατί εἶμαι δύσκολη; Ἐπειδὴ μοῦ εἶνε ἀδιάφορο ἂν ἄρῶ στὸν Κεριγκύ;...
— Ἡ Μαρία ἔγειρε λίγο πρὸς τὸ μέρος μου καὶ με μιὰ περιέργεια στὰ μάτια, μοῦ εἶπε:
— Ὁμολόγησε ότι σοῦ κάνει κόρτε ὁ Κεριγκύ!...
— Ὁχι, ἀγαπητὴ μου, νομίζω ότι ἀπλῶς τοῦ ἄρῶ. Μά αὐτὸ εἶνε ὅλο. Σὲ θεβαίω πῶς δέν μοῦ κάνει κόρτε.
— Ὁ, τότε θά σοῦ κάνη. Τὸν ξέρω πολὺ καλά. Ξέρω πῶς μιλάει γιά τίς γυναῖκες πού τοῦ ἄρῶ.
— Μά νά τοῦ ἄρῶ μόνο δέν εἶνε ἀρκετό.
— Τότε πρόσεξε, γιατί εἶνε ἕνας ἄνθρωπος πρὸς ἔχει συνηθίσει στίς ἐπιτυχίες καὶ γι' αὐτὸ ἔχει καὶ τρομερὲς ἐχθρες. Προσπάθησε νά τὸν σταματήσης πρὶν ἀρχίσῃ. Μοῦ φαίνεται μάλιστα ότι εἶνε καιρός.

Αὐτὴ ἡ ἐπιμονὴ τῆς Μαρίας Σοθέρ, με πείραξε στὰ νεῦρα.
— Δέν θά πάω στή γιορτὴ του, τῆς εἶπα ἀποφασιστικά.
Μά ἡ Μαρία σήκωσε τὰ χέρια τῆς καὶ διεμαρτυρήθη ξεφωνίζοντας:

— Αὐτὸ εἶνε ἀδύνατον! Βρίσκω ότι εἶσαι ὑπερβολικὴ! Ὅπως κι' ἂν εἶνε δέν ἔχεις νά φοβηθῇς τίποτα, γιατί δέν θά εἶνε διόλου ἐπικίνδυνος ἀνάμεσα στοὺς καλεσμένους του. Ἄν δέν πᾶς, θά προσέξῃ τὴν ἀπουσία σου καὶ θά πεισμῶσῃ. Θά νομίσῃ ότι τὸν φοβᾶσαι. Ἐπειτα θέλει νά πάῃ κι' ἡ κόρη σου.
— Ἐ, βέβαια, τῆς εἶπα, ἡ Κάθριν τοὺς θαυμάζει αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους.

— Εἶνε πανίσχυροι! Κι' ἡ κόρη σου εἶνε φιλόδοξη.

— Ἄν νομίσῃ ότι θά τῆς χρησιμεύσουν σὲ τίποτε!

— Ποιὸς ξέρει;...

— Ἐλα δά! Τῆς ἀπάντησα ζωηρά. Ἐμεῖς γι' αὐτοὺς τοὺς ἑκατομμυριοῦς δέν ἡμαστε παρὰ ἀσήμαντες γυναῖκες. Ὁ ἐνθουσιασμός τῆς Κάθριν με πειράζει καὶ με στενοχωρεῖ. Κατὰ θάλασσαν αὐτὸς ὁ Κεριγκύ πού μπορεῖ νά εἶνε ἕνας ἀξιοθαύμαστος βιομήχανος, εἶνε ἀγροῖκος καὶ καταϊδωμένος. Ὅσο γιά τὴν κόρη του εἶνε ἄνοητος. Παντρεύθηκε τὸν Λεμπούρ, γιατί τὴν ἔκανε δούκισσα κι' ὁ νόητος. Παντρεύθηκε τὸν Λεμπούρ, γιατί εἶχε ἀρκετὰ ἑκατομμύρια. Τί νά σοῦ πῶ, δέν μπορῶ νά τοὺς ἀγαπᾶω αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους. Βέβαια εἶνε φίλοι σας καὶ δὲ θά δείξω μπροστά τους ποτὲ ὅτι δέν μοῦ ἄρῶ. Μά θέλω νά με καταλάβῃς.

— Σὲ καταλαβαίνω... Ἐκεῖνο ὅμως πού με στενοχωρεῖ εἶνε ότι

δέν συμφωνεῖς διόλου σ' αὐτὸ τὸ ζήτημα με τὴν κόρη σου. Ἡ Κάθριν λατρεῖ τοὺς Κεριγκύ.

— Εἶνε τρομερὰ «σνόμπ», ἡ Κάθριν.

— Τῆς ἄρῃσι ἡ κοσμικὴ ζωὴ.

— Εἶνε μιὰ κακὴ συνήθεια. Ἡ κόρη μου δέν εἶνε καὶ τόσο πλουσία, ὥστε νά μπορέσῃ ἀργότερα νά ἐξακολουθήσῃ αὐτὴ τῇ ζωῇ.

— Κι' ὅμως αὐτὸ ἐπιθυμεί. Μοῦ φαίνεται ότι θέλει νά κάνῃ ἕνα μεγάλο, ἕνα πλούσιο γάμο.

— Κι' εἶνε ἔτοιμη, νά θυσιάσῃ τὴν εὐτυχία τῆς, δέν εἶνε ἔτσι; Ἐκανα με πικρία.

Κι' ἀρχισα πραγματικὰ νά νευριάζω. Καταλάβαινα ότι ἡ Μαρία ἤξερε πὺ πολλὰ πράγματα γιά τὴν Κάθριν κι' ἤθελα νά τὰ μάθω πρὶν γυρίσῃ ἡ κόρη μου. Τὴν πίεσα λοιπὸν με τίς ἐρωτήσεις μου: Τῆς θυμῆσα τὴ φιλία μας, τῆς ἔδειξα πόσο δύσκολος ἦταν ὁ ρόλος μου, ὁ ρόλος μιᾶς μητέρας καὶ κατέληξα νά τῆς πῶ:

— Ἄν ξέρῃς τίποτε συγκεκριμένο σὲ παρακαλῶ νά τοῦ τῆς πῆς.
— Σοῦ ὀρκίζομαι, ἀγαπητὴ μου, ότι δέν ξέρω τίποτε, μοῦ ἀπάντησε.

Ἡ Κάθριν δέν μοῦ εἶπε τίποτε. Μόνη μου ὅμως ἔχω καταλάβει μερικά πράγματα. Ἡ Κάθριν, παραδείγματος χάριν, μοῦ ζητάει ἕνα σωρὸ πληροφορίες γιά τὸν Μανουέλ...

Ἡ ἀποκάλυψις αὐτῆς τῆς Μαρίας Σοθέρ μ' ἔκανε νά σαστίσω.

Γιὰ τὸν Μανουέλ; Νόμιζα πῶς ὠνειρευόμουν!...

— Δέν θά μοῦ πῆς ότι ἀγαπάει τὸν Μανουέλ Κεριγκύ, ψιθύρισα.

— Δέν σοῦ εἶπα ότι τὸν ἀγαπάει, μά μοῦ φαίνεται ότι θά τὸν παντρευόταν εὐχαρίστως.

— Θεέ μου! Μά εἶσαι τρελλή, Μαρία! Πῶς μπορεῖ νά θέλῃ γιά ἄντρα τῆς αὐτὸ τὸ ἀρρωστο παιδί πού εἶνε τόσο ἀσχημο καὶ τόσο δειστρομενός; Εἶνε εἰκοσιπέντε χρόνων κι' ὅμως ἔχει ἀκόμη τὸ μυαλὸ ἐνὸς μικροῦ παιδιοῦ. Αὐτὸν θέλει γι' ἄνδρα τῆς; Ἄς γελάσω.

— Νά μὴ γελάσῃς διόλου. Εἶμαι βέβαιη ότι ἡ Κάθριν ἔχει στὸ νοῦ τῆς αὐτὸ τὸ σχέδιο. Καὶ τὸ πιστεύω, γιατί ὅταν εἶνε μαζί, ἡ συμπεριφορὰ τους εἶνε παράξενη. Καταλαβαίνει κανεὶς ότι ἔχουν κάτι μεταξύ τους.

— Μά τί νά σοῦ πῶ, αὐτὸς ὁ Μανουέλ ἐλπίζει ότι μιὰ γυναίκα σὰν τὴν κόρη μου, τόσο ὠμορφὴ, τόσο ἐξυπνὴ, τόσο θελκτικὴ, θά μποροῦσε νά τὸν παντρευθῇ;...

— Ὁ, ἀσφαλῶς δέν συλλογίσθηκε, αὐτὸς πρῶτος, ἕνα τέτοιο γάμο. Εἶμαι βέβαιη πῶς ἀρχισε ἡ Κάθριν. Τώρα παίρνω ὄρκο ότι αὐτὴ ἡ ἰδέα ἔχει ριζώσει στὸν Μανουέλ. Δέν κατηγορῶ δὲ τὴν κόρη σου. Θέλει νά πετύχῃ ἕνα ὀρισμένο σκοπὸ. Ἐπειτα, τί νά σοῦ πῶ. Ἀπὸ μιὰ ἀποψὶ θά εἶνε γιά τὴν Κάθριν ἕνας ἀνέλπιτος γάμος.

— Κι' ἐστὶ λοιπὸν, ἀγαπᾶς τόσο τὰ ἑκατομμύρια; Κι' ὅμως ἐσύ, εἶσαι πλουσία. Μοῦ ἔχουν πῆ ότι οἱ πλούσιοι δέν λογαριάζουν καὶ τόσο μένον τὰ λεφτά.

— Ἀγαπητὴ μου, ἔκανε ἡ Μαρία, πρέπει νά καταλάβῃς τὴν κόρη σου. Ἐπειτα ὁ Μανουέλ, θά εἶνε στὰ χέρια τῆς σὰν ἕνα παιγνιδάκι. Θά τὸν κάνῃ ὅ, τι θέλει.

Εἶχα σαστίσει.

— Λοιπὸν... ἐσύ... ἂν ἦσουν στή θέσι μου...

— Ξέρεις πολὺ καλά τίς θεωρίες μου γιά τὸν γάμο τῶν παιδιῶν. Ἐχω τὴ γνώμη ότι οἱ γονεῖς πρέπει ν' ἀνακατεύωνται ὅσο μποροῦν λιγώτερο σ' αὐτὰ τὰ ζητήματα.

— Έγώ νομίζω ότι ο Κεριγκύ δεν θα δεχθώ ποτέ αυτόν τον γάμο.

— Βέβαια, θα είναι ένα σκληρό πλήγμα για τον Κεριγκύ! Μά ο Μανουέλ είναι τρελλά έρωτευμένος με την Κάθριν. "Αφίση λοιπόν τα πράγματα να πάρουν το δρόμο τους. "Επειτα, καθώς σου είπα, δεν έχω ακόμη καμιά βεβαιότητα. Είναι μια άλλη υπόθεση. "Αν είναι κάτι θα φανερωθώ μόνο του. "Απόφυγε, λοιπόν, ν' ανακατευθής.

"Ετοιμαζόμουν ν' απαντήσω όταν η Κάθριν ξαναγύρισε ολόχαρη.

— Ροζίνα, μου φώναξε από την πόρτα, αυτή τη φορά πρέπει να γίνης πολύ όμορφη!

"Η Μαρία που εκείνη την ώρα σηκωνόταν να φύγει, είπε στην κόρη μου:

— "Η μητέρα σου, μικρούλα μου, δεν ξέρει ακόμη αν πρέπει να δεχθώ.

"Εκείνη ακριβώς τη στιγμή έκυτταξα την κόρη μου. Τα μάτια της ανάζητούσαν τα δικά μου για να ιδούν αν η Μαρία Σοβέρ έλεγε την αλήθεια. Και πρόσεξα ότι η ματιά της έγινε τόσο σκληρή, τόσο σκοτεινή, τόσο κακιά, που άνατρίχιασα.

— Δεν μπορώ ακόμη ν' αποφασίσω, της είπα. Δεν έχουμε τίς τουαλέττες που μας χρειάζονται γι' αυτή την έσπερίδα.

Το πρόσωπο της Κάθριν φωτίστηκε με μια ξαφνική χαρά. — Δεν πρέπει να σ' απασχολούν διόλου η τουαλέττες. "Εχω κάτι ιδέες που θα σε ξετρελλάνουν. "Εγώ φοβόμουν μήπως υπάρχει κανείς άλλος λόγος... φώναξε.

Στάθηκε ύστερα, μισόκλεισε τα μάτια της κι' απ' τις μακρυές θλαφαρίδες της, γλυστρουσε μια ματιά κοφτερή σαν μαχαίρι.

— Συλλογίσθηκα, εξακολούθησε, πως ίσως δεν θα ήθελες να μου θυσιάσης τον γέρο συμβολαιογράφο σου κι' ότι θα μ' έστελνες πάλι κοντά στη νουνά μου, την Κλαίρη.

— Μά τί σχέσι, έχουν αυτά τα πράγματα; "Απόρησα. — Πώς δεν έχουν σχέσι. Στις 25 είναι Τρίτη. Πήγα και το είδα άμέσως στο ήμερολόγιο.

— Μά τί λές, Κάθριν! "Εκανε η Μαρία Σοβέρ για να εκθιάση την κατάστασι. Για μια φορά μπορείτε θαυμάσια να θυσιάσετε κι' η δυο αυτές τις εβδομαδιαίες επισκέψεις σας.

Και γυρίζοντας προς το μέρος μου:

— Δεν είναι έτσι; Μου είπε.

"Εγώ υποχώρησα.

— Δεν είχα στο νου μου ούτε το συμβολαιογράφο μου, ούτε τη νουνά σου, είπα, κι' αν έπιμένης να πάμε σ' αυτή τη γιορτή...

— "Ω! Ροζίνα! Σ' εύχαριστώ πολύ!...

Κι' η Κάθριν μ' αγκάλιασε και με γέμισε φιλία.

Ναί, έπιθυμούσε πολύ να πάει σ' αυτή τη γιορτή..

IV

Η έσπερίδα του Κεριγκύ, ήταν υπέροχη. — "Όσο συλλογίζουμαι ότι δεν ήθελες να πάμε!.. Μου εί-

πε η Κάθριν γελώντας, όταν γυρίζαμε. "Αλλοίμονο, μου φαίνεται ότι η γιορτή αυτή άρρεσε στην κόρη μου όχι γιατί έβηκε πως ήταν εύθυμη και διασκεδαστική, αλλά γιατί της δόθηκε η ευκαιρία να κανονίση τις δουλειές της.

Σ' αυτή τη γιορτή ήταν κι' ο "Αντουάν. "Ο Κεριγκύ είχε προσκαλέσει όλο το Παρίσι με τους άριστοκράτες του και τους καλλι-

τέχνες του. Πόσο ήμουνά ευτυχισμένη που τον ένοιωθα κοντά μου κι' ήξερα ότι ήμουνά όμορφη, πάρα πολύ όμορφη.

— Τί φιλάρεσκη που ήσουν δώ και λίγη ώρα, μου είπε ο "Αντουάν όταν έβρεθήκαμε σε μια σκοτεινή γωνία κάτω από τα δένδρα. Είσαι σαγηνευτική, είσαι μια γόησσα! Μά γιατί με κάνεις να πο- νώ; Οι θαυμαστά σου είναι αναρίθμητοι. Τό ξέρεις πως σε φοβά- μαι;... Είσαι έτσι πάντα αγάπη μου, όταν βρίσκεσαι μακριά μου;

— "Όχι, όχι! Τ' απάντησα και του έδωσα ένα φλογερό φιλί. "Ό- ταν είμαι μακριά σου δεν είμαι διόλου προκλητική, ούτε φιλάρε- σκη. "Απόψε όμως είσαι κι' έσύ δώ πέρα. "Απόψε είμαι πάρα πολύ ευτυχισμένη και θέλησα να ιδώ αν μ' αγαπάς τόσο, ώστε να με ζη- λεύης.

— "Αν σ' αγαπώ! "Εκανε με πάθος ο "Αντουάν και μ' έσφιξε με δύναμη στην άγκαλιά του. Μ', απόψε έχω την εντύπωσι ότι υλέπω μπροστά μου μια άλλη γυναίκα. Πόσο επικίνδυνη μου φάνηκες αγά- πη μου! Δεν θα τολμούσα ν' αγαπήσω αυτή τη γυναίκα, γιατί θα γινόμουν πάρα πολύ δυστυχισμένος!...

— "Α, τί όμορφα είναι τα λόγια σου! Ψιθύρισα και τον φίλησα πάλι στο στομα. "Αγάπη μου, ξέρεις ότι δεν θα σε κάνω ποτέ δυστυ- χισμένο. Μά, για να πω την αλήθεια, κρυβόμουν από τον "Αντουάν όταν ο Κεριγκύ ύστερ' από το δείπνο άρχισε να με πολιορκή με τό ένοχλητικό κορτε του. Πρέπει να το ουνω να καταλαύω, επι τέ- λους ότι δεν πρέπει να περιμένη τίποτε από μένα. Γώρα όμως δεν θέλω να δη ο "Αντουάν αυτόν τον εκατομμυριούχο τόσο τρυφερό

και τόσο έρωτευμένο μαζί μου. Μπορούσε να πιστέψη... Πρέπει να προσέξω. Μά θα το διηγηθώ, όλη αυτή την ιστορία για να γελά- σουμε, όταν πειρά δεν θα έχη καμιά σημασία.

Για πρώτη φορά όταν είμαι μαζί με τον Κεριγκύ, νοιώθω μια άνεξηγήτη στενοχώρια. "Όλοι οι άνδρες μ' αγαπήσαν, έπεσαν στα πόδια μου, με παρακάλεσαν, μ' ικέτευσαν. Δέχθηκα τις παρακλή- σεις τους, τις έρωτικές εξομολογήσεις τους, τον θαυμασμό τους, με ήρεμη ψυχή και με μια κρυφή ευχαρίστησι. "Ηξερα τί ήθελα, όπως έλπισης ήξερα ότι δεν θα έκανα αυτό που ήθελα... Με τον Κεριγκύ νοιώθω μια άκατανίκητη στενοχώρια να με πνίγη.

Μά τί! Μήπως αισθάνουμαι κι' εγώ αυτόν τον ανόητο τό φόβο της παντοδυναμίας του χρήματος; Γιατί γύρω μου ή γυναίκες έρωτο- τροπούν μαζί του ως τό σημείο που αηδιάζει κανείς κι' οι άνδρες πάλι σκύβουν ταπεινά τό κεφάλι τους, μπροστά του.

Είμαι πολύ άφελής άσφαλώς, μά υπάρχουν μερικά πράγματα που δεν μπορώ να τα καταλάβω. "Αν ήξεραν ότι είμαι τρυφερή φί- λη ενός φτωχού κι' άγνωστου νέου, όλος ο κόσμος θα με κατηγο- ρούσε και θα μου έδειχνε μια φανερή περιφρόνησι. "Αν όμως μά- θουν ότι με πολιορκεί ο Κεριγκύ, ο μεγάλος βιομήχανος που παίζει με τα εκατομμύρια, όλοι θα με έπεδοκίμαζαν εκ των προτέρων και θα έσπευδαν να με συγχαρούν. "Εγινε μάλιστα αυτό που δεν ήθελα. Πρόσεξα δηλαδή ότι ο Κεριγκύ έπικητούσε με τρέλλα τον έρωτά μου! Μά, εύτυχώς, στάθηκα τυχερή, γιατί ο "Αντουάν δεν κατάλα- βε τίποτε.

Μετά τό δείπνο, την ώρα που όλος ο κόσμος χανόταν εύθυμα έ- δω κι' εκεί μέσα στις δενδροστοιχίες ή τραβούσε προς τη λίμνη, ο Κεριγκύ κατάφερε να μείνη μαζί μου σωστή μισή ώρα. Μου είχε προσφέρει τό χέρι του και μ' είχε οδηγήσει σε μια απόμερη γωνία γεμάτη λευλούδια και πράσινα φυλλώματα. "Από τη μια μεριά κι' απ' την άλλη έβριχναν τό θαμπό φώς τους δυο βενετσιάνικα φανά-

ρια. 'Ο Κεριγκύ μ' έβγαλε νά καθήσω κοντά του κι' άρχισε νά μου φιθυρίζη ένα σωρό τρυφερά λόγια. Πρόσεξα τότε ότι σιγά-σιγά, σχηματίσθηκε γύρω μας ένα μεγάλο κενό. Μόλις μιιά συντροφιά έβλεπε ότι μιλούσα με τόν πολυεκατομμυριούχο, παραμέριζε με τρόπο, έκανε πώς δεν μάς έβλεπε κι' αν δεν μπορούσε νά φύγη, μάς γύριζε την πλάτη.

'Ο Κεριγκύ, τó κατάλαβε και θρήκε πάλι μιιά άφορμή για νά μου κάνη μιιά καινούργια έρωτική έξομολόγησι.

— 'Όλοι αύτοι οι άνθρωποι, μου είπε με την άνυπόφορη χοντροκοπία του, όλοι αύτοι οι άνθρωποι που μου δείχνουν μιιά τόση έγ-καρδιότητα, με συγκινούν. Βλέπουν την εύχαρίστησι που νοιώθω νά μιλω μόνος μαζί σας κι' άποφεύγουν νά μάς ένοχλήσουν.

Κι' ό Κεριγκύ έξακολούθησε στόν ίδιο τόνο. Φοδώνουν μήπως γίνη σε λίγο πιό άνυπόφορος με τίποτε τολμηρά λόγια. Εύτυχώς, άπόψε, περιωρίσθηκε σε φιλοφρονήματα κι' ύπαινιγμούς. Θεέ μου! Σε τί δύσκολη θέσι μ' έχει φέρει ή κόρη μου ή Κάθριν.

Μά ή Κάθριν έχει βάλει ένα σκοπό και προχωρεί σταθερά για νά νά τόν πραγματοποιήση. Ξέρει νά διώχνη από κοντά της, άδυσώ-πητα, ό,τι μπορεί νά γίνη εμπόδιο στα σχέδιά της.

'Η Κάθριν είχε μιιά όλόκληρη αύλή από θαυμαστάς. Φανταστή-τε ότι δεν μόρεσα νά την δώ την ώρα του δείπνου. Καθόταν πολύ μακριά από μένα. Δείπνησε φυσικά, με τόν Μανουέλ.

Μιιά στιγμή άνησύχησα όταν την είδα νά μιλά με τόν νεαρό δόκτορα Σεράν. Ήλθνα νά είδοποιήσω αυτό τó δυστυχισμένο παι-δί, μά δεν πρόφτασα. Μά ύστερα από τη συνομιλία του με την Κά-θριν, ό Σεράν ήρθε και με θρήκε μόνος του. 'Ηταν ώχρος και τα-ραγμένος. Καταλάβαινα ότι είχε σημειώσει μιιά μεγάλη άποτυχία...

'Ο Σεράν είχε θρή τόσο γελαστή, τόσο εύθυμη την Κάθριν, που νόμισε ότι ήταν εύκαιρία νά της μιλήση για τά μελλοντικά όνειρά του. Μά ή Κάθριν δεν τόν άφησε νά προχωρήση.

— Τά μάτια της, μου είπε, πήραν μιιά σκληρή έκφρασι. Με κύ-ταξε κατάπληκτη και μου δήλωσε ότι έπρεπε νά εγκαταλείψω κάθε ελπίδα. Κατάλαβα, αγαπητή μου κυρία, ή ή άπόφασίς της ήταν άνέκκλητη. 'Ωστόσο θρήκα τó θάρρος νά τη ρωτήσω αν αγαπούσε κανένα άλλον.

— Και τί σάς άπάντησε;

— Μου άπάντησε ότι δεν αγαπούσε κανένα. Κι' έπειδή την πα-ρακάλεσα νά μ' άφήση νά έχω κάποια έλπίδα, ή Κάθριν μου είπε: «'Όχι, δεν θέλω νά σάς αγαπήσω. 'Αξίζετε βέβαια την αγά-πη μιιάς γυναίκας. Μά εγώ δεν θέλω νά σάς αγαπήσω. Σας πα-ραπαλώ λοιπόν νά μη μου ξανακάνετε λόγο γι' αυτό τó ζήτημα, γιατί σάς βρίσκω άξιαγάπητο και θά λυπώμουν πολύ...»

Κι' ό Σεράν έπρόσθεσε:

— 'Η Κάθριν δεν θά μπορούσε νά μου πη πιό καθαρά: «Δεν ά-γαπώ άκόμη κανένα, μά συλλογίζομαι κάποιον άλλον κι' αυτόν ά-κριβώς θέλω ν' αγαπήσω.» 'Α! Πόσο θά ήθελα νά ξέρω ποιός εινε αυτός ό άλλος! Μήπως τόν ξέρετε εσείς, κυρία;...

Δυστυχώς τόν ήξερα! Μά είπα ψέματα σ' αυτό τó παιδί. Του είπα ότι όλα τά κορίτσια έχουν ένα σωρό χίμαιρες στο μυαλό τους και του έδωσα νά καταλάβη ότι δεν έπρεπε νά χάση τó θάρρος του...

Σε λίγο καθώς προχωρούσα με κάτι φίλους μου πρós τόν μου-φέ όπου είχαν τοποθετήση γύρω του ένα σωρό τραπεζάκια, είδα στο βάθος σ' ένα απ' αυτά, την Κάθριν και τόν Μανουέλ. Θά έλεγε κα-

νείς πώς ήσαν ολομόναχοι. μέσα στο πλήθος του κόσμου. Δεν ήλθ-να λοιπόν νά τους ένοχλήσω. 'Ακολούθησα τη συντροφιά μου κι' έ-ται τους έχασα από τά μάτια μου. 'Όταν όμως ξαναγύρισα στο ίδιο μέρος, θέλησα νά δώ αν ήσαν κρυμμένοι σ' εκείνη τη γωνιά τους.

Ε, λοιπόν, δεν τó είχαν κουνήσει από εκεί πέρα. Αυτή ή φιλαρέ-σκεια της Κάθριν με τρόμαξε. 'Η κόρη μου κι' ό Μανουέλ μιλούσαν λίγο, μά ή ματιές τους είχαν τόση τόλη μωρ άνησύχησα. 'Η Κά-θριν ήταν ειρωνική, άγέρωχη, μ' ένα αινιγματικό χαμόγελο στα χείλη. 'Ο Μανουέλ έτρεμε από τó πάθος του κι' είχε σαγηνευθή απ' αυτό τó διεστραμμένο έρωτικό κάλεσμα. Σε μιιά στιγμή, ή Κάθριν άρχισε νά βγάξη σιγά-σιγά ένα από τά μακριά γάντια της, με μιιά ύπολογισμένη άδιαντροπία. Ξεγύμνωσε πρώτα τó μπράτσο της κι' έπειτα τó χέρι της, σαν νά ξεγύμνωσε τó κορμί της κι' όταν έβγαλε πειά τó γάντι της, έδειξε τó τρυφερό και κάτασπρο χέρι της στόν Μανουέλ και τó παιδικό πρόσωπό του παραμορφώθηκε από μιιά νευρική σύσπασι. Τά λιγνά και κοκκαλιάρικα δάχτυλά του τσα-λάκωναν τ' άσπρα γάντια του.

Της έλεγε ένα σωρό συγκεχυμένα λόγια που δεν μόρεσα νά τ' άκούσω. 'Η Κάθριν σε λίγο τράβηξε τó χέρι της. Κι' όπως πλη-σίαζα περισσότερο άκουσα καθαρά νά τού λέη:

— 'Έτσι είμαι όλη, σ' όλο τó σώμα! Μά ξέρεις, ότι ένας μόνο τρόπος ύπάρχει για νά γίνω δική σου...

Την ίδια στιγμή γύρισε τó κεφάλι της, είδε κάποιον που δεν τόν έβλεπα εγώ και τού έκανε ένα νόημα. 'Επειτα σηκώθηκε. 'Ο Μανουέλ με την άπόγνωση στα μάτια άπλωσε τά χέρια του για νά την κρατήση κοντά του και της φώναξε δυνατά:

— Κακιά! Κακιά!...

Μά ή Κάθριν ξέσπασε σ' ένα ειρωνικό γέλιο και στηρίχθηκε μ' άπάθεια στο χέρι εκείνου που είχε φωνάξει: 'Ηταν ό Ζάκ Περισίλ.

'Όταν άπομακρύνθηκε ή Κάθριν έφυγα κι' εγώ γιατί δεν μπο-ρούσα νά βλέπω περισσότερο τó άπελπισμένο πρόσωπο του Μα-νουέλ. 'Η Κάθριν είχε παίξει ένα διαβολικό παιχνίδι με τά νευρα-τίς αισθήσεις του κι' έπειτα τόν είχε παρατήρη με μιιά σκληρή φι-λαρέσκεια.

'Υστερ' από λίγο στάθηκε τυχερή, γιατί μόρεσα ν' άκούσω τη συνομιλία της Κάθριν και του Περισίλ. Μά από ένα άλλο πρόσωπο. 'Από έναν συγγραφέα που έπρόκειτο νά εκλεγη άκαδημαϊκός: «'Ε-δώ και λίγη ώρα, μου είπε, άκουσα δίχως νά τó θέλω, μιιά συνομι-λία του Ζάκ Περισίλ με μιιά πολύ ώμορφη νέα που φορούσε μιιά ό-λόκληρη τουαλέττα (ήταν ή Κάθριν!...) τί νά σάς πώ, τά λόγια τους μ' έκαναν ν' ανατριχιάσω.

— Μά τί έλεγαν; Τόν ρώτησα.

— Τι έλεγαν; 'Ακούστε: 'Ο Περισίλ έλεγε: «'Υπάρχουν γυναίκες που δεν παίρνουν ποτέ ένα τρυφερό φίλο. Αυτό εινε βέβαιον, 'Όταν όμως μιιά γυναίκα άποφασίση ν' άποχτήση έναν, δεν ύπάρχει κανείς λόγος νά μ'ην έχη και δέκα. Κι' αυτό εινε λογικό. Τó σφάλμα, αν ύ-λόγος, άρχη σφάλμα, δεν εινε πιό σοβαρό στόν δέκατο από τόν πρώτο. Εινε πάντα τó ίδιο πράγμα.» Κι' ή ώμορφη εκείνη νέα τού άπαν-τησε: «Μου φαίνεται ότι μεταξύ ενός τρυφερού φίλου κι' ενός άλλου τρυφερού φίλου δεν εινε μεγάλη διαφορά.» — «Εινε έλαχιστη, της άπάντησε ό Περισίλ, έκτός αν πρόκειται για κανένα μεγάλο έρωτα. Μά αυτό εινε σπάνιο.» 'Η νέα τότε ξαναείπε μ' ένα θυμώμένο τόνο στη φωνή: «'Ενας μεγάλος έρωας! 'Ενας μεγάλος έρωας! Αυτός άκριβώς μάς αναγκάζει νά κάνουμε ένα σωρό άνοησίες. Θά ήθελα

τη γνώμη σας στην εξέλιξη περίπτωση: «Μιά γυναίκα έχει έναν τρυφερό φίλο που δεν της χρησιμεύει σε τίποτε, Συναντάει όμως έναν υποψήφιο για την καρδιά της, που είναι γι' αυτήν χρησιμώτερος, γιατί με τον τρόπο αυτόν εξυπηρετεί καλύτερα τα συμφέροντά της. Είναι λοιπόν αξιοκατάκριτη αν αλλάξει;» — «Διόλου, της απάντησε ο Περσίλ. Ο καθένας για τον εαυτό του σε τούτον τον κόσμο. Ξέρετε αυτή την γυναίκα;» — «Την ξέρω!» — «Νά της πείτε λοιπόν ν' αλλάξει. Είναι λιγάκι δύσκολο, μὰ είναι απαραίτητο το νά ξέρει κανείς να συμβαδίζει με την εποχή του.» — «Θά προσπαθίσω να την πείσω!...»

Τοῦ ἀπάντησε ἡ ὥμορφη νέα παίζοντας μ' ἕνα ἄσπρο γαρύφαλλο. Ἐκεῖνος πού μοῦ μετέδιδε αὐτὴ τὴν ἐκπληκτικὴ συνομιλία ἐπρόσθεσε:

— Ὁ Ζὰκ Περσίλ, καθὼς βλέπετε, εἶνε ἕνας μεγάλος διαφθορεὺς. Φαντάζεσθε τί θὰ γίνη αὐτὸ τὸ κορίτσι ὕστερ' ἀπὸ τίς τρομερὲς συμβουλές του. Ἄν πῆτε ἑκατὸ φορὲς σὲ μιὰ ἄσχημη γυναίκα ὅτι εἶνε ὥμορφη εἶνε ἱκανὴ νὰ γίνη ὥμορφη. Μὲ δυὸ λόγια, ἡ ὑπόθεσις δημιουργεῖ τὸ γεγονός. Μιά γυναίκα ὅταν κάνει τὴν σκέψι ὅτι μπορεῖ ν' ἀποκτήσῃ ἕνα τρυφερό φίλο, συνηθίζει σιγά-σιγά καὶ τέλος καταλήγει στὴν ἀπόφασιν νὰ τὸν ὀρθῇ.

Δὲν τὸν ἀκούγα πειὰ. Ὁ φόβος μήπως ἡ Κάθριν παρουσιασθῇ ξαφνικὰ μπροστὰ μας μ' ἔκανε σὰν τρελλή. Ἔτσι, ἔφυγα ἀπὸ κοντὰ του προσπαθώντας νὰ μαντέψω ποιά ἦταν αὐτὴ ἡ γυναίκα στὴν ὁποία, ἡ κόρη μου ἤθελε νὰ δώσῃ αὐτὲς τίς ἀπαίσιες συμβουλές.

Ἀρχίζε νὰ ξημερώνῃ. Οἱ καλεσμένοι ἐτοιμαζόντουσαν νὰ φύγουν. Ἡ θάρκες μετέφεραν τὸν κόσμο στὴν ἄλλη ὁχθὴ ὅπου τοὺς περιμένε μιὰ ἀτέλειωτη σειρὰ αὐτοκίνητα. Ἐγὼ ἔψαгна νὰ βρῶ τὸν Ἀντουάν τὸν ὁποῖον εἶχα χάσει ἀπὸ πολλὴν ὥρα. Θὰ ἤμουν ἀπαρηγόρητη ἂν ἔφευγα χωρὶς νὰ τὸν ἀποχαιρετήσω. Ἀντὶ ὅμως γιὰ τὸν τρυφερό φίλο μου, συνάντησα ἄξαφνα τὴν Κάθριν:

— Πάμε νὰ εὐχαριστήσουμε τὸ κ. Κεριγκύ, μοῦ εἶπε καὶ με παρέσυρε εὐτυχισμένη κι' ἀνάλαφρη.

Βρήκαμε τὸν πολυεκατομμυριοῦχο κοντὰ σὲ μιὰ ὀρχήστρα τσιγγάνων. Ὁ Κεριγκύ τοὺς κερνοῦσε μὲ παγωμένη σαμπάνια.

— Εἶσαι καταγοητευμένος, κυρίες μου, πού σὰς ἄρεσε ἡ γιορτή μου. Δὲν ξέρετε πόσο τὴν στόλισε ἡ παρουσία σας, μὰς εἶπε.

Κι' ἐπειτα γυρίζοντας σὲ μένα:

— Ἡ κόρη σας εἶνε χαριτωμένη, ἀγαπητὴ μου κυρία.

Κι' ὕστερα στὴν Κάθριν:

— Ὅσο γιὰ τὴ μητέρα σας, δεσποινίς, φαίνεται σὰν νὰ εἶνε μιὰ ἀδελφή σας. Λίγο μεγαλύτερη.

Κι' ἐπειδὴ διαμαρτυρήθηκε, ἐπρόσθεσε:

— Ναί, ναί, σπανίως ἔχω δὴ μιὰ τόσο θελκτικὴ γυναίκα, σὰν καὶ σὰς. Κι' αὐτὸ δὲν σὰς τὸ λέω πρῶτη φορὰ.

Ὁ τόνος τῆς φωνῆς του, τὰ ὑπονοούμενά του, μὲ στενοχωροῦσαν σ' ἀπίστευτο βαθμό. Τὸν φοβέρισα λοιπὸν μὲ τὸ δάκτυλό μου προσπαθώντας νὰ γελάσω.

— Προσέξτε! Θὰ σὰς ἀκούσῃ ἡ κόρη μου!...

— Μὰ ἀκούω, φώναξε ἡ Κάθριν, κι' ὑποθέτω ὅτι θὰ σοῦ ἀρέσουν ἡ φιλοφρονήσεις ἑνὸς ἀνθρώπου σὰν τὸν κ. Κεριγκύ.

— Βλέπετε, φώναξε ὁ βιομήχανος μὲ τὸ χοντρόκομμένο παρυσιαστικό του, ἡ δεσποινίς Κάθριν μοῦ ἐπιτρέπει νὰ σὰς κάνω κόρτε.

— Μὰ βέβαια! Ξαναεἶπε ἡ κόρη μου. Τὸ ἐπιτρέπω!...

Ὁμολογῶ ὅτι τὰ εἶχα χάσει. Δὲν εὗρισκα πειὰ οὔτε μιὰ λέξι. Καταλάβαινα ὅτι ἡ Κάθριν ἦταν κατενθουσιασμένη ἀπὸ τὴν τροπὴ πού ἔπαιρνε ἡ συνομιλία μας καὶ τὴν συνέχιζε σ' ἕναν εὐθυμο τόνο. Μὰ κἀνὰ ἀπὸ τὸ παιγνιδιάρικο ὕφος τῆς ἔβλεπα τὴν ψυχρὴ, τὴ δυνατὴ, τὴν ἀδυσώπητη, θέλησί της.

— Ἐμπρὸς λοιπόν... ἄς ἐπωφεληθῶ! Εἶπε ὁ Κεριγκύ.

Καὶ μὰς παρέσυρε καὶ τίς δυὸ λίγο παρὰ μέρα.

— Ὁ γυιὸς μου, ἀγαπητὴ μου κυρία, μοῦ εἶπε, μοῦ φανέρωσε ἐδῶ καὶ λίγη ὥρα μιὰ μεγάλη... συνωμοσία. Ξέρω, δεσποινίς Κάθριν, ὅτι γνωρίζετε κι' ἐσεῖς τὸ μυστικόν μου. Ὅσο γιὰ μένα, δέχομαι εὐχαρίστως νὰ παίξω αὐτὸ τὸ παιγνίδι πού θὰ εἶνε διασκεδαστικό. Ἀκοῦστε, ἀγαπητὴ μου κυρία... Πῶς λέτε τὴν χαριτωμένη μαμά σας;

— Ροζίνα! Φώναξε ἡ Κάθριν.

— Ἀ, ναί! Ἀκοῦστε λοιπόν, ἀγαπητὴ μου κ. Ροζίνα, τί συμβαίνει. Μὲ τὴν πρόφασιν ὅτι θέλει νὰ διαλέξῃ μιὰ βίλλα κοντὰ στὴ θάλασσα, γιὰ τὸν Αὐγουστο, ἡ κόρη μου θὰ πάῃ μεθαύριο μὲ τὸν ἄνδρα της στὴν Ντωβίλ μ' αὐτοκίνητο. Ὁ γυιὸς μου θὰ τοὺς συνοδεύσῃ μὲ τὸ δικό του. Θέλουν δὲ νὰ μὲ πάρουν καὶ μένα μαζύ τους. Θὰ ἡμαστέ λοιπὸν πολλοὶ εὐτυχεῖς ἂν θὰ εἶχαμε καὶ σὰς μαζύ μας. Θὰ δειπνήσουμε στὴ Ντωβίλ, θὰ κοιμηθούμε ἐκεῖ πέρα καὶ θὰ γυρίσουμε τὴν ἄλλη ἡμέρα τὸ βράδυ. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν μοῦ ἀρέσει αὐτοκίνητο, θὰ κρατήσω ἀπλούστατα ἕνα ὄαγόνι. Θὰ σας παρακαλέσω ἐπίσης νὰ δεχθῆτε καὶ τὴ συντροφία τῆς κ. Σοβέρ πού θάρθῃ κι' ἐκείνη μαζύ μας.

— Δέχεσθε, κ. Ροζίνα;

Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶχε προφέρει τὴ λέξι συνωμοσία. Αὐτὸ ἦταν ἄρκετό. Καταλάβαινα ὅτι τὴ συνωμοσία αὐτὴ τὴν εἶχε ὀργανώσει ἡ Κάθριν ἀπὸ πολὺ καιρό. Δὲν ἐπιθυμοῦσα διόλου νὰ πάω στὴ Ντωβίλ μαζύ μ' αὐτοὺς τοὺς «σνόμπ». Δὲν μ' ἄρεσε διόλου ν' ἀφήσω τὴν κόρη μου σ' αὐτοκίνητο τοῦ Μανουέλ, ἐνῶ ἐγὼ θὰ ἤμουν στὸ βγαόνι μὲ τὴ συντροφία τοῦ Κεριγκύ. Ἀσφαλῶς θὰ εἶχε κι' αὐτὸς κάποιο σχέδιο... Ἄλλωστε ἡ παρουσία τῆς Μαρίας Σοβέρ πού εἶνε πάντα τόσο ἐπιεικής, ἦταν ἄρκετὴ ἐνδειξί. Ἐτοιμαζόμουν λοιπὸν ν' ἀρνηθῶ, ὅταν ἄξαφνα ἡ Κάθριν κρεμάστηκε ἀπὸ τὸ μπράτσο μου:

— Ροζίνα, ψιθύρισε, μὴ πῆς ὄχι!

Ἀρχισα ὥστόσο νὰ φέρνω μερικὰς ἀντιρρήσεις. Ἦταν σοβαρές. Μὰ ὁ Κεριγκύ μὲ τ' αὐταρχικὸ ὕφος του μὲ διέκοψε:

— Ἡμαστέ καλὸκαρδοὶ ἄνθρωποι, ἀγαπητὴ κ. Ροζίνα. Διασκεδάσουμε ὅπως μπορούμε. Δὲν λέω ὅτι ἡ ἰδέα μας στίς διάφορες συμβουλές εἶνε τόσο ὑψηλὴς ὅπως σὲ μερικὰ ἄλλα πρόσωπα!... Βέβαια, ἐμεῖς, δὲν ἡμαστέ καλλιτέχνες...

Ὡ! Τί ματιά ἦταν ἐκείνη πού μοῦ ἔριξε ἡ Κάθριν. Ἦταν φανερό ὅ ὑπαινιγμὸς τοῦ Κεριγκύ γιὰ τὸν Ἀντουάν. Ἦξερε λοιπὸν τὸ μυστικόν μου; Καὶ τί ἄλλο ἐσήμαινε αὐτὴ ἡ ἐπιμονὴ τῆς ματιάς τῆς Κάθριν, ἂν ὄχι ὅτι τὸ ἤξερε κι' ἐκείνη;

Μέσα στὸ κεφάλι μου ἔσπασε μιὰ θύελλα ἀπὸ τίς πιδ ἀντιφαιτικές ἰδέες. Γιὰ νὰ γλυτώσω λοιπὸν ἀπ' αὐτὸ τὸ μαρτύριο, δέχθηκα τὴν πρόσκλησιν τοῦ Κεριγκύ.

Ὁ Κάθριν ἀμέσως μὲ παρέσυρε πρὸς τὴν ὁχθὴ.

Πιὸ πέρα ὅμως εἶδα τὸν Ἀντουάν πού μὲ περιμένε ἀσφαλῶς γιὰ νὰ μ' ἀποχαιρετήσῃ.

— Μπα! Φώναξα, νὰ ὁ κ. Ὁρζερὲ, κι' ἔκανα νὰ τραβήξω πρὸς τὸ μέρος του τὴν Κάθριν. Ἐκείνη ὅμως μὲ μιὰ φοβερὴ σκληρότητα,

μου φώναξε:

— "Α! "Οχι, όχι! Είνε άργά μαμά! Πρέπει νά φύγουμε!... "Αφησε τώρα τόν κ. 'Ορζερέ καί τούς αποχαιρετισμούς του... Μιά άλλη φορά!...

Καί δίχως νά μου δώση τόν καιρό ν' άπαντήσω με παρεσυρε πάλι καί μ' έσπρωξε σέ μιá θάρκα πού μάς περίμενε.

"Υστερα μέσα στ' αυτοκίνητο, τήν ώρα πού γυρίζαμε στο σπίτι, ώπλισθηκα μ' όλο τó θάρρος μου καί πήρα τήν απόφασι νά έξηγηθώ άμέσως με τήν Κάθριν:

— Πές μου τήν αλήθεια, παιδί μου. Θέλεις νά παντρευθής τόν Μανουέλ Κεριγκύ;

Η Κάθριν σήκωσε τó κεφάλι της καί μου άπάντησε δίχως νά διστάση:

— Μάλιστα, μαμά.

— Μά δέν είνε δυνατόν, Κάθριν, ν' άγαπάς τόν Μανουέλ.

— Τόν άγαπώ!

— Κι' εκείνος;

— 'Εκείνος, μπορεί νά πέση στή φωτιά γιά μένα άν τó θελήσω.

— Διάβολε, βλέπω ότi τά καταφέρνεις μιá χαρά. Δέν φανταζόμουν ποτέ ότi θά είχε προχωρήσει τόσο πολύ αύτή ή ιστορία! Κι' όλ' αύτά τά έκανες κρυφά από μένα. Γιατί;

Η Κάθριν έλλαξε ξαφνικά κι' έγινε τρυφερή καί χαδιάρα.

— Ροζίνα! Μου είπε χαμογελώντας. Μιά μαμά δέν τά βλέπει όλα! Μά τά καλά κορίτσια τά λένε όλα στή φρόνιμη μαμά τους.

— Στή φρόνιμη; Τί θέλεις νά πής;

— Θέλω νά πώ ότi ό Μανουέλ κι' έγώ έχουμε άποφασίσει νά παντρευθοΰμε. Μά ό πατέρας του Μανουέλ πού δέν ξέρει τίποτε, πολύ φοβόμαι ότi θ' άρνηθής... Δέν έχω σχεδόν προίκα... Πρέπει λοιπόν νά πεισθής ό Κεριγκύ. Βέβαια, ξέρω πολύ καλά ότi δέν είνε εύκολο. Κι' όμως όταν κανείς του άρέση, όταν κολακεύη τά γούστα του τίς ιδιοτροπίες του... Ροζίνα! Ροζίνα! "Αν άγαπάς τήν κόρη σου, πρέπει νά πείσης τόν Κεριγκύ.

— Μά τρελλάθηκες, παιδί μου! Φώναξα κατάπληκτη. Πρώτα άπ' όλα τó σχέδιό σου με φοβίζει καί δέν τó έπιδοκιμάζω τίόλου. "Επειτα τί έπίδρασι θέλεις νά έχω επάνω στόν Κεριγκύ. Τόν ξέρω τόσο λίγο.

— Τί έπίδρασι;

— Τί άφελής πού είσαι Ροζίνα! Πόσο πιό δυνατή από σένα είμαι έγώ...

— Αρχίζω νά πιστεύω ότi είσαι στ' αλήθεια, πάρα πολύ...

— Τότi άφησέ με νά σοΰ δώσω μερικές συμβουλές. Σοΰ είνε τόσο εύκολο! Ο Κεριγκύ σέ θαυμάζει. "Οτi του πής θά τó θρή πολύ σωστό, πολύ ώμορφο.

— Μά είμαι βέβαιη πώς δέν θά γίνης εύτυχισμένη μ' αύτό τó γάμο!

— "Ας μιλήσουμε άργότερα γι' αύτό τó ζήτημα. Τώρα άς παραδεχθοΰμε ότi μ' έπιδοκιμάζεις... Γιατί θά μ' έπιδοκιμάσης, μαμά... Είμαι βέβαιη... Τό σπουδαιότερο είνε νά καταφέρουμε νά πείσουμε τόν Κεριγκύ. Πρέπει λοιπόν νά είσαι καλή μαζύ μου. "Α! "Αν μπορούσα έγώ! "Αν δέν ήμουν ένα κορίτσι... Σε μένα άπαγορεύονται τά πάντα. "Εσΰ όμως είσαι μιá γυναίκα. Μιά γοητευτική γυναίκα. Κι' όταν άρχίσης νά χαμογελάς, είσαι άκατανίκητη.

— Μά πρέπει νά είνε κανείς ελκρινής, γιά νά χαμογελάη ώμορφα.

— "Ελα δά! Αυτές ή ιδέες είνε περασμένης μόδας. Σε σένα όλα έπιτρέπονται. Νά, τί σ' έμποδίζει νά χαμογελάς του Κεριγκύ, όπως χαμογελούσες άπόψε του κ. 'Ορζερέ;

— Του 'Ορζερέ, έγώ;

— Ναι, ναι, Ροζίνα!... "Ησουν τόσο ώμορφη!...

— Σιγά-σιγά, μέσα στο πνεΰμα μου αρχίζα νά βλέπω καθαρά τή σχέση πού υπήρχε ανάμεσα στα πονηρά αύτά λόγια της Κάθριν, στήν έκπληκτική συνομιλία της με τόν Περσίλ, στήν έπιμονή της νά μ' άπομακρύνη από τόν 'Ορζερέ, στις συμβουλές της γιά τή στάσι μου άπέναντι στόν Κεριγκύ.

Μά είνε δυνατόν! Μήπως ή Κάθριν περιμένει από μένα νά γίνω τρυφερή φίλη του Κεριγκύ; "Οχι. Δέν μπορώ νά παραδεχθώ μιá τόσο τρελλή σκέψι.

V

ΕΙΧΑ δεχθί με κρύα καρδιά τήν έκδρομή στή Ντωβίλ. Μά, επί τέλους, τήν είχα δεχθί κι' έπρεπε νά πάω. "Εμπιστεύθηκα λοιπόν τήν Κάθριν στούς Λεμπούρ. Σ' αύτό τó δουκικό αυτοκίνητο ήσαν μόνο ή Φωστιν κι' ό άνδρας της. Ο Μανουέλ Κεριγκύ με τόν Ζάκ Περσίλ ήσαν στο άλλο. Ο πατέρας του Μανουέλ δέν τόν άφηνε νά κάθεται στο τιμόνι. "Ηξερε πόσο ήταν νευρικός κι' άρρωστος καί γι' αύτό του είχε ένάν έμπειρο σωφέρ. "Ετσι, όπως ήσαν χωρισμένες ή συντροφίες, δέν παρουσίαζαν τίποτε τó άνάρμοστο. Στή Ντωβίλ έπειτα θά κύταζα νά περιορίσω πάλι τήν συντροφιά της Κάθριν καί του Μανουέλ. Μά όταν έφθασα εκεί πέρα, έμαθα ότi ή Κάθριν είχε κάνει μιá μεγάλη τρέλλα κι' ότi είχε έκτεθί σοβαρά. Μετά τó "Εβρέ ή συντροφίες άλλαξαν. Η κόρη μου έδωσε τή θέση της στόν Ζάκ Περσίλ καί κάθισε δίπλα στόν Μανουέλ, με τήν πρόφασι ότi ό έμπειρος σωφέρ του μπορούσε, χωρίς κανένα κίνδυνο νά τρέχη περισσότερο. "Ω! Πόσο θύμωσα! Πήρα κατά μέρος τήν Κάθριν κι' άρχισα νά της δείχνω ότi ήταν σωστή τρέλλα αύτό πού είχε κάνει. Μά ή Κάθριν άρχισε νά χαμογελάη καί με τó ελεύθερο πνεΰμα της μου έξηγησε:

— Δέν ξέρεις, Ροζίνα, ότi ό Ζάκ Περσίλ κάνει κόρτε στή δουκισσα Περσίλ; Λοιπόν, καταλαβαίνεις;...

"Οχι, δέν καταλάβαινα τίποτε. "Η επί τέλους εύρισκα πολύ παράξενες όλες αυτές τίς μηχανορραφίες... καί τόν κυνισμό του Ζάκ Περσίλ καί τó θράσος της Φωστιν καί τήν ήλιθιότητα του συζύγου της καί τήν συνενοχή της κόρης μου πού έπρεπε νά μένη ξένη σ' όλες αυτές τίς ύποπτες ιστορίες. "Εκείνη όμως αντιθέτως, τούς βοηθούσε. Περισσότερο δέ άπ' όλα με πείραζε τó γεγονός ότi άφησε τόν Μανουέλ νά τήν πάρη στ' αυτοκίνητό του.

— Μά ποιό είνε τó κακό πού βλέπεις σ' αύτό; "Απόρησε. Δέν μπορούσαμε ν' ανταλλάξουμε ούτε μιá λέξι με τόν άέρα πού μάς κτυπούσε στο πρόσωπο, γιατί τ' αυτοκίνητο έτρεχε μ' όγδόντα χιλιόμετρα τήν ώρα. "Ελα, μαμά! Τό φλέρτ είνε δύσκολο σ' ένα αυτοκίνητο πού τρέχει τόσο γρήγορα.

Όπωςδήποτε όμως ή Κάθριν είχε έκτεθί. "Ωστόσο συλλογίσθηκα πώς άν έδειχνα τή διισαρέσκειά μου, θά έκανα έχθρους μου καί τήν Φωστιν καί τόν Περσίλ κι' αύτόν άκόμη τόν Λεμπούρ, δίχως νά

συλλογισθήτε καλύτερα θά παραδεχθήτε ότι ο Μανουέλ δεν είχε, δεν μπορούσε να είχε την πρωτοβουλία σ' αυτή την υπόθεση.

— Μά γιατί, σ'ας παρακαλώ;

— Απλουστάτα, γιατί ο Μανουέλ δεν έχει ποτέ τον καμμιό πρωτοβουλία. Τον ξέρω πάρα πολύ καλά. Ο Μανουέλ, είναι ένα λεπτό, αδύνατο και πάρα πολύ δειλό παιδί, που δεν θά τολμούσε ποτέ ν' αρχίσει. Είμαι βέβαιος ότι η κόρη σας έχει όλη την ευθύνη.

Κι' έπειτα επρόσθεσε:

— Μά ευτυχώς ξέρω τώρα τους σκοπούς της και θά δείξω τόσο στον Μανουέλ, όσο και στην κόρη σας, ότι κανείς δεν μπορεί να παίξει μαζί μου.

— Δεν ήξερα τίποτε απ' όλα αυτά, τ' απάντησα. Μά δεν παραδέχουμαι ότι την ευθύνη την έχει η κόρη μου. Είμαι βέβαιη ότι η ευθύνη αυτή θαρραίνει και τους δυό. Μείνετε ήσυχος. Θά ρωτήσω την Κάθριν γι' αυτό το ζήτημα. Βλέπω όμως ότι αυτός ο γάμος δεν σ'ας αρέσει διόλου...

— Ακριβώς! Δεν μ' αρέσει διόλου, κυρία μου!

— Θαυμάσια! Μάθετε λοιπόν ότι δεν αρέσει διόλου και σ'εμένα. Κι' έτσι ας προσπαθήσουμε να παρηγορήσουμε τα παιδιά μας όσο μπορούμε πιο καλύτερα.

— Τά λόγια είναι εύκολα... Έσείς θά μπορούσατε ίσως να παρηγορήσετε την κόρη σας, μά εγώ, τί κάνω με τον Μανουέλ; Ο Μανουέλ είναι τόσο νευρικός, τόσο φιλάσθετος! Οι γιατροί μου έχουν πη ότι δεν πρέπει, με κανένα τρόπο, να λυπάται. Μπορεί λοιπόν ν' άρρωσή, ν' άρρωσή σοβαρά.

Ο Κεριγκύ ήταν έξω φρενών. Σηκωνόταν, έβγαине στο διάδρομο, περπατούσε μέσα στο διαμέρισμα και ψιθύριζε ένα σωρό λόγια απ' το θυμό του.

— Είναι γελοίο! Έλεγε. Αυτός ο γάμος δεν πρέπει να γίνει. Τι πονηρό κορίτσι! Τι σατανική παγίδα!

Στο τέλος θύμωσε κι' εγώ με τη σειρά μου:

— Θά επιθυμούσα πάρα πολύ, να μάθω, του είπα, γιατί δεν σ'ας αρέσει η κόρη μου. Είναι πολύ όμορφη, μ' άριστη ανατροφή και καταλαβαίνετε πολύ καλά ότι έχει ένα σωρό αξιοσημείωτες προτάσεις. Πρέπει εξ άλλου να παραδεχθήτε ότι ο γυιός σας είναι ένα υστερικό παιδί, άρρωστο που υποφέρει διαρκώς από τα νεύρα του.

Ο έκατομμυριούχος ώρθώθηκε μπροστά μου μ' ένα αγέρωχο ύφος:

— Ο γυιός μου, είναι ο γυιός του Προσπερ Κεριγκύ. Πάντρεψα την κόρη μου μ' ένα δοκά. Ο Μανουέλ τουλάχιστον μπορεί να πάρει μια βαθύπλουτη νύφη.

Εγώ άρχισα να γελάω και του φώναξα:

— Αυτό ακριβώς είναι όλη η αιτία του θυμού σας. Μά γιατί λοιπόν δεν τ'ό λέγατε από την αρχή;

— Αλλοίμονο υπερασπιζόμουν τόσο άσχημα τ' συμφέροντα της Κάθριν! Σ'ε λίγο θά φθάναμε στο Παρίσι. Ο Κεριγκύ άξαφνα σηκώθηκε κι' ήρθε και κάθησε κοντά μου. Τό πρόσωπό του είχε άλλη έκφραση. Μ'ε μια μεγάλη και τελευταία προσπάθεια μ'ε είπε:

— Ακούστε! Συλλογίσθηκα ότι είναι άνόητο να θέλω να παντρεύω τον Μανουέλ με μια πλούσια νύφη. Ο Μανουέλ είναι θαυμάσιος. Είναι πλούσιος για δύο...

— Αυτό είναι αλήθεια. Μά μ'ε είναι αδιάφορο! Τ' απάντησα.

— Συλλογίσθηκα επίσης, εξακολούθησε εκείνος, ότι δεν θά είχα ποτέ τ'ό θάρρος να τον λυτήσω.

— Λοιπόν;

— Έ, νά... Άν παντρεύαμε αυτά τ'α παιδιά!...

— Πώς! Έκανα κ'ατάπληκτη.

— Νάι, νάι... Άν τ'α παντρεύαμε!... Ο Μανουέλ άναστατώθηκε ο καυμένος όταν είδε πώς θύμωσα. Κι' έπειτα μπορεί να ζήσουν ευτυχισμένα. Έμεις τί μπορούμε να ξέρουμε. Αυτός ο γάμος θά είναι πρώτης τάξεως για την κόρη σας. Ο Μανουέλ είναι πλούσιος, πάρα πολύ πλούσιος...

— Ω! Τά λεπτά!... Έκανα μ' ένα μορφασμό.

— Έλάτε... Τά λεπτά, δεν τ'α περιφρονεί κανείς. Η κόρη σας τ'ό ξέρει πολύ καλά. Λοιπόν; Τί θά λέγατε αν τ'ό άποφασίζαμε, έμεις οι δυό, σ' αυτό έδω τ'ό θαγόνι, μόνοι μας...

Ο Κεριγκύ πήρε τ'ό χέρι μου και με πλησίασε περισσότερο:

— Έλάτε, ας άποφασίσουμε τ'όν γάμο τ'ών παιδιών μας σ'άν καλοί φίλοι. Άλλωστε είμαι βέβαιος ότι θά γίνουμε καλοί φίλοι. Σ'ας έχω πη τόσες φορές πώς μ'οι άρέσετε. Δεν ήξερα άπότ'ό πώς θά έμπαιναν στη μέση αυτές η ιστορίες. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι άλλαξα. Έξακολουθήτε πάντα να μ' αρέσετε πάρα πολύ.

Κι' όμως εγώ παραμέριζα τ'α χέρια του, ψιθυρίζοντας:

— Σ'ας παρακαλώ!

— Μά τί! Φώναξε κι' έγινε πάλι αυταρχικός, τώρα πού είχε πάρει τ'όν άπόφασι να δώσει στην κόρη μου τ'όν γυιό του. Μά τί!... Δεν θά μ'οι άρνηθήτε τ'ή φιλία σας!... Εγώ υποχωρώ, δέχουμαι να κ'ανω ευτυχισμένη την κόρη σας... Έχω λοιπόν τ'ό δικαίωμα να ζητήσω μια ανταμοιβή. Εκτός, αν έσείς, δεν θέλετε να ήσαστε καλή μαζί μου και τότε μά την πίστι μου, θά ξαναγυρίσω στις ιδέες πού είχα πρώτα και τόσο τ'ό χειρότερο για τ'α παιδιά.

Εκείνη τ'ή στιγμή μπαίναμε σ'όν σταθμό.

— Μά έλάτε! Έκανε ο Κεριγκύ. Πήτε πώς δέχεστε.

— Δεν μπορώ, ψιθύρισα. Δεν μπορώ να σ'ας άπαντήσω έτσι, ψιθύρισα άμέσως.

— Ω! Πήτε μόνον πώς ήμαστε σύμφωνοι. Όσο για τ' άλλα δεν θιάζουμε διόλου.

Κι' επρόσθεσε εύχαριστημένος από τ'όν εαυτό του:

Σήμερα πρέπει να όμολογήσουμε ότι φανήκαμε κι' οι δυό μας πάρα πολύ καλοί.

Κι' έσκυψε για να με φιλήσει.

Μά εγώ πρόφτασα και τράβηξα τ'α χείλη μου.

YI

ΤΙ είδους ευτυχία μπορεί να νιώσει ένας άνδρας όταν κάνει δική του μια γυναίκα που δεν τον αγαπάει; Δεν μιλώ για κείνους που φαντάζονται ότι τους λατρεύουν, μά για όσους ξέρουν ότι μόλις τ'ους άνέχεται μια γυναίκα. Ποιά λοιπόν μπορεί να είναι η χαρά τους;

Τί χαρά θά νιώσει ο Κεριγκύ όταν επί τέλους τ'όν αφήσω να με κατακτήσει; Άν ο άνθρωπος αυτός ένοιωθε για μένα ένα μεγάλο πάθος θά μπορούσα να τ'όν δικαιολογήσω. Άν μ' επιθυμούσε με τρέλλα, αν με συλλογίζταν κάθε ήμέρα, αν ένοιωθε για μένα ένα παράφορο έρωτα, θά μπορούσα να τ'όν καταλάβω.

Μά δεν ήταν ούτε αυτό. Μόνο η παρούσία μου τ'όν συγκινεί. Όταν είναι μακριά μου, συλλογίζεται άλλα πράγματα. Τis κολοσιαιές επιχειρήσεις του κι' όλη την πολύπλοκη ζωή του. Έβαλε στο νου του να με κατακτήσει κι' αυτό είναι όλο. Τό πείσμα του είναι η

μένη, θα ήσυχάζε. Θα είχε πειά την εύτυχία που την έπιθυμούσε τόσο πολύ.

Αυτά συλλογίζομαι εκεί πέρα. Μια ημέρα μάλιστα μ' έπιασαν τα κλάματα. "Ήμουν σ'ε μια μισοσκοτεινή γωνία της παληάς εκκλησίας του 'Αγίου Γερμανού. Συχνά δίνω ραντεβού στον 'Αντουάν, όποτε θέλω. Ο 'Αντουάν δεν θα έρχόταν. Γονάτισα λοιπόν κι' αρχισα να προσεύχομαι. Κι' έτσι σιγά-σιγά, όσο μαζευόντουσαν ένα σωρό θλιβερές σκέψεις στο κεφάλι μου. Αρχισα να κλαίω, θουβά, μέσα στην έρημιά και τη σιωπή της εκκλησίας.

Όσ'όσο ή μοιραία ημέρα έπλησίαζε. Η Κάθριν σ' αυτό το μεταξύ ήταν πάρα πολύ τρυφερή μαζί μου. Έγώ είχα νεύρα, θυμόνα με το τίποτε και της έδινα άποτομες απαντήσεις ή δεν της μιλούσα καθόλου. Η Κάθριν καθόταν δίπλα μου μ' ένα βιβλίο ή μ' ένα κέντημα στο χέρι, δεν έλεγε τίποτε, δεν τολμούσε ν' άνοιξη το πιάνο και κάθε τόσο με κρυφοκτύταζε.

Κι' εγώ συλλογίζομαι: «Τό ξέρει... Καταλαβαίνει την αγωνία μου. Μά ή στάσι μου δεν την έκπλησσει, γιατί ξέρει την αίτία του έκνευρισμού μου. Κι' αυτό το κορίτσι, το θρίσκει αυτό πολύ φυσικό. Δεν ενδιαφέρεται παρ'ά μόνο για την εύτυχία της. Είναι σαν να μου λέη με τη σκέφι της:

— "Ελα, έλα, Ροζάνα! Δεν πρέπει να διστάζης σ'ε τόσο σοβαρά συμφέροντα. Ένας τρυφερός φίλος περισσότερο ή λιγώτερο' είναι κανένα σπουδαίο πράγμα; Σ'ε λίγα χρόνια τέτοιοι δισταγμοί θα φαίνωνται πολύ περασμένης μόδας.

Κι' όμως, όπως οι καλοί γιατροί νοιώθουν λίγη συμπόνια για τους άρρώστους από τους όποιους θα κόψουν ένα μέλος του σώματος τους και τους ένθαρρύνουν μ' εγκάρδια λόγια, το ίδιο κι' ή Κάθριν, είχε παρατήσει τις άδυσώπητες απαιτήσεις της και μου μιλούσε τώρα με μια εκπληκτική τρυφερότητα.

"Εβλεπε την αγωνία μου, τον τρόπο μου μπροστά στην περιπέτεια με τον Κερικύ και με συμπονούσε. Μά ή έγχείρησι έπρεπε να γίνη με κάθε τρόπο. Κι' αυτό για μένα, όχι για τη σωτηρία μου, αλλά για τη σωτηρία της Κάθριν.

Μόλις μπορώ να πιστέψω ότι ή Κάθριν ξέρει ακριβώς τι πρόκειται να συμβή με τον Κερικύ. Κι' όμως ή περιέργη αυτή στάσι της, δείχνει καθαρά ότι κάτι έχει μαντεύσει.

"Επί τέλους ήρθε ή μοιραία ημέρα! Είχα προσπαθήσει να έχω μια «πολύ μοντέρνα» ψυχή... Κι' έγινε ή τρυφερή φίλη του Κερικύ! Το γράφω γρήγορα αυτό, γιατί αύριο δεν θα το πιστεύω ούτε εγώ ή ίδια.

VII

Φ ΑΙΝΕΤΑΙ άράγε αυτή ή θυσία μου; Θα τη δη άράγε ό 'Αντουάν; Μπα! Μπορεί κανείς να δη κάτι που δεν ύπάρχει; Κι' ελλήθεια, δεν είδε τίποτε, δεν κατάλαβε τίποτε. Πήγα στον 'Αντουάν, όπως πάντα, ή ίδια!... Πόσο εύτυχισμένη ήμουν που τον ξανάβρισκα. Πόσο τρελλά τον άγκάλιασα!

Δεν ξέρω ακριβώς πώς θέλουν να κάνουν τον έρωτα ή σημεινές γυναίκες. Πώς ακριβώς θέλουν να τον αλλάξουν. Ξέρω όμως ότι τον άπογυμνώνουν από την μεγαλύτερη ωμορφιά του την ντροπή. Συλλογίζομαι ότι πρέπει τώρα να έμποδίσω τον Κερικύ να με θρίσκη του γούστου του. Τη στιγμή που έφευγε ήθελε να του

δώσω ένα ραντεβού για να μιλήσουμε για τις μελλοντικές σχέσεις μας. Με παρακάλυσε μάλιστα να πάω να διαλέξω μόνη μου ένα ήσυχο και πολυτελές διαμέρισμα.

Η πρώτη μας συνάντησι έγινε σ' ένα ευρύχωρο σαλόνι, στα γραφεία του Κερικύ στο Παρίσι. Έχω την ιδέα ότι εκεί πέρα πηγαίνει συνήθως τις κατακτήσεις του μά για μένα ήθελε μια «έρωτική φωνή». Με πονηρία λοιπόν κατάρθωσα να τον πείσω ν' αφήση για λίγο καιρό την πραγματοποίησι αυτού σχεδίου. Βρήκα ένα σωρό δικαιολογίες κι' έτσι κατάφερα να μη του δώσω καμιά όριστική απάντησι.

"Επειτα μετά το γάμο της κόρης μου, θα διακόψω σιγά-σιγά κάθε σχέση μαζί του, θα λυτρωθώ και θα ξαναγυρίσω στον έρωτά μου. Ο 'Αντουάν θα με παρηγορήση.

Μά θα μ'απορέσω να σβύσω απ' τη μνήμη μου αυτά τα δυσάρεστα περιστατικά;... "Ω, ναι! Ούτε τα θυμάμαι πια.

Ο 'Αντουάν δεν κατάλαβε — όπως είπα — άπολύτως τίποτε. Μου έδειξε τη μακέττα του συμπλέγματος που ήθελε να κάνη και μου έξηγησε ότι ή γυναίκα που υπήρχε σ' αυτό το σύμπλεγμα, ή γυναίκα που άπλωνε τα χέρια της προς τον έρωτα μου έμοιαζε λιγάκι.

"Επειτα όταν καθήσαμε στο τραπέζι είπα του 'Αντουάν. Σ'ε λίγο θα σου άναγγείλω μια μεγάλη είδησι, ένα γάμο:

— Της κόρης σου;

— Ναι.

— Είσαι ευχαριστημένη;

— Θα παντρευθή τον Μανουέλ Κερικύ.

Ο 'Αντουάν σούφρωσε τα φρύδια του. Τα μάτια του πήραν μια έκφρασι έκπληξης και στενοχώριας.

— Διάβολε! Έκανε. Κι' εσύ τον εγκρίνεις αυτόν τον γάμο;

— Άγαπητέ μου φίλε, οι Κερικύ είναι πάρα πολύ πλούσιοι!...

— Κι' αυτός είναι ό λόγος που σ' έκανε να δεχθής.

— Μπορεί να μην είναι για μένα, είναι όμως για την Κάθριν.

— Καταλαβαίνω. Μά ή Κάθριν κι' εσύ ήσαστε δυο διαφορετικοί άνθρωποι. Δεν μπορώ να φαντασθώ ότι σου άρέσει εμένα αυτός ό γάμος. Το περιβάλλον των Κερικύ είναι ψεύτικο: εκείνοι οι Λεμπούρ, ή δούκισσα Φωστίν που είναι τόσο έκκεντρική και τόσο θορυβώδης... Είναι φίλη του Ζάκ Περσίλ...

— Πώς; Τό ξέρεις;...

— Ναι... Τό ξέρει όλος ό κόσμος. Κι' έπειτα αυτός ό θάρρος και χοντροκομμένος Κερικύ!... Τί λέει αυτός για τον γάμο; Φανταζόμουν ότι θα ήθελε να παντρεύη το γυιό του με καμιά θαύπλουτη νύφη.

— Έχεις, δίκιο, άγάπη μου, του είπα. Ο Κερικύ ήταν το μεγαλύτερο εμπόδιο. Η Κάθριν με την έξυπνάδα της, με την επιτηδειότητα της τον κατάφερε.

— Εκείνη, θα τ'είχε σχεδιάσει όλ' αυτά, δεν είναι έτσι;...

— Όχι... σ'ε θεσπιά! Όχι, όχι!

— Έλα!... Ξέρω την κόρη σου κι' έπειτα θ' άνακατεύτηκες κι' εσύ. Η Κάθριν θα σ' έπεισε ότι ή εύτυχία της εξαρτιώταν από αυτό τον γάμο κι' εσύ θα την βοήθησες όσο μπορούσες περισσότερο.

— Τί ήθελες να κάνω; Ξέρεις τις ιδέες μου για την Κάθριν. Την άφήνω πάντα ελεύθερη. Μά πές μου, αλήθεια, δεν σου άρέσει αυτός ό γάμος;

— "Ω! Τί θέλεις να σου πώ; Για να είμαι ειλικρινής, δεν τους

Ξέρω διόλου αυτούς τους ανθρώπους. Βέβαια ο Κεριγκύ δεν μου είχε συμπαθητικός, μά ούτε κι' εγώ θα του άρέσω. "Όσο για το γάμο της κόρης σου, ξέρεις τις ιδέες μου, αγάπη μου. Σ' αυτό το ψεύτικο περιβάλλον έχω την γνώμη ότι δεν υπάρχει θέσις για την ευτυχία.

Η Κάθριν λατρεύει την πολυτέλεια. Είναι πάρα πολύ «σνόμπ» όπως ξέρεις.

— Τί άνδρα όμως που θα ξη! "Όσο για σένα δεν μου φαίνεται να σ' άρέση αυτό το περιβάλλον. Η καρδιά σου θέλει μια άλλη ζωή. Σου όμολογώ, μάλιστα, ότι φοβήθηκα λιγάκι.

— Γιατί, Θεέ μου;

— "Ω, νά! Αυτοί οι άνθρωποι θα σε απορροφήσουν τελείως. Μου έλειψες κιόλας δυο ολόκληρες εβδομάδες. Στο τέλος θα σε χάσω!...

— Τρελλάθηκες;

— Διόλου! Θα παρασυρθείς απ' αυτούς τους εκατομμυριούχους. Είσαι θελκτική και θα θέλουν να σ' έχουν πάντα μαζί τους. Κι' έτσι θα γίνουμε πολύ δυστυχισμένοι... χωρίς να λογαριάσει κανείς ότι μπορούν να σε κάνουν ν' αλλάξεις!

Σηκώθηκα απότομα, έτρεξα κοντά στον Άντουάν κι' άγκάλιασα το κεφάλι του με τα χέρια:

— Να με κάνουν ν' αλλάξω; Έμένα; Αυτοί;... Κάθε άλλο!... Μά συλλογίσου λοιπόν ότι θα είμαι πιο πολύ ελεύθερη!... "Ω! Δεν θεωρώ βέβαια ευτυχία τον χωρισμό μου από την Κάθριν, μά επιτέλους δεν τον θέλησα εγώ κι' αφού αυτός ο γάμος την κάνει ευτυχισμένη, τί μπορώ να πω εγώ. Καθώς βλέπεις λοιπόν θα είμαι ελεύθερη να σε βλέπω κάθε ημέρα.

Ο Άντουάν, κούνησε δύσπιστα το κεφάλι του.

— "Ισως... Ποιός ξέρει... "Ως την ημέρα του γάμου ωστόσο

θα μάς είναι δύσκολο να βλέπώμαστε όπως πρώτα...
— Μά αυτό δεν θα κρατήσει πολύ καιρό. Τί να γίνει; Πρέπει να κάνουμε λίγη υπομονή.

Κι' άμέσως είπα στον Άντουάν κάτι που με φόβιζε λιγάκι.

— Νά, άπόψε, δεν θα μπορέσω να δειπνήσω μαζί σου!...

— Βλέπεις!... Άρχισαμε κιόλας!...

Άπο τη στιγμή που είχα φθάσει στη Μπελβύ δεν είχα τολμήσει να πω του Άντουάν ότι θα γύριζα να δειπνήσω στο Παρίσι. Δεν ήθελα να τον δυσαρεστήσω κατά τις πρώτες στιγμές της συναντήσεώς μας. Κι' εγώ ή ίδια μάλιστα, προσπαθούσα να μη το συλλογίζομαι. Μου ήταν δυσάρεστο να πάρω το τράινο πριν από τη δύση του ήλιου. Μου φαινόταν ότι θα τον άφηνα δυο φορές. Είχα προσπαθήσει με κάθε τρόπο να διατηρήσω την ελευθερία μου ως το θράδυ. Μά ή Κάθριν με την εκπληκτική επιδεξιότητά της είχε εξουδετερώσει όλους τους συνδυασμούς μου. Με μια διπλωματία άνώτερη από τη δική μου είχε οργανώσει με τους Λεμπούρ και τον Κεριγκύ, ένα γεύμα σ' ένα έστιατόριο του Δάσους. Κι' αυτό όχι γιατί θα συναντούσε τον άρραβωνιαστικό της. Ο Μανουέλ έλειπε εκείνες τις ημέρες από το Παρίσι...

Η Κάθριν λοιπόν άκολουθούσε ένα ώρισμένο σχέδιο. "Ηθελε να μ' άναγκάσει άπλυστα να γυρίσω νωρίς από τον «γέρο συμβολαιογράφο μου»... Η Κάθριν δεν πιστεύει ότι υπάρχει ένα τέτοιο πρόσωπο!... "Ηθελε λοιπόν να μ' άποσπάσει από μια επίδραση που την φοβάται, που την θεωρεί επικίνδυνη για τα σχέδιά της και προ-

πάντων για να με φέρη πάλι κοντά στον Κεριγκύ από τον όποιο θα έπιθυμούσε να ήμουν άχώριστη.

Γι' αυτό στο γεύμα είχαμε μια ζωηρή σκηνή με την Κάθριν.

— Γιατί διάλεξες την Τρίτη αφού ξέρεις ότι αυτή την ημέρα δεν ήμαστε ελεύθεροι ούτε ή μία, ούτε ή άλλη; Της είπα.

— Δεν την διάλεξα εγώ, τη διάλεξε ή δουκισσα Φωστίν. Σου όμολογώ μάλιστα, με ειλικρίνεια, ότι δεν της έκανα διόλου λόγο γι' αυτές τις υποχρεώσεις μας, γιατί θα τις εύρισκε γελοίες! μου άπάντησε.

— Γελοίες!...

— Ναί, είναι γελοίο να με κάνης να πηγαίνω κάθε εβδομάδα στην νουνά μου την Κλαίρη, που είμαι βέβαιη ότι δεν επιμένει να με βλέπη τόσο συχνά. Ούτε πάλι είναι λιγώτερο γελοίο ή επιμονή σου να δείχνης μια τόσο υπερβολική άφοσίωσι στο συμβολαιογράφο σου με την πρόφασι ότι κάποτε σ' έξυπνήρησε!

— Κι' ή ευγνωμοσύνη!... Φώναξα.

— Έλα δά, έκανε ή Κάθριν. Μη ξεχνάς ότι είμαι άρραβωνιασμένη κι' έτσι αλλάζουν πολλά πράγματα.

Προσπάθησα να της πω:

— Δεν θα ήθελα να σ' έμποδίσω να δειπνήσης με τον Κεριγκύ και τους Λεμπούρ.

— Μά, Ροζίνα!... Φώναξε πάλι ή Κάθριν κι' αυτή τη φορά με μια φωνή άπότομη και θυμωμένη. Δεν ενδιαφέρουμαι μόνο για τον έαυτό μου, ενδιαφέρουμαι και για σένα. Έχω μια μητέρα. Θέλω ν' άρέσω, στην καινούργια μου οικογένεια, έστω. Μά πρέπει ν' άρέση κι' ή μητέρα μου. Πρέπει να είναι μαζί μου κι' ή μητέρα μου με την όμορφιά της, την ευθυμία της, το θέλγητρό της. Έγώ, προσταά σου, δεν είμαι τίποτε άλλο από ένα άσήμαντο κορίτσι. Ο κ. Κεριγκύ είναι πολύ καλός μαζί μου, μου δείχνει μια πατρική στοργή. Πιστεύω ότι μ' αγαπάει. Μά καταλαβαίνω πολύ καλά ότι δεν τον διασκεδάζει μόνο ή συντροφιά μου...

Και τόλμησε να προσθέσει:

— Τη δική σου συντροφιά θέλει, Ροζίνα. Του άρέσει να είναι μαζί σου. Άλλωστε το ξέρεις γιατί αυτό φαίνεται. Μαζί σου μπορεί να μιλήση. Λες τόσα όμορφα πράγματα! Όταν βρίσκεσαι μαζί του είναι όλόχαρος.

— Με στενοχωρεί αυτός ο Κεριγκύ σου!

— Έλα, δεν είναι πιο πληκτικός από τον γέρο συμβολαιογράφο. Κι' αλλάζοντας τόνο άκόμη μια φορά, ή Κάθριν μου είπε κάπως ειρωνικά:

— Μπορείς να πάς, επί τέλους, Ροζίνα. Φτάνει να γυρίσης νωρίς για να ντυθής και να γίνης όμορφη.

"Ω! Μου λέει πάντα αυτό το «να γίνης όμορφη». Κάθε φορά που πρέπει να συναντηθώ με τον Κεριγκύ, ή Κάθριν με θέλει άκάτανκτη, γόησσα! Έπειτα όταν ετοιμαζόμουν να πάω στη Μπελβύ, άλλαξε πάλι κι' άρχισε να μου δείχνη την κακία της. Με κύτταζε μ' ένα σαρκαστικό βλέμμα.

— Τί όμορφη μητέρα που έχω!... Είπε. Και τί φιλάρεσκη που είναι!...

— Μά έσύ με θέλεις φιλάρεσκη!...

— Ναί, είναι άλήθεια!... Κι' όμως για ένα συμβολαιογράφο που δεν είναι πειά συμβολαιογράφος, ένα τέτοιο στόλισμα θα το εύρισκε κα-

νείς υπερβολικό. Για συλλογίσου αν έβρεχε, τί θα γινόντουσαν όλα αυτά τα έξαισία μεταξωτά σου;

— Δεν θα βρέξη!.. Κτύπαξε τον ουρανό!..

— Που τὸ ξέρεις;... Μπορεί νά ξεσπάση καμμιὰ θύελλα!... Έγώ στη θέσι σου θα φέρουσα ένα πολύ απλό φόρεμα.

Κι' η Κάθριν παίζοντας τάχα έκανε να πάη νά μου φέρη ένα άλλο φόρεμα.

— "Οχι, όχι! Φώναξα. Δεν προφταίνω τώρα νά ξαναανтуθώ.

* * *

Ο Άντουάν έχει δίκιο. Η προετοιμασίες του γάμου θα μᾶς χωρίσουν. Έχει δίκιο! Κι' όμως δεν ξέρει όλη την αλήθεια. Δεν ξέρει ότι η πάλη μεταξύ της Κάθριν και μένα, έγινε τρομερή. Είνε η σιωπηλή έχθρά μας. Η αδυσώπητη έχθρά του έρωτός μας, που τον μαντεύει. Θέλει νά μ' άποσπάση από τον Άντουάν και νά με ρίξη στην άγκαλιά ενός άλλου.

Η Κάθριν έχει μιὰ έκπληκτική διορατικότητα!.. Μᾶ έχει επίσης κι' έναν έκπληκτικό κυνισμό!..

Μπα!... Θ' αγωνισθώ! Θα πολεμήσω!... Θα προσπαθήσω νά σωθώ!... Δεν μπορεί διαρκώς νά είνε εμπόδιο στη ζωή μου αυτό τὸ τρομερὸ παιδί, μιὰ και έκανα γι' αυτό τη θυσία που μου ζητούσε. Πρέπει νά μ' αφήση νά ζητήσω κι' εγώ την εὐτυχία μου.

YIII

ΟΛΗ η οικονομική πλευρά του γάμου κανονίσθηκε. Ο Κεριγκύ δίνει στους νεονύμφους ένα εισόδημα από εκατὸ χιλιάδες φράγκα. Μετὰ τὸ θάνατό του όλη η περιουσία του θα μοιρασθῇ ανάμεσα στη δούκισσα Φωστίν και στὸ Μανουέλ. Επίσης καθωρίσθηκε ότι αν ὁ Μανουέλ πεθάνη πριν από τον πατέρα του, πράγμα που δυτυχῶς είνε πολύ πιθανόν, θα δοθῇ στην Κάθριν τὸ κεφάλαιο ενός εισοδήματος από πενήντα χιλιάδες φράγκα.

Ωστόσο ὁ Κεριγκύ που λατρεύει τὸ γυιό του μ' ένα συγκινητικό και κάπως γελοίο τρόπο καθώρισε επίσης ότι σὲ περίπτωσι διαζυγίου ἐξ αιτίας της Κάθριν δεν θα της ἔδινε τίποτε.

Δεν άνησυχῶ όμως διόλου. Η Κάθριν είνε αρκετὰ έξυπνη, ὥστε νά μὴ δώση ποτὲ καμμιὰ άφορμή.

Ο Κεριγκύ ἐκτός από τὸ εισόδημα, θα τοὺς ἐπιπλώση ένα ὕπεροχο μέγαρο που νοίκιασε η κόρη μου στην ὁδὸ Κουρσέλ, ὅπως τοὺς χάρισε επίσης κι' ἐν' αὐτοκίνητο.

Μᾶ ὥσπου νά ἐπιπλωθῇ τὸ μέγαρο ἔπρεπε οἱ νεόνυμφοι νά μείνουν κάπου. Ο πύργος του Κραόν, κοντὰ στὰ σιδηρουργεῖα του Κεριγκύ ἦταν ὅ,τι χρειαζόταν. Ἐκεῖ πέρα περνοῦν τὰ καλοκαίρια τοὺς οἱ Λεμπούρ με τὸν Κεριγκύ. Μᾶ, δυτυχῶς, αὐτὴ την ἐποχὴ ὅταν οἱ Λεμπούρ με τὸν Κεριγκύ, γιατί ἔκαναν μεγάλες ἐπιδιορθώσεις. Ο πύργος ἦταν ἀκατοίκητος, Πῆρε την ἀπόφασι νά ἐγκαταστήσῃ ὅλο τὸν κόσμο, δηλαδή τοὺς Λεμπούρ, τὸν Μανουέλ, και μένα σὲ μιὰ τεράστια βίλλα στην Οὐγκάτ. Η βίλλα αὐτὴ είνε στ' αλήθεια πριγκηπική. Τρεῖς κηπουροὶ φροντίζουν γιὰ τοὺς ἀνθῶνες. Κάθε γυναίκα έχει την καμαριέρα της. Τὸ διαμέρισμά μου που βρίσκεται σὲ μιὰ πτέρυγα της βίλλας είνε χαριτω-

μένο. Τὰ παράθυρα της κάμαράς μου και τοῦ μικροῦ σαλονιοῦ βλέπουν πρὸς την θάλασσα. Τὰ παράθυρα τοῦ μπουντουάρ μου ὤλεπουν πρὸς την έξοχῇ. Στην ἄλλη πτέρυγα κάθεται η Κάθριν με τὸν άνδρα της. Οἱ Λεμπούρ μένουν στὸ μισὸ πρῶτο πάτωμα και στ' ἄλλο μισὸ μένει ὁ Κεριγκύ. Η ζωή μας είνε γεμάτη πολυτέλεια. Νοιώθει κανείς τὸ ἀφθονο χρῆμα. Κι' η ἑλαχίστη ιδιοτροπία ικανοποιεῖται στη στιγμή.

Γιὰ πρώτη φορὰ ζω κι' εγώ αὐτὴ τη ζωὴ τῶν ἑκατομμυριούχων που μόλις εἶχα πλησιάσει ἄλλοτε. Τί νά σας πῶ, με στενοχωρεῖ λιγάκι. "Όλα είνε εύκολα. Γρήγορα!... Η ζωή περνάει χωρίς κανείς νά την καταλαβαίνει...

Μπορεῖ νά φαίνουμαι παράλογη μᾶ ὁμολογῶ ότι δεν βρίσκω καμμιὰ εὐχαρίστησι σ' αὐτὴ τη ζωὴ.

Η Κάθριν ὥστόσο είνε εὐτυχισμένη. Ζῇ μέσα στην ἀτμόσφαιρα που ὠνειρευόταν. Εγώ, όμως, δεν μπορῶ νά ὤρῶ πουθενὰ λίγη εὐτυχία. Όταν ὁ Κεριγκύ που με βρίσκει πάντα πολὺ τοῦ γούστου του ἄρχισε νά μου μιλάη γιὰ τίς ὑποθέσεις του, μου ἔκανε λόγο γιὰ τὸ σχέδιό του νά μᾶς ἐγκαταστήσῃ ὅλους στην Οὐγκάτ, πᾶνῶσα από την φρίκη και την ἀπελπισία μου.

Φανταζόμουν ότι μετὰ τὸ γάμο της η Κάθριν θα ἔφευγε με τὸν άνδρα της γιὰ κανένα ταξίδι κι' ότι οἱ Λεμπούρ θα πήγαιναν νά περάσουν τὸ καλοκαίρι τους στην Έγκαντίν, γιατί ἐκεῖ πέρα μαζεύνονται ὅλοι οἱ «σνόμπ». Εγώ τότε θα ἔμεινα με τὸν Κεριγκύ και θα κατάφερνα νά μετριάσω τίς ἀπαιτήσεις του. Ἄλλωστε είνε πάρα πολὺ ἀπρηγολημένος με τίς ὑποθέσεις του καὶ τὰ ἐργοστάσια του. Δεν είνε ποτὲ ἐλεύθερος.

Τὰ πράγματα ὅμως ἤρθαν ἄλλοιῶς. Καὶ τώρα εἶμαι φυλακισμένη στην Οὐγκάτ, μακριὰ από τὸν Άντουάν.

Ἐνοιωθα πὼς εἶχα χάσει την εὐτυχία μου κι' ἤμουν ἑτοιμη νά τὰ παρατήσω, ὅλα νά ὁμολογήσω τὰ πάντα και νά δραπετεύσω από τὴ φυλακή μου.

Ἄλλοίμονο! Η Κάθριν δεν θα μου τὸ συγχωροῦσε ποτὲ. Εὐτυχῶς κατάφερα νά ἡσυχάσω λιγάκι και νά πνίξω αὐτὴ την ἐξέγερσί μου. Ἐκανα τὴ σκέψι ότι ὁ Άντουάν θα ἤθελε νά ἔρθῃ κι' αὐτὸς νά μείνη στην Οὐγκάτ. Μᾶ ὅπως μου ἐξήγησε δεν τοῦ ἀρέσουν τὰ ταξίδια κι' η κοσμικὲς συγκεντρώσεις. Τοῦ ἀρέσει μόνο τ' ἀτελιέ του, ὁ κῆπος του και τ' ἀγάλματά του.

Ἐ, λοιπὸν ὁ Άντουάν, ἐπειδὴ μ' ἀγαπάει παράφορα, ἐπειδὴ δεν θέλει ποτὲ νά με λυπήσῃ, ἄλλαξε γνώμη.

Ἐνα ὁλόκληρο ἀπόγευμα, τρέναμε στὰ μεσιτικά γραφεῖα και τέλος ἀνακαλύψαμε μιὰ μικρὴ βίλλα, δίπλα στη πριγκηπική βίλλα τοῦ Κεριγκύ. Αὐτὴ τη μικρὴ βίλλα την εἶχε κτίσει ἕνας ζωγράφος. Εἶχε λοιπὸν στὸ πρῶτο πάτωμα ένα εὐρύχωρο ἀτελιέ. Ο Άντουάν, ὅπως εἶπα, δεν μπορεῖ νά ἐργασθῇ μακριὰ από την ἀτμόσφαιρα τοῦ σπιτιοῦ του. Ωστόσο νοίκιασε αὐτὴ τη βίλλα στην Οὐγκάτ, γιὰ μ' εὐχαρίστηση και νά μὴ χωρισθοῦμε. Ἐτσι κανείς δεν παραξενεύθηκε από αὐτὴ τη σύμπτωση.

Κανείς!... Ἐκτός από ένα πρόσωπο, την Κάθριν, φυσικά!..

Η Κάθριν δεν πίστεψε ότι ἦταν μιὰ σύμπτωση. Δεν θα τὸ πιστέψῃ ποτὲ. Δεν τολμάει νά μου τὸ πῇ, μᾶ μαντεύω πολὺ καλά ότι τὸ έχει στὸ νοῦ της.

Πρῶτος ὁ Κεριγκύ ἔνέφερε την παρουσίαν τοῦ Άντουάν στην Οὐγκάτ.

Τ' άπόγευμα γιά νά τόν πειράξω, τοῦ εἶπα:
 — Άφοῦ ἔχουμε σήμερα καιρό, πρέπει νά δουλέψης λιγάκι γιά τήν προτομή μου.
 Ὁ Άντουάν ὅμως πῆρε στά σοβάρὰ τ' άστεῖο μου.
 — Τήν προτομή; Ἐκανε. Μά οὔτε τήν άγγίζω.
 — Κι' άν ἔρθουν νά τῇ δοῦν, άν θελήσουν νά βεβαιωθοῦν άν προχωρή;
 — Θα τοὺς πῶ ὅτι τὸ ἐπαγγελματικὸ μυστικὸ δέν μοῦ ἐπιτρέπει νά κάνω άποκαλύψεις...
 — Κι' άν ἡ Κάθριν μᾶς κατηγορήσῃ ὅτι δέν κάναμε τίποτε;
 — Θα πῇ μιὰ άνοησία, γιατί ἐγὼ σὲ φιλῶ διαρκῶς κι' αὐτὸ εἶνε μιὰ άπασχόλησις, ὑποθέτω!... Εἶνε μάλιστα μιὰ τόσο εὐχάριστη άπασχόλησις, ὥστε άρχίζω πάλι τὰ φιλιὰ μου...
 Τί εὐτυχισμένη πού ἤμουν στὴν άγκαλιά του!...

* * *

Άπό τὴν εὐτυχία μου πέρασε αὐτὲς τὲς ἡμέρες ἓνα μικρὸ μαῦρο σύννεφο. Ὁ Άντουάν, δέν θέλει νά μένω μόνη μὲ τὸν Κεριγκύ.
 — Δέν φοβάμαι τίποτε άγάπη μου, μοῦ εἶπε. Δέν φοβάμαι τίποτε. Μά αὐτὸς ὁ Κεριγκύ, κάποτε, μιὰ καὶ σὲ θέλει διαρκῶς μπροστά του, θά προσέξῃ τέλος ὅτι εἶσαι θελκτική, χαριτωμένη, ἐξαιρετικά ὡμορφὴ καὶ θά σοῦ κάνῃ κόρτε, Ξέρω τί θά τ' άπαντήσης. Μά φοβοῦμαι ὅτι μιὰ τέτοια στάσις θά σοῦ δημιουργήσῃ ἓνα σωρὸ στενοχώριες. Ξέρω ὅτι εἶνε κακὸς κι' ἐκδικητικὸς. Προσπάθησε λοιπὸν νά μὴ ὀρῇ τὴν εὐκαιρία ν' άρχίσῃ.

Ἐγὼ άρχισα νά γελάω.

— Μά οὔτε μὲ συλλογίζεται καν, τοῦ φώναξα. Διαλέγει τὲς φίλες του ἀπὸ ἓναν πιὸ εὐκολο κόσμο.

— Ἐνας λόγος περισσότερο! Μπορεῖ νά καταλάβῃ τὴ διαφορά!...

— Γι' αὐτόν, ἐξήγησα στὸν Άντουάν, δέν εἶμαι τίποτε ἄλλο παρὰ ἡ πεθερά τοῦ γιου τοῦ. Ἄν ἤξερες γιατί πράγματα μιλάμε!... Διαρκῶς συζητᾶμε γιά τὲς ὑποθέσεις του, γιά τὰ ἐργοστάσιά του, γιά τὴν κολοσσιαία περιουσία του.

— Ἀλήθεια; Ἐκανε ὁ Άντουάν καὶ μὲ κύτταξε βαθεiά στὰ μάτια.

— Ὁ Κεριγκύ μὲ βρίσκει πάρα πολὺ ἐξυπνὴ, τοῦ εἶπα. Μοῦ λέει ὅτι καταλαβαίνω μιὰ χαρὰ τὲς ὑποθέσεις του.

Ἀγαπημένε μου Άντουάν! Τί εὐπιστος πού εἶνε ὁ φίλος μου!...

Ἄν ἤξερε τὴν ἀλήθεια, θά μ' ἔδιωχνε άμέσως ἀπὸ τὴν καρδιά του. Ἄν ἤξερε τὴν πίστευε ποτὲ ὅτι τὸν άγαπῶ παράφορα, ὅτι τὸν λατρεύω!...

IX

Ἡ Κάθριν ἔβγαλε πειὰ τὴν μάσκα. Μά ἐγὼ εἶμαι άποφασισμένη νά μὴν ὑποχωρήσω.
 Καθόμουν στὸ δωμάτιό μου καὶ διάβαζα. Ὁ οὐρανὸς ἦταν συννεφιασμένος. Εἶχε ῥέξει πολὺ τὸ πρωῒ. Ἡ θάλασσα ἦταν γεμάτη άφρισμένα κύματα καὶ τὰ καΐκια πού φοβῶντουσαν τὸν ἄερα γύριζαν στὸ Κάν καὶ στὴν Τρουβίλ.
 Ἐὰ πῆγαινα στὲς τέσσερις ἡ ὥρα στὸ ἀτελιὲ τοῦ Άντουάν. Εἰς ἀπὸ τὴν ἡμέρα πού θά ποζάριζα.

Ὁ Κεριγκύ εἶχε φύγει ἀπὸ τὸ πρωῒ γιά τὸ Παρίσι κι' ἐγὼ προσπαθοῦσα νά καθαρίσω τὸ πνεῦμα μου ἀπὸ τὴν ἀνάμνησί του.

Ἀξάφνα ἡ Κάθριν άνοιξε τὴν πόρτα καὶ μπῆκε μέσα.

— Σ' ἐνοχλῶ, Ροζίνα, ἔκανε.

Ἦταν πάρα πολὺ ὡμορφὴ. Γιά νά διασκεδάσῃ ἀσφαλῶς, φοροῦσε στὸ λαϊμὸ τὸ μαργαριταρένιο κολλιέ της πού τῆς τὸ εἶχε κάνει δῶρο ὁ πεθερὸς της.

Ἡ Κάθριν μὲ πλησίασε καὶ μὲ φίλησε.

— Οἱ ἄνδρες σας ὠγῆκαν ἔξω; Τῇ ρώτησα.

— Εἶνε στὴν Τρουβίλ. Μαζύ τους εἶνε κι' ἡ Φωστὶν μὲ τὸν Περσίλ.

— Καὶ γιατί δέν πῆγες καὶ σὺ μαζύ τους;

— Δέν ἤμουν ἔτοιμη!

Κι' άμέσως μ' ἓνα ἀδιάφορο τόνο στὴ φωνὴ πῆρε τὴν ἐφημερίδα πού εἶχα ἀφήσει δίπλα μου.

— Τί διάβαζες;

— Ἐνα ἄρθρο γιά τὲς γυναῖκες.

Ἡ Κάθριν σήκωσε τοὺς ὤμους της μ' ἓνα περιφρονητικὸ χαμόγελο.

— Ὅχι... Ξαναεἶπε. Δέν πῆγα στὴν Τρουβίλ γιατί δέν εἶχα ὀρεξι γιά ἐπισκέψεις. Μοῦ ἀρέσει νά μένω στὸ σπίτι μου. Σήμερα ἤθελα νά σοῦ κρατήσω λίγη συντροφιά.

— Ξέρεις, άγάπη μου, τῆς εἶπα, πόσο μ' ἀρέσει ἡ συντροφιά σου. Μά ξέρεις ἐπίσης ὅτι σὲ λίγο πρέπει νά πάω νά ποζάρω στὸ ἀτελιὲ τοῦ Ὁρζερέ.

— Πῶς!... Τὸ ξέρω!... Ἐκανε. Χθὲς τὸ βράδυ μᾶς τὸ εἶπες δυὸ φορὲς κι' ἄλλες τρεῖς φορὲς σήμερα τὸ πρωῒ στὸ πρῶγευμα.

— Ἀλήθεια; Ἐκανε γελῶντας καὶ λίγο ἀνήσυχη γιά τὴν τροπὴ πού ἐπαίρνε ἡ συνομιλία μας.

— Ἀλήθεια, Ροζίνα!... Ἦθελες νά μᾶς θυμίσῃς ὅτι εἶχες δουλειὰ γιά νά μὴ σὲ καλέσουμε γιά τὴν Τρουβίλ. Ἐ, λοιπόν, μαμά... Θα ἤθελα νά σὲ παρακαλέσω νά μὴ πᾶς σήμερα νά δῆς τὸν Ὁρζερέ.

— Μά μὲ περιμένει.

— Εἰδοποίησέ τον!...

— Ἐχεις κανένα σοβάρὸ λόγο;

— Ναί, πάρα πολὺ σοβάρὸ...

— Τί τρέχει; Ἐκανε ἀνήσυχη.

— Ὁ λόγος μου, άγαπητή μου, μαμά, ὅπως σοῦ εἶπα εἶνε πάρα πολὺ σοβάρὸς. Μά μὴν ἀνησυχῇς!... Δέν πρόκειται γιά κανένα καινοῦργιο πρᾶγμα. Αὐτὸ τὸ λόγο τὸν ἔχω ἀπὸ δῶ κι' ἔξῃ μῆνες... Ἄν ποτὲ τότε ὅμως ἡ κατάστασις ἀλλάξῃ.

— Τί θέλεις νά πῇς; Τῇ ρώτησα. Δέν καταλαβαίνω τίποτε.

— Ἄκουσε, μαμά. Θα σοῦ μιλήσω καθαρὰ: Ἦρθε σήμερα νά σὲ παρακαλέσω νά μὴ πᾶς στὸν Ὁρζερέ, γιατί πρέπει νά συνηθίσῃ νά μὴ σὲ θέλῃ συχνά.

— Δηλαδή;

— Μά, νά!... Ἡ ἐπισκέψεις σου στὸ ἀτελιὲ του, άρχισαν νά σχολιάζονται κι' ἡ συνέπειές τους, θά εἶνε μεγάλες.

— Πρόσεξε, Κάθριν!... Τῆς φώναξα.

Μά τὸ ὑπερήφανο ὕφος μου δέν τρώμαξε τὴν κόρη μου. Τὰ εἶχε προβλέψει ὅλα. Κι' ἀπλώσε τὸ χέρι της γιά νά σταματήσῃ τὲς διαμαρτυρίες μου.

— Θέλω νά σοῦ μιλήσω καθαρὰ, μοῦ εἶπε, γιατί πρόκειται καὶ

για το δικό σου και για το δικό μου συμφέρον.

— Μά τι άνοησίες είνε αυτές; Μήπως κινδυνεύει το συμφέρον μου και το συμφέρον σου, έπειδή ο Όρζερε φτιάχνει την προτομή μου;...

— Η Κάθριν χαμογέλασε.

— Άν εξακολουθήση να εργάζεται, όπως εργάζεται τώρα η προτομή αυτή δεν θα τελειώσει ούτε μέσα σε δέκα χρόνια. Πώς δεν καταλαβαίνεις πως μερικά πράγματα δεν πρέπει να τα κρύβεις από μένα;

— Που θέλεις να καταλήγεις;

— Σου το είπα: Πρέπει ν' άραιώσει τις επισκέψεις σου στον Όρζερε. Πρέπει να τον συνηθίσεις να σε βλέπη λιγώτερο.

— Συγγνώμη, έκανα. Κι' αν δεν θέλω;

— Μά τι λές, Ροζίνα... Δεν πρέπει να μη θέλεις. Όπως δεν πρέπει να θέλεις να λεί ο κόσμος ότι ο Όρζερε είνε φίλος σου!...

— Η έκπληξή μου ήταν τόσο μεγάλη, ώστε δίχως να το θέλω έβγαλα μια μικρή κραυγή τρόμου.

— Κι' όμως θα ήθελα να μιλήσω μαζί σου πολύ ήσυχα, μου είπες ή Κάθριν αλλάζοντας τόνο. Είσαι τόσο καλή όταν θέλεις. Συλλογίσου ότι θίγω ένα λεπτό ζήτημα. Πρέπει να με βοηθήσεις. Είμαι γυναίκα πειά. Έγιναν γυναίκες... Μπορούμε τώρα να μιλάμε και για πολλά άλλα πράγματα.

— Όχι, Κάθριν!... Της είπα. Δεν θα ήθελα να μιλά με σένα και για πολλά άλλα πράγματα, όπως λές. Θα έπιθυμούσα μάλιστα να σταματήσει ως εδώ, αυτή η συνομιλία μας.

Κι' άμέσως σηκώθηκα και γυρίζοντας την πλάτη στην Κάθριν άρχισα να κυττάζω από το παράθυρο την θάλασσα!... Η κόρη μου όμως δεν υποχώρησε:

— Τι κωμική πού είσαι, ψιθύρισε. Δεν θέλεις να εξετάσουμε σήμερα ήσυχα, φρόνιμα, λογικά, μια κατάσταση που την βρίσκω σοβαρή, επικίνδυνη. Μά γίνεσαι, λοιπόν πιο παιδί από μένα;... Άς μιλήσουμε ειλικρινά. Δεν σε κατηγορώ για τίποτε και σε θεσβαιώνω ότι θα μου ήταν τελείως αδιάφορο αν είνε ο Όρζερε ή ένας άλλος η κανείς, αν ήμουν μόνη. Καταλαβαίνεις πολύ καλά ότι ξέρω πολύ καιρό τη φιλία σου γι' αυτόν τον γλύπτη.

— Από πολύ καιρό;

— Ω, ναί! Πριν γίνη λόγος για το γάμο μου. Έλεγα μόνο ότι ύστερα απ' αυτόν τον γάμο θα γινόντου πιο προσεχτική... Έσύ όμως αντί να φαίνεσαι επιφυλακτική, θα έλεγε κανείς ότι δείχνεις σ' όλο τον κόσμο τις σχέσεις σου με τον Όρζερε κι' όλος ο κόσμος μιλάει για τις σχέσεις σου μαζί του.

— Μά ποιός, όλος ο κόσμος;

— Μά, μαμά!... Η φωστίν, ο δούκας,... Ο Μανουέλ, εγώ η

δια.

— Τι δικασταί!... Έκανα θυμωμένη.

Κι' έπρόσθεσα:

— Ο άνδρας σου; Μά ξέρεις πολύ καλά ότι είνε άνίκανος να έχη μια δική του ιδέα!... Ο δούκας; Δεν προσέχει τίποτε άλλο, παρά τα κοκταίλς του και τα χαρτιά. Η φωστίν; Έχει ένα φίλο, τον Ζάκ Περισίλ και σύ τους προστατεύεις!...

Η Κάθριν προσπάθησε να διαμαρτυρηθή:

— Δεν ξέρω απόλύτως τίποτε... Είπε.

— Δεν ξέρω απόλυτως τίποτε... Είπε.

— Τα ξέρεις όλα!... Και θέλεις να σου πω τη γνώμη μου; Όλοι αυτοί δεν σ' ενδιαφέρουν διόλου. Τους εκτιμάς όσο αξίζουν. Δεν σε φοβίζουν αυτοί.

— Μά τότε ποιός;

— Ποιός; Ο άλλος!... Ο μόνος που δεν είπες τ' όνομά του, ο βασιληάς αυτού του κόσμου, αυτός που σάς κρατάει όλους με το χρήμα του, ο Κεριγκύ, ο πολυεκατομμυριούχος!... Αυτόν φοβάσαι, Κάθριν. Μη νομίζεις πως δεν ξέρω τί μου γίνεται. Έχω ένα φίλο... Κι' αυτός είνε ο Όρζερε. Τί σάς πειράζει;... Μά, καταλαβαίνω... Είνε ο Κεριγκύ στη μέση. Δεν πρέπει να μάθη τίποτε ο Κεριγκύ. Άν μάθη ότι μου κάνει κόρτε ο Όρζερε, ο Κεριγκύ θα γίνη έξαλλος από το θυμό του...

— Γιατί, μαμά;

— Η Κάθριν παγερή, άπαθής, με μια μισόσβυστη φωνή μου έκανε άπτομα, αυτή την έρώτησι. Έγώ συνήλθα άμέσως σαν να με είχον περιλούσει με παγωμένο νερό. Είχα πη άδέξια, μερικά πράγματα, που δεν έπρεπε να τ' αναφέρω ποτέ μπροστά στην Κάθριν.

Κι' έπειδή άπόμεινα σιωπηλή, η Κάθριν εξακολούθησε:

— Γιατί να φοβήθω τον Κεριγκύ περισσότερο από τους άλλους; Έγώ φοβάμαι όλο τον κόσμο... Γι' αυτό, Ροζίνα, θέλω να γίνης λογική και ν' άρχισης ν' άραιώνης τις επισκέψεις σου στο άτελιέ του Όρζερε.

— Αυτοί όλοι οι φόβοι είνε γελοίοι, της φώναξα.

— Όπως θέλεις!... Έκανε η Κάθριν. Μά, μη πās σήμερα στού Όρζερε.

— Υποσχέθηκα πως θα πάω και θα πάω!...

— Παρ' όλα όσα σου είπα;

— Παρ' όλα όσα μου είπες... και παρ' όλα όσα δεν μου είπες, μολονότι είπες πολλά πράγματα.

— Μά τότε... τον άγαπάς, λοιπόν, τόσο πολύ;

— Η φωνή της Κάθριν ήταν γεμάτη έκπληξη και συμπόνια. Μά ήταν δυνατόν!... Μπορούσα ν' άγαπώ;... Τί τρέλλα!... Τί άπρονοησία!... Μια περιπέτεια, σαν την περιπέτεια της μικρής δούκισσας και του Περισίλ, χωρίς υποχρεώσεις, ήταν κάτι που μπορούσε να το καταλάβη. Μά τον έρωτα!... Ποτέ δεν θα μπορούσε να τον νοιώση η Κάθριν...

Τα φτωχά μου νεύρα δεν άντεχαν πειά. Δεν μ' άρέσουν διόλου ή σκηνές κι' οι καυγάδες. Σε μια στιγμή, λοιπόν, που νόμισα ότι η ματιά της Κάθριν γίνηκε λιγάκι τρυφερή, δεν έρρηκα πειά τη δύναμι να λέω ψέματα.

— Ναί, ναί..., της είπα, άγαπάω τον Όρζερε!... Τον άγαπάω μ' όλη τη δύναμι της ψυχής μου!...

Τώρα που ήταν πειά γυναίκα, η Κάθριν μπορούσε να με καταλάβη. Και της διηγήθηκα όλη την ιστορία μου.

— Έκρυφα τον έρωτά μου, για σένα, για χάρι δική σου, της είπα, καταλήγοντας. Δεν ήθελα να παντρευθώ. Προτίμησα να έχω ένα φίλο παρά ένα σύζυγο. Κι' αυτό για σένα, γιατί ήσουν έσύ στη μέση. Δεν ήθελα να σου δώσω έναν πατριού!... Με κατηγορείς γι' αυτό;

— Η Κάθριν καθόταν ακίνητη, χωρίς να θγάξη λέξι από το στόμα της. Έκανε μόνο μια περίεργη κίνησι, όταν της άναφερα ότι ο Όρζερε ήθελε να με παντρευθώ. Η στάσις της αυτή, με τρόμαξε. Θα προτιμούσε λοιπόν, ένα πατριού και θα υπέφερε την παρουσία του μέσα στο σπίτι;... Δεν με συγχωρούσε που ήμουν ένοχη;

Αυτή η ιδέα, μ' άναστατώνε. Για μια στιγμή πίστεψα ότι μπορούσα κι' εγώ να γίνω εύτυχισμένη.

Καταλαβαίνω — κι' αλλοίμονο τὸ νοιώθω! — ὅτι μιὰ γυναίκα μπορεί ν' ἀνήκη σ' ἓναν ἄνδρα κι' ὥστόσο νὰ τοῦ κρύβῃ τὴν καρδιά της. Μὰ ἀπὸ τὴ στιγμή πού ἓνας ἄνδρας τὰ ξέρει ὅλα, ξέρει ὅλα τὰ μυστικά της καρδιάς καὶ τοῦ πνεύματός μιᾶς γυναίκας, τίς ἐπιθυμίες της, τοὺς πιὸ κρυφοὺς πόθους της, τίς περιέργειές της, αὐτὸ πού ἐπακολουθεῖ εἶνε κάτι ἀναπόφευκτο πού μπορεί θαυμάσια νὰ συμβῇ τῇ μιᾷ ἡμέρᾳ ἢ τὴν ἄλλῃ. Ἄν ὁ ἄνδρας εἶνε νέος, ἂν ἡ γυναίκα εἶνε ὡμορφῇ, ὁ πόθος ἀνάβει γρήγορα κι' ὅπως δὲν συναντάει τὸν φραγμὸ τῆς αἰδοῦς θριαμβεύει μὲ τὸν πιὸ εὐκόλο τρόπο.

Ὁ γηραιὸς κόμης ντὲ Ναρθὶλ, πού εἶνε ἴσως ὁ ἀνθρώπος μὲ τίς περισσότερες ἐρωτικές περιπέτειες, μοῦ ἀπάντησε μιὰ ἡμέρα πού τὸν ρώτησα πιὸ ἦταν τὸ μυστικὸ τῆς ἐπιτυχίας του:

— Πρὶν πῶ, σὲ μιὰ γυναίκα ὅτι μοῦ ἀρέσει, φροντίζω νὰ γίνω φίλος της καὶ νὰ κερδίσω τὴν ἀπόλυτὴ ἐμπιστοσύνη της. Κι' ὅταν ἔχω αὐτὴ τὴν ἐμπιστοσύνη, μπορῶ νὰ τῆς μιλήσω γιὰ ἔρωτα, γιατί κείνη δὲν βρίσκει καμμιά ἀντίρρηση: θεωρεῖ ὅτι εἶνε πολὺ φυσικό, μιὰ τόσο καλὴ φίλῃ, νὰ καταλήξῃ σ' ὅ,τι ἀρέσει καὶ σ' αὐτήν.

Δὲν πιστεύω νὰ ὑπάρχῃ τίποτε ἀκόμη μεταξύ τῆς Κάθριν καὶ τοῦ Ζάκ Περσίλ. Ἄλλωστε εἶτε τώρα, εἶτε ἀργότερα ἢ Κάθριν ὅ,τι ἀπατήσῃ τὸν ἄνδρα της. Τὸ λέω αὐτὸ χωρὶς καμμιά προσποιητὴ ἀγανάκτησι. Καταλαβαίνω πολὺ καλὰ ὅτι δὲν μπορεί ν' ἀγαπάῃ αὐτὸν τὸν ἄρρωστο Μανουέλ. Θὰ ἔλεγα μάλιστα ὅτι θὰ συγχωροῦσα τὴν κόρη μου ἂν τὴν εἶχαν ἐξαναγκάσει νὰ παντρευθῇ αὐτὸ τὸ φτωχὸ παιδί. Ἀλλοίμονο!... Δὲν συμβαίνει ὅμως ἓνας τέτοιο πρᾶγμα. Κανείς δὲν τὴν ἀνάγκασε νὰ παντρευθῇ τὸν Μαουέλ. Μόνη της θέλησε αὐτὸ τὸ γάμο. Κι' ἔτσι τὸ σφάλμα της γίνεται πιὸ θαρύ, γιατί δὲν ἔχει καμμιά δικαιολογία.

Μὰ θὰ τῆς συγχωροῦσα ἀκόμη ἂν ἀπατοῦσε τὸν ἄνδρα της σὲ μιὰ στιγμή τρέλλας ἢ ἐιλικρινοῦς πάθους, ἂν παρεσύρετο ἀπὸ ἓναν φλογερὸ ἔρωτα. Μὰ ξέρω πολὺ καλὰ ὅτι δὲν εἶνε ἱκανὴ γιὰ τέτοια πρᾶγματα. Ἡ ἀπιστία, θὰ εἶνε γι' αὐτήν, ὅπως καὶ γιὰ τὴ φωστὶν μιὰ ἀπασχόλησις, μιὰ ἀνάγκη νὰ λήῃ ψέματα καὶ πρὸ πάντων κάτι χωρὶς σημασία.

— Ὡ, τὴν ξέρω τώρα πολὺ καλὰ!...

Ἄν λοιπὸν ξεσπάσῃ κανένας ἀδυσώπητος πόλεμος μεταξύ μας γιὰ τὴν ἀγάπῃ πού ἔχω γιὰ τὸν Ἀντουάν, ἂν ἡ Κάθριν χρησιμοποίησιν ἐναντίον μου ὅλα τὰ ὅπλα πού ἔχει στὴ διάθεσί της, θὰ εἶμαι ἀνόητη ἂν ἀφήσω ἀχρησιμοποίητο αὐτὸ τὸ μεγάλο ὅπλο πού μοῦ ἔδωσε ἡ τύχη τόσο ξαφνικά. Τόσο τὸ χειρότερο γιὰ τὸν Μανουέλ!...

Συλλογιζόμενον ὅλ' αὐτὰ καθὼς ἀνέβαινα τὸν ἐξοχικὸ δρομῆκο πού βγάζει στὴ βίλλα τοῦ φίλου μας. Ἀνοίξα τὴν πόρτα τοῦ κήπου, κτύπησα στὸ ἀτελιέ, μὰ δὲν μ' ἀπάντησε κανείς. Ἀνήσυχη μῆκα μέσα καὶ θρέθηκα μπροστὰ σ' ἓνα ἐκπληκτικὸ θέαμα. Ὅλα ἐκεῖ μέσα ἦσαν ἄνω-κάτω. Ἐπάνω σὲ μιὰ καρέκλα ἦταν μιὰ ἀναιχτὴ θαλίτσα γεμάτῃ ροῦχα. Φώναξα τότε δυὸ φορὲς τὸν Ἀντουάν μὲ μιὰ φωνὴ πού ἔτρεμε ἀπὸ τὴ συγκίνησι. Ὁ φίλος μου παρουσιάσθηκε σὲ λίγο ἀπὸ τὸ βάθος τοῦ σπιτιοῦ, ἡρεμὸς μὲ τὸ χαμόγελο στὰ χεῖλη.

— Ἐσὺ εἶσαι ἀγάπῃ μου, μοῦ εἶπε.

— Τί συμβαίνει; Ἐκίνα ἀνήσυχη.

— Τίποτε!... Τίποτε!...

— Μὰ ἐξήγησέ μου, σὲ παρακαλῶ, γιατί θασιλεύει ἐδῶ μέσα

τόση ἀταξία; Τί θέλει ἐκεῖ πέρα αὐτὴ ἡ θαλίτσα; Θέλεις νὰ φύγῃς;

— Τί παιδί πού εἶσαι, ἀγάπῃ μου! Μὴν ἀνησυχῇς! Δὲν πρόκειται νὰ φύγω.

Κι' ἔπειτα καθὼς μ' ἔσφιγγε στὴν ἀγκαλιά του, μὲ ρώτησε:

— Μ' ἀγαπᾷς;

— Ἐνα φλογερὸ, ἓνα παράφορο φιλὶ ἦταν ἡ ἀπάντησί μου.

— Ἀγάπῃ μου, μοῦ εἶπε τότε ὁ Ἀντουάν ἔχω νὰ σοῦ διηγηθῶ μερικά ἐκπληκτικὰ πρᾶγματα...

— Γιατί δὲν μοῦ ἔγραψες;

— Δὲν ἤθελα νὰ σ' ἀνησυχίσω.

— Σὲ παρακαλῶ, πές μου γρήγορα τί συμβαίνει;...

— Ἐ, νά... Ἀκουσε... Φεύγω! Πρέπει νὰ φύγω σήμερα μὲ τὸ τραῖνο τῶν 8.15'. Θὰ κοιμηθῶ ἀπόψε στὴ Μπελβύ.

— Πῶς! Φώναξα κατὰπληκτη. Φεύγεις; Ἀπόψε;... Μὰ εἶνε ἀδύνατον! Κι' ἐγώ;

— Ἐσὺ, μοῦ ἀπάντησε ἡσυχᾶ ὁ Ἀντουάν, θάρρης νὰ μὲ θρῇς ὅταν θὰ γυρίσης στὸ Παρίσι. Ὑποθέτω ὅτι ὕστερα ἀπὸ δέκα ἡμέρες θὰ φύγετε κι' ἐσεῖς ἀπὸ τὴν Οὐγκάτ.

— Μὰ γιατί; Γιὰ ποῖο λόγο φεύγεις;...

— Ὁ λόγος εἶνε πολὺ σοβαρός. Χθὲς εἶχα τὴν εὐχαρίστησι νὰ δεχθῶ τὴν πρίσκει τῆς κόρης σου...

— Τῆς Κάθριν;...

— Μάλιστα. Εἶχα μαζὺ της μιὰ πολὺ χαριτωμένη συνομιλία. Ὑστερ' ἀπ' αὐτὴν μοῦ φαίνεται ὅτι πρέπει νὰ φύγω!...

— Τί ἦρθε νὰ κάνῃ ἐδῶ πέρα ἡ κόρη μου! Ἄ, φίλε μου, δὲν ξέρεις πόσο τὴ φοβάμαι!...

— Ὡ, δὲν πρέπει νὰ ἤμαστε ὑπερβολικοί. Ἡ κόρη σου ἦρθε γιὰ νὰ σώσῃ τὴν ὑπόληψί σου καὶ νὰ μοῦ δώσῃ μὲ τρόπο νὰ καταλάβω ὅτι ἡ παρουσία μου στὴν Οὐγκάτ κι' ἡ ἐπισκέψεις σου, ἄρχισαν νὰ σχολιάζονται περιέργα ἀπὸ τὴν καινούργια τῆς οἰκογένειαν.

— Τόλμησε νὰ τὸ κάνῃ αὐτό;

— Ὁ Ἀντουάν ὅμως ἄρχισε νὰ γελάῃ.

— Μὰ γιατί; Μοῦ μίλησε μὲ πολὺ τὰκτ καὶ πολὺ φρόνησι. Ἡ κόρη σου εἶνε μιὰ γυναίκα μὲ δυνατὸ χαρακτήρα καὶ θὰ πάῃ πολὺ μπροστά...

— Ναί, τὸ ξέρω...

— Καὶ μὰ τὴν ἀλήθεια, εἶχε δίκιο!...

— Ἄ, ὄχι, ὄχι!...

— Ναί, ἀγάπῃ μου. Εἶχε δίκιο, τοῦλάχιστον γιὰ τὰ προσήματα. Περιττὸ εἶνε νὰ σοῦ πῶ ὅτι δείξαμε κι' οἱ δυὸ μεγάλη φιλοφροσύνη, μεγάλη εὐγένεια.

— Εἶνε ἀπίστευτο!... Μὰ πῶς μπόρεσε νὰ σοῦ μιλήσῃ ἡ Κάθριν γιὰ ἓνα τόσο λεπτὸ καὶ τόσο σοβαρὸ ζήτημα;

— Μὲ τὸν ἀπλούστερο τρόπο. Ἀρχισε νὰ μοῦ μιλάῃ πολὺ ἐπὶ δέξια γιὰ τοὺς καλλιτέχνες, γιὰ τὸν κόσμο, γιὰ τὴ ζωὴ τους. Μοῦ εἶπε πόσο τοὺς ἀγαποῦσε καὶ πόσο ἐκτιμοῦσε τὸ πνεῦμα τους. Μεῖς εἶπε ἀκόμη ὅτι ὅταν ἦταν κορίτσι εἶχε συλλογισθῇ νὰ παντρευθῇ ἓνα καλλιτέχνη. Ἦθελε νὰ ἔχῃ τὴν ἐλευθερίαν της, τὴν ἀνεξαρτησίαν της. Κατόπι ὅμως, μ' ἓνα θελκτικὸ χαμόγελο, μοῦ ἐδήλωσε ὅτι αὐτὴ τὴν ἐλευθερίαν, αὐτὴ τὴν ἀνεξαρτησίαν δὲν μποροῦν νὰ τὴν καταλάβουν σὲ μερικοὺς κύκλους: «Τὸ περιβάλλον, παραδείγματος χάριν, στὸ ὁποῖο ἀνήκα, δὲν ἐπιδοκιμάζει μιὰ τέτοια ἀνεξαρτησία...», μοῦ εἶπε. Καὶ συνέχισε: «Ἡ δοῦκισσα τοῦ Λεμπόρ, παραδείγματος χάριν, δὲν θὰ ἤθελε νὰ βλέπῃ τὴ μητέρα μου νὰ ἔρχεται τόσο συ-

χνά στο άτελιέ σας. "Ω, ξέρει πολύ καλά, όπως κι' ολος ο κόσμος, ότι η επίσκεψή τους είναι τόσο τυπικές! Μόνο ό,τι να σας πω, έτσι όπως είναι ωμορφη, νέας, μ' ένα τόσο θελκτικό χαρακτήρα, μπορεί να παρεξηγηθή πολύ εύκολα...».

— Και σύ τί έκανες;

— Θέλησα, να μιλήσω κι' εγώ με την ίδια ύποκρισία, με τον ίδιο διπλωματικό τόνο: «Αγαπητή μου κυρία, της είπα, μου άνοιξατε τα μάτια. Δεν φανταζόμουν ποτέ ότι θα σχολίαζαν τις επισκέψεις της μητέρας σας. Ομολογώ ότι είμαι ένοχος. "Εμεινα ένας από εκείνους τους καλλιτέχνες, που δεν προσέχουν διόλου στα λόγια του κόσμου. Άλλωστε, θα σας εξομολογηθώ κάτι: Στενοχωριέμαι στην Ούγκάτ. Δεν μπορώ διόλου να εργασθώ. Και θα έφευγα, αν είχα τελειώσει την προτομή της μητέρας σας. Μά τώρα βλέπω ότι έχω και κάποιον άλλο λόγο για να φύγω. Δεν πειράζει... Μπορούμε να τελειώσουμε την προτομή στο Παρίσι...» "Ω! "Έκανε η Κάθριν, στο Παρίσι θέβαινα, μπορείτε ν' άποτελειώσετε αυτή την προτομή!»

— Κι' έπειτα;

"Επειτα η Κάθριν έφυγε, κι' εγώ άρχισα ήσυχα-ήσυχα να έτοιμάζομαι. Πές μου λοιπόν τώρα, δεν είμαι ένας πρώτης τάξεως διπλωμάτης;

— Ναι, έχεις δίκιο... Μά υπάρχει και κάτι άλλο ακόμη...

— Τί άλλο;

— Θά σου πω. Θά δής πόσο πιο έξυπνη φάνηκε η Κάθριν.

— Τί λές! Δεν μπόρεσα λοιπόν να έξουδετερώσω τις ύποψεις

της; — "Α! Τις ύποψεις της!... Μά μήπως είχε; "Η Κάθριν τὰ ξε-
ρει όλα. Άλλωστε κι' εγώ ή ίδια, εδώ και τρεις ήμέρες της ώμολό-
γησα τὰ πάντα.

— Έδώ και τρεις ήμέρες;

— Ναι, χθες λοιπόν που ήρθε, ήξερε όλη την ιστορία μας.

— "Ωστε, ή επίσκεψή της ήταν μια μανούθρα;

— Άκριβώς. Για να σε κάνη να φύγης!... "Επί πλέον για να δείξη και σε μένα ότι σ' αυτή την πάλη που άρχισαμε μεταξύ μας δεν θά διστάση μπρος σε τίποτε.

"Ο Άντουάν όμως θύμωσε άξαφνα.

— "Ω! Μά τότε... Δεν θά ύποχωρήσω!...

"Εγώ προσπάθησα να τον ήσυχάσω.

— Για να δούμε, του είπα. "Ας συλλογισθούμε καλύτερα...

Και σηκώθηκα. "Ηθελα να περπατήσω, να κινηθώ. Κατεβήκαμε

λοιπόν στον κήπο. "Ο καθαρός άέρας ήσυχάσε τὰ νεύρα μου και ξε-
καθάρισε τις σκέψεις μου. "Ο Άντουάν ωστόσο ήταν ακόμη θυμω-
μένος.

— Αυτή ή σεμνοτυφία της κόρης σου, μου είπε, είναι υπερβολική.

— "Ω! Ξέρω καλά τί συμβαίνει. "Όταν μιλάη για τον κόσμο δεν πρέπει κανείς να την πιστεύη. Κανείς δεν σχολιάζει τις σχέσεις μας. Μόνο ή Κάθριν ενδιαφέρεται γι' αυτές.

— "Ε, τότε, τὸ πράγμα είναι άπλούστατο. "Η κόρη σου πεντρεύ-
θηκε. Δεν είναι έτσι; Είσαι λοιπόν ελεύθερη. "Ας παντρευθούμε. Τώ-
ρα δεν υπάρχει κανένα εμπόδιο.

— Θεέ μου! "Έκανα. Μά ή κόρη μου δεν θά ήθελε ποτέ ένα τέ-
τοιο γάμο.

— Και γιατί, παρακαλώ; Μήπως τ' όνομά μου δεν άξίζει όσο
και τ' όνομα των Κεριγκύ και τον Λεμπούρ;

"Η συνομιλία μας είχε πάρει ένα πολύ επικίνδυνο χαρακτήρα. Επρεπε να προλάβω με κάθε τρόπο τ' άπρόοπτα.

— "Ο! αυτά, του είπα, είναι μελλοντικά σχέδια. "Εκείνο που μάς ενδιαφέρει τώρα είναι τὸ παρόν. "Η Κάθριν θέλει να με κάνη να δακώσω τις σχέσεις μαζί σου και για να μ' έξαναγκάση να ύπο-
χωρήσω χρησιμοποιεί όλα τὰ όπλα της. Τὸ χθελινὸ διάθημά της, είναι μια άπόδειξι ότι δεν θά σταματήση μπροστά σε τίποτε. "Αφού λοιπόν ή Κάθριν είναι τόσο άποφασιστική θά της δείξω κι' εγώ ότι μπορώ να πάρω παρόμοιες άποφάσεις. "Αφού μου δείχνει ότι δεν φοβάται τίποτε, θά δείξω κι' εγώ ότι δεν φοβάμαι τίπο-
τε. Κι' όταν δῇ ότι είμαι ώπλισμένη κι' εγώ με γερά-
όπλα, θά συλλογισθῇ καλύτερα αν πρέπει να έξακολουθήση. Γι' αὐ-
τὸ πρέπει να φύγης σήμερα, όπως άποφάσισες. "Εγώ πάλι αύριο, θά-
πῶ σ' όλους ότι θά πάω στο Παρίσι για τις ύποθέσεις μου. "Η Κά-
θριν, που τις ξέρει όλες και καταλαβαίνει ότι καμμία άπ' αυτές δεν είναι τόσο σοβαρή, ώστε να μ' άναγκάση να φύγω από την Ούγκάτ, θά μαντεύση άμέσως ότι φεύγω για να σε συναντήσω εκεί κάτω. "Θά καταλάβῃ ότι ή προσπάθειά της να με φοβίση απέτυχε κι' έτσι έλπίζω ότι θά τῇ γίνει μάθημα αυτή ή ιστορία.

— "Εστῶ, έκανε ὁ Άντουάν. "Ωστόσο θέλω να σου πῶ άγάπη μου, ότι δεν θά ήθελα έξ αίτίας μου να μαλλώσης με την κόρη σου. Μπορεί μια ήμέρα να μου παραπονεθῇς γι' αυτό.

— "Οχι, όχι! Διαμαρτυρήθηκα. Είσαι πάρα πολύ καλὸς και σ' εύχαριστῶ γι' αυτά τὰ στοργικά λόγια σου. Φεύγα λοιπόν για τὸ Παρίσι άπόψε και περιμένέ με. Δεν θ' άργήσω νάρθω.

— Μ' άγαπάς, Ροζίνα;

— Σ' άγαπῶ! Σὲ λατρεύω!... Του φώναξα.

* * *

Δεν θά μπορέσω να ήσυχάσω ποτέ από την Κάθριν; Δεν θά μπο-
ρέσω ποτέ να γλυτώσω άπ' αυτή τη σκλαβιά των Κεριγκύ; Με με-
ταχειρίσθηκε όπως ήθελε για να κάνη τὸ γάμο της και να γίνη θα-
υύπλουτη. Θέλει ακόμη να μ' έκμεταλλευσῇ; Δεν πρέπει να την ά-
φήσω. Δεν πρέπει να φανῶ ύποχωρητική. "Αν σκύψω τὸ κεφάλι κι'
αυτή τη φορά ή Κάθριν θά γίνη παντοδύναμη.

XI

ΕΙΚΑ ύποσχεθῇ στον έαυτό μου ότι θά τῶς γνωστοποιήσα ά-
πόψε την άναχώρησί μου για τὸ Παρίσι, την ώρα του δεί-
πνου. "Ο Άντουάν είχε φύγει από την Ούγκάτ, κι' έπειδή δεν
είχα να κάνω τίποτε, κλείσθηκα στο δωμάτιό μου και άρχισα να έ-
τοιμάζουμε σιγά-σιγά. Θά έλεγε κανείς ήταν άδεια ή βίλλα.
"Ο Κεριγκύ δεν είχε γυρίσει ακόμη. "Η Φωστίν κι' ὁ άνδρας της εί-
χαν φύγει, μετά τὸ πρόγευμα μαζί με τον Ζάκ Περσίλ. "Ο Μανουέλ
πάλι μάς είχε πῆ πως θά πήγαινε στην Τρουβίλ. Δεν ήξερά, τέλος,
τί θά έκανε ή Κάθριν. Κλείσθηκα λοιπόν στο δωμάτιό μου και συλ-
λογίζομουν την έντύπωσι που θά έκανε σ' όλους ή ξαφνική άπόφασί
μου να φύγω για τὸ Παρίσι. "Ετοιμάζα μάλιστα τις φράσεις που
θά έλεγα όταν άκουσα βήματα επάνω στα βότσαλα του κήπου. "Α-
θά έλεγα κοντά στο παράθυρο για να ιδῶ μήπως ήταν καμμία
έπισκεψι. Κατάπληκτη τότε είδα τον Περσίλ να ύηματίζει λιγάκι ά-
νήσυχος. Γιατί άράγε είχε παρατήσει τους φίλους του κι' είχε γυ-
ρίσει στη βίλλα; "Από καιροῦ εις καιρὸν σήκωνε τὰ μάτια του και

κτύταζε τὸ σπῖτι. Κρύφθηκα λοιπὸν πίσω ἀπὸ τὰ παραπετάσματα κι' ἄρχισα νὰ κατασκοπεύω τὶς κινήσεις του.

Ἀξαφνα, θὰ εἶδε κάποιον σύνθημα ποὺ ἐγὼ δὲν μπορούσα νὰ τὸ δῶ, γιατί στάθηκε ἀμέσως, κτύταξε τριγύρω του κι' ἀνέβηκε γρήγορα τὰ σκαλοπάτια τῆς εισόδου.

Ὁ Ζάκ Περισίλ θὰ πῆγαινε ἀσφαλῶς νὰ συναντήσῃ τὴν κόρη μου. Τὴ στιγμή αὐτὴ ἐνοιῶσα μιὰ μεγάλη χαρὰ στὴν καρδιά μου. Μὰ ἔπειτα ἡ χαρὰ αὐτὴ ἔγινε μιὰ ἀπερίγραπτη ἀηδία. Τότε ὅμως ἤμουν πάρα πολὺ εὐχαριστημένη γιὰ ὅ,τι συνέβαινε. Θέλησα μάλισ-
στα νὰ βεβαιωθῶ καλύτερα καὶ ἐξακολούθησα νὰ κατασκοπεύω τὸν Περισίλ. Γιὰ νὰ φθάσῃ στὸ διαμέρισμα τῆς Κάθριν ἔπρεπε ν' ἀνεβῇ στὸ πρῶτο πάτωμα, νὰ περάσῃ ἕνα μακρὺ διάδρομο καὶ νὰ στρίψῃ δεξιά. Ἄν ὅμως ὁ Ζάκ Περισίλ, ἤθελε νὰ ἀνεβῇ στὸ δωμάτιό του, γιατί ἐφιλοξενεῖτο στὴ θύλλα, ἔπρεπε νὰ περάσῃ μπροστὰ ἀπὸ τὴν πόρτα μου καὶ ν' ἀνεβῇ ἀκόμη ἕνα πάτωμα.

Ἔτσι παρακολουθοῦσα τὰ βήματά του. Τὸν ἄκουσα νὰ φθάνῃ στὸ κεφαλόσκαλον καὶ νὰ προχωρῇ στὸ διάδρομο. Δὲν εἶχα κάνει λάθος. Ὁ Ζάκ Περισίλ πῆγαινε στὸ δωμάτιό τῆς Κάθριν. Σὲ λίγο ἀνοίξε μιὰ πόρτα, ἔκλεισε πάλι γρήγορα κι' ἡ θύλλα ξαναθυσιστη-
κε σὲ μιὰ βαθεῖα σιωπῇ.

Τώρα ὅμως δὲν ἐνοιῶθα τὴ χαρὰ τῆς πρώτης στιγμῆς, οὔτε συλλογιζόμουν τὸ καινούργιο ὄπλο ποὺ εἶχα στὴ διάθεσί μου, οὔτε πάλι ἔκρινα τὴν κόρη μου καὶ τὴν καταδίκασα γιὰ τὶς τρέλλες τῆς. Ἐβλεπα μόνο ὅτι εἶχε μειωθῇ στὰ μάτια μου κι' αὐτὸ μ' ἔκανε νὰ υποφέρω. Τέλος μ' εἶχε ἀναστατώσει καὶ κάτι ἄλλο. Ἦξερα ὅτι ἡ Κάθριν δὲν ἀγαποῦσε τὸν Ζάκ Περισίλ. Ἄν ἡ κόρη μου, ποὺ εἶχε ἕνα φιλάσθενο ἄνδρα εἶχε ὑποκύψει στὸ πάθος ἐνὸς μεγάλου ἔρωτος θὰ τὴν συγχωροῦσα καὶ θὰ τὴν ἐσφιγγα στὴν ἀγκαλιά μου. Μὰ εἶ-
χα τὴν βεβαιότητα ὅτι δὲν ἀγαποῦσε. Ἀπλῶς μόνο διεσκέδαζε. Κι' αὐτὸς δὲν εἶχε μιὰ τρυφερὴ καρδιά κι' ἕνα εὐγενικὸ αἶσθημα. Ἦταν ἕνας ἄσωτος. Ἀπὸ τὴν Φωστὶν πῆγαινε στὴν Κάθριν μ' ἕναν τρομα-
κτικὸ κυνισμό. Κι' ὅλ' αὐτὰ γινόντουσαν μὲ μεγάλη προφύλαξι χω-
ρὶς κανένα κίνδυνο, πράγμα ποὺ ἔδειχνε πόσο περιφρονοῦσαν τὸν ἔρωτα. Γι' αὐτὸ ἄρχισα νὰ νοιώθω ἕνα πραγματικὸ μαρτύριο ποὺ ἤμουν μάρτυς ἐνὸς τόσο φριχτοῦ πράγματος. Μοῦ φάνηκε πῶς δὲν μπορούσα πειὰ νὰ καθίσω σ' αὐτὸ τὸ σπῖτι. Ὁ ἀέρας ἦταν δηλητη-
ριασμένος, ἀποπνικτικός.

Ἐξάλλη ἔτρεξα ἔξω μόνη γιὰ ν' ἀναπνεύσω τὸν καθαρὸ ἀέρα τῆς ἐξοχῆς. Τὸ ἡλιοβασίλεμα ἦταν ὡμορφο. Μικρὰ σύννεφα γλυ-
στοῦσαν στὸν φωτεινὸ οὐρανό. Τὰ πουλιὰ μαζεύονταν στὰ φυλ-
λώματα τῶν δέντρων. Πόσοι ἤμουν μελαγχολικὴ! Αὐτὴ τὴ φορά καταλάβαινα ὅτι δὲν εἶχα πειὰ κόρη. Ὅλα εἶχαν τελειώσει μεταξὺ
μας. Ἦμαστε δυὸ ξένες. Ἀπὸ δῶ καὶ πέρα ἡ Κάθριν ζοῦσε τὴ ζωὴ
τῆς, ἐλεύθερη, ἀνεξάρτητη. Ἡ μητέρα τῆς, δὲν μπορούσε διόλου ν'
ἀνακατεῦθῃ σ' αὐτὴ τὴ ζωὴ. Ἔπρεπε λοιπὸν νὰ ζήσω κι' ἐγὼ τὴ ζωὴ
μου, χωρὶς τύψεις καὶ χωρὶς δισταγμούς. Ἦμουν ἔτοιμη, γι' αὐτό,
μὰ τί νὰ σὰς πῶ ἐνοιῶθα ἕνα θάρος στὴν καρδιά. Ἦμουν μιὰ τρυ-
φερὴ γυναίκα καὶ δὲν μπορούσα νὰ ξεχάσω τόσο γρήγορα τὴν κό-
ρη μου. Κι' ὅμως ἔπρεπε νὰ συλλογισθῶ κι' ἐγὼ τὴ ζωὴ μου. Γιὰ
πρῶτη φορά ἐνοιῶθα ὅτι ἤμουν ἐλεύθερη νὰ κάνω κι' ἐγὼ ὅ,τι θέ-
λω. Κι' ἔτσι τὴν ὥρα τοῦ δείπνου τοὺς εἶπα τὴν μεγάλη εἰδησι-
— Ἐλαβὰ ἕνα γράμμα ἀπὸ τὸ συμβολαιογράφο μου καὶ θὰ φύ-
γω γιὰ τὸ Παρίσι. Μὲ θέλει γιὰ νὰ υπογράψω κάτι χαρτιά. Θὰ φύ-

γω λοιπὸν αὔριο. Κι' ἐπειδὴ ὅλοι σας δὲν θὰ μείνετε δῶ πέρα πε-
ρισσότερο ἀπὸ μιὰ ἐβδομάδα, δὲν θὰ ξαναγυρίσω. Θὰ συναντῶμε-
θα στὸ Παρίσι.

Μόλις δὲ τελείωσα πρόσεξα νὰ δῶ τί ἐντύπωσι εἶχαν κάνει τὰ
λόγια μου.

Ἡ Φωστὶν κι' ὁ ἄνδρας τῆς ἀδιάφοροι μ' ἐπεδοκίμασαν χωρὶς
σχόλια.

Ὁ Ζάκ Περισίλ εἶπε ὅτι θὰ ἔμενε μὲ τοὺς φίλους του ὡς τὸ τέλος
τῆς ἐβδομάδος. Ἡ Κάθριν ὁμωςοῦ ἔρριξε μιὰ ματιά γεμάτη ἐχθρό-
τητα. Εἶχε καταλάβει ὅτι ἀπαντοῦσα στὴν ἐπίθεσί της κι' ὅτι αὐτὴ
τὴν φορά δὲν εἶχα σκοπὸ νὰ ὑποχωρήσω. Δὲν ἤμαστε ὅμως μόνοι γι'
αὐτὸ ἡ Κάθριν δὲν ἄρχισε ἀμέσως τὸν πόλεμο. Μὲ πείραζε ὅμως
μὲ διάφορες εἰρωνεῖες ποὺ μοῦ ἔδιναν νὰ καταλάβω ὅτι ἐτοιμαζόταν
γιὰ μιὰ μεγάλη ἐπίθεσι.

Ἔτσι δὲν παραξευέθηκα διόλου, ὅταν ἡ κόρη μου, τὴν ἄλλη ἡ-
μέρα τὸ πρωῒ, μῆκε ξαφνικὰ στὸ δωμάτιό μου. Εἶχα σηκωθῇ καὶ
βσηθοῦσα τὴν καμαριέρα μου ποὺ ἐτοίμαζε τὶς βαλίτσες μου. Θὰ
ἔφευγα μὲ τὸ τραῖνο τῶν ἑνδεκα.

— ὦ! Ἐκανε. Τὸ δωμάτιό σου, Ροζίνα, εἶνε ἄνω-κάτω!

— Μὰ ἀφοῦ φεύγω; Τῆς ἀπάντησα.

Ἡ Κάθριν τότε γύρισε κι' εἶπε στὴν καμαριέρα μ' ἕνα τόνο δια-
ταγῆς:

— Μαριέττα, ἄφησέ μας, μιὰ στιγμή. Θέλω νὰ μιλήσω μὲ τὴ
μητέρα μου...

— Ὅχι, ὄχι! Φώναξα. Ἡ Μαριέττα δὲν τελείωσε ἀκόμη. Δὲν ἔ-
χω καιρὸ τώρα... Τί θέλεις νὰ μοῦ πῆς;...

Ἡ Κάθριν χλωμίωσε βλέποντας τ' ἀποφασιστικὸ ὕφος μου.

— Τότε, μοῦ εἶπε, θέλεις νὰ ῥθῃς στὸ δωμάτιό μου; Ὁ Μανουέλ
ἔχει βγῇ ἔξω.

— Ὅπως θέλεις, ἔκανα.

Ἡ Κάθριν βγῆκε πρώτῃ καὶ προχώρησε ἀνάλαφρα σκύβοντας
λιγάκι τὸ κεφάλι. Ἦταν πολὺ ὡμορφὴ!... Μῆκε στὸ δωμάτιό της
κι' ἄφησε ἀνοιχτὴ τὴν πόρτα γιὰ νὰ μῶ κι' ἐγὼ.

Ἐπειτα ἔσπρωξε μιὰ πολυθρόνα πρὸς τὸ μέρος μου καὶ μοῦ ἔ-
κανε νόημα νὰ καθίσω. Ἐκείνη κάθησε στὴν ἄκρη τοῦ κρεβάτι-
τιοῦ.

— Ροζίνα, μοῦ εἶπε ἀπότομα, νόμιζα ὅτι θὰ ἄλλαζες γνώμη κι'
ὅτι δὲν θὰ ἐτοιμαζόσουν νὰ φύγῃς, σήμερα, γιὰ τὸ Παρίσι. Πηγαί-
νεις νὰ ξαναβρῇς τὸν Ὁρζερέ;

— Δὲν πᾶω νὰ «ξαναβρῶ» τὸν Ὁρζερέ. Αὐτὴ ἡ λέξι δὲν μοῦ
ἀρέσει. Εἶνε πολὺ πιθανὸν νὰ ἰδῶ τὸν Ὁρζερέ.

— ὦ, καταλαβαίνω!... Ὅμως ἐπειδὴ πῆγα νὰ τὸν παρα-
καλέσω νὰ πάψῃ νὰ σ' ἐκθέτῃ καὶ θέλεις νὰ ἐκδικηθῇς.

— Τὸ διάθεμά σου, Κάθριν, εἶνε ἀχαρακτήριστο;

— Κι' ὅμως ἔπρεπε νὰ γίνῃ. Σοῦ εἶχα ὑποδείξει τοὺς κινδύ-
νους... Σ' εἶχα παρακαλέσει νὰ πάψῃς τίς πισεῖψεις σου... Κι' ὅ-
μως ἐσύ δὲν μ' ἄκουσες. Κι' ἔτσι ἀναγκάστηκα νὰ ἀπευθυνθῶ στὸν
Ὁρζερέ. Εἶχα τὴν ἐλπίδα ὅτι αὐτὸς θὰ μὲ καταλάβαινε. Μὰ βλέπω
ὅτι ἐξακολουθεῖς τὴν ἴδια ταχτική σου. Δὲν μπορείς λοιπὸν νὰ περι-
μένης μιὰ ἐβδομάδα; Ὅσο δηλαδὴ θὰ μείνουμε ἀκόμη στὴν Οὐγ-
κάτ.

— Καὶ γιατί νὰ περιμένω; Ποιὲς εἶνε ἡ ὑποχρέωσις του ἐδῶ

πέρα τη στιγμή που έχω άλλες στο Παρίσι; Είμαι ελεύθερη υπό-
θέτω και δεν δέχομαι κανένα έλεγχο στις πράξεις μου.

—Κι' όμως, Ροζίνα, θα δής πώς είσαι πολύ λίγο ελεύθερη να
κάνης ό,τι θέλεις κι' ότι δεν θα φύγεις για το Παρίσι. Δεν θα σ' α-
φήσω εγώ!

— Είμαι περίεργη να ιδώ πώς θα το καταφέρεις...

— Θα σου εξηγήσω άμέσως...

Είχα σηκωθεί από την πολυθρόνα. Μά κι' ή Κάθριν είχε σηκωθεί
από τη θέσι της. Τό πρόσωπό της είχε μιá έκφρασι σκληρότητος και
κακίας. Μά ένοιωθα ότι δεν δεν τη φοβώμουν πειά. "Ετρεμα όλο-
κληρη από την άγανάκτησί μου.

— Η Κάθριν, λοιπόν εξακολούθησε:

— Βλέπεις πάντα τη ζωή, καυμένη μαμά, από την αίσθημα-
τική της όψι. Εγώ που είμαι τόσα διαφορετική τη βλέπω πάντα ά-
πό της άπόψεως των συμφερόντων μου. Έσύ είσαι έτοιμη πάντα για
τις μεγάλες θυσίες. Εγώ δεν έχω αυτή την πρόληψι και προτιμώ
μιá χειρονομία χωρίς χάρι που δεν με υποχρεώνει να κάνω καμμιá
θυσία. Τό συμφέρον μου είναι, και δεν είναι ή πρώτη φορά που σου τό
λέω, ν' απομακρύνεις από τη ζωή σου τον Όρζερέ. Βέβαια όχι από
ζήτημα ήθικης. Μά θρίσκω την άγάπη σου γι' αυτόν τον γλύπτη τε-
λειώς άχρηστη για σένα και γεμάτη κινδύνους για μένα. Στην άρ-
χή νόμισα ότι θα ήταν εύκολος ένας τέτοιος χωρισμός. Κι' όμως έ-
κανα λάθος. Άγαπάς τον Όρζερέ και γίνεσαι έχθρά όλων εκείνων
που σου λένε ότι έχεις άδικο.

Σηκώθηκα. Έξαλλη.

— Δεν έχεις τό δικαίωμα να κρίνης τις πράξεις μου. Έσύ έκα-
νες τη ζωή σου. Σε παρακαλώ να μ' αφήσης να κάνω κι' εγώ τη
δική μου.

— Θα σ' αφήσω εύχαρίστως, έφ' όσον δεν υπάρχει κίνδυνος να
καταστρέψης τη δική μου. Σ' αυτό τό σημείο είμαι αδιάλλακτη.

— Μά πώς καταστρέφω τη ζωή σου;

— Τό ξέρεις!...

— Τό μαντεύω! Μά θα μου άρρεσε να δώ άν θα είχες την τόλμη
να μου τό πής...

— Η Κάθριν μου έρριξε μιá συμποντική ματιά.

— Νομίζεις, έκανε. Σου κάνω μιá μόνο έρώτησι: Θα έφευγες
άν ήταν έδω πέρα ό πεθερός μου; Άπάντησέ μου...

— Η έρώτησί σου αυτή, μ' αφήνει κατάπληκτη!

Είχα άναστατώθι. Μά ή Κάθριν δεν είχε χάσει την ψυχραιμία
της.

— Πρέπει να καταλάβεις, εξακολούθησε ότι τα συμφέροντά μας
είναι κοινά. Έτσι άν ό πεθερός μου ήταν στην Ουγκάτ, μαζί μας, δεν
θα έφευγες για το Παρίσι. Βλέπεις πολύ καλά ότι είναι αδύνατον κι'
ότι δεν θα δεχόταν ποτέ μιá τέτοια συμπεριφορά σου: Να πής μπρο-
στά σ' όλη την οικογένειά του, έσύ, ή μητέρα της γυναίκας του
γυιού του, ότι έγκαταλείπεις τά πάντα για ν' ακολουθήσης τη φω-
νή της καρδιάς σου!

— Κάθριν!...

— Εγώ όμως που είμαι φρόνιμη, παίρνω τη θέσι του πεθερού
μου και σ' άνακαλώ στην τάξι.. Δεν πρέπει να συλλογίζεσαι τίπο-
τε άλλο, γιατί δεν υπάρχει άπολύτως τίποτε.

— Η παρουσία του Κεριγκύ, της άπάντησα έξω φρενών, δεν θα
μ' έκανε ν' αλλάξω την άπόφασί μου. Δεν τον φοβάμαι διόλου. "Ε-

χω λάθει τά μέτρα μου. Δεν μπορεί αυτός ό άνθρωπος να καταστρέ-
ψι την ευτυχία μου. Μπορείς μάλιστα να τον ειδοποιήσης, άν θε-
λης, και τηλεγραφικώς άκόμη.

— Η Κάθριν τότε μ' ένα χαμόγελο κακίας στην άκρη των χει-
λιών, μου είπε:

— "Ω, δεν θα ειδοποιήσω τον πεθερό μου...

— Μά ποιόν; Ποιόν άλλον λοιπόν; Άπόρησα.

— Τον Όρζερέ, φυσικά!

— Μά, για ποιό λόγο;

— Θα σου εξηγήσω άμέσως: "Αν ειδοποιούσε κάποιος τον Όρ-
ζερέ, κάποιος άνώνυμος, παραδείγματος χάριν, ότι φεύγοντας από
τό σπίτι μας θα λυπούσες πάρα πολύ τον Κεριγκύ, γιατί νοιώθει
για σένα μιá πολύ μεγάλη συμπάθεια και γιατί έσύ φάνηκες άρ-
κετά καλή μαζί του... Τί θα έλεγε ό Όρζερέ; Φαντάζομαι ότι δεν
θα έπέμενε να πäs να τον συναντήσει στο Παρίσι...

Τό θέλος της Κάθριν μου είχε τρυπήσει την καρδιά. Κατάχλω-
μη στηρίχθηκα σ' ένα έπιπλο για να μη πέσω. Η κόρη μου ήταν ά-
ποφασισμένη να φτάσι στα άκρα. Δεν θα δίσταζε μπροστά στον πιο
άπαισιο έκθειασμό. Αυτή ή άπειλή ότι θα φανέρωνε τάς σχέσεις μου
με τον Κεριγκύ, με τρέλλαινε. Δεν μπορούσα να φαντασθώ ότι θα
ήταν ίκανή για ένα τέτοιο πράγμα.

— Εμπρός, λοιπόν! "Επρεπε κι' εγώ να έπιτεθώ!

— Δοκίμασε, άν τολμάς! Της φώναξα. Μη νομίζεις ότι θα κα-
θήσω με σταυρωμένα χέρια. Θα ειδοποιήσω τον Μανουέλ ότι είναι
μεγάλη άνετησία να ηγαλίνη στην Τρουβίλ αφήνοντας στο σπίτι του
τον Ζάκ Περισίλ... που έπωφελείται της άπουσίας του.

Περίμενα να ιδώ την Κάθριν τρομοκρατημένη άπ' αυτή την ά-
πειλή. Άλλοίμονο! Η κόρη μου, αντίθέτως, άρχισε να γελάει.

— "Α! Γι' αυτό λοιπόν επιμένεις με τόσο πείσμα σήμερα; Φαν-
τάζεσαι λοιπόν καυμένη μαμά, ότι τό δικό σου τό όπλο είναι πιο γε-
ρό από τό δικό μου; Άς υποθέσουμε ότι φθάνουμε σ' αυτό τό ση-
μείο. Τί θα συμβή; Τά λόγια μου θα πληγώσουν τον Όρζερέ που
θα υποψιάζεται άσφαλώς πολλά πράγματα, ένώ ό,τι κι' άν πής στον
Μανουέλ έναντίον μου...

— Η Κάθριν σήκωσε τους ώμους της και ξεσπάσε σ' ένα σαρκα-
στικό γέλιο:

— Τόν Μανουέλ τον κάνω ό,τι θέλω... Μου φτάνουν πέντε λε-
πτά της ώρας για να τον πείσω ότι ή ήμέρα είναι νύχτα. Αυτό λοιπόν
είχες έρη, Ροζίνα!

Τά λόγια της Κάθριν μ' έκαναν να καταλάβω την τρέλλα μου.
"Ο παραμικρός ύπαινιγμός θ' άναστατώνε τον Άντουάν, ένώ ή πιο
συντριπτικές άποδείξεις δεν θα μπορούσαν να πείσουν τον Μανουέλ.
"Ημουν σκλάβος της κόρης μου!... "Ημουν χαμένη! Μιá τόσο με-
γάλη προσπάθεια είχε έξαντλήσει τις δυνάμεις μου. Είδα όλα τά
πράγματα της κάμαρας να στριφογυρίζουν μπρός στα μάτια μου,
τά πόδια μου λύγισαν και λιποθύμησα!...

— Όταν συλήλθα ήμουν ξαπλωμένη στο κρεβάτι της Κάθριν.
Εκείνη καθόταν δίπλα μου και μο' χάιδευε τά χέρια. Με μιá τρυ-
φερή και θωπευτική φωνή μου μιλούσε για ένα σωρό πράγματα.
Μά ήμουν τόσο κουρασμένη που δεν είχα πειά τό θάρρος να την
διακόψω.

— "Ελα, Ροζίνα, μου έλεγε. Γιατί κάνεις κακό και στις δυό
μας; Μήπως θέλω να είμαι κακιά μαζί σου, άπλως από εύχαρίστη-

σι να είμαι κακιά; Κύττα σε ποιό σημείο φτάσαμε. Ξέρω τόσο είσαι καλή και σε θαυμάζω. Μά αὐτή ἡ ἀγαθότης σου θὰ σε καταστρέψῃ. Ροζίνα, γιατί ἡ μητέρες θέλουν νὰ ἔχουν πάντα δίκη; Δὲν καταλαβαίνεις ὅτι τὰ πάντα στὴ ζωὴ εἶνε μιά ὑπόθεση προσαρμογῆς ὠλισμένων ἀρχῶν στὶς περιστάσεις; Οἱ πεισματάρηδες ποὺ περιορίζονται στὶς ἀρχές, ἐνῶ γύρω τους ὅλα ἔχουν ἀλλάξει, εἶνε καταδικασμένοι ν' ἀποτύχουν, νὰ καταστραφούν. "Ἐχεις δίκην, Ροζίνα, μὰ συγχρόνως ἔχεις κι' ἄδικο. Μὴν ἐπιμένῃς σ' αὐτὸ τὸ ζήτημα τῆς αἰσθηματικῆς σου ἱστορίας μὲ τὸν 'Ορζερé, γιατί θὰ κινδυνεύσεις νὰ χάσεις πολλὰ πράγματα. Θεέ μου! Μὰ γιατί λοιπὸν δὲν ἀποφασίζεις νὰ γίνῃς λιγάκι... πρακτικὴ; Δὲ νομίζεις ἀδυσώπητη... 'Αλήθεια, εἶμαι ἀδυσώπητη ὅταν πρόκειται νὰ σε σώσω... Μὰ θὰ γίνω πάλι καλὴ καὶ στοργικὴ μαζί σου, ὅταν δῶ ὅτι ἀρχίζεις νὰ λογικεύσαι.

'Η Κάθριν μὲ νανούριζε μ' αὐτὰ θωπευτικὰ λόγια τῆς. Κι' ἐγὼ ἐκλαιγα, πικρά, γιατί ἐνοιώθα ἕνα μεγάλο ἔαρος στὴν καρδιά μου.

— Θέλω νὰ μείνω τίμια! Τῆς εἶπα πνιγοντας τοὺς λυγμούς μου. Μέσα στὴν καρδιά μου, νοιώθω τὴν ἀνάγκη κάθε τιμίου καὶ ἴσου πράγματος...

— Θαυμάζω τὴν ἀρετὴ! Μ' ἀπάντησε ἡ Κάθριν. Μὰ ἡ ἀρετὴ σήμερὰ παρουσιάζεται μὲ κάποιον ἄλλο τρόπο. Πρέπει νὰ τὴ νοιώσης καλύτερα. Δὲν πρέπει νὰ ἐπιδεικνύῃ κανεὶς δεξιὰ κι' ἀριστερὰ τὴν ἀρετὴ του. Αὐτὸ τὸν ἀναγκάζει νὰ κἀνῃ διαρκῶς ἀνοησίες. "Ε, λοιπόν! 'Η ἀγάπη σου γιὰ τὸν 'Ορζερé εἶνε κάτι τὸ ἐπικίνδυνο. Καὶ γιὰ νὰ μὲ καταλάβῃς καλύτερα θὰ σοὺ φέρω ἕνα παρὰδειγμα. "Εδῶ καὶ λίγη ὥρα ἤθελες νὰ μὲ κατατροπώσης ὅτι ἔχω τάχα σχέσεις μὲ τὸν Περσίλ. Πρῶτα ἀπ' ὅλα ἡ σχέσεις αὐτὲς δὲν ὑπάρχουν, γιατί ἀπλούστατα δὲν μπορεῖ νὰ τίς ἀποδείξῃ κανεὶς. Μὰ ἄς υποθέσουμε ὅτι ὑπάρχουν. Κι' ἄς υποθέσουμε ἀκόμη ὅτι γίνονται ἐπικίνδυνες γιὰ μένα κι' ὅτι ἐγὼ ἀρχίζω νὰ βλέπω καθαρὰ τὸν κίνδυνο. Μέσα σὲ μιά ὥρα μπορῶ νὰ καταστρέψω τὰ πάντα χωρὶς κανένα δισταγμὸ, χωρὶς καμμιά τύψι καὶ χωρὶς κανένα πόνον στὴν καρδιά. "Ετσι εἶμαι ἐγώ. "Εσύ ὅμως; "Εσύ, θάξεις διαρκῶς τὴν καρδιά σου μπροστὰ ἀπ' ὅλα καὶ γι' αὐτὸ πληγώνεται διαρκῶς. Κατάλαβες, Ροζίνα;

Καταλάβαινα, ναι, καταλάβαινα! "Ἐπρεπε νὰ χωρίσω ἀπὸ τὸν 'Αντουάν, ὃν δὲν ὑποχωροῦσα στὶς ἀπαιτήσεις τῆς κόρης μου. 'Η ἀλήθεια ὅμως εἶνε, ὅτι δὲν μοὺ ζητοῦσαν νὰ ἐγκαταλείψω τὴν ἀγάπη μου, ἀλλὰ νὰ πάψω νὰ ἐκτίθεμαι σὲ κινδύνους. Κρυφὰ μοὺ ἐπέτρεπαν νὰ κάνω ὅ,τι ἤθελα. "Ὅλοι τοὺς θὰ ἐκλείναν τὰ μάτια. Μ' ἄλλα λόγια, ἔπρεπε νὰ μάθω νὰ λέω ψέματα.

— Λοιπόν; Ρώτησα τὴν Κάθριν μὲ μιά μισόσβυστη φωνή.

— "Ακουσε, Ροζίνα. Παράτησε αὐτὸ τὸ ρωμαντικὸ καὶ λίγο γελοῖα ταξίδι καὶ μείνε ἐδῶ μαζί σας ὡς τὴν ἡμέρὰ ποὺ θὰ φύγουμε. "Ἐπειτὰ ὅταν γυρίσουμε στὸ Παρίσι, συλλογίσου αὐτὰ ποὺ σοὺ εἶπα καὶ προσπάθησε νὰ σωθῇς.

'Η Κάθριν μὲ φιλοῦσε μὲ στοργή, ὅπως ἄλλοτε. Μπορεῖ νὰ εἶχε δίκην! Κάθε φορὰ ποὺ θέλησα νὰ ἐπαναστατήσω, θυμάμαι καλὰ π-τι ἔγινε πολὺ δυστυχισμένη.

XII

Ο ΛΑ περνοῦν... 'Η Κάθριν μ' ἔσωσε στ' ἀλήθεια!

'Ο Κεριγκὺ κι' ὁ 'Ορζερé!..

"Ε, νά! Πρέπει νὰ τοῦ πῶ: κράτησα καὶ τοὺς δυό. Βέβαια, αὐτὸ ἦταν κακὸ, μὰ δὲν μποροῦσα νὰ κάνω ἄλλοιῶς. Μόλις θὰ διάλεγα τὸν ἕνα ἀπὸ τοὺς δυό θὰ ξεσποῦσε ἀμέσως τὸ σκάνδαλο.

'Ο γάμος μου τώρα μὲ τὸν 'Αντουάν, μοὺ φαίνεται ὅτι θὰ ἦταν ἡ μεγαλύτερη τρέλλα τοῦ κόσμου.

Πηγαίνω τώρα δυὸ φορὲς τὴν ἐβδομάδα στὴ Μπελθὺ. Νοιώθω τὴν ἴδια χαρὰ καὶ τὴν ἴδια εὐτυχία ποὺ δοκίμαζα ἄλλοτε. "Ἐπίσης νοιώθω ὅτι ἔτσι εἶνε καλύτερα, γιατί τώρα εἶμαι τελείως ἐλεύθερη. Δὲν ἀναγκάζομαι, ὅπως πρὶν ἀπὸ τὸ γάμο τῆς Κάθριν, νὰ λέω ὅτι πηγαίνω στὸ συμβολαιογράφου μου, ποὺ ἦταν σὰν νὰ ζητοῦσα μιά ἄδεια. Μπορεῖ νὰ πᾶω πολὺ νωρὶς στὴ Μπελθὺ καὶ νὰ γυρίσω ἀργά, τὴν νύχτα. Δυὸ φορὲς μάλιστα δὲν ἔφυγα καθόλου...

Τώρα μάλιστα ἀρχισα νὰ καταλαβαίνω καὶ κάτι ἄλλο. "Αν πηγαίνα κάθε ἡμέρὰ στὸ ἀτελιέ τοῦ 'Αντουάν ὅπως θέλει ἐκεῖνος, ἡ ἀγάπη μας θ' ἀρχίζε νὰ γίνεται μονότονη κι' ἐπὶ πλέον θὰ ἔμπαινε πάλι στὴ μέση ἡ Κάθριν. 'Η κόρη μου δὲν μὲ ρωτᾷε πειὰ τί κάνω τὴν Τρίτη καὶ τὴν Παρασκευή. 'Η διακριτικότητά τῆς εἶνε ἀξιοθαύμαστη. Δὲν μοὺ ζητᾷε καμμιά ἐξήγησι. Θέλει ὅμως νὰ μὲ βλέπῃ κοντὰ τῆς ὅλες τὶς ἄλλες ἡμέρες. Τὴν Πέμπτη τ' ἀπόγευμα μόνο φεύγω πάλι, γιατί ἔχω μάθημα τραγουδιοῦ: δηλαδὴ πηγαίνω νὰ συναντήσω τὸν Κεριγκὺ! Ζῶ μόνη μου στὸ σπίτι μου. 'Η Κάθριν ἔχει ἐγκατασταθῇ στὴν ὁδὸ Κουριέλ, μὲ τὸν Μανουέλ. "Εγὼ ξαναγύρισα στὸ διαμέρισμά μου. Δὲν ἔχω βέβαια τὴν πολυτέλεια τῆς κόρης μου, μὰ τί νὰ σᾶς πῶ, μ' ἀρέσει περισσότερο τὸ σπίτι μου.

'Ο 'Αντουάν ἐξακολουθεῖ νὰ μὲ λατρεύῃ κι' ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω ὅτι θὰ μ' ἀγαποῦσε λιγώτερο ἂν ἀλλάζαμε τὴ ζωὴ μας κι' ἂντὶ νὰ ἦμουν τρυφερὴ φίλη τοῦ γινόμενου γυναῖκα του. Θὰ ἦμουν πάντα ἡ ἴδια κι' ἡ μονοτονία θὰ σκότωνε τὴν ἀγάπη μας. Τί χαρὰ ὅμως ποὺ εἶνε μιά ἐπίσκεψί μου στὸ ἀτελιέ τοῦ 'Αντουάν. Πόσο γίνδυμαι φιλάρεσκη καὶ μὲ τί λαχτάρω μὲ περιμένει ὁ ἀγαπημένος μου.

Θὰ ἦταν ἄδικο ἂν ἐξακολουθοῦσα νὰ θεωρῶ ἐχθρὰ μου τὴν Κάθριν. "Απὸ τὴ στιγμή ποὺ εἶδε ὅτι ἔπαυσα πειὰ νὰ κάνω τρέλλες ἡ κόρη μου ἔγινε τρυφερή, γλυκειά, στοργικὴ μαζί μου.

Βέβαια ὁ Κεριγκὺ γίνεται καμμιά φορὰ ἀνυπόφορος, μὰ τί νὰ κάνω, τὸν ὑπομένω.

"Ὅταν ὁ Κεριγκὺ κατάλαβε ὅτι δὲν θὰ δεχόμεν ποτὲ νὰ ἐγκατασταθῶ σὲ μιά ἐρωτικὴ φωλιὰ κι' ὅτι ἦταν ἀρκετὸ τὸ μικρὸ σπλόνι τοῦ γραφείου του, ἀρχισε νὰ ἔρχεται στὸ σπίτι μου.

Αὐτὸ ἔπρεπε νὰ τὸ φοβηθῶ. Πολλὲς φορὲς ἦρθε σπίτι μου μὲ τὴν Κάθριν καὶ μοὺ εἶπε καθαρά ὅτι τοῦ ἄρεσε ἡ ἀτμόσφαιρά του, τὸ ἄρωμά μου ποὺ ἦταν διάχυτο σ' αὐτὸ κι' ὅτι θὰ ἐπιθυμοῦσε νὰ μ' ἐπισκεπτόταν συχνά. Αὐτὸ ὅμως θὰ μοὺ ἦταν ἐξαιρετικὰ δυσάρεστο καὶ ἐπὶ πλέον θὰ μὲ ἐξέθετε. 'Η Κάθριν τότε μὲ τὴν ἐξυπνάδα τῆς, μὲ τὴν διαβολικὴ τῆς διαίσθησι, κατάλαβε αὐτὴ τὴν ἀνησυχία μου καὶ θέλησε νὰ μὲ βοηθήσῃ.

Μιά ἡμέρὰ δειπνοῦσαμε στοὺς Λεμπούρ. Μιά στιγμή, ἀρχίσαμε νὰ μιλάμε γιὰ τὸ χορὸ τοῦ «ῥωριότερου κεφαλιοῦ», στὸν ὁποῖο θὰ πήγαινε τὴν ἄλλη ἡμέρὰ ἡ Φωστίν. 'Η μικρὴ δούκισσα θὰ παρουσιαζόταν ὡς «Αὐτοκράτειρα 'Ιωσηφίνα».

— Θέλετε να σας δανείσω το διάδημά μου; της είπα.

Έχω ένα πολύ ωμορφο διάδημα της εποχής της αυτοκρατορίας στολισμένο με δεκαπέντε μαργαριτάρια που ήταν της γιαγιάς της μητέρας μου. Η Φωστίν δέχθηκε μ' ένθουσιασμό την προσφορά μου κι' εγώ της υποσχέθηκα ότι θα της ξφερνα το κουτί με το κόσμημα.

— Μή κάνετε τον κόπο αγαπητή κ. Ροζίνα. Θα περάσω εγώ από το σπίτι σας, στις πέντε ή ώρα, για να το πάρω.

Δίχως να το θέλω έκανα κάποιο μορφασμό που φαίνεται ότι, τον είδε ή Κάθριν, γιατί φώναξε άμέσως μ' ένα παιγνιδιάρικο τόνο στη φωνή:

— Α, όχι, όχι!... Δεν μπορούμε να σ' αφήσουμε, αγαπητέ μου μπαμπά, να συνήθισης να πηγαίνης μόνος σου στο σπίτι της Ροζίνας μας.

Ο Κεριγκύ ξέσπασε σ' ένα ήχηρο γέλιο.

— Άλήθεια, έκανες ένα τόσο πολύ να φαίνουμαι ακόμη ότι είμαι ένας επικίνδυνος κύριος!...

— Μά ήσαστε, φώναξε ή Κάθριν. Ήσαστε και πάρα πολύ μάλιστα!

— Με κολακεύετε, μικρούλα μου!

— Δεν σας κολακεύω διόλου, και θα κάνετε καλά να μη μ' αναγκάσετε να σας θυμίσω την τρομερή φήμη που έχετε. Φθάνει να πάτε τρεις φορές στο σπίτι της Ροζίνας μας για να την εκθέσετε με τον πιο άνεπανόρθωτο τρόπο.

Και γυρίζοντας προς το μέρος μου ή Κάθριν πρόσθεσε:

— Αν δεν ήσουν τόσο ωμορφη δεν θα υπήρχαν τόσοι φόβοι... Κι' άρχισε να γελάει μ' αφέλεια.

— Τί λέτε, έσεις, για όλη αυτή την ιστορία; Με ρώτησε ό Κεριγκύ.

Έγώ είχα άρπάξει κιόλας το έπιχειρημα που μου είχε δώσει μ' ένα τόσο έξυπνο τρόπο ή κόρη μου.

— Συλλογίζουμαι, τ' άπάντησα, ότι υπάρχουν ένα σωρό ήλίθιοι που ζητούν άφορμή να κακολογήσουν τους άλλους και καλά θα κάνη κανείς να φυλάγεται άπ' αυτούς.

— Μά, επί τέλους, δεν είναι ή πρώτη φορά που έρχομαι στο σπίτι σας!...

— Δεν πήγες ποτέ μόνος, μπαμπά! Ήσουν πάντα μαζί μου ή με τη Φωστίν. Υποθέτω ότι δεν είναι το ίδιο πράγμα!... Τοú είπε άμέσως ή Κάθριν.

— Ωστε, αγαπητή μου μικρούλα, εσύ μου κλείνεις την πόρτα της μητέρας σου;

Τά μάτια της Κάθριν έλαμψαν άπό είρωνεία.

— Κάνω το καθήκον μου, τ' άπάντησε. Έχω μιá θελκτική μητέρα που την λατρεύω και που προσέχω πάρα πολύ να μην άρχίσουν να την κακολογούν. Έγώ δεν άστειεύουμαι σε κάτι τέτοια ζητήματα. Άν ξέρατε πόσο προσέχω εκείνους που κάνουν κόρτε της Ροζίνας μας!... Και μήπως είναι λίγοι!...

— Μά επί τέλους, για να καταλήξουμε κάπου, με θγαΰετε έξω άπό το σπίτι της μητέρας σας. Ρώτησε ό Κεριγκύ, ρίχνοντάς μου μιá ματιά συνενόχου που μου έκανε κακή εντύπωση.

— Διόλου, τ' άπάντησε ή Κάθριν. Δεν έχετε, παρό να με συνοδεύετε κάθε φορά που πηγαίνω να την έπισκεφθώ... Πράγμα που γίνεται πολύ συχνά!...

— Τί να γίνη... Έκανε ό Κεριγκύ. Πρέπει να υποταχθώ.

— Ορίστε λοιπόν! Μου φώναξε ή Κάθριν και μου έρριξε μιá

ματιά που έσήμαινε: «Βλέπεις; Όλοι τους με φοβούνται και μ' άκούν!...»

* * *

Κι' άλήθεια ή Κάθριν έχει έπιβληθ ή σ' όλους με την έξυπνάδα της και τη θέλησί της. Ο Κεριγκύ την αγαπάει πάρα πολύ. Ο Μανουέλ την άκούει σαν μικρό παιδί. Άκόμη κι' αυτός ό δούκας που της έδειχνε στην άρχή κάποια περιφρόνησι έπειδή ήταν μιá μικρή άσπ ή άρχίζει να την προσέχει. Σκύβει μάλιστα το κεφάλι όταν ή Κάθριν τον μαλλώνη γι' αυτό το ήλίθιο πάθος που έχει για τ ά χαρτιά. Η Φωστίν φαίνεται πως έχει πάλι κάποιο μυστικό στη ζωή της κι' ότι ή κόρη μου το ξέρει, γιατί ή οίκειότητά τους είναι πάντα στενή.

Μου φαίνεται ότι άδίκησα την Κάθριν λέγοντας ότι είχε σχέσεις με τον Ζάκ Περσίλ. Ποιός ξέρει μπορεί να είχα κάνει λάθος. Όπωςδήποτε ό νεαρός μυθιστοριογράφος μάς έχει έγκαταλείψει.

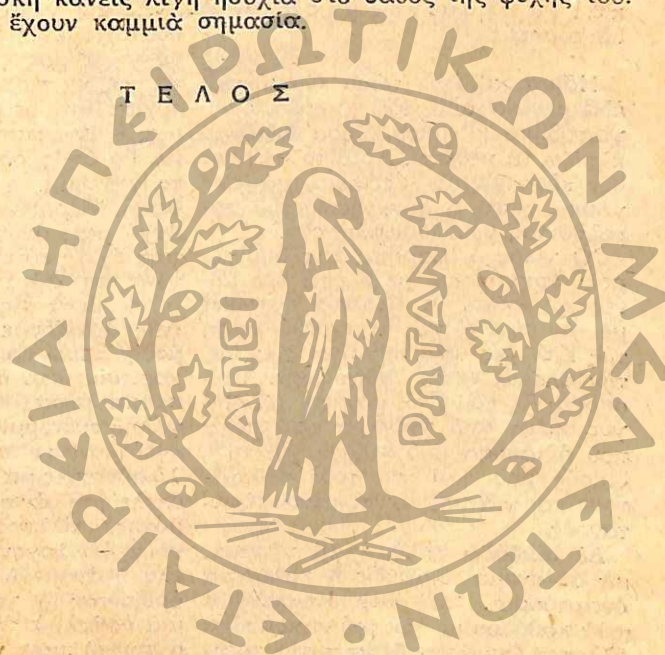
Κι' έπειτα δεν θέλω πια να ξέρω τίποτε. Μήπως κι' εγώ δεν έχω τ ά μυστικά μου; Η Κάθριν με λατρεύει. Κι' υπάρχουν μερικά πράγματα για τ ά όποιά δεν πρέπει να ενδιαφέρεται μιá μητέρα. Όμολογώ ότι είχα πάρει τον κακό δρόμο. Νόμιζα ότι μ' αυτά που έκανα ήμουν έναρετη. Η Κάθριν όμως μου έδωσε να καταλάβω ποιά είναι το πραγματικό νόημα της άρετής.

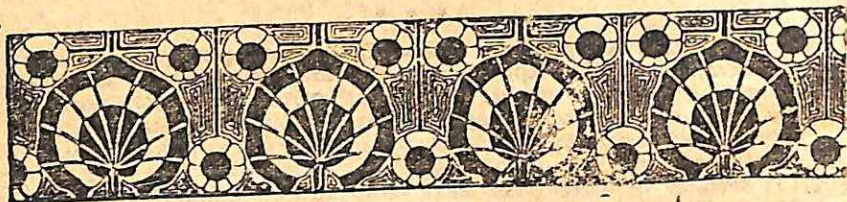
Τί θα έκανα αν ήμουν μόνη; Θα παντρευόμουν άσφαλώς τον Ορζερέ και θα μάλλωνα με την κόρη μου.

Θεέ μου! Το ξέρω!... Ξέρω πολύ καλά ότι όταν άρχίζη να έξετάζη κανείς το θάθος κάθε πράγματος, βρίσκει ότι ή ζωή είναι πάρα πολύ μελαγχολική.

Όστόσο έρχονται στιγμές που νοιώθω ότι είμαι εύτυχισμένη. Έτσι δεν ζητώ τίποτε περισσότερο άπό τη ζωή. Το μυστικό της εύτυχίας είναι να βρίσκη κανείς λίγη ήσυχία στο θάθος της ψυχής του.

Όλα τ' άλλα δεν έχουν καμμιá σημασία.

ΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΑ ΞΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΓΚΥ ΝΤΕ ΜΠΑΣΣΑΝ

ΕΝΑ ΓΡΑΜΜΑ

«Αγαπητή μου φίλη,
Δέν ξέρω αν θυμάσαι ένα στίχο
που Σαίν Μπέβ που τόν είχαμε δια-
θάσει μαζί και τού, από τότε, ξμει-
με χαραγμένους θυθεία μέσα στη
μνήμη μου. Αυτός ο στίχος λέει ένα
σωρό πράγματα σε μένα και πολλές
φορές μου έχει γαληνέψει τη φτωχή
μου καρδιά, πρό πάντων τόν τελευ-
ταίον καιρό. Νά τον :

Νά γεννιέσαι, νά ζής
και νά πεθαίνεις μέσα στο
ίδιο σπίτι !

Νάμαι κι' εγώ τώρα ολομόναχη
ξδω μέσα σ' αυτό ξδω το σπίτι, όπου
γεννήθηκα κι' όπου έζησα κι' όπου
ελπίζω νά πεθάνω. Αυτό το πράγμα
δέν είνε πάντοτε εύθυμο, μά είνε
γλυκό, γιατί ή αναμνήσεις του πα-
ρελθόντος με περικυκλώνουν.

Ο γιός ο Έρρίκος είνε δικηγό-
ρος: έρχεται και με βλέπει δυό μη-
νες το χρόνο. Η Ιωάννα κατοικεί
με τόν σύζυγό της στην άλλη άκρη
της Γαλλίας και πηγαίνω εγώ και
την βλέπω, κάθε φθινόπωρο. Βρί-
σκω λοιπόν ξδω, μονάχη, μά τρι-
γυρισμένη από γνώριμα πράγματα
που αδιάκοπα μου μιλούν για τούς
δικούς μου, και για τούς πεθαμέ-
νους και για τούς ξενητεμένους ζων-
τανούς.

Δέ διαβάζω πολύ, γιατί γέρασα,
μά σκέπτομαι διαρκώς ή καλύτερα
δνειρεύομαι. "Ω! δέν δνειρεύομαι
πειά καθόλου με τόν τρόπο που είχα
άλλοτε. Θυμάσαι βέβαια τις τρέλ-
λες μας φαντασίες, τις περιπέτειες

που σχεδιάζουμε μέσ' στο μυαλου-
δάκι μας τών είκοσι χρόνων κι' ο-
λους τούς όρίζοντας της ευτυχίας
για τούς όποιους ήμαστε έτοιμες νά
ξεκινήσουμε τότε.

Κανένα απ' όλα μας αυτά το δ-
νειρα δέν πραγματοποιήθηκε: ή κα-
λύτερα, αντ' αυτών, έγιναν στη ζωή
μας άλλα πράγματα, λιγώτερο ποι-
ητικά, μά που έφταναν για νά ικανο-
ποιήσουν όσους ξέρουν νά κρατούν
με γενναιότητα το ρόλο στη ζωή.

Ξέρεις γιατί ήμαστε τόσο συχνά
δυστυχισμένες εμείς ή γυναίκες; Εί-
νε γιατί μάς μαθαίνουν στη νεότη-
τά μας νά πιστεύουμε πολύ στην ε-
τυχία. Ποτέ δέ μάς λένε ότι στη ζωή
μας θ' αγωνιστούμε, θά πολεμήσου-
με, θά υποφέρουμε. Και με το πρ-
ωτο χτύπημα, ή καρδιά μας συντρί-
βεται. Περιμένουμε πάντοτε με την
ψυχή μας, άνοιγμένη διάπλατα, κα-
ταρράχτες ευτυχών γεγονότων. Κα-
νένα απ' αυτά δέν έρχεται και γι'
αυτό, μετά τις πρώτες άπογοητεύ-
σεις άρχίζουμε νά κλαίμε με λυγ-
μούς. Ξέρω ποιά είνε ή ευτυχία τών
κοριτσιότικων όνείρων μας. Δέ θρί-
σκειται μέσα στον έρχομό μιάς με-
γάλης εϋδαιμονίας, γιατί ή μεγάλες
εϋδαιμονίες, είνε πολύ σπάνιες και πο-
λύ σύντομες, μά είνε μονάχα μέσ' στην
άτελείωτη άναμνή ή μιάς ζωής γε-
μάτης, άλλεπάλληλες χαρές, ή ο-
ποιες δέν έρχονται ποτέ. Η ευτυχία,
είνε ή άναμνή ή της ευτυχίας: είνε ό
όρίζοντας ό γεμάτος έλπίδες: είνε
μιά όφθαλμαπατή χωρίς τέλος. Ναι,
αγαπητή μου, ή ευτυχία δέν είνε
παρά μιά ψεύτικη όπτασίη και σή-

μερα ακόμα, γρηά καθώς είμαι, και
θωμαι και φαντάζομαι κάθε μέρα έ-
να σωρό πράγματα, με τη διαφορά
ότι είνε τά ίδια μ' αυτά που φαν-
ταζόμουν άλλοτε.

Νά λοιπόν που σου είπα πώς περ-
νάω το μεγαλύτερο μέρος του και-
ρού μου. Τι άλλο νά κάνω; Δυό τρό-
πους έχω γι' αυτό. Σπούς γράφω
θά σου χρησιμεύσουν ίσως.

"Ω! ό πρώτος είνε πολύ άπλός:
κάθουμαι μπρός στη φωτιά μου σε
μιά πολυθρόνα χαμηλή και μαλακή
για τά γέρικά μου κόκκαλα κι' από
κει στρέφω και κυττάζω τά πράγ-
ματα που με περιστοιχίζουν.

Πόσο σύντομη είνε ή ζωή, και
πρό πάντων όταν την περνάει κα-
νείς ολόκληρη στο ίδιο μέρος:

Νά γεννιέσαι, νά
ζής και νά πεθαί-
νεις μέσα στο ίδιο
σπίτι !

Η αναμνήσεις είνε μα-
ζεμένες, σφιγμένες ή μία
με την άλλη και όταν
γερνάει κανείς τυφ φαίνε-
ται ικάποτε ότι μόλις δέ-
κα ή μέρες ύπηρες νέος.
Ναι, όλα περνούν, φεύ-
γουν ή ζωή μας ολόκλη-
ρη φαίνεται σά μιά μέρα:
πρωί, μεσημέρι, βράδυ.

"Α, έχασα είνε και ή νύχτα που έρ-
χεται, ή άξημέρωτη νύχτα.

Κυττάζοντας τη φωτιά, ώρες ολό-
κληρες, το παρελθόν ξαναζή μπρο-
στά μου σά νάτανε χτεσινό. Δέ ξέ-
ρω πειά που βρίσκουμαι το όνειρο
με τραβάει και διασχίζω τη ζωή
μου ολάκληρη.

Και πολλές φορές φαντάζομαι
πώς είμαι ακόμα κοριτσάκι. "Όλα
τά νεανικά μου αισθήματα, όλ' οι
πόθοι τώνδεκαοχτώ μου χρόνων, τά
χτυπήματα της καρδιάς, όλος εκεί-
νος ό χυμός της νεότης ξανάρχεται
μέσα μου και βλέπω καθαρές, σάν
καινούργιες, πραγματικότητες, όλες
τις όπτασίες τών λησμονημένων
πραγμάτων.

"Ω! πώς περνούν μέσα μου ή ά-

ναμνήσεις τών νεανικών μου περι-
πάτων. Έδω, στην πολυθρόνα μου,
μπρός στη φωτιά μου, ξαναζωντανέ-
ψε τις άλλες παράδοξα ένας περίπα-
τος με το ήλιοθασίλεμα στο βουνό
του Σαίν Μισέλ, και άμέσως κατό-
πιν, ένα κυνηγι με άλογα στο δά-
σος της Κτεβίλ με μυρωδιές της ύ-
γρης άμμου και τών φύλλων που
ήταν γεμάτη δροσιά. Είδα τόν ήλιο
νά θασιλεύη και νά χάνεται μέσ'
στη θάλασσα κι' ένοιωθα όλο το κορ-
μί μου ν' άναπηδα από το γκαλόπ
του άλόγου μου. Και όλα όσα είχα
σκεφθή εκείνη την εποχή, ό ποιητι-
κός μου ένθουσιασμός μπρός στ' ά-
πέραντα μάκρη της θάλασσας, ή ευ-
νατή και εύχारीστη απόλαυσι
που ένοιωθα άγγίζοντας τά κλαδιά
του δάσους, ή παραμικρές μου ιδέ-
ες, όλα, οι μικροί μου
συλλογισμοί, ή έπιθυμίες
και τά αισθήματα, όλα,
όλα ξαναρχόντουσαν σε
μένα σά νά βρίσκουμαι ά-
κόμα εκεί, σά νά μην εί-
χαν περάσει πενήντα χρό-
νια από τότε, που πάγω-
σαν τό αίμα μου και άλ-
λαξαν πολύ τις έλπίδες
μου.

Μά ό άλλος τρόπος που
έχω για νά ξαναζώ τά
περασμένα είνε πολύ και
λύτερος.

Ξέρεις, αγαπημένη Κολέττα, ότι
στο σπίτι μας συνήθισαμε από μι-
κροί νά μην πετάμε τίποτε. Έχου-
με ψηλά, κάτω από τη στέγη μιά
μεγάλη κάμαρη σάν αποθήκη που
τη λέγαμε: «ή κάμαρη με τά πα-
ληά πράγματα». "Ότι δέ χρησιμεύ-
ει πειά πετιέται εκεί μέσα. Συχνά,
ανεβαίνω σ' αυτή και κυττάζω γύρω
μου. Τότε βρίσκουμαι περιστοιχιμέ-
νη από ένα σωρό γεγονότα της ζω-
ής μου. Αυτά τά πράγματα δέν είνε
τά ώραία αγαπημένα έπιπλα που τά
ξέρουμε από τά παιδικά μας γρό-
νια και με τά όποια έχουν συνδεθ-
εί εϋθυμες και λυτρές αναμνήσεις,
διάφορες χρονολογίες της ιστορίας
της ζωής μας, τά πράγματα εκείνα
που έχουν πάρει, έπειδή άναμίχθη-

καν τόσο στη ζωή μας, κάποια προσωπικότητα, κάποια φυσιολογία, που είνε οι σύντροφοι των γλυκών ή μελαγχολικών μας ώρων, οι μόνοι σύντροφοι αλλοίμονο! που ήμασταν βέβαιοι ότι δεν θα τους χάσουμε, ότι δεν θα πεθάνουν όπως οι άλλοι, εκείνοι που τα χαρακτηριστικά τους, τα μαγνητικά μάτια τους, ή φωνή τους, τα στόματά τους, έχουνε σβύσει για πάντα. "Όχι, δεν είνε αυτά. Μά ξαναβρίσκω μέσα σ' ένα σωρό πράγματα φθαρμένα εκείνα τα παλιά μικροαντικείμενα που έζησαν σαράντα χρόνια κοντά μας χωρίς να τα προσέξουμε ποτέ, και που όταν τα ξαναβλέπουμε άξαφνα, παίρνουν ένα ενδιαφέρον, μια σημασία και μας φαίνονται οι μόνοι μάρτυρες που ξέρουν πιο καλά απ' όλους τη ζωή μας. Μου κάνουν την ίδια εντύπωση μ' εκείνους τους ανθρώπους που ενώ τους ξέρουμε χρόνια χωρίς να μας έχουν πει κανένα μυστικό τους, άξαφνα ένα θράδυ, από μι' άσημαντη αφορμή, αρχίζουν μι' ατελείωτη κουβέντα, μας εξιστορούν όλη τους τη ζωή και μας εμπιστεύονται μυστικά που δεν τα είχαμε υποψιαστεί ποτέ.

Και πηγαίνω από ένα πραγματικό κι στο άλλο μ' ελαφρούς τιναγμούς της καρδιάς. Και λέω, καθώς βλέπω κανένα: «Νά, αυτό το έσπασα το θράδυ που έφυγε ο Παύλος για τη Λυόν» ή, βλέποντας άλλο: «Α! νά το φαναράκι της μαμάς που το είχε για να πηγαίνει στους έσπερινους τα θράδια τον χειμώνα».

Υπάρχουν ακόμα εκεί μέσα πράγματα που δεν λένε τίποτε τα οποία προέρχονται από τους προπάππους μου, που κανείς από τους ζωντανούς δεν τους γνώρισε.

Εσύ, αγαπημένη μου Κολέττα, δε μπορείς να τα καταλαβαίνεις όλ' αυτά και θα χαμογελάσης διαβάζοντάς τα.

Είσαι μια πρωτευουσιάννα και σεις οι πρωτευουσιάννοι δεν ξέρετε, αυτή την έσωτερική ζωή. Ζήτε εξωτερικά με όλες τις σκέψεις σας άφημένες στον άνεμο. Εγώ που ζω μόνη δεν μπορώ να σου μιλήσω παρά για τον εαυτόν μου. Απαντώντας μου, μίλη-

ΜΙΛΟΥΝ ΟΙ ΣΟΦΟΙ

Ο ΕΡΩΤΑΣ

Πολύ άργα κατάλαβα ότι ο έρωτας, όταν, δεν είνε το πρότυπον της αγαθότητας, είνε το μεγαλύτερο θάσνο για τους ανθρώπους.

Βολταίρος

Το έρωτικό πάθος, όσο πιέζεται, τόσο και πιο δυνατό γίνεται. Σ' αυτό μοιάζει ακριβώς με τον ατμό!...

Β. Ούγκω

Είνε πολύ θραειά ή λατρεία του θεού έρωτος. Σίγουρα από κάποιας λέαινας μαστό έθήλασε ο μικρός αυτός θεός και σ' άγριες ζούγκλες θά τον άνεθρεψε ή μητέρα του.

Θεόκριτος

Ο έρωτας είνε ένα πουλί, που κελαδάρει μέσ' στις καρδιές των γυναικών.

Αλφ. Κάρρ

Η καλή γυναίκα πρέπει να είνε ευχαριστημένη από τον άνδρα της όταν αυτός δεν την ξυλοκοπή, δεν την μαλώνει και δεν την αφήνει να στερηθεί τα απαραίτητα αναγκαία της ζωής.

Κυρία ντε Μπρισσάκ

Σέ μου λιγάκι και για τον εαυτό σου, για να μπορέσω κι' εγώ να μπω στη θέση σου, όπως θα μπήγ και σύ στη δική μου διαβάζοντας αυτό το γράμμα.

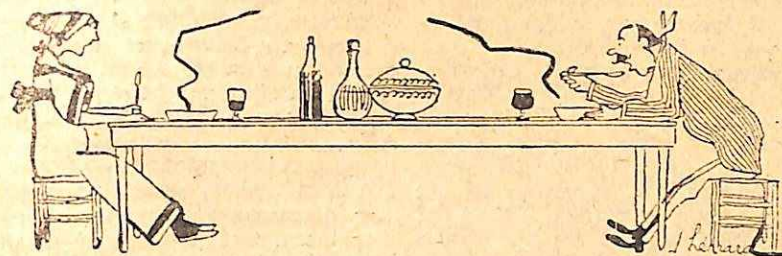
Μά όσο και να μπής στη θέση μου, βέ θα καταλάβεις ποτέ τέλεια, αυτό το στίχο του Σαιν-Μπέ :

Νά γεννιέσαι, να ζήσ
και να πεθαινής μέσα
στο ίδιο σπίτι!

Δέξου χίλια φιλά από την παληά σου φίλη,

Αδελαίδα.

ΓΚΥ ΝΤΕ ΜΩΠΑΣ ΣΙΑΝ

ΧΙΟΥΜΟΡΙΣΤΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΩΝ ΜΑΞ ΚΑΙ ΑΛΕΞ ΦΙΣΕΡ

ΜΟΥΡΝΤΑΡΙΕΣ

Τον τελευταίο Μάιο αποφασίσαμε ένα πρωί, ο Δουλόγγ κι' εγώ, να επιδοθούμε σε παραστάσεις θεατρικές για να κερδίσουμε λεπτά. Αφού εξασφαλίσαμε τη συνδρομή των ήθοποιων που μας χρειαζόνταν για το τουρνέ που θα κάναμε, άσαστο ληθήκαμε στην εξεύρεσι του έργου που θα πρωτοπαιζάμε.

— "Ας θάλουμε ένα δράμα, πρότεινε ο Δουλόγγ.

"Ενα δράμα... νομίζεις πως το κοινό αγαπά πολύ το δράμα;

— "Ας θάλουμε μιὰ τραγωδία.

— Μιὰ τραγωδία ;... Πολλοί θάνατοι άμαυρώνουν το είδος αυτό του έργου...

Τέλος ύστερα από πολλές συζητήσεις καταλήξαμε σε μιὰ κωμωδία «ελαφρά». . . πολύ ελαφρά.

Η Λανσόν ή-αν ο πρότος σταθμός του ταξιδιού μας. Στην πόρτα του θεάτρου της Υπομοιραρχίας αυτής, την 20 Μαΐου ήσαν γραμμένα τα εξής :

Τουρνέ Δουλόγγ και Δουκούρ
Από άπόψε και επί πέντε θραδυές
στις 8 1)2

«ΥΠΟ ΤΑΣ ΣΗΜΑΙΑΣ»
κωμωδία εις πράξεις 3 του Μ. Σιλβέν Κοτινιάκ

Από καιρό άνειρευόμασταν νάχωμε μιὰ βίλλα στα περίχωρα του Παρισιού για να περάσωμε τα γηρατειά μας με καλοπέρασι και τεμπε-

λιά.

Θάρχότανε επιτέλους ή ώρα να πραγματοποιήσωμε τα όνειρά μας ή θά χάναμε και τα λίγα λεπτά που είχαμε διαθέσει στην επιχείρησι αυτή ; Η ελπίδες μας δεν άργησαν να πραγματοποιηθούν. Στις 8 1)2 την στιγμή που ύψώνετο ή αύλαία, δεν έμεινε ούτε μιὰ θέσι άδεια. Το θέατρο ήταν γεμάτο.

Όλο το διάστημα που οι ήθοποιοί έπαιζαν την πρώτη πράξι, ο Δουλόγγ κι' εγώ μετρούσαμε, στόν προθάλαμο του θεάτρου τα εισιτήρια και κάναμε ύπολογισμούς.

— Θα πλουτίσωμε.

— Καλή έμπνευσι είχαμε να γινόμε ιμπρεσάριοι ! 600 φράγκα εισπραξι !... Δεν ύπάρχει λόγος ή εισπραξεις άξιο μεθάριο και όλες τις άλλες μέρες να μην είνε ίδιες άν όχι και περισσότερες.

Ακούσαμε μαζεμένα χειροκροτήματα στην σάλα. Η Α' πράξι είχα τελειώσει. Πήραμε ο καθένας μας από μερικές επιστροφές για το διάλειμμα και έτοιμαστήκαμε να τις μοιράσωμε.

"Ενας χοντρός κύριος πολύ κωθώς πρέπει και παρασημοφορημένος —δεν άργησε να προβάλλη σέρνοντας μαζί του μιὰ κυρία.. Μά ένα κίλημα κ. οι δυό μας, ο Δουλόγγ, κι' εγώ, του προσφέραμε την επιστροφή.

Ο χοντρός κύριος μάς έσπρωξε τα χέρια και μάς κύτταξε αύστηρά. — Φυλάξτε τα, κύριοι, φώναξε.

—Μά είνε πού....μουρμουρίσαμε μέ ένα —αξιέραστο χαμόγελο... σέ λίγο... γιά νά νά επιστρέψετε...

—Γιά νά επιστρέψουμε! Φαντάζεσθε πώς θάχα την υπομονή ν'ακούω γιά πολλή ώρα τέτοιες αηδίες.. Είδοποιούν τόν κόσμο, κύριοι, τί διάβολο! Δέν ξέρω αν οί Παριζιάνοι παραδέχονται νά πηγαίνουν μέ τις γυναίκες τους σέ τέτοιου είδους θεάματα, εγώ όμως ό Δουράν Μαθιό συμβολαιογράφος τής Λανσόν σάς δηλώω Ικαθαρά, τό «ΥΠΟ ΤΑΣ ΣΗΜΑΙΑΣ» δέν είνε έργον πού μπορεί κανείς νά πάη μιά τίμια γυναίκα... "Ελα, 'Ιουλίαν, έλα...

"Ημαςταν έτοιμοι νά δώσουμε την απάντησι στον κ. Μαθιό, όταν ένας κύριος ψηλός, αδύνατος, παρασημοφορημένος κι' αυτός συνοδευόμενος από μιά κυρία μās διέκοψε:

— "Α! είμαι πολύ ευχαριστημένος πού κάνω την γνωριμία σας, κύριοι διευθυντάι του Τουρνέ!... "Ωραίο θέαμα... Δέν ντρέπεσθε νά δίνετε χωρίς νά ειδοποιήτε, ένα έργο γιά τό όποιο μπορούσε νά κοκκινίση ένα σύνταγμα; Δέν ξέρω τί μέ βαστάη νά σάς κολήσω τό χέρι μου στά μουτρα ή τό πόδι μου κάπου άλλο!... "Αν είσθε τόσο ζώα ώστε νά μην τό καταλαβαίνετε, σάς τό λέω εγώ ό στρατηγός Σαμπροκλέρ. Τό «Υπό τās Σημαίας» δέν είνε έργο πού μπορεί νά οδηγήση κανείς μιά τίμια γυναίκα... "Ελα, 'Ιωσηφίνα, έλα...

"Υστερα από την έξουσία, ό στρατός... "Ο λεγάμενος ήταν σακαράκας. Τό νέο έπεισόδιο αυτό μās ανησύχησε. Προτού συνέλθουμε από τις θρισιές του στρατηγού, αναρίθμητοι κύριοι, μεγάλοι, ξυθνοί, μικροί, μελαγχροίνοι — όλοι τους όπως πρέπει, —είσήλασαν στον προθάλαμο, σέρνοντας και τις ντάμες τους.

Μας είπαν άγροίκους, χυδαίους, δηλώνοντας συγχρόνως και τά όνόματά τους. "Ο κ. Τριβώ, Πρόεδρος Δικαστηρίου, ό κ. Γκουφρέ, δικηγόρος, ό συνταγματάρχης Κολύν, ό λοχαγός Κυϊσαρ, κ. τ. λ. Κι' αυτές

ή κυρίες ώρκίστηκαν νά μή ξαναπατήσουν στο θέατρό μας.

Κατά τό διάστημα πού, μπροστά σέ μιά σάλα άδεια, οί καλλιτέχναι έπαίζαν την δεύτερη και τρίτη πράξι του «ΥΠΟ ΤΑΣ ΣΗΜΑΙΑΣ», μείναμε ό Δουλόγγ κι' εγώ κρυμμένοι στον προθάλαμο άπάνω σέ ένα θρανίο, κλαίγοντας την τύχη μας

— Καταστραφήκαμε!

—Γιατί, Θεέ μου, νά μή θάλωμε ένα άλλο έργο, μιά όπερέττα, μιά τραγωδία; Τώρα όλοι αυτοί θά βγουνε έξω και θά πούνε ένα σωρό εις βάρος μας. Ούτε άβριο, ούτε μεθαύριο, ούτε ποτέ δέ θά πιάσουμε δεκάρα.

"Όταν γυρίσαμε στο ξενοδοχείο άρχισαμε τις γκρίνιες, άναμεταξύ μας... «Σύ φταις, εγώ φταίω...»όλη την νύχτα άλληλοβριζόμαστε. Την άλλη μέρα στις 10 κι' όλας είχε άρχισε ή δεύτερη πράξις.

"Εσπρώξαμε την πόρτα τής σάλας. Μέ ποιές λέξεις νά περιγράψωμε την έκπληξι πού δοκιμάσαμε; Από πάνω έως κάτω, ή πλατεία, τά θεωρεία, ό διάδρομος, όλα ήταν γεμάτα κόσμο. Ούτε θέσις γιά νά σταθή κανείς όρθιος δέν υπήρχε.

"Η έκπληξις μας έφτασε στον ύψιστο βαθμό, όταν, πίσω από τί γρίλια ενός θεωρείου, προς τά δεξιά, είδαμε ένα πρόσωπο πού τά χαρακτηριστικά του δέν μās φαίνονταν άγνωστα.

— Πές μας, σέ παρακαλώ σύ πού είσαι δώ, είπαμε στον έμπορο των προγραμμάτων... εκείνος ό κύριος μέ τό παράσημο, ό χονδρός πού έχει τό θεωρείο αυτό προς τά δεξιά δέν είνε ό Δουράν—Μαθιό ό συμβολαιογράφος;

— Μάλιστα, κύριοι.

"Ο κ. Δ. Μαθιό πού έδειξε κατά την χθεσινή παράστασι τόση περιφρόνησι, θριασκότανε και πάλι απόψε στή σάλα.

—Και ή Κυρία... ή Κυρία πού είνε κρυμμένη μέσα στο θεωρείο του, ποιά

είνε; Είνε ή Κα Μαθιό, δέν είνε έτσι; Και όμως ό κύριος αυτός χθές ακόμα έβεβαίωσε πώς τό «ΥΠΟ ΤΑΣ ΣΗΜΑΙΑΣ» είνε ένα θέαμα στο όποιο άποφεύγει κανείς νά πάη την γυναίκα του!...

"Ο έμπορος των προγραμμάτων, άφου θεβαίωθηκε πρώτα πώς δέν δέν μπορούσε νά τόν άκούση κανείς άλλος, χαμογέλασε και είπε σιγά σιγά:

"Όχι, κύριοι, δέν είνε ή κυρία Δουράν. Είνε ή 'Ιωσηφίνα, ή γυναικα του στρατηγού.

"Ο Δουλόγγ εκείνη την στιγμή μέ τράβηξε από τό μανίκι.

— Κύτταξε λοιπόν σε παρακαλώ, κύτταξε εκεί... σ' εκείνο τό θεωρείο άριστερά... μου φαίνεται πώς είνε ό στρατηγός.

— Νάί, ό στρατηγός είνε, μουρμούρισε ό έμπορος των προγραμμάτων, ό κύριος δέν άπατάται.

Χαμογέλασε λίγο και ξανάπε.

— Δυσκολεύτηκε μάλιστα νά πάη στή θέσι του χωρίς νά τόν ίδούν πολλοί. Σκεφθήτε πώς είνε μαζί του ή κ. Γκουφρέ, ή γυναίκα του δικολάβου.

Γιά νά φανή άρεστός ό έμπορος των προγραμμάτων εξακολούθησε.

— "Η πληροφορίες πού σάς έδωσα, ως φαίνεται σάς ενδιαφέρουν. "Ε! καλά. "Ας εξακολουθήσωμε, αν θέλετε νά ρίξωμε μιά ματιά σ' όλη στήν σάλα. Στο θεωρείο 1 έχετε τόν κ. Τούρς μέ την κ. Κονταμνασιόν την γυναίκα του δικηγόρου, στο θεωρείο 3 τόν κ. Γκουφρέ μέ την κ. Κολύν, την γυναίκα του συνταγματάρχου, στο 5 τόν λοχαγόν Καϊσαρ μέ την κ. 'Ιουλίαν Μαθιό, την γυναίκα του συμβολαιογράφου, στο 9 έχει τε.....

Ραγδαία χειροκροτήματα πού έχαιρέτισαν ένα μιτζάρισμα πού αναιδές από τά προηγούμενα, έκοψαν στή μέση την όμιλία του έμπορου των προγραμμάτων.

Είχαμε κοντολογής θριαμβεύσει. Τό ξετσίπωτο έργο πού άνεδάσαμε μās πλούτισε. Γιατί... γιατί ό κόσμος ήταν και θά είνε μουντάρης!...

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΕΞΩΦΡΕΝΙΚΟΙ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟ

Τόν παληό καιρό στήν Εύρώπη, όταν ήθελε κανείς νά φανερώση τόν μεγάλο σεβασμό πού είχε σ' ένα ύψηλο πρόσωπο, έβγαζε τό καπέλλο του, ξερρίζωνε μιά τρίχα από τό κεφάλι του και την πρόσφερε στο άξιουσέβαστο πρόσωπο. Μέ αυτό τόν παράξενο, τόν έξωφρενικό τρόπο χαιρετισμού, υποδέχτηκε στον "Αγιο Γερμανό ό βασιληάς των Φράγκων Κλόθης. "Αλλά και οί όπαδοί του Φράγκου κατακίτη, μη θέλοντας νά δειχθούν λιγώτερο φιλόφρονες στον "Αγιο από τόν άρχηγό τους, ξερρίζωσαν όλοι από μιά τρίχα απ' τά μακριά μαλλιά τους και τού την προσέφεραν. "Ετσι, όταν ό "Αγιος Γερμανός έφυγε, αναγκάστηκε νά πάρη μαζί του τόσες τρίχες Φράγκων πολεμιστών, ώστε νά μπορή νά κάνει μ' αυτές την πλουσιότερη περρούκα του κόσμου!

Φαντασθήτε τώρα σέ ποιά θέσι θά έρεθούν οί φαλακροί, αν τού κατέβαινε τού κηθερνήτου μιάς χώρας νά επιβάλη σ' όλους νά τόν χαιρετούν μ' αυτό τόν τρόπο!...

ΕΞΥΠΝΑ ΚΑΙ ΚΟΥΤΑ

ΜΙΚΡΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

"Η κυρία μπαίνει νευριασμένη στην κουζίνα και λέει στή μαγειρίσα:

— Νά σου πώ, Εύγενία, ό κόσμος κάθε μέρα παραπονιέται: "Αλλοτε ή σούπα είνε άνοστη, άλλοτε τό κρέας κακοψημένο κι' άλλοτε ή σάλτσα άποτυχημένη. Αυτή ή κατάσταση δέν μπορεί νά εξακολουθήση... Τό καταλαβαίνεις, πιστεύω...

"Η Εύγενία κουνάει μελαγχολικά τό κεφάλι και απαντά:

— "Αν τό καταλαβαίνω, λέει;... "Εγώ στή θέσι σας, θά τούδινα από καιρό τά παπούτσιά στο χέρι!...

ΕΚΛΕΚΤΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΗΣ ΜΑΤΘΙΛΔΗΣ ΣΕΡΡΑΟ

ΣΤ' ΑΣΤΕΙΑ

Είχαν περπατήσει πολύ στο πάρκο, είχαν καθήσει στη χλόη και εκείνη παρεπονείτο ότι ένα πετραδάκι μπήκε μέσα στο σκαρπινάκι της. Είχαν διαταράξει την ήσυχία των πουλιών και των εντόμων. Ο ήλιος του Ιουλίου δεν τους ένωχλούσε γιατί η όμπρella της κυρίας ήτανε πλατεϊά και τα δέντρα γεμάτα φύλλα. Ήταν ευθυμιοί, ζωηροί και είχαν πολλήν όρεξη.

Η δυο αυτές υπάρξεις ήταν νεαρές, ωραίες και συμπαθητικές. Ήταν μόνοι στην εξοχή, τώρα στην οικία μη του θέρους και όμως δεν ήταν καθόλου έρωτευμένοι, ούτε καν ανήσυχοι. Γελούσαν, διασκεδάζαν, χωράτευαν και δεν είχαν αλλάξει ούτε ένα φίλημα.

Η κυρία είχε μικρά δόντια κακής γάτας, ο άντρας ξανθά μουστάκια γάτου εγωιστού.

Παρά την ελευθερία και το θάρρος που είχαν η κυρία ήταν έντιμη αληθινά όμως έντιμη. Ο άντρας της έμενε στο Μιλάνο, τον άγαπούσε και του έγραφε κάθε δυο μέρες. Περνούσε το θέρος της στο Καστελλάμαρε κάνοντας θαλάσσια λουτρά. Εκείνος πάλι ήταν νυμφευμένος στην Πλακεντία. Ήταν ψυχρός στην καρδιά και έκρυβε στο βάθος της ψυχής του μία θαθεία περιφρόνησι για την γυναίκα. Νά γιατί δεν σαν έρωτευμένοι ο ένας με τον άλλον και γιατί δεν αλλάζαν ούτε ένα φίλι.

— Τι λές προγευματίζουμε; ρώτησεν αποτόμως η κυρία.

— Αυτό είναι μία μεγαλοφυής ιδέα, απάντησε εκείνος με γέλιο.

— Άκουσε και άλλη μία ιδέα τρομερή. Πάμε να προγευματίσουμε εκεί κάτω στο Γιάννη, μέσα στα

μύρτα και τα τριαντάφυλλα, όπως οί έρωτευμένοι; Λένε πως τρώνε καλά εκεί. Αυτή την ώρα δεν θα είναι κανείς, παρά μόνον τρελλοί σαν κι' εμάς. Θα γελάσουμε και με τα γκαρσόνια που θα νομίσουν ότι...

Ξακαρδισμένοι από τα γέλια, θάδιδαν μέσα από τη σκόνη του δρόμου.

Στην είσοδο του εστιατορίου ο υπηρέτης με μαύρο φράκκο, τους κύτταζε με έκπληξη.

— Θέλετε να ετοιμάσω ένα ξεχωριστό δωμάτιο; τους ρώτησε.

— Βέβαια, απάντησε η κυρία.

Μπήκαν στην κοινή αίθουσα και περίμεναν σαν στενοχωρημένοι. Αλλά η στενοχωρία τους δεν βάσταξε πολύ.

— Κυρία μου, είπεν ο κύριος σε τόνο δραματικό. Ταράζουμε τη συνείδησι αυτού του ανθρώπου!

— Τόν σκανδαλίζουμε. Νομίζει ότι ήμαστε έρωτευμένοι, λαθρεμπόριο, δυο ένοχες υπάρξεις.

Εκείνη την στιγμή ο υπηρέτης πήγε ν' αναγγείλη ότι ήταν έτοιμο το πρόγευμα: αυτοί σηκώθηκαν και διευθύνθηκαν στο ιδιαίτερο. Ο υπηρέτης έμεινε παραπίσω.

Σαν φτάσαν η Λουκία κάθησε κι' έκρυψε, τάχα, το πρόσωπό της.

— Τι θέλεις, φιλάτη μου, να φάμε;

— Φίλατέ μου, δεν πεινώ.

— Θέλεις να πάρουμε, ένα δρεκτικό;

— Μάλιστα, έφέλλισε με φωνή που ήταν σαν να έτρεμε, με τη φωνή των γυναικών που χάνουν σε τέ-

τοιες περιστάσεις τα μυαλά τους.

Ο υπηρέτης βγήκε.

Ξακαρδίστηκαν στα γέλια, μη μπορώντας πειά να κρατηθούν. Διασκεδάζαν σαν μαθητά του σχολείου, κατά τις διακοπές.

Η κυρία ξαναπήρε το σοβαρό της ύφος.

— Τι να κάνουμε για να γελάσουμε με αυτόν τον υπηρέτη;

— Νά μου μιλάς και να σου μιλάω στον ένικό αριθμό.

— Και να υπερδεύουμε άλλοτε το «σείς» και άλλοτε το «σύ».

— Λαμπρά, έπειτα ν' ανταλλάσσουμε ματιές και να ψελλίζουμε λόγια ακατάληπτα.

— Όπως θέλεις. Θα πρυσποιηθώ με τους άφηρημένους.

— Κ' εγώ σκεπτικήθα κάνω μπαλίτσες από ψωμί.

Η κωμωδία πήγε λαμπρά.

Το κοινόν αποτελούμενον από τον υπηρέτη και τον καταστηματάρχη, έπεσε στην παγίδα.

Αλλά επί λίγα δευτερόλεπτα ησυχλοούντο, μόνον με τις κοτολέτες των.

Ετρώγαν με την όξι ανθρώπων, που έχουν την ψυχρή ήσυχυ και την καρδιά ήρεμη.

Αλλά και δεν έλησμόνησαν τον ρόλο τους.

— Τώρα που λείπει ο υπηρέτης, άς πιούμε ένα ποτήρι.

— Και σαν έρθη εγώ θα ταραχθώ θ' αναστενάξω, θα δακρύσω.

— Αρχισαν να διασκεδάζουν κι' αυτοί με το επικίνδυνο αυτό παιχνίδι.

Προσπαθούσαν να κάμουν κάτι τι καλύτερο, να είναι στις λεπτομέρειες πραγματικώτεροι. Στο μικρό δωμάτιο η ζέση του μεσημεριού γινότανε αόφρητη. Καθόλου δεν φυσούσε.

— Τι θέλεις, κυρία έκανε άερα. Είχε πιη και αρκετά. Φλόγες νόμιζε κανείς, ότι ανέβαιναν στα μάγουλά της. Αυτός ήταν ήρεμώτερος.

— Ήσαν καλοί φίλοι, ευθυμίοι, ευχαριστημένοι, γιατί περιέπαιζαν τον ξενοδόχο και τους υπηρέτες. Μία πε-

τυχημένη κωμωδία και τίποτ' άλλο.

Ο υπηρέτης μιλούσε σιγά - σιγά και με σεβασμό χτυπούσε την πόρτα πριν να μπη, κι' έφευγε πατώντας στις μύτες των παπουτσιών του. Μόλις έφευγε οι δυο τρελλοί γελούσαν... γελούσαν... γελούσανε!...

Η Λουκία έκοψε ένα μήλο και το έδωσε στο Φρειδερίκο το μισό με λιγωμένα μάτια. Ο Φρειδερίκος παίρνοντας το μήλο, φίλησε τα δάχτυλά της... Ο υπηρέτης τα είδεν όλα αυτά και προσποιήθηκε πως δεν τα είδε. Κι' έφυγε μάλιστα διακριτικά, για να ετοιμάση, τάχα, τον καφέ. Το ένθουσιασμένο ζευγαράκι έσφιξε τα χέρια, έλαξαν συγχαρητήρια και αλληλοθαυμασμούς. Ποτέ δεν είχαν τόσο ωμορφη διασκεδάσει. Εύρισκαν φυσικό, ότι έκαναν. Φυσική την άδιαφορία τους, φυσική την κωμωδία τους.

Η ψυχή τους ήταν ήμερη, κανένας κίνδυνος μέσα τους δεν υπήρχε. Έκκριναν σαν δυο παιδικία που παίζουν ένα νέο παιχνίδι. Το άπρόσωπο αυτό τους ευχαριστούσε.

— Ίσως πρέπει ν' ανάψω και κανένα σιγαρέττο;

— Αναψέ το, κι' έπειτα να τα αλλάξουμε με το δικό μου.

— Και να κυττάζουμε τον κυπνό με ύφος μελαγχολικό.

Εκάπνιζαν όταν ο υπηρέτης ήρθε να σηκώση το τραπέζι.

Κρότος τροχών άκούστηκε άξαφνα από κάτω στο δρόμο. Η Λουκία έβγαλε μία φωνή και έπεσε τρέμοντας στην άγκαλιά του Φρειδερίκου.

— Θεέ μου!... Η συγκινήσεις αυτές θα με σκοτώσουν.

— Είναι ένα κάρρο με σανό, τόλμησε να πη δειλά ο υπηρέτης.

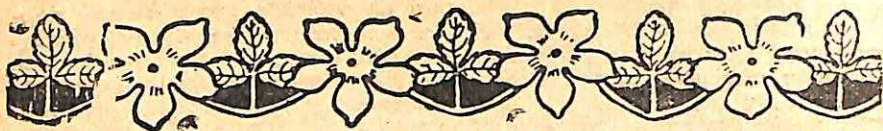
Φανήκαν πως ησύχασαν.

Κάπνιζαν κι' άφηναν να περνάη η ώρα. Ο υπηρέτης περνούσε από καιρό σε καιρό, απ' έξω από τη μισανοιγμένη πόρτα χωρίς να κυττάζει...

Χαμογελούσαν και τότε άρχιζαν να μιλούν.

Εφυγαν έπειτα από μία ώρα, και

ΑΓΓΛΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ EDWIN PRUT

ΜΙΑ ΕΡΩΤΙΚΗ ΤΡΑΓΩΔΙΑ

Μια ξαφνική θλάση του αυτοκινήτου, μάς είχε αναγκάσει να σταθούμε στη μέση του δρόμου, μπροστά στον τοίχο κάποιου μοναστηριού. Ο σύντροφός μου, ο Μαρσέλ Ζιροντώ, φώναζε, έβριζε, είχε γίνει έξω φρενών! Βιαζόταν να φθάσει στις Κάννες, γιατί στις τέσσερες το απόγευμα είχε ραντεβού για κάποια σπουδαία υπόθεσί του. Εγώ όμως, που ούτε ραντεβού είχα, ούτε καμιά άλλη δουλειά, κύτταξα μαγευμένος το υπέροχο θέαμα που απλωνόταν μπροστά του.

Βρισκόμαστε μεταξύ του Σάν Ραφαέλ και του Άγκέ, κι η Μεσόγειος απλωνόταν μεγαλοπρεπώς και γαλήνια, με το θαυμάσιο γαλάζιο χρώμα της, ως πέρα, στο βάθος του ορίζοντος. Μονάχα στην παραλία μικρά κυματάκια έσπαζαν απάνω στους βράχους μ' ένα μονότονο ρυθμό, κι ο αέρος τους καθώς τινάζετο, έλαμπε σαν πλήθος από

μπριλλάντια κάτω από το φως του ήλιου. Από τον κήπο του μοναστηριού ακουγότουσαν ή εϋθυμες παιδικές φωνές και τὰ γέλια των μικρών όρφανών που έπαιζαν, υπό την επίβλεψιν μιάς νεαρής καλογρηάς. Εκείνη καθόταν ακίνητη, με τὰ χέρια της σταυρωμένα απάνω στα γόνατά της, σκεπτική και μελαγχολική.

— Δεν παίρνεις παράδειγμα, Μαρσέλ, είπα στο φίλο μου, από τη γαλήνη της νεαρής αυτής καλογρηάς; Ή μήπως φαντάσθηκες πως ο σωφέρ μας θα διορθώσει τη θλάση πιο γρήγορα αν φωνάξεις και νευριάσεις;...

— Ή καλόγρηα δεν έχει κανένα έπειγον ραντεβού στις τέσσερες! απάντησε ο Μαρσέλ. Ή μόνη δουλειά της, είναι να προσεύχεται και να προσέχει τὰ παιδιά.

Λέγοντας αυτά τὰ λόγια, ο Μαρ-

Ο Φρειδερίκος διάβασε το δελτάριό της, ξυριζόμενος. Υψωσε τούς ώμους και πήγε να κάμη το λουτρό του.

Τρία χρόνια επέβρασαν χωρίς να γνωρίζη ο ένας τι απέγινε ο άλλος...

Την πρώτη φορά που ξαναειδωθήκαν, μιά θραυιά, στο θέατρο της Πέργολας, στην Φλωρεντία, χωρίς να μιλήσουν, χωρίς να δώσουν τὰ χέρια, πρό του περιέργου πλήθους, αντάλλαξαν το άκτινοβόλο εκείνο βλέμμα, που ανατρέπει την ψυχή και κείναι δυο υπάρξεις...

Και το έρωτικό πάθος τούς πλημμύρισε σά μαινομένη καταγίγς... Ή κωμωδία που είχαν παίξει τούς είδε παρασύρει πειά στον αληθινό έρωτα.

ΜΑΤΘΙΑΣ ΣΕΡΑΟ

σέλ γύρισε και κύτταξε την καλόγρηα. Αμέσως ένα επιφώνημα εκπλήξεως ξέφυγε από τὰ χείλη του, πετάχτηκε από το αυτοκίνητο, κι έτρεξε προς τον πάγκο, που καθόταν ή καλόγρηα. Περίεργος, τον ακολουούθησε κι' εγώ. Όταν φθάσαμε κοντά της, ή νέα γύρισε και μάς κύτταξε.

Θεέ μου! Τι όμορφη πού ήταν! Ένα ζευγάρι σπάνια, μεγάλα μάτια, φωτιά το πρόσωπό της με το γεμάτο γλύκα και μελαγχολία βλέμμα τους. Είχαν το χρώμα του άμπελυστου και, καθώς μιλούσε, έπαιρναν μιά βαθύτερη απόχρωσι, άβανάλως των συναισθημάτων που πάραζαν την ψυχή της.

— Φρανσέτ! φώναζε ο Μαρσέλ. Σε ξαναβρίσκω λοιπόν ζωντανή, μετά δέκα χρόνια! Νομίσαμε πως πέθανες! Αλλά, θεέ μου! Πώς θρέθηκες εδώ; Τι κάνεις εδώ;

Εκείνη προσπάθησε να κρύψη την ταραχή της και είπε άργά:

— Δεν λέγομαι Φρανσέτ, αλλά αδελφή Μαρρία-Τερέζα!

— Αφσέ τα αυτά, Φρανσέτ! φώναζε έξαλλος ο Μαρσέλ. Μη θέλεις να μου πής πως ξέχασες τον φίλο σου, και ύποστηρίκτη σου, ο όποιος είχε φέρει ολόκληρο το Παρίσι μπροστά στα πόδια σου! Έμένα ξέχασες, τον Μαρσέλ Ζιροντώ! Έτσι άχάριστη, Φρανσέτ! πρόσθεσε όφίλος μου με θλιμμένο ύφος.

— Έχεις δίκιο, Μαρσέλ! είπε ή νέα, αφού έμεινε λίγη ώρα συλλογισμένη. Γιατί να σε γελάσω, εσένα, που φάνηκες τόσο καλός μαζί μου! Αλλά, βλέπεις, έρθα εδώ για να ξεχάσω....

— Πώς είναι δυνατόν να ξεχάσης, Φρανσέτ; Όχι! Όχι! Δεν μπορείς να μένης εδώ, είναι κακούργημα, είναι άδικο για την Τέχνη! Σκέψου τη δόξα σου, τὰ πλούτη, τη λατρεία που Παρισινού κοινού, όταν έβγαίνες απάνω στη σκηνή! Το Παρίσι

δεν σε ξέχασε!

— Θέλω όμως εγώ να το ξεχάσω! απάντησε ήρεμα ή νέα, κι' αν μάθης όσα μου συνέβησαν, είμαι βέβαια πως θα με δικαιώσης... Ακούσε Μαρσέλ, και κρίνε: Όταν, πριν από δέκα χρόνια, έφυγα από το Παρίσι για να πάω ν' αναπαυθώ από τούς κόπους μου και τούς θριάμβους μου, τούς όποιους σε σένα χρωστούσα, καλέ μου φίλε, πήγα, όπως θυμάσαι στην Ριβιέρα...

Εκείνη τη στιγμή, ένα αγοράκι όχτώ-έννέα χρόνων, πλησίασε την καλόγρηα και της έδωσε μερικές πυταρρύνες. Εκείνη χάιδεψε τρυφερά τὰ καστανά μαλλιά του μικρού, τον ευχαρίστησε και τον έστειλε να μαζέψη κι' άλλα λουλούδια. Κατόπιν έξακολούθηκε την διήγησί της, κι' έτσι έμαθα την τραγωδία της ζωής της.

Όταν ή Φρανσέτ θρέθηκε στη Ριβιέρα, εύτυχισμένη για την έλευθερία της και περιέργη, όπως κάθε άνθρωπος που πηγαίνει για πρώτη φορά σ' έναν άγνωστο τόπο, γύριζε εδώ κι' εκεί στις Κάννες στο Μόντε Κάρλο κι' από το Μαντόν στη Νίκαια. Έτσι έχυσε κάποιο θράβυ,

να ιδη αραγμένο ένα κομψό, κάτασπρο γιότ, στο λιμάνι των Καννών. Το πλοίο ήταν τόσο όμορφο, ώστε ή νέα δεν δάσταζε κι' ή περιέργειά της, την έσπρωξε ν' άνεβη την μικρή σκάλα που ακουμπούσε στην προκυμιά. Την στιγμή λοιπόν που ή Φρανσέτ πατούσε στο κατάστρωμα, την ίδια στιγμή ο Κίπ Λόντα ο ιδιοκτήτης του γιότ, έτοιμαζόταν να κατεβή από το γιότ.

— Α! Ένας έπισκέπτης! είπε ο νέος Άγγλικός.

Η Φρανσέτ διάτασε μιά στιγμή. Κατόπιν είπε, όμιλώντας στη γλώσσα του νέου και μπερδεύοντας τις λέξεις με χαριτωμένη άφέλεια:

— Συγγνώμη, κύριε! Αλλά, ξέρετε.... να, είδα το γιότ αυτό τόσο

ώμορφο και καθαρό, ώστε θέλησα να ιδώ αν είναι τόσο ωραίο κι' από μέσα, όσο φαίνεται απ' έξω !

Ο Κίπ Λόντα γέλασε και προθυμοποιήθηκε να της δείξει το πλοίο.

Ο Κίπ ήταν τριάντα δύο χρόνων και ήταν φυσικό να γυητευθή από τη χάρη της νεαρᾶς και κομψῆς Παριζιάνας. Όταν η νέα θαύμασε το γιώτ, τὸν εὐχαρίστησε και θέλησε να φύγει. Ἀλλὰ τότε ὁ Κίπ Λόντα, τὴν κράτησε ἀπὸ τὸ χέρι κι' ἀποφασιστικά της εἶπε :

— Ἀκούστε, δεσποινίς Φρανσέτ, ἡ τύχη σᾶς ἔφερε ἐδῶ σήμερα, καὶ ὅταν ἡ τύχη ἔρχεται, δὲν πρέπει νὰ τὴ διώχνει κανεὶς! Ἐρχεστε νὰ παῖ με ἀπόψε νὰ δειπνήσουμε μαζὺ ὅπου θέλετε !...

Ἄλλο πού δὲν ἤθελε ἡ Φρανσέτ, θαμπωμένη καθὼς ἦταν ἀπὸ τὸν τίτλο τοῦ λόρδου καὶ τὰ πλούτη του, Εὐθυμῇ τὸν ἀκολούθησε. Μὲ τὸ αὐτοκίνητό του, πού τὸν περίμενε ἔξω, διέσχισαν μὲ τρελλή ταχύτητα τὸ Ζουάν λὲ Πέν, τὸ Ἀντίμπ, τὴ Νίκαια, τὸ Μπωλέ, τὸ Μόντε Κάρλο, ὡς ὅτου ἔφθασαν στὴ Μαντόν. Ἐφαγαν σ' ἓνα ἐστιατόριο, κουβεντίσασαν, γνωρίστηκαν καλύτερα. Ἡ Φρανσέτ σκεφτόταν ἀπογοητευμένη πὼς δὲν ἦταν παρὰ μονάχα ἡ Φρανσέτ, ἐνῶ αὐτὸς ἦταν ἓνας λόρδος! Ἄ! Ἰσως νάταν καλύτερα νὰ μὴν εἶχαν συναντηθῇ. Ἐκεῖνος τῆς διηγήθηκε τὴ ζωὴ του. Εἶπε πὼς ἦταν παντρεμένος καὶ δυστυχῆς, γιατί δὲν ταίριαζε καθόλου μὲ τὴ γυναῖκα του, ἡ ὁποία εἶχε δύστροπο χαρακτήρα. Ἐπρόκειτο νὰ πάρῃ τὸ διαζύγιό του καὶ τότε θάταν ἐλεύθερος.

Ἡ μέρες περνοῦσαν σύντομες κι' εὐτυχισμένες. Ἡ Φρανσέτ εἶχε ξεχάσει μέσα στὴν ἀγκαλιά τοῦ Κίπ Λόντα καὶ Παρίσι καὶ ὅσα κι' αὐτὸς πάλι δὲν ἔκανε ἄλλο, παρὰ νὰ ἱκανοποιῇ καὶ τὶς ἐλάχιστες ἐπιθυμίες τῆς ἀγαπημένης του.

Ἐνα ἀπόγευμα τὸ αὐτοκίνητο τοῦ Κίπ Λόντα διασταυρώθηκε μ' ἓνα ἄλλο αὐτοκίνητο. Τὸ ὡδηγοῦσε μιὰ νέα μὲ κοκκινωπά μαλλιά, ἡ ὁποία μόλις τὸν εἶδε, τὸν χαίρεται. Ἀπὸ ἐκείνη τὴν στιγμή, ὁ Κίπ Λόντα καὶ

ποσύφιασε. Εἶχε ἀναγνωρίσει τὴ λαίδη Ἐλινor Μπλάι, τὴ μικρότερη ἀδελφὴ τῆς γυναῖκας του. Τὴν ἐπομένη, ἐνῶ ὁ Κίπ καθόταν στὴν ταράτσα τοῦ ξενοδοχείου, περιμένοντας τὴ Φρανσέτ νὰ ἐπιστρέψῃ ἀπὸ τὸ ἰκoureϊο, ἡ γυναικαδὲλφη του παρουσιάστηκε καὶ πῆγε καὶ κάθησε κοντά του. Δὲν ἄργησε νὰ τοῦ πῇ τὸ λόγο τῆς ἐπισκέψεώς της. Ἡ διαγωγή του ἦταν τὸ κοινὸ θέμα τῆς ἡμέρας στὶς Κάννες, εἶχε ὑμιοιουργηθῇ σκάνδαλο, κι' ἔπρεπε νὰ παύσῃ νὰ ἐκθέτῃ ἔτσι τὸν ἑαυτό του, ἀλλοιῶς θὰ εἰδοποιούσε τὴν ἀδελφὴ της.

— Ἀκουσε, Ἐλινor, τῆς εἶπε ὁ Κίπ μὲ ἀπάθεια, ἐγὼ δὲν ἐρωτῶ τί κάνει καὶ τί δὲν κάνει ἡ Μπέρυλ. Ἄς μὴ ἐνδιαφέρεται λοιπὸν κι' αὐτὴ τί κάνω ἐγώ. Οὔτε μ' ἐνδιαφέρει τί λέει ὁ κόσμος! Ὅσο γιὰ σένα, θὰ ἔκανες καλύτερα νὰ μὴν ἀνακατέψειςαι....

— Λησμονεῖς πὼς ἡ Μπέρυλ εἶνε ἀδελφὴ μου ! Κι' ἂν δὲν ἐνδιαφέρωμαι γιὰ σένα, ἐνδιαφέρομαι γι' αὐτήν! Σὲ εἰδοποίησα!...

Μιὰ θόμβα κατόπιν, ἓνα ἀπόγευμα, ὁ Κίπ Λόντα ἱκαθόταν ἀπάνω στὸ κατὰστρωμα τοῦ γιῶτ, ὅταν παρουσιάστηκε ἡ γυναῖκα του.

— Ἀλλό, Μπέρυλ! εἶπε ὁ Κίπ. Πῶς θρέθηκες ἐδῶ; Γιατί ἦρθες;

Ἡ λαίδη Μπέρυλ τοῦ ἀπάντησε ἀπρότομα:

— Φαντάζομαι πὼς ξέρεις, γιατί ἦρθα, ἔ ; Δὲν μ' ἐνδιαφέρει συνήθως τί κάνεις, ἀλλὰ σ' αὐτὴ τὴν περίστασι πρᾶκεται γιὰ τὴν ἀξιοπρέπειά μου ! Δὲν μπορῶ ν' ἀνεχθῶ νὰ προτιμᾶς μιὰ παλοθηατρίνα τοῦ Μιούζικ-Χώλ, ἀπὸ τὴν γυναῖκα σου ! Μήπως τὴν ἀγαπᾶς... κίδλας;

— Ναί, Μπέρυλ, τὴν ἀγαπῶ... Ἐνῶς Θεὸς ξέρει, πόσον τὴν ἀγαπῶ ! Γι' αὐτὸ σὲ συμβουλεύω νὰ φύγης, νὰ μ' ἀφήσης ἥσυχο καὶ νὰ μὴ ἐκφράζεσαι ἔτσι γιὰ μιὰ γυναῖκα, τὴν ὁποίαν δὲν γνωρίζεις καν!

— Τόσο τὸ καλύτερο ἂν τὴν ἀγαπᾶς ! εἶπε ἡ λαίδη Λόντα μὲ κακία, γιατί ἡ τιμωρία σου θὰ εἶνε μεγαλύτερη, ἀφοῦ δὲν θὰ σὲ ἀφήσω... Τ' ἀκούεις; Ποτὲ δὲν θὰ γίνω δική σου!

Ἡ λαίδη Μπέρυλ Λόντα, γέλασε εἰρωνικά καὶ χωρὶς νὰ περιμένῃ ἀπάντησι, ἔφυγε τρέχοντας...

Ἦ' αὐτοκίνητο ἔτρεχε ἐλπιγυῶδη ταχύτητα ἀπάνω στὸν ὡμορφο δρόμο τῆς Ριβιέρας. Ἡ Φρανσέτ καθόταν σφιγμένη κοντὰ στὸν Κίπ. Ἐφεύγαν οἱ δύο τους, μακριὰ ἀπὸ τὸν φθόνο, γιὰ νὰ σώσουν τὴν ἀγάπη τους, τὴν εὐτυχία τους, ἀπὸ τὸν κίνδυνο πού τοὺς ἀπειλοῦσε. Τὸ θαυόσκοτὰδι τῆς νύχτας προστάτευε τὴ φυγὴ τους.

Ξαφνικά ἔξοπισε τοὺς ἀκούστηκε τὸ σάλπισμα ἑνὸς αὐτοκινήτου. Ὁ Κίπ παραμέρισε καὶ τὸ ἄλλο ἄμαξι πέρασε δίπλα τους, σὰν ἀνεμοστρόβιλος, καὶ τοὺς προσπέρασε.

— Ἦθελα νὰ ξέρω, εἶπε ὁ Κίπ, ποίους τρελλὸς ὁδηγεῖ αὐτὸ τὸ αὐτοκίνητο ;

Ἀλλὰ, μετὰ λίγα λεπτά, ὁ Κίπ, βλαστημῶντας, σταμάτησε ἀποτόμως. Τὸ αὐτοκίνητο, πού τοὺς εἶχε προσπεράσει, ἦταν σταματημένο καὶ τοὺς ἔφραζε τὸ δρόμο. Δίπλα στεκόταν ὀρθὴ μιὰ ὕψηλὴ, λευκὴ σιλουέττα. Ὁ Κίπ εἶχε ἀναγνωρίσει τὴν γυναῖκα του.

— Περμένε με ἐδῶ, Φρανσέτ, εἶπε. Θὰ γυρίσω ἀμέσως!

Ὁ Κίπ ἔσφιξε σιωπηλὰ τὸ χέρι τῆς νέας, κατέβηκε ἀπὸ τὴ θέσι του καὶ πῆγε κοντὰ στὴ γυναῖκα του.

— Μπέρυλ ! εἶπε ἀποφασιστικά, δὲν θὰ κερδίσῃς τίποτε μὲ τὴν παράξενη διαγωγή σου ! Μὴ προσπαθῇς νὰ ἐμποδίσῃς τὸ πεπρωμένο...

— Ἔτσι νομίζεις, ἔ ; Θυμῶσαι τί σοὺ εἶπα σήμερα τὸ ἀπόγευμα ; Σοὺ εἶπα πὼς ποτὲ δὲν θ' ἀφήσω νὰ τὴν κάνῃς δική σου ! Ποτέ ! Καὶ ἴδου ἡ ἀπόδειξις !

Ἡ λαίδη Λόντα τράβηξε ἓνα περὶστροφὸ ἀπὸ τὴν τσάντα της καὶ σημάδεψε τὴ Φρανσέτ, ἡ ὁποία εἶχε κατεβῇ ἀπὸ τὸ αὐτοκίνητο καὶ στεκόταν δίπλα στὸν Κίπ Λόντα. Ἐνῶς πυροβολισμὸς τάραιξε τὴ γαλῆν τῆς ὡμορφῆς παρὰλας, καὶ τὴν ἴδια στιγμή ὁ Κίπ ρίχτηκε μπροστὰ στὴ Φρανσέτ...

Ἡ καλόγρηρα, μὲ τὰ μάτια γεμάτα δάκρυα πρόσθεσε ἀργά :

— Ἡ σφαῖρα πού προωριζόταν γιὰ μένα, τὸν θρῆκε κατὰστηθα καί... Θεέ μου!.. τὸν ἄφησε στὸν τόπο...

Τὶ φοβερό ἂν τὸ ἔκανε αὐτὸ ἡ λαίδη ἀπὸ μῖσος ! Ἰσως ὅμως νὰ τὸν ἀγαποῦσε ! Ποίος ξέρει !... Τὸ πρῶτὴ τὴν θρῆκαν ριγμένη ἀπάνω στοὺς βράχους !... Νεκρή ! Ὡστόσο, ἡ ὑπόθεσις ἀποσιωπήθηκε ! Εἶπαν ὅτι συνέβη αὐτοκινητικὸ δυστύχημα καὶ τὸ πρᾶγμα ξεχάστηκε ! Ἀλλὰ ἐγώ ; Ἡ μοναξιά τοῦ μοναστηριοῦ ἦταν τὸ μόνο πού μοῦ ἔμεινε ! Μὲ τὴν προσευχὴ προσπαθῶ νὰ ξεχάσω. Ἐτοιμάζομαι, ἐλπίζω, νὰ τὸν συναντήσω σ' ἓναν ἄλλον καλύτερο κόσμο, τὸν ἀδικοσκοτωμένο Κίπ μου !...

Ἡ καλόγρηρα σώπιασε. Τὸ ἀγοράκι πλησίασε πάλι καὶ τῆς πρόσφερε ἄλλα λουλούδια. Ἐκείνη τὸ χάιδεψε πάλι καὶ εἶπε :

— Ἀγαπῶ ἐξαιρετικά αὐτὸν τὸν μικροῦλη, γιατί τοῦ μοιάζει !

Ὁ Μαρσέλ Γιροντὼ στάθηκε μιὰ στιγμή ἀναποφάσιτος, κατόπιν ἔσκυψε καὶ φίλησε τὸ χέρι τῆς καλόγρηρας.

— Ἐλα μοῦ εἶπε, πᾶμε !

Ἐνῶ ἀπομακρυνόμαστε, γύρισε καὶ κύτταξε τὴν καλόγρηρα. Καθόταν μὲ τὰ χέρια της σταυρωμένα ἀπάνω στὰ γονατὰ της τὸ ὕψος της ἦταν ἥρεμο καὶ καρτερικὸ !...

ΤΟ ΧΙΟΥΜΟΡ

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Δυὸ λαποδύμες κουβεντιάζουν:

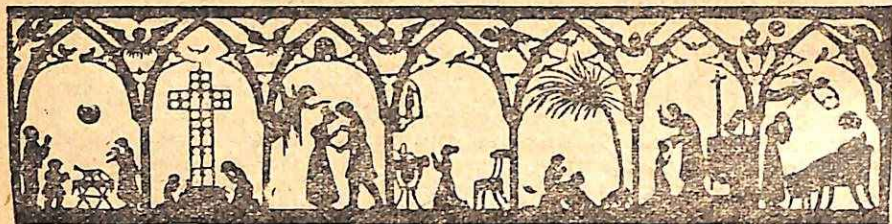
— Ξέρεις, φίλε μου, ἔπρεσε θύμα μιᾶς δικαστικῆς πλάνης ! Λέει ὁ ἕνας.

— Πῶς συνέβη αὐτό ; τὸν ρωτᾷ ὁ ἄλλος.

— Μὲ ἀθῶωσαν χθές, πού δικάζομαι γιὰ τὴν κλοπὴ τῆς κυρᾶ Μπονέ...

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ. — Μὰ γιατί ἐκλεβες τὰ ἐμπορεύματα, χωρὶς νὰ πειράξεις τὰ χρήματα;...

Ο ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟΣ. — Ἀχ ! κύριε πρόεδρε ! Καὶ σεῖς ἀκόμα μὲ ρωτᾶτε γι' αὐτό ; Δὲν φτάνουν ἡ φωνὲς πού ἀκούσα ἀπὸ τὴν γυναῖκα μου;...

ΡΩΣΣΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΑΝΓ. ΤΣΕΧΩΦ

Η ΑΝΙΟΥΤΑ

Μέσα στο πιό μικρό δωμάτιο του ξενοδοχείου «Λισσαβών», ο Στέφανος Κλοτσκόφ, φοιτητής της Ιατρικής στο τρίτο έτος, πηγαίνονταν διαβάζοντας δυνατά τα μαθηματά του. Τό διαβάσμα αυτό το είχε ξεράνει τη γλώσσα κι' έκανε τον ιδρώτα να τρέχει από το μέτωπό του.

Σ' ένα σκαμνάκι, κοντά στο παράθυρο, καθόταν η γειτόνισσά του Ανιούτα, μιά μικρή μελαγχρινή, αδυνατούλα, είκοσιπέντε χρόνων πάνωκάτω, πολύ χλωμή με γλυκά γκριζα μάτια. Με την πλάτη λυγισμένη κεντούσε με κόκκινο νήμα ένα στήθος άντριο πουκαμίσου. Η δουλειά ήταν βιαστική... Τό έκκρεμες του διαδρόμου μ' ένα βραχνό ήχο, σήμανε δύο μετά το μεσημέρι κι, εκείνη δεν είχε σιγουρίσει ακόμα το δωμάτιο. Η κουβέρτες άστρωτες, τα μαξιλάρια πεταμένα έδω κι' έκει, τα βιβλία, τα ρούχα, μιά μεγάλη θρώμικη λεκάνη γεμάτη σαπουνάδα, όπου πλέαν ένα σωρό αποσίγαρα, τα σκουπίδια στο πάτωμα—όλα φαινότανσαν σωριασμένα, ανακατεμένα, πεταμένα σαν επίτηδες.

— «Ο δεξιός πνεύμων —ξαναλέει διαβάζοντας ο Κλοτσκόφ— αποτελείται από τρεις λοβούς. Ο υψηλότερος λοβός έγγιζει επί του προσθίου μέρους του θώρακος την τέταρτην ή την πέμπτην πλευράν, επί του πλαγίου μέρους την τέταρτην πλευράν... επί του οπισθίου μέρους την σπονδυλικήν στήλην».

Ο Κλοτσκόφ θέλοντας ν' αναπα-

ραστήσει με το μυαλό του αυτό που διάβαζε, ύψωσε τα μάτια του προς το ταβάνι. Μά μη πετυχαίνοντας καμμιά άκριβη αναπαράστασι, άρχισε, μέσ' από το γελέκο του να ψάχνει τα πλευρά του.

— Αυτές ή πλευρές, λέει, μοιάζουν με τα κοκκαλάκια του πιάνου. Για να μη γελιέται κανείς στον προορισμό τους πρέπει να συνήθισι να τις ξεχωρίζει. Θάπρεπε να τα μελετήσω αυτά άπάνω σε κανένα σκελετό ή σε κανένα ζωντανό πλάσμα... "Α, νά ! Ανιούτα, έλα να με βοηθήσης !

Η Ανιούτα άφησε το κέντημά της, έβγαλε την μπλούζα της και σηκώθηκε. Ο Κλοτσκόφ, καθισμένος μπροστά της, με ύφος συγκεντρωμένο, άρχισε να μετράη τις πλευρές της.

— Χούμ... την πρώτη πλευρά δεν την νοιώθη κανείς... είνε πίσω από το κλειδοκόκκαλο... Νά ή δεύτερη... Ωραία!... Νά ή τρίτη... ή τέταρτη... Χούμ... καλά... Γιατί ζαρώνεις, Ανιούτα ;

— Είνε κρύα τα δάχτυλά σας.

— Έλα, έλα... δέ θα πεθάνης άπ' αυτό ! Μην κουνίσεις! Λοιπόν, να ή τρίτη πλευρά καί, αυτή έδω, ή τέταρτη... Είσαι αδύνατη, μ' αυτό με βοηθάει να βρίσκω τις πλευρές σου. Νά ή δεύτερη, ή τρίτη... Ω, πώς τα υπερδεύω, δεν μπορώ ακόμα να τις ξεχωρίσω... Πρέπει να τις ζωγραφίσω. Ποῦ είνε το κραγιόνι σου ;

Ο Κλοτσκόφ πήρε ένα κραγιόνι και χάραξε στο στήθος της Ανιούτας μερικές παράλληλες γραμμές

άνταποκρινόμενες στις πλευρές.

— Θαυμάσια. Τώρα φαίνονται όλα καθαρά σά μέσα από γυαλί. Τώρα μπορώ να διαβάσω στηθοσκοπώντας σε. Σήκω.

Η Ανιούτα σηκώθηκε κι' άνώρθωσε το πηγούνι της. Ο Κλοτσκόφ άρχισε να τη στηθοσκοπή, και άπορροφήθηκε τόσο μ' αυτή τη δουλειά ωστε δεν έπρόσεξε ότι τα χείλη, ή μύτη και τα δάχτυλα της Ανιούτας είχαν μελανιάσει από το κρύο. Η Ανιούτα έτρεμε κι' όμως φοβόταν μήπως ο φοιτητής βλέποντάς την να τρέμει έπαυε να σχεδιάζει στις πλευρές της με το κραγιόνι και να τη στηθοσκοπή κι' έτσι μάθαινε άσχημα το μάθημά του.

— Τώρα, είπε ο Κλοτσκόφ, σταματώντας τη στηθοσκοπήσι του, όλα τα βλέπω καθαρά. Ξανακάθησε στη θέσι σου και μη σβύνεις από το στηθος σου τις μολυδιές. Έγώ θα διαβάσω λίγο ακόμα.

Και ο φοιτητής ξανάρχισε να κόβη βόλτες και να διαβάξη δυνατά. Η Ανιούτα με το στήθος της ολόκληρο γεμάτο μολυδιές, ζαρωμένη από το κρύο, ξανακάθησε κι' άρχισε να συλλογίζεται. Είχε το ιδίωμα να μη μιλάη πολύ, να σωπαίνει και να σκέφτεται...

«Έξη ή έφτα χρόνια τώρα που γυρνούσε έτσι μέσ' στα ξενοδοχεία, είχε γνωρίσει πέντ' έξη ανθρώπους σαν τον Κλοτσκόφ. Όλοι αυτοί είχαν τελειώσει τις σπουδές τους, είχαν άρχισι τη σταδιοδρομία τους και φυσικά, όπως κάνουν όλοι οι καθώς πρέπει άνθρωποι, την είχαν λησμονήσει πειά από καιρό. Ο ένας απ' αυτούς θρισκόταν τώρα στο Παρίσι, οι άλλοι δυο ήταν γιατροί, ο τέταρτος ήταν ζωγράφος κι' ο πέμπτος ήταν καθηγητής. Ο Κλοτσκόφ ήταν ο έκτος.

Κι' αυτός θα τελείωνε σε λίγο τις σπουδές του και θ' ακολουθοῦσε χωρίς άλλο το στάδιό του. Το μέλλον του άνοιγόταν βέβαια λαμπρό κι' ο Κλοτσκόφ θα γινόταν μεγάλος άνθρωπος. Μά το παρόν ήταν πολύ δύ-

σάρεστο. Ο Κλοτσκόφ δεν είχε πειά ούτε καπνό, ούτε τσάι, δεν έμειναν στην κάμαρή του, παρά τέσσερες σβώλοι ζάχαρι. Πρέπει ή Ανιούτα να τελειώσει μιά ώρα άρχίτερα το κέντημά της, να πιάη να το παραδώσει και με τα είκοσιπέντε κοπίκια που θα της δώσουν, ν' αγοράση τσάι και καπνό.

— Επιτρέπεται ή είσοδος ;

Η Ανιούτα ρίχνει γρήγορα ένα μάλλινο μποξαδάκι στους ώμους της. Ο καλλιτέχνης φετσκόφ μπαίνει μέσα.

— Έρχομαι να σου κάνω μιά παράκλησι, λέει στον Κλοτσκόφ κυτώντας τον άγρια κάτω από τα μαλλιά του που έπεφταν στο μέτωπό του. Έχεις την καλωσύνη να μου δανείσης για δυο ώρες αυτή την όμορφη κοπέλλα ; Ξέρεις ζωγραφίζω ένα πίνακα και μου είνε έντελώς άδύνατο να κάνω χωρίς μοντέλλο τη δουλειά μου !

— Εύχαρίστως, απάντησε ο Κλοτσκόφ. Πήγαινε Ανιούτα !

— Τι να κάνω ; ρώτησε σιγά ή Ανιούτα.

— Έλα, άσε τώρα τα καμώματα. Ο φίλος μου σε ζητάει για την τέχνη και όχι για καμμιάν άλλην έννοσια. Γιατί να μην τον βοηθήσης αν μπορείς ;

Η Ανιούτα άρχισε να ντύνεται.

— Τι ζωγραφίζετε ; ρώτησε ο Κλοτσκόφ τον ζωγράφο.

— Μιά Ψυχή. Καλό είνε το θέμα, μά προχωρεί με δυσκολία. Είμαι ύποχρεωμένος ν' αλλάξω διαρκώς μοντέλα. Χτές, εργαζόμουν μ' ένα μοντέλλο που είχε τα πόδια του μπλέ. Γιατί, την έρώτησα, έχεις τα πόδια σου μπλέ ; Γιατί, μου άπάντησε, ξεβάφουν ή κάλτσες μου. Και σεις διαβάχετε πάντοτε ; Εύτυχής θνητός που έχετε τόση ύπομονή !

— Η Ιατρική απαιτεί εργασία ! απάντησε ο φοιτητής.

— Χμ... συγγνώμη, Κλοτσκόφ. μά ζης άπαισία ! Ζής ο διάβολος που ξέρει πως !

— Τι θέλετε να πείτε ;... Είνε άδύνατο να κάνω διαφορετικά... Ο πα-

τέρας μου μου στέλνει δώρακα ρούθλια τόν μήνα. Μ' αὐτὰ πληρώνουμε τὸ νοῖκι καὶ τρῶμε τὸ μεσημέρι στῆς σπιτονοικοκυράς.

— Ναί, τὸ παραδέχομαι... ἔκανε ὁ καλλιτέχνης, ἀηδιασμένος· ὥστόσο θὰ μπορούσατε νὰ ζήτε καλύτερα. "Ένας διανοούμενος ὑποθέτω, πρέπει νάχη ἰκαί κάποια αἰσθητική. "Έτσι δὲν εἶνε; Καὶ ἐδῶ μέσα στὴν κάμαρή σας, βασιλεύει μιὰ διαβολομένη ἀταξία" τὸ κρεβάτι δὲν εἶνε σιγουρισμένο ἀκόμα· σκουπίδια, ἀκαθαρσίες, νερά... οὐφ!...

— "Αλήθεια! παραδέχθηκε ὁ φοιτητῆς ταραγμένος, μὰ ἡ "Ανιούτα δὲν πρόφθασε νὰ σιγουρίση... Εἶνε πάντοτε ἀπασχολημένη.

"Όταν ὁ ζωγράφος, παίρνοντας τὴν "Ανιούτα, ἔφυγε, ὁ Κλοτσκόφ ξαπλώθηκε στὸν καναπέ τοῦ κι' ἄρχισε νὰ διαβάζη. "Επειτα ἀποκοιμήθηκε ἄεσφωνα καὶ ἔυπνησε μετὰ μιὰ ὥρα Στρηλίζοντας τὸ κεφάλι του στὰ χέρια τοῦ παραδόθηκε σὲ θλιβερὲς σκέψεις. Θυμήθηκε ἐκεῖνο ποῦ τοῦ εἶχει πει ὁ ζωγράφος: "Ένας διανοούμενος πρέπει νάχη καὶ κάποια αἰσθητική. Καὶ ὅλα ὅσα ἦταν γύρω

του, τοῦ φαίνοντοσαν στ' ἀλήθεια, συχαμένα, θρωμερά. Τοῦ φάνηκε πὼς ἔβλεπε μὲ τὰ μάτια τοῦ πνεύματος, τὸν ἐαυτό του νὰ δέχεται τοὺς ἀσθενεῖς τοῦ στοῦ ἱατροῦ του, νὰ παίρνη τὸ τσάι του σὲ μιὰ μεγάλη τραπεζαρία μὲ τὴ συντροφιά τῆς γυναικας του, μιὰς καθὼς πρέπει κυρίας. Καὶ παράβαλε ὅλ' αὐτὰ μὲ τὴ σημερινή του κατάστασι. "Η λεκάνη μὲ τὸ βρώμικο νερό ὅπου ἔλυωναν τ' ἀποτοσίγματα ἦταν ἀπίστευτα ἀηδιστική. Καὶ ἡ "Ανιούτα ἀκόμα τοῦ φάνηκε θρώμικη, ἀπεριποίητη, ἔλεεινή... Κι' ἀποφάσισε νὰ τὴν ἀφήση ἀμέσως ὅτι, δῆποτε κι' ἂν γινόταν.

"Όταν ἡ "Ανιούτα, γυρίζοντας ἀ-

πὸ τοῦ ζωγράφου, ἔβγαλε τὸ μποξάκι της, σηκώθηκε καὶ τῆς εἶπε σοβαρά:

— "Εδῶ, μικρή μου... κάθησε καὶ ἄκου... Πρέπει νὰ χωριστοῦμε! Μὲ δυὸ λόγια θε θέλω πειὰ νὰ ζῶ μαζὺ σου.

"Η "Ανιούτα γύριζε ἀπὸ μιὰ δουλειὰ ποῦ δὲν ὑπάρχει ἄλλη πιὸ κομμοραστική καὶ πιὸ ἐξευτελιστική. Τὸ ποζάρισμα μιὰς ὥρας κι' ἀκόμα, τὴν εἶχε σακατέψει. Δὲν ἀπάντησε τίποτε. στὸν Κολτσκόφ. Τὰ χεῖλη της μὴν ἄρχισαν νὰ τρέμουν.

— Παραδέχεσαι, τῆς εἶπε ἀκόμα ὁ φοιτητῆς, ὅτι μιὰ μέρα, ἄργα ἢ γρήγορα, θάπρεπε νὰ χωριστοῦμε; Εἶσαι ὡμορφή, εἶσαι καλή, δὲν εἶσαι κουτὴ: θὰ καταλάβεις...

"Η "Ανιούτα ξαναπῆρε τὸ μποξάκι της, διπλώσε σιωπηλὰ τὸ κέντημά της σ' ἓνα χαρτί, μάζεψε τὸ κουβάρι της καὶ τὶς θελόνες της. Βρῆκε στὸ παρὰθυρο τὰ τέσσερα ἱκομμάτια τῆς ζάχαρης τυλιγμένα στὸ χαρτί, τὰ πῆρε καὶ τὰ ἔβαλε στὸ τραπέζι κοντὰ στὰ βιβλία.

— Νὰ ἡ ζάχαρή σας... εἶπε στὸν φοιτητῆ, στρέφοντας ἄλλοῦ τὰ μά-

της γιὰ νὰ μὴ κλάψη... — Μὰ γιατί κλαῖς; τὴ ρώτησε αὐτός.

Καὶ ἄρχισε νὰ κόβη θόλτες μέσ' στὴν κάμαρη ταραγμένος καὶ νὰ λήη:

— Εἶσαι περίεργη μὰ τὸ Θεό! ἔρεις κ' ἡ ἴδια ὅτι μιὰ μέρα θὰ χωριστοῦμε. Δὲν μπορούμε νὰ μείνουμε ἓνα αἶώνα μαζὺ.

"Η "Ανιούτα εἶχε μαζέψει πειὰ ὅλα της τὰ πράγματα καὶ στράφηκε πρὸς τὸν Κλοτσκόφ γιὰ νὰ τὸν ἀποχαιρετήση. "Εκεῖνος, τὴν ἐλυπήθη. «Δὲν μπορεῖ νὰ μείνη μιὰ βδομάδα ἀκόμα; σκέφθηκε. "Ας μείνη, καὶ σὲ μιὰ βδομάδα τῆς λέω

ΞΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΓΚΥ ΝΤΕ ΜΟΡΑΣΑΝ

ΦΕΓΓΑΡΟΛΑΜΠΡΑΔΑ

"Η κυρία "Ιουλία Ρουμπέρ περιμενε τὴ μεγαλύτερη ἀδελφή της, ἐνῶ ἡ κ. "Ερριέττα Λετορέ, ποῦ γύριζε ἀπὸ ἓνα ταξίδι στὴν "Ελβετία.

Τὸ ζεῦγος Λετορέ εἶχε φύγει πρὸ πέντε σχεδὸν ἐβδομάδων. "Η κυρία "Ερριέττα εἶχε ἀφήσει τὸν ἄντρα της νὰ γυρίση μόνος του στὴν ἰδιοκτησία τους στὸ Καλβάνος ὅπου τὰ συμφέροντά τους τὸν ἔκαλεῦσαν κι' αὐτὴ πῆγαινε νὰ περάση μερικὲς μέρες στὸ Παρίσι, στῆς ἀδελφῆς της.

Τὸ βράδι ἔπεφτε. Μέσ' στὸ ἀστικό σαλονάκι της ποῦ τὸ σκοτεῖνιαζε τὸ δειλινό, ἡ κ. Ρουμπέρ διάβαζε, ἀφηρημένη, σηκώνοντας τὰ μάτια της σὲ κάθε κρότο ποῦ ἀκουγε ἔξω.

Τέλος ἐχτύπησε τὸ κουδούνι κ' ἡ ἀδελφή της παρουσιάστηκε φορώντας φαρδεῖα ταξιδιωτικὰ ρούχα. κι' ἀμέσως ἡ δυὸ ἀδελφές πρὶν ἀκόμα ἰδωθοῦν καλὰ καλὰ, ἀγκαλιάστηκαν σφιχτά κι' ἄρχισαν τὰ φιλήματα.

"Επειτα ἔπιασαν τὴν κουθέντα ρωτώντας ἡ μιὰ τὴν ἄλλη γιὰ τὴν ὑγεία της, τὴν οἰκογένειά της καὶ χίλια δυὸ ἄλλα πράγματα, φλυα-

καὶ φεύγει».

Καὶ, δυσχερستهμένος ἀπὸ τὴν ἀδυναμία του αὐτῆς, τῆς φώναξε σκληρὰ:

— Τί στέκεις καρφωμένη ἐκεῖ; "Αν θὰ φύγης, φύγε, κι' ἂν δὲ θέλεις νὰ φύγης, θγάλ' τὸ μποξά σου καὶ μείνε. Μείνε!

"Η "Ανιούτα, χωρὶς νὰ πῇ λέξι, ἔβγαλε σιγά-σιγά τὸ μποξά, σκούπισε τὸ πρόσωπό της, στέναξε σιγά-σιγά-σιγά, κι' ἀθόρυβα ξαναγύρισε στὴν συνηθισμένη της θέσι, στὸ σκαμνάκι κοντὰ στὸ παρὰθυρο.

ρῶντας, λέξεις γρήγορες, ἱκομμένες, ἐνῶ ἡ κ. "Ερριέττα ἔβγαζε τὸ καπέλλο της.

"Η νύχτα εἶχε πέσει πειὰ. "Η κ. Ρουμπέρ χτύπησε γιὰ νὰ φέρουν μιὰ λάμπα καὶ μόλις ἦρθε τὸ φῶς κύτταξε τὴν ἀδελφή της, ἔτοιμη νὰ ξαναρχίσῃ τὰ φιλήματα. Μὰ κρατήθηκε ταρκαγμένη, τρομαγμένη, χωρὶς νὰ μιλή. "Η κ. Λετορέ εἶχε στοὺς κροτάφους της δυὸ δλόκληρες τοῦφες ἀπὸ ἄσπρα μαλλιά. "Όλα τὰ ὑπόλοιπα καλλιὰ της, ἦταν μαῦρα, σκοτεινὰ καὶ γυαλιστερά μὰ ἐκεῖ, ἐκεῖ μονάχα, κι' ἀπὸ τὶς δυὸ μεριές μακραιναι τὰ ἄσπρα μαλλιά, σὰ δυὸ ἀσημένια ρυάκια ποῦ χανόντουσαν πρὸ κάτω μέσα στὸ μαῦρο σῦνολο τῶν ἄλλων μαλλιῶν. "Όσοσσο ἡ κ. Λετορέ μόλις ἦταν εἴκοσι τεσσάρων χρόνων καὶ πρὶν φύγῃ γιὰ τὴν "Ελβετία δὲν εἶχε οὔτε μιὰ τρίχα ἄσπρη. "Ακίνητη καὶ κατὰ πληκτὴ ἡ κ. Ρουμπέρ τὴν ἐκύτταξε, ἔτοιμη νὰ ἱκλάψῃ σὰν κάποια τρομερὴ καὶ μυστηριώδης δυστυχία νὰ εἶχε πέση ἀπάνω στὴν ἀδελφή της. Καὶ τὴν ρώτησε:

— Τί ἔχεις "Εριέττα;

"Ο φοιτητῆς ξαναπῆρε τὸ βιβλίον τοῦ κι' ἄρχισε νὰ κόβη θόλτες:

— «"Ο δεξιὸς πνεύμων...» ἄρχισε πάλι νὰ διαβάζη ἀποτελεῖται ἀπὸ τρεῖς λοβούς... "Ο ὑψηλότερος λοβὸς ἐγγίζει ἐπὶ τοῦ προσθίου μέρους τοῦ θώρακος τὴν τετάρτην ἢ πέμπτην πλευράν....

Στὸ διάδρομο ἀκούστηκε ἄεσφωνα μιὰ δυνατὴ φωνή:

— Γρηγόρη, τὸ σαμοθάρι...

ΑΝΤ. ΤΣΕΧΩΦ

Χαμογελώντας μ' ένα χαμόγελο μικρό, μ' ένα χαμόγελο άρρωστο, της απάντησε:

— Τίποτε, δεν έχω. Σέ βεβαιώ-νω. Βλέπεις τ' άσπρα μου μαλλιά;

Μά ή κ. Ρουμπέρ, την έπιασε δυ-νατά από τούς ώμους και ξεετάζον-τάς την με τό βλέμμα, της ξαναεί-πε :

— Τι έχεις; Πές μου τι έχεις; "Αν μου πής ψέμματα θά τό καταλάβω.

Στεκόντουσαν ή μία άπέναντη στην άλλη. "Η κ. Έριέττα είχε γί-νει χλωμή σαν πεθαμένη και τά χλωμασιμένα μάτια της είχαν δα-κρύσει.

"Η άδερφή της της ξανάπε:

— Τι σού συμβαίνει ; Τι έχεις;

"Απάντησέ μου !

Τότε με μία φωνή τσακισμένη, ή άλλη ψιθύρισε:

— "Έχω... έχω ένα φίλο...

Κι' άκουμπώντας τό μέτωπό της στον ώμο της μικρότερης άδερφής της άρχισε νά κλαίη με λυγμούς.

"Επειτα, όταν ήσυχασε κάπως, ό-ταν έπαψαν τά άναπνήματα του στήθους της, άρχισε νά μιλά ή εξα-φνα, σά νάθελε νά εξαφρωθή από τό μυστικό της, ν' άδειάση αυτό τον πόνο της σέ μία καρδιά άγαπημένη.

Τότε πιασμένες από τά χέρια που τά κρατούσαν σφιχτά, ή δυό γυναί-κες πήγαν και χώθηκαν σ' ένα κα-ναπέ στο σκοτεινό βάθος του σα-λονιού και ή μικρότερη περνώντας τό χέρι της γύρω από τό λαιμό της πιό μεγάλης, σφίγγοντάς την άπά-νω στην καρδιά της, την άκουγε νά λέη την ιστορία της.

» "Ω, άναγνωρίζω τό σφάλμα μου, χωρίς δικαιολογίες και είμαι τρελ-λή από άκείνη την ήμέρα. Πρόσχε-και σύ, μικρούλα μου, έχε τό νοή-σου. "Αν ήξερες πόσο άδύνατος ή-μαστε, πώς ύποχωρούμε, πώς πέ-φτουμε γρήγορα ! Χρειάζεται ένα τίποτε για νά γίνη αυτό έν' άση-μαντο πράγμα, μία τρυφερότης, μία από τις άεσφνες εκείνες μελαγχο-λίες που περνούν από την ψυχή μας μία έπιθυμία ν' άνοίξουμε την ά-γκαλιά μας, ν' άγαπήσουμε και νά χαϊδέψουμε κάτι. "Αλλ' αυτά τά έ-

χουμε όλες μας σέ μερικές στιγμές.

Ξέρεις τον άντρα μου ; και ξέρεις άν τον άγαπώ, μά είνε άνθρωπος ώ-ριμος και λογικός, και δεν καταλα-βαίνει καθόλου αυτές τις τρυφερές άναπάσεις της γυναικείας καρδιάς. Είνε πάντοτε ό ίδιος, πάντοτε κα-λός, πάντοτε γελαστός, πάντοτε πε-ριποιητικός, πάντοτε τέλειος. "Ω ! πώς μου έρχεται ή έπιθυμία μερι-κές φορές, νά τον ένοιωθα νά με σφίγγη άεσφνα στην άγκαλιά του, νά με γεμίξη μ' αυτά τά άργά και γλυκά φιλά που κάνουνε δυό ύπάρ-ξεις μία, που μοιάζουν σαν άφωνες έξομολογήσεις. Πόσο θάθελα ακό-μα νά τον έβλεπα κι' αυτόν νάχη στιγμές τέτοιας άδυναμίας και νά τό νοιώθω νάχη την άνάγκη των φι-λιών μου και των δακρύων μου !

"Ολ αυτά είνε σχεδόν ήλίθια πράγ-ματα' μά έτσι ήμαστε έμείς ή γυναί-κες. Δέ μπορούμε νά κάνουμε δια-φορετικά.

"Ωστόσο ποτέ δεν μου έχει έρθει ή σκέψη νά τον άπατήσω. Και όμως σήμερα έχει γίνει κι' αυτό, χωρίς ν' άγαπήσω κανέναν, χωρίς λόγο, χωρίς τίποτε. Φταίει μία νύ-χτα με φεγγάρι στη λίμνη του Λο-κάρνο.

"Ενα μήνα είχαμε που ταξιδεύα-με μαζί κι' ό άντρας μου με την ή-συχη άδιαφορία του, παράλυε τούς ένθουσιασμούς μου κι' έσθινε τά ό-νειροπολήματά μου. "Όταν με την άνατολή του ήλιου κατεβαίναμε ά-πό τούς βουνίσσιους δρόμους, ένω τά τέσσερα άλογα του λεοφωρείου μας έκάλπαζαν, καθώς έθλεπε εγώ μέσ' άπ' τη διάφανη καταχνιά της αύγης τις κοιλάδες, τά δάση, τά πο-τάμια, τά χωριά, χτυπούσα τά χέ-ρια μου, με μία θαθεία ευχαρίστησι και του έλεγα : «Τι ωραία που εί-με, φίλε μου, φίλησέ με λοιπόν !» "Εκείνος όμως μ' άπαντούσε μ' ένα χαμόγελο φιλικό μά κι' άδιάφορο κι' ύψώνοντας λίγο τούς ώμους του: «Φαντάζομαι πώς δεν είνε λόγος νά σέ φιλήσω τό ότι ένα τοπίο σ' άρέ-σει...»

Κι' αυτά τά λόγια του με πάγω-ναν ως την καρδιά. "Ωστόσο μου φαίνεται ότι όταν δυό άνθρωποι ά-

γαπιώνται, πρέπει ν' άγαπιώνται ά-κόμη περισσότερο έμπρός στά θεά-ματα της φύσεως που μάς συγκινούν.

Κι' όχι μόνον αυτό, αλλά ένοιωθα-τον έαυτό μου γεμάτο ποιητικούς άναβρασμούς που αυτός τούς έμπό-διζε νά ξεχυθούν. Τι μπορούσα νά πώ ; "Ημουν σαν ένα καζάνι γεμά-το άτμούς που τώχουν κλείσει έρ-μητικά.

"Ενα θράδυ, (μέναμε πρό τεσσά-ρων ήμερών σ' ένα ξενοδοχείο του φλόουεν) ό Ροβέρτος που ύπέφερε λίγο από ήμικρανία, ανέθηκε νά κοιμηθί μετά τό δείπνο κι' εγώ πή-γα νά περπατήσω όλομόναχη, στην όχθη της λίμνης.

"Η νύχτα ήταν παραμυθένια. Τό φεγγάρι όλοστρόγγυλο (κρεμώταν καταμεσίς στον ούρανό. Τά ψηλά βουνα με τά χιόνια τους φαινότου-σαν σανάσημνια' και τό νερό της λίμνης που λαμποκοπούσε όλόκλη-ρο, σάλευε άργά μ' ένα σιγανό ψίθ-υρο. "Ο άέρας ήταν γλυκός κ' εί-χε μία από τις διαπερατικές εκεί-νες θερμότητες που μάς φέρνουν μία τέτοια άτνία που θαρρείς πώς θά λιποθυμήσουμε. Μά πώς κ' ή ψυ-χή είν' ευαίσθητη και τονωμένη σ' αυτές τις στιγμές ! Πώς χτυπάει γρήγορα και τά αισθάνεται όλα.

"Ημουν καθισμένη στη χλόη και κυττούσα τη μεγάλη μελαγχολική λίμνη. "Ενα πράγμα αλλόκοτο συνέ-βαινε σ' έμένα. "Ενοιωθα μέσα μου μ' άχόροταγη άνάγκη έρωτος, μιάν έπανάστασι κατά της θλιβερής τα-πεινότητος της ζωής μου. Δεν θά έ-πεφτα λοιπόν ποτέ κι' εγώ στην άγ-καλιά ενός άγαπημένου άντρός, στη διάρκεια ενός τέτοιου φεγγαριά-κου όνείρου; Δέ θά ένοιωθα ποτέ κι' εγώ εκείνα τά θαθεία, τά γοη-τευτικά, τά τρελλά φιλήματα που ανταλλάσσουν ή άγαπημένες ύπάρ-ξεις τέτοιας νύχτης που ό Θεός φαί-νά τις έξη κανείς για τον έρωτα;

Κι' άρχισα τότε νά κλαίω σαν τρελλή.

"Άκουσα θύεθο πίσω μου. "Ενας άντρας ήταν όρθιος και με κυττού-σε. "Όταν έστρεψα τό κεφάλι μου μ' άναγνώρισε και μου είπε: «Κλαί-τε, κυρία;»

"Ηταν ένας δικηγόρος που ταξί-δευε με τη μητέρα του και που πολ-λές φορές τον είχα συναντήσει στο ξενοδοχείο. Κάθε φορά που τον συ-ναντούσα αντιλαμβανόμουν πώς με κυτταζε διακριτικά.

"Ημουν τότε ταραγμένη ώστε δεν ήξερα τι ν' άπαντήσω, τι νά σκεφθώ. Σηκώθηκα και του είπα πώς υπό-φερα.

"Αρχισε νά περπατάη πλάι μου μ' έναν τρόπο φυσικό και διακριτι-κό και μου μίλησε για τό ταξίδι μας. "Όλα όσα είχα αισθανθί έβλε-πα πώς τά αισθανότανε κι' αυτός. "Όλα όσα μου έφερναν άνατριχίλες τά καταλάβαινε σαν κι' έμένα, κα-λύτερα από μένα. Και άεσφνα άρ-χισε νά μου άπαγγέλλη στίχους, στί-χους του Μυσσέ. Πνιγόμενι γεμάτη από μία άνέκφραστη συγκίνησι. Μου φαινόταν πώς τά βουνα τά ίδια, ή λίμνη, τό φώς του φεγγαριού τρα-γουδούσαν πράγματα μιάς άφρα-στης γλυκύτητος.

Κι' ό,τι έγινε δεν ξέρω πώς έγινε. Δεν ξέρω γιατί έγινε, έγινε μέσα σ' ένα είδος τρέλλας... "Όσο για αυτόν δεν τον είδα παρά την άλλη μέρα, την στιγμή της άναχωρήσε-ως...

Μου έδωσε την κάρτα του...

Και ή κ. Λετορέ σβύνοντας όλη μέσ' στην άγκαλιά της άδερφής της έβγαζε στεναγμούς δυνατούς.

Τότε ή κ. Ρουμπέρ, όλη σκέψη, σοβαρή, της είπε σιγά-σιγά.

— Ξέρεις μεγάλη άδελφή, πολλές φορές δεν είνε ό άντρας που άγα-πάμε μά ή ίδια άγάπη. Κι' εκείνο τό θράδυ ήταν τό φώς του φεγγα-ριού που σ' έκανε ν' άγαπήσης αυτό τό νέο.

ΓΚΥ ΝΤΕ ΜΩΠΑΣ ΣΑΝ

ΠΕΡΣΙΚΕΣ ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

"Όσο κι' άν δείρης ένα γαϊδούρι, ποτέ δεν θά τό κάνης άλογο.

"Αν είσαι όρνιθα, γέννα αυγά, κι' άν είσαι κόκκορας, λάλα !

Δέν μπορεί ποτέ νά ξυπνήση ένας κοιμισμένος έναν άλλο κοιμισμένο !

ΜΕΣΣΑΙΩΝΙΚΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ ΤΡΙΕΡΥ

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΦΤΩΧΟΥΛΑΣ

Όταν ήρθε ο καιρός να παντρευτεί ο Χέμμι, το όμορφο πριγκιπόπουλο, οι συμβουλάτορες κι' οι αυλικοί του, τον έβιάζαν γι' αυτό.

Του πήγαιναν τις εικόνες των πιο ωραίων γυναικών μ' αυτός δεν ήθελε καμιά.

Μόνον σ' τον αγαπημένο του ποιητή, τον Όλλέ, θέλησε το βασιλόπουλο να πη τον πόνο του. Μιά μέρα που τραγουδούσαν μαζί τραγούδια της αγάπης, ο Όλλέ, σώπασε ξαφνικά.

— Όλλέ, είπε χαμογελώντας το πριγκιπόπουλο, η καρδιά μου είνε έλη αγάπη. Μ'α δεν θέλω να τη δώσω έτσι... Θέλω εκείνη που θ' πάρω να μ' αγαπήσει και να νοιώσω για μένα βαθύν έρωτα.

— Άκου, πριγκίπα, είπε τότε ο Όλλέ. Όποιος ξέρει ν' αγαπά ξέρει και να τραγουδά. Κι' όποια γυναίκα σου γράψει το όμορφότερο τραγούδι της αγάπης, αυτή πρέπει να γίνει γυναίκα σου.

— Κι' αν μου στείλουν πολλά όμορφα τραγούδια ;

— Θα διαλέξεις τρία, τα καλύτερα. Κι' από αυτά τα τρία θα προτιμήσεις το πιο παθητικό, το πιο άγνo, το πιο υπέροχο.

— Όλλέ, η ιδέα σου μ' άρεσει.

— Βγάλε λοιπόν ντελάληδες σ' έλη τη χώρα να διαλαλήσουν, ότι το βασιλόπουλο θα πάρη γυναίκα όποια του γράψει το ωραιότερο τραγούδι, είτε πριγκιποπούλα είνε, είτε χωριατοπούλα.

Όταν ο ντελάλης διαλάλησε την ίδια μέρα, τον πόθο του βασιλόπου-

λου, λογής-λογής όμορφες κοπέλες φτάσανε στο παλάτι κάθε μία με το τραγούδι της, γραμμέ ο σ'ε τριανταφυλλιά άρωματισμένα χαρτιά με χρυσά γράμματα.

Ο Όλλέ άκουσε τα λόγια της καθεμιάς, διάβασε τα τραγούδια τους και διάλεξε τρία, τα καλύτερα. Μπρός λοιπόν στο βασιλόπουλο και στους αυλικούς άρχισε να διαβάξη το πρώτο τραγούδι. Όλοι ό-σοι τ' άκουσαν ένθουσιάστηκαν με τα ωραία και παθητικά λόγια του.

— Ποιά είνε αυτή που τόγραψε, ρώτησε το βασιλόπουλο.

— Μιά ζηλεμένη όμορφα πρό-χώρησε τότε και στάθηκε μπροστά του.

— Το τραγούδι σου είνε ωραίο, όπως κι' εσύ. Που θρήκες την τόση έμπνευσι ;

— Στη χαρά μου να γίνω βασί-λισσα, ψιθύρισε η κόρη.

— Πάρ' την γυναίκα σου! του εί-παν οι αυλικοί.

Ο πριγκίπας δεν μίλησε. Ο ποιη-της άρχισε να διαβάξη τώρα το δεύτερο τραγούδι. Ήταν κι' αυτό ό-μορφο και παθητικό.

Πλησίασε κι' η δεύτερη γυναίκα. — Έσύ που η όμορφιά σου λάμ-πει σαν τον ήλιο, της είπε το βασι-λόπουλο που θρήκες το τόσο πάθος και την έμπνευσι ;

— Σκέφθηκα την εύτυχία μου σαν γίνω πριγκίπισσα, τη δόξα και τα πλούτη... Καί τραγούδησα, είπε η νέα.

— Αυτή πρέπει να γίνει βασίλισ-

σά μας! Ξαναφώναξαν οι αυλικοί. Ο πριγκίπας πάλι δεν μίλησε. Κι' ο Όλλέ, που στεκόταν σκεπτι-κός, άρχισε να διαβάξη το τρίτο τραγούδι... Η καρδιά του Χέμμι γέ-μισε άξερνα χαρά. Τα λόγια του τραγουδιού αυτού ήσαν γλυκά σαν το φίλημα της παρθένας κι' έβγαί-ναν από ψυχή πονέμενη σαν τη δι-κή του.

— Πλησίασε εσύ, που ξέρεις να συγκινήεις, είπε στην τρίτη κόρη το βασιλόπουλο.

Όλοι τότε κύτταζαν μ' άγρεμέ-να βλέμματα την τρίτη αυτή ποιή-τρια. Ήταν απλούστατα μιά φτωχή κόρη.

Πώς τολμούσε λοιπόν να παρου-σιασθή έτσι μπροστά στο βασιλό-πουλο άφου ήταν ντυμένη απλά και ητωχικά, με ρούχα παλιά ;

— Γλυκειά ποιήτρια, της είπε το βασιλό-πουλο, ποιός σου έ-ένεπνευσε τα όμορφα αυτά λόγια ;

Έκείνη τον έχάιδε-ψε με το βλέμμα της και του είπε ήρεμα :

— Ωνειρεύτηκα στην αληθινή αγάπη...

Τόσα έλεγε η απλή άκείνη απάντησι, ώ-στε ο Χέμμι ένιωσσε κάτι στο στήθος. Καί ξεχνώντας τις άλλες γυναίκες στα-μάτησε μπρός στη φτωχούλα αυτή κόρη με συμπάθεια...

Για να θεβαιωθούν τέλος πώς η τρεις κόρες είχαν γράψει ή ίδιες τα τραγούδια τους, τις έκλεισαν κάθε μιά χωριστά σ'ε τρεις κάμαρες του παλατιού και τους είπαν να γρά-ψουν με το χέρι τους από ένα νέο τραγούδι η καθεμιά.

Στη μιά την όμορφη οι δούλοι έ-βαλαν χρυσό μελάνι και στην άλλη άσημένιο. Στη φτωχούλα κανείς δεν έβαλε τίποτα. Τι γύρευε άλλωστε στο παλάτι η ξανθή αυτή κακομοί-ρα ; Μήπως ήθελε να γίνη βασίλισ-σα ; Τρελλή που ήταν! Δεν πήγαι-

νε καλύτερα στο καλύβι της! Τι τό ήθελε το μελάνι και το φτερό, ή δυστυχισμένη, και που ήξερε να γράψη στίχους ;

Όταν ήρθε η ώρα να διαβά-στούν τα νέα τραγούδια όλοι μαζεύ-τηκαν στη μεγάλη αίθουσα του πα-λατιού.

Το πρώτο τραγούδι που ήταν γραμμένο με χρυσό μελάνι ύμνου-σε τη δόξα του βασιληά. Το δεύτε-ρο πο ήταν γραμμένο μ' άσημένιο μελάνι ύμνουσε τις τιμές και τα πλούτη. Το τρίτο τραγούδι ήταν γραμμένο με κόκκινη γραφή, κόκ-κινο σαν το αίμα.

Το πριγκιπόπουλο το πήρε στα χέρια του με συγκίνησι κι' άρχισε να διαβάξη :

Πλάι σου έκείνο τό- (νειρο μ' είχε φέρει χωρίς άκόμα η φτω-χή καρδιά μου να σ'ε

(ξέρη) μ'α τό έλεγα πώς κά-ποτε θε να σ'ε δώ σι-

(μά μου, έσ'ε μεγάλε βασιληά, άφέντη κι' έρωτά (μου.

Άπό καιρό η καρ- δούλα μου τόξερε (ότι μ'αν άλλη καρδιά γι' αυτή όνει- ρεύεται στη νύχτα τη (μεγάλη :

σαν η καρδιά σου στέναζε, στέναζε (κ' η δική μου κι' ο πόνος σου ήταν πόνος μου και (δάκρυ στην ψυχή σου.

Κι' ως την ψυχή μου η φωνή έφτασε (της ψυχής σου πριν ο τελάλης σου το πη πώς μ' ή- (θελες δική σου.

Η έπιθυμία σου με φτάναν και με (την ίδια αγάπη, που στην καρδιά σου φώληαζε, ή- (μουν κι' εγώ γεμάτη.

Ήτανε μιά η λαχτάρα μας κ' οι (κρύφιοι στεναγμοί σου τον πόνο σου τον φέρνανε σ'ε μένα (άπ' την ψυχή σου.

Τώρα, ὦ ἐσύ πού τ'ὄνειρον ἦσουν
(γιά μέ, σέ θρήκα·
ὦ πολυαγαπημένε μου, ὦ μέθη μου
(κι' ὦ γλύκα...

Μ' ἔκανες ἀπ' τὰ πέρατα τῆς γῆς
(νά ξεκινήσω
γιά τή μεγάλη τή χαρά πού θάχα
(ἀν σ' ἀντικρύσω...
ᾠ ἐσύ, πού σέ τραγούδησα, ὅσον
(καιρό ἔχω ζήσει
ᾠ ἐσύ πού μέ τραγούδησες καί μ'
(ἔχεις ἀγαπήσει...

Στήν ἔκτασι τοῦ ὄνειρου μου, πού
(σ' εἶχε μεθυσμένο
ἡ ἀγάπη ἀπό τὰ μάτια σου, σά φίλ-
(τρο μαγεμένο.
Ξεχύνονταν λές κ' ἦτανε νεχτάρι στό
(κρουστάλλι
πού ξεχειλάει ἀγάλη...

Κι' ἐγώ τήν ἦπια ὀλάκερη καί μ' ἔ-
(κανε μεγάλη
πού σάν κι' ἐμέ θασίλισσα στόν κό-
(σμο δέν εἶνε ἄλλη.
Τώρα ἀπό σένα ὁ θάνατος μέ θρί-
(σκε καί πεθαίνω
γιά σένα, ἀγάπη καί γι' αὐτό γαλή-
(νια τόν προσμένω.

Μή λυπηθῆς ἀργότερα! Τ'ὄνειρο ἔ-
(γίνη ἀλήθεια,
ζήσαμε σάν νά ζούσαμε παλιά στά
(παραμύθια
κι' ἀπό τὸ ἕνα ὄνειρο τώρα ἡ ψυχὴ
(μου πάει
σ' ἐνὸς ὄνειρου ἀτέλειώτου τὰ γα-
λανὰ πελάγη...

Συγκινήθηκε τόσο ἀπὸ τοὺς στί-
χους ὥστε ἄμα τελείωσε ἔτρεξε νά
τὴν ἀγκαλιάσῃ.

— "Ἐλα, τῆς εἶπε, ἔλα στήν ἀγκα-
λιά μου, ἐσύ πού ξέρεις ν' ἀγαπᾷς!
Ἐλα ἐσύ πού ἔχεις μέσα σου τὴν
φωτιὰ τῆς ἀγάπης!... Ἐσὺ εἶσαι ἡ
θασίλισσά μου!...

Ἐκείνη σίμωσε ἀγάλη, σάν νά τρε-
μαν τὰ γόνατά της. Καί τόσο χλωμὴ
ἦταν πού ὅλοι στὸ διάθωα τῆς ἔμε-
ναν τρομαγμένοι. Τὰ μάτια τῆς ἔ-
λαμπαν σάν ἀστέρια φεγγαβοῶλα.

Τὸ πριγκηπόπουλο ἀνοίξε τὴν ἀ-
γκαλιά του νά τὴν δεχθῇ, ἐκείνη ὁ-
μως σωριάστηκε ἑξαφνα χάμω, ἀ-

ΑΝΕΜΩΝΕΣ ΣΤΟΝ ΑΝΕΜΟ

Τὸ σπουδαιότερο εἶνε νά μπορῇ
κανεὶς νά θεωρῇ ὡς ἕναν μεγάλον
ἄνθρωπο κι' ὡς ἕναν ἅγιο τὸν ἴδιο
τόν ἑαυτὸν του...

Κ. Μπωντλαίρ

Ἡ ψυχὴ μου εἶνε ἀθάνατη, ἀν ἡ
ὕπαρξη. Καί ὑπάρχει, ἀφοῦ σκέπτο-
μαι...

Α. Φίγκιέ

Τοφεῖδι ψοφᾷ ὅταν δένμπορῇ ν'
ἀλλάξῃ δέρμα. Τὸ ἴδιο συμβαίνει
καί μέ τοὺς ἀνθρώπους. Ὅταν τοὺς
ἐμποδίζουν ν' ἀλλάξουν γνῶμες
παύουν νά εἶνε ἄνθρωποι...

Φ. Νίτσε

Τὰ ἔργα τῆς τέχνης εἶνε ἀνοιχτό-
λογα πολλές φορές ἡ καὶ γυνὰ. Ἀ-
νήθικα, δέν εἶνε ποτέ.

Κ. Παλαμάς

Οἱ κακοὶ ἄνθρωποι δέν ἔχουν πα-
ρὰ συνενόχους· οἱ γλεντζέδες συν-
τρόφους στὰ ὄργια τοὺς· οἱ συμφε-
ροντολόγοι συνεταίρους· οἱ πολιτι-
κοί... κομματάρχες· οἱ ἀργόσχολοι
γνωρίμους· οἱ πρίγκηπτες αὐλικούς.
Μόνον οἱ ἐνάρετοι ἄνθρωποι ἔχουν
φίλους.

Βολταῖρος

ναίσθητη!

Τὸ πριγκηπόπουλο ἄφησε τότε
μιὰ τρομαγμένη φωνή. Στὸ στήθος
τῆς φτωχούλας μιὰ πληγὴ ἦταν ἀ-
νοιγμένη, κι' ἀπὸ τὴν πληγὴ αὐτὴ
πούτρεχε αἷμα εἶχε πάρει ἡ φτωχὴ
κόρη τὸ «μελάني» γιὰ νά γράψῃ τὸ
παθητικὸ τραγουδι τῆς.

Τὸ πριγκηπόπουλο ἔσκυψε ἀμέ-
σως, τὴν σήκωσε στήν ἀγκαλιά του,
καί τῆς ἔδωσε ζωὴ μέ τὰ φιλιὰ του:
— Σήκω, θασίλισσα! Ἡ ἀγάπη
μου θά σοῦ δώσῃ καινούργιο αἵ-
μα!...

Κι' ἔζησαν ἀλήθεια τρισευτυχισμέ-
νοι.

ΜΑΡΙΑ ΤΡΙΕΡΥ

ΣΙΚΕΛΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ Ι. ΤΖΟΒΑΝΙ

ΔΟΝ ΤΖΙΟΒΑΝΝΙ ΝΤΕ ΛΑ ΦΟΡΤΟΥΝΑ

Ζοῦσε μιὰ φορά κι' ἕναν καιρὸ ἔ-
νας ἄνθρωπος πού τὸν ἔλεγαν Δὸν
Τζιοβάννι ντέ λα Φορτούνα. Καθό-
τανε σ' ἕνα ὠραῖο σπίτι καί ἐδώκε
πολλά λεφτά, γιατί ὁ πατέρας του,
πεθαίνοντας τοῦ ἄφησε μιὰ πολὺ με-
γάλη περιουσία. Ἐδώκε ὅμως τό-
σα, πού γρήγορα ἔφαγε ὅλη του
τὴν περιουσία. Τότε ἀναγκάστηκε
νά πουλήσῃ τὸ σπίτι του. Κι' ὅταν
τοῦ σωθήκανε ὁλότελα τὰ λεφτά
του, ὁ Δὸν Τζιοβάννι κατάντησε ζη-
τιᾶνος.

Μιὰ μέρα καθὼς περπατοῦσε σ' ἕ-
ναν μεγάλο βρόμο, ἀντάμωσε ἕνα
ἄμορφο παλληκάρι. Αὐτὸ τὸ παλλη-
κάρι δέν ἦτανε παρὰ ὁ Ὁξαπυδῶ ὁ
ἴδιος, ὁ Δὸν Τζιοβάννι ὅμως δέν
τῶμαθε ποτέ αὐτό.

— "Ἦθελες νάσουνα πλούσιος;
ρώτησε ὁ διάβολος τὸν ζητιάνο, μό-
λις τὸν εἶδε, νάχες ὅ,τι ἤθελες καί
νά περνοῦσες ὠραῖα τὴ ζωὴ σου;
— Καί θέθαια θά τῶθελα, ἀπο-
κρίθηκε ὁ Τζιοβάννι.

— Πολὺ καλὰ! Βλέπεις αὐτὸ τὸ
πορτοφόλι; Ὅποτε χρειαστῆς λε-
φτά, δέν ἔχεις παρὰ νά τ' ἀνοίξης
καί νά τοῦ πῆς: «Καλὸ μου πορτο-
φόλι, δώσε μου λεφτά! καί τὸ πορ-
τοφόλι αὐτὸ θά σοῦ δώσῃ τότε ὅσα
θέλεις. Ἀλλὰ, ἀν θέλεις νά σὲ δώ-
σω πρέπει νά μοῦ ὑποσχεθῆς νά μεί-
νῃς τρία χρόνια, τρεῖς μῆνες καί
τρεῖς μέρες ἀπλutos, ἀξέριτος, καί
χωρίς ν' ἀλλάξῃς ποτέ ρούχα. Ἀν
μοῦ τὸ ὑποσχεθῇς αὐτό, τὸ πορτο-
φόλι θά'νε δικό σου. Κι' ἔτσι θάσαι
πάντα πλούσιος καί θά κάνῃς ὅ,τι

θέλεις...

Ὁ Δὸν Τζιοβάννι, οὔτε σκέφθηκε
καθόλου τί χάλια θά εἶχε σ' αὐτὰ τὰ
τρία χρόνια, τοὺς τρεῖς μῆνες καί
τις τρεῖς μέρες, πού θάταν ἀναγκα-
σμένος νά μὴν πιλένεται ποτέ του,
νά μὴν ἀλλάξῃ ρούχα, νά μὴ χτενί-
ζῃ τὰ μαλλιά του καί νά μὴ ξυρίξῃ
τὰ γένια του. Σκέφτηκε μόνο ὅτι θά
μποροῦσε ἔτσι νάχῃ πάντα γεμάτη
τὴν τσέπη του καί νά χαίρεται ὅλα
ἐκεῖνα πού τόσο καιρὸ τώρα τὰ ἔ-
στερεῖτο. Πῆρε λοιπὸν μέ χαρὰ τὸ
πορτοφόλι, ἔδωσε τὴν ὑπόσχεσί του
στὸ παλληκάρι, τὸ εὐχαρίστησε καί
πράττει τὸ δρόμο του. Γρήγο-
ρα ἄρχισε νά ζητᾷ ἀπὸ τὸ πορ-
τοφόλι λεφτά ἔτσι χωρὶς λόγους, χω-
ρὶς νάχῃ ἀνάγκη μόνο καί μόνο γιὰ
γούστο, γιὰ νά περνᾷ τὴν ὥρα του.
Καί κείνο τοῦδινε πρόθυμα ὅσα ἤ-
θελε. Ἀπὸ τὴ χαρὰ του, οὔτε πρό-
σεχε καθόλου τὸ θρώμικος καί ἔλεε-
νος καταντοῦσε. Αὐτὸ ὅμως δὲ θάστα-
ξε καί πολὺ, γιατί γρήγορα τὰ μαλ-
λιά του γεμίσανε θρόμα καί μεγα-
λώσανε τόσο πού τοῦ σκεπάζανε τὰ
μάτια του καί τὰ ρούχα του καταν-
τήσανε κουρέλια καί πέφταν ἀπὸ
πάνω του...

Μιὰ μέρα πού βρισκόταν ὅπως
πάντα σ' αὐτὰ τὰ χάλια ὁ Δὸν Τζιο-
βάννι ἔτυχε νά περάσῃ ἀπ' ἕνα ἀπὸ
ἕνα μέγαρο ἐνὸς πλουσίου. Ἦτανε
γιακάδα. Κι, ὁ Τζιοβάννι γιὰ νά λια-
στή, κάθῃσε στὰ σκαλιά του. Σὲ λι-
γο ὅμως τὸν εἶδε μιὰ δούλα τοῦ
φύλου θά'νε δικό σου. Κι' ἔτσι θάσαι
πάντα πλούσιος καί θά κάνῃς ὅ,τι

μερό ζητιάνο που καθότανε στὰ σκαλιά και θρώμιζε τὸν τόπο.

Ὁ νοικοκύρης τοῦ σπιτιοῦ βγήκε ξεῶ και φώναξε τὸν Δὸν Τζιοβάνι ἀπὸ μακριά, γιατί συχαίνοντανε νὰ πάη κοντά του:

— Βρωμερὲ ζητιάνε, σήκω γρήγορα και φύγε ἀπὸ δῶ!

— Μποροῦσες νὰ μοῦ μιλήσης πιὸ κῶμορφα, τοῦ εἶπε ὁ Δὸν Τζιοβάνι. Δὲν εἶμαι ζητιάνος. Ἄν ἤθελα,μποροῦσα νὰ σ' ἔκανα νάφευγες ἀπ' αὐτὸ τὸ σπίτι.

— Μπα; ἔκαμε γελῶντας ὁ νοικοκύρης τοῦ σπιτιοῦ. Ἀλήθεια; Και πῶς θὰ τῶκανες αὐτό;

— Μοῦ τὸ πούλας τὸ σπίτι σου; τὸν ρώτησε τότε ὁ Δὸν Τζιοβάνι. Τ' ἀγοράζω ἀμέσως!

— ὦ, μ' αὐτὸς εἶνε τρελλός, εἶπε μέσα του ὁ ἄλλος. Ἀς τοῦ πῶ πῶς τὸ πούλαω, νὰ δοῦμε τί θὰ κάνη.

Και δυνατὰ τοῦ εἶπε: Πολὺ καλά, τὸ πούλαω τὸ σπίτι μου. Κι' ἀφοῦ θέλεις νὰ τὸ πάρης, ἔλα μαζί μου. Θὰ πάμε σ' ἕνα συμβολαιογράφο, νὰ μᾶς κάνη τὸ συμβόλαιο.

Ὁ Δὸν Τζιοβάνι τὸν ἀκολούθησε και τὸ συμβόλαιο ἔγινε. Συμφώνησαν λοιπὸν νὰ πούλῃ ὁ πλούσιος εὐγενὲς τὸ σπίτι του στὸ Δὸν Τζιοβάνι, κι' ὁ Δὸν Τζιοβάνι νὰ τὸ πληρώσῃ σὲ ὀχτὼ μέρες.

Μόλις ἔφυγε ἀπὸ τὸ συμβολαιογραφεῖο, ὁ Δὸν Τζιοβάνι πήγε σ' ἕνα ξενοδοχεῖο κι' ἐκεῖ νοίκιασε δυὸ μεγάλα δωμάτια. Στάθηκε μπρὸς στὸ ἕνα ἀπ' αὐτά, και εἶπε στὸ πορτοφόλι του:

— Καλὸ μου πορτοφόλι, δῶσε μου λεφτά! Θέλω νὰ μοῦ γεμίσης ὅλη αὐτὴ τὴν κάμαρη χρυσάφι!

Και σὲ ὀχτὼ μέρες ἡ κάμαρα ἦταν γεμάτη λίρες. Κι' ὅταν ὁ ἄλλος ἦρθε στὸ ξενοδοχεῖο γιὰ νὰ πληρωθῇ, ὁ Δὸν Τζιοβάνι τὸν ἔμπασε μέσα στὴν κάμαρα που ἦταν γεμάτη χρυσάφι και τοῦπε:

— Νά, πάρε ὅσα θέλεις...

Ὁ ἄλλος ἔμεινε μ' ἀνοιχτὸ τὸ στόμα

μα μπροστά σ' αὐτὸ τὸ ἐκθαμβωτικὸ θέαμα. Εἶχε κάνει ὅμως τὸ συμβόλαιο και δὲν μπορούσε νὰ πῇ τίποτα. Ἀναγκάστηκε λοιπὸν νὰ πάρη τὰ λεφτά και νὰ πάη νὰ βρῇ ἄλλο σπίτι γιὰ νὰ καθῇ. Κι' ὁ Τζιοβάνι ἄφησε τὸ ξενοδοχεῖο και πήγε και καθῇ στὸ μέγαρο τοῦ πλουσίου.

Σιγά - σιγά ὅμως ἡ φήμη τοῦ πλούτου τοῦ ἔφτασε και στοῦ βασιλῆα τ' αὐτῆς Κι' ἐπειδὴ ἔτυχε αὐτὴ τὴν ἐποχὴ νὰ ἰσχυρεῖται σὲ δυσχερεῖς οἰκονομικὴ κι' αὐτὸς, ὁ βασιλῆας ἔστειλε νὰ πούνη τοῦ Τζιοβάνι νὰ τοῦ δανείσῃ ἕνα μεγάλο χρηματικὸ ποσόν. Ὁ Δὸν Τζιοβάνι ἔστειλε τοῦ βασιλῆα τὴν ἴδια μέρα ἕνα μεγάλο κάρρο φορτωμένο μὲ σασκιά γεμάτη χρυσάφι.

— Ποιὸς νᾶν' αὐτὸς ὁ Δὸν Τζιοβάνι ντὲ λά φορτοῦνα; ρώτησε ὁ βασιλῆας, ὅταν εἶδε τὸ θησαυρό. Αὐτὸς εἶνε πολὺ πιὸ πλούσιος ἀπὸ μένα!

Ὁ βασιλῆας τότε κράτησε τὰ χρήματα που χρειαζότανε και ἔδωσε βιαστικὰ νὰ στείλουνε πίσω τὰ ὑπόλοιπα στὸν Δὸν Τζιοβάνι. Αὐτὸς ὅμως δὲν καταδέχτηκε νὰ πάρη τίποτα πίσω.

— Πέστε τοῦ βασιλῆα, εἶπε στοὺς ἀνθρώπους που τοῦφεραν πίσω τὰ χρήματά του, ὅτι ποτὲ δὲν θὰ καταδεχόμουν νὰ πάρω τίποτα ἀπ' ὅ,τι τοῦστεῖλα πίσω. Ἐγὼ δὲν τοῦ δῶσα δανεικά, ἐγὼ τοῦ τὰ χάρισα. Μοῦ κακοφαίνεται πολὺ αὐτὸ που μοῦ κάνει. Πηγαίνετε του τα λοιπὸν πάλι στὸ παλάτι. Κι' ἂν σᾶς πῇ πῶς δὲ θέλει νὰ τὰ κρατήσῃ, κρατήστε τα σεῖς. Εἶνε δικὰ σας!

Οἱ ἀνθρώποι τοῦ βασιλῆα φύγαν τότε και εἶπαν τοῦ ἀφέντη τους, τί τοὺς εἶχε πῆ ὁ Δὸν Τζιοβάνι. Ὁ βασιλῆας τᾶχασε κι' ἄρχισε ν' ἀπορρῇ ὁλοένα περισσότερο ποιὸς ἦταν αὐτὸς ὁ Δὸν Τζιοβάνι και πῶς μπόρεσε νὰ γίνῃ τόσο πλούσιος. Τέλος εἶπε τῆς βασίλισσας:

— Ἀκουσε, γυναῖκα, αὐτὸς ὁ ἀνθρώπος μᾶς φέρθηκε πολὺ καλά και

μᾶς ἔχει ὑποχρεώσει. Φαίνεται πολὺ καλὸς και πολὺ φιλότιμος ἀνθρώπος. Ἦθελα λοιπὸν νὰ τὸν ἀρραβωνιάζαμε μὲ τὴ μεγαλειότηρῃ μας κόρη.

Ἡ βασίλισσα εὐχαριστήθηκε μὲ τὴν ἰδέα αὐτὴ τοῦ βασιλῆα, και ἔστειλαν ἀμέσως ἕναν ὑπῆρτη νὰ πάη στοῦ Δὸν Τζιοβάνι τὸ σπίτι και νὰ τοῦ πῇ πῶς ὁ Βασιλῆας τοῦδινε τὴν κόρη του γυναῖκα.

— Πέες, στὸν Μεγαλειότατον ὅτι τὸν εὐχαριστῶ πολὺ και δέχομαι ταπεινὰ τὴν μεγάλη τιμὴ που μοῦ κάνει, εἶπε ὁ Δὸν Τζιοβάνι στὸν ἀπεσταλμένο τοῦ βασιλῆα.

Ὁ ὑπῆρτης γύρισε στὸ παλάτι και τῶπε τοῦ βασιλῆα. Σὲ λίγους

ὅμως ξαναπήγε πάλι στοῦ Δὸν Τζιοβάνι. Τοῦ εἶπε τότε ὅτι ὁ βασιλῆας τὸν παρακαλοῦσε νὰ τοῦ στείλῃ μιὰ εἰκόνα του, γιὰ νὰ δοῦνε και πῶς εἶνε αὐτὸς ὁ ἀνθρώπος ποδινε τόσο πλούσιος και τόσο γενναῖος.

Ὅταν ὅμως ἔφερε ὁ ὑπῆρτης τὴν εἰκόνα τοῦ Δὸν Τζιοβάνι στὸ παλάτι και τὴν ἔδωσε τῆς βασίλοπούλας τὴν πέταξε μακριὰ κι' ἔβαλε τὶς φωνές:

— Τί; ἐγὼ νὰ πάρω ἄντρα μου αὐτὸ τὸ βρωμερὲ ζητιάνο; Ποτέ! Ποτέ!

— ὦ, παιδί μου, τῆς εἶπε τότε ὁ βασιλῆας. Πῶς μποροῦσα ποτὲ νὰ σκεφθῶ πῶς αὐτὸς ὁ Δὸν Τζιοβάνι θάχε τέτοια χάλια; Δυστυχῶς ὅμως ἔχω δώσει πειὰ τὸ λόγο μου, και δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ τίποτα γιὰ σένα. Τελείωσε! Πρέπει νὰ τὸν πάρης ἄντρα σου, γιατί θὰ σὲ σφάξω...

— Ὁχι, πατέρα! Αὐτὸ δὲ γίνεταται! Μπορεῖς νὰ μοῦ κόψης τὸ κεφάλι ἂν θέλῃς, ἀλλὰ νὰ πάρω αὐτὸν τὸν βρωμάρη ἄντρα μου, ποτέ! Ὁ βασιλῆας θυμώσε και τράβηξε τὸ σπαθί του.

Τότε πήρε τὸ μέρος τῆς κόρης

τῆς, κι' ἡ βασίλισσα, κι' ἄρχισε νὰ μαλῶνῃ ἄσχημα τὸν ἄντρα τῆς. που ἔδωσε ἔτσι τὸ λόγο του, χωρίς νὰ ξέρῃ. Ὅταν ὅμως εἶδε τὴ στενοχωρία τοῦ βασιλῆα ἡ δευτέρη ἡ μικρότερη του κόρη, ἦρθε κοντά του και τοῦ εἶπε:

— Πατέρα, μὴ στενοχωρεῖσαι, τόσο πολὺ. Ἀφοῦ ἔδωσες πειὰ τὸ λόγο σου και δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ τίποτε ἄλλο, παίρνω ἐγὼ ἄντρα μου τὸν Δὸν Τζιοβάνι!

Ὁ βασιλῆας ἀγκάλιασε τότε τὴν κόρη του, τὴν εὐχαρίστησε και τὴ φίλησε. Ἡ μητέρα τῆς ὅμως και ἡ ἀδερφή τῆς τὴν κοροῖδευαν.

Σὲ λίγες μέρες ὁ βασιλῆας ἔστειλε τοὺς ἀνθρώπους του νὰ ρωτήσουνε τὸν Δὸν Τζιοβάνι ποιὰ μέρα ἤθελε νὰ ὀρίσουνε νὰ γίνῃ ὁ γάμος, γιὰ νὰ ἐτοιμάσουνε τὰ προκιά τῆς βασιλοπούλας.

— Ὁχι ἀκόμα, εἶπε ὁ Δὸν Τζιοβάνι. Πρέπει νὰ περάσουνε ἕνὸ μῆνες, γιατί θέλω κι' ἐγὼ νὰ ἐτοιμασθῶ.

Αὐτὸ τὸ εἶπε ὁ Δὸν Τζιοβάνι γιατί σ' ἕνα μῆνα τελειῶναι τὰ τρία χρόνια, οἱ τρεῖς μῆνες κι' ἡ

τρεῖς μέρες που ἔπρεπε νὰ μὲν ἄχτινιστος, ἀζύριστος, ἀκούρευτος κι' ἀπλutos. Χρειαζόταν ὅμως ἕνα μῆνα ὁλόκληρο γιὰ νὰ βγάλῃ ἀπὸ πάνω του τὴ θρώμα ποδχε μαζέψει ὅλα αὐτὰ τὰ τρία χρόνια. Κι' ὅταν τελειῶσαν τὰ τρία χρόνια, οἱ τρεῖς μῆνες κι' ἡ τρεῖς μέρες ὁ Δὸν Τζιοβάνι ἔβρισε τὰ γένεια του, ἔκοψε τὰ μαλλιά του, ἔκαψε τὰ κουρέλια του και μπήκε σ' ἕνα λουτρό κι' ἔβαλε ἄνθρώπους νὰ τ' ἀλλάζουνε μέρα νύχτα τὸ νερό. Τέλος ἀμεινόμενος πῶς ἔφυγε ὅλη ἡ θρώμα ἀπὸ πάνω του, και καθάρισε πειὰ τὸ σῶμα του, βγήκε ἀπὸ τὸ λουτρό. Μόλις βγήκε σκουπιστηκε, φόρεσε λαμπρὰ καινούργια ρούχα, νοίκιασε ἕνα ὠραῖο καράβι, κι' ἔφτασε μεγαλόπρεπα

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ Κ. ΔΗΜΟΣΘ. ΒΟΥΤΥΡΑ

ΑΓΓΕΛΟΣ "Η ΣΑΤΑΝΑΣ;

"Ήταν ωραία, αληθινή, η εποχή εκείνη. Ναί, δεν είχε χρέμα, ἀλλ' είχε κάτι ἄλλο, τὴν εὐθυμία, τὴ χαρά. Μὲ τὸ παραμικρὸ γινόμεστε εὐθυμοί, ἡ χαρὰ πηδοῦσε μέσα μας. Πόσο μοιάζαμε μὲ τὰ πουλάκια, πού πολὺ συχνὰ καὶ μ' ἄδεια τὴν κοιλιὰ, πηδοῦνε χαρωπὰ καὶ τραγουδοῦν σὰ νὰ τάχη κυκλώσει ἡ μεγαλειότερη εὐτυχία τοῦ κόσμου!

Στὸ μικρὸ δωμάτιο τῆς ταβέρνας τοῦ γέρου - Δημητροῦ μαζεύομαστε καμμιὰ δεκαριά τότε. Τὰ χρήματά μας, πενταροδεκάρες. Ἀλλ' ἤμαστε ὅπως εἶπα, ἤμαστε γεμάτοι ἀπὸ χαρὰ ἀπὸ εὐθυμία. Καὶ ἀφορμὴ ζητοῦσε αὐτὴ νὰ φανῇ. Λίγο κρασί, νὰ ἡ ἀφορμὴ. Καὶ χωρὶς ἀκόμα νὰ θραχῇ ὁ λάρυγγας ἀπ' αὐτό, τὸ τραγοῦδι ξεπετιῶταν.

Καὶ ἀντιλαλοῦσε ἡ γειτονιά σὰ νάχαμε πηὶ ὀκάδες κρασί! καὶ αὐτὸ νὰ μᾶς εἶχε δώσει τὴν εὐτυχία. Καὶ ἴσως πολλοί, πού μᾶς ἄκουγαν, θὰ εἶπαν:

στοῦ βασιλιᾶ τὸ παλάτι.

"Ὅλη ἡ βασιλικὴ οἰκογένεια κατέβηκε νὰ τὸν ὑποδεχτῇ, στ' ἀκρογιάλι, κι' ὅλη τὴν ὥρα ἡ βασιλίσσα καὶ ἡ μεγαλειότερη κόρη τῆς, πειράζανε τὴ μικρότερη βασιλοπούλα γιὰ τὸν ἄντρα ποῦχε διαλέξει. "Ὅταν ὁ μὲν εἶδαν τὴν ὁμορφίαν, τὴν ὥραϊον καὶ κομψὸν ἄντρα ἦταν, τὰ χάσανε ὅλοι καὶ μείνανε μ' ἀνοιχτὸ τὸ στόμα. Ἀπὸ τὴ φούρκα τους, ἡ βασιλίσσα καὶ ἡ μεγαλειότερή της κόρη πέσανε στὴ θάλασσα καὶ πνιγνῆκαν. Ἡ μικρότερη ὁμῶς βασιλοπούλα δάξασε τὸ Θεὸ γιὰ τὴν καλὴ

— Μωρὲ γλέντια κάθε θράδῳ!... Αὐτοὶ ὅ,τι παίρνουνσὸ κρασί τὰ ρίχνουν. "Ετοι θὰ πᾶν χαμένοι!

"Ἄλλοι ἐκτὸς ἀπὸ μᾶς δὲν ἔρχονται σ' αὐτὸ τὸ δωμάτιο. Ἰσως γιὰτὶ κάναμε μεγάλο θόρυβο μὲ τὴς συζητήσεις μας καὶ μὲ τὰ τραγοῦδια μας. "Ὅταν παύσαμε τὰ τραγοῦδια, θὰ συζητούσαμε σὰν νάμαστε ἔτοιμοι νὰ πιαστοῦμε. "Ὅσοι ἔκαναν ἀπόπειρα νὰ ἔρθουν, ἡ ἔφυγαν σὲ λίγο, ἡ δὲν ξανᾶρθαν ἄλλοτε ἐκεῖ.

"Ἀλλὰ μὴ θραδυὰ ἦρθε μὴ παρὰ ἀπὸ τέσσερους. Οἱ τρεῖς ἦταν νεοί, ὁ τέταρτος ἀσπρομάλλης. Κ' οἱ τέσσεροι ὁμῶς καλοντυμένοι.

Αὐτοὶ φάνηκαν μὲ εὐχαρίστησι νὰ παρακολουθοῦν τὰ τραγοῦδια μας. Καὶ σ' ἓνα τραγουδάκι μας ξαφνικὰ ὁ ἀσπρομάλλης κύριος ἔνωσε τὴ φωνὴ τοῦ μὲ τὴ δική μας.

"Ἀπ' αὐτὸ καὶ ἀπὸ ἓνα κέρασμα ἔπειτα, πού μᾶς ἦρθε ὅπως τὸ μάνα στοὺς Ἑβραίους πιάσαμε σχέσι. Τραγουδήσαμε μαζί, εἶπαμε πολλὰ,

τῆς τύχῃ καὶ τὸν καλὸν ἄντρα πού τῆς εἶχε στείλει. Κι' ὅταν τελείωσε τὸ πένθος γιὰ τὸ χαμὸ τῆς μητέρας τῆς καὶ τῆς ἀδερφῆς τῆς, ἔγιναν στοῦ βασιλιᾶ τὸ παλάτι οἱ γάμοι τῆς μὲ τὸν Δὸν Τζιοβάννι ντὲ λα Φορτούνα.

Σὲ λίγα χρόνια πέθανε ὁ βασιλεὺς καὶ τὸν διαδέχθηκε ὁ Δὸν Τζιοβάννι. Καὶ βασιλεύει καλὰ κι, εὐτυχισμένα ὅλα του τὰ χρόνια, γιὰτὶ καὶ ἡ γυναῖκα τοῦ τὸν ἀγαποῦσε καὶ τὸ πορτοφόλι τοῦ τοῦδινε πάντα χρήματα.

συζητήσαμε. Καὶ στὸ τέλος ὁ ἀσπρομάλλης εἶπε μόνος του ἓνα τραγοῦδι λαϊκὸ, τῆς ἐποχῆς:

Περβολαριά, τὰ μάτια σου,
ὅταν τὰ χαμηλώνεις,
τσαχπίνα μου περβολαριά,
μέσ' στὴν καρδιά μὲ σφάζεις.

Σὰ νὰ τὸν βλέπω μοῦ φαίνεται ἀκόμα. Στρογγυλοπρόσωπος καὶ σχεδὸν δίχως ρυτίδες. "Ὅταν τραγουδοῦσε ἀνοίγει λίγο μὴλις τὸ στόμα του. Εἶχε ὁμῶς κατὰ δόντια, μὴ σειρὰ δοντιῶν. Τώρα ψεύτικα ἦταν ἀληθινὰ; Πολλὰ ἔμαθα ἔπειτα γι' αὐτόν, γιὰ τὰ δόντια τοῦ δὲν ἔμαθα, οὔτε ρώτησα.

* Ἀπὸ τὴ θραδυὰ κείνη, κάθε θράδῳ ἦταν 'κι' αὐτὸς καὶ ἡ παρέα τοῦ ἐκεῖ. Καθόντουσαν πειὰ μὴ ζῶμας. Καὶ ἦταν καὶ οἱ τέσσερες δικηγόροι. Ὁ ἀσπρομάλλης πού λεγόταν Σαδὶλῆς φαινόταν νὰ ἔχῃ τὸν πυρᾶ, γιὰτὶ κάθε θράδῳ, ἐξάδευε ἀρκετὰ. Αὐτὸ ἀνάγκασε τὸ Νικήτα, τὸ φιλόσοφο τῆς παρέας μας, νὰ πῇ:

"Ὁ Θεός, ὁ θεὸς Βάκχος θὰ μᾶς λυπηθῇ, πού μᾶς εἶδε, τέτοιους προσκυνητάδες νὰ μὴν ἀπολαμβάνουμε, ὅπως μᾶς πρέπει, τὴν εὐλογία τοῦ, ποῦχει ὁ κύρ Δημητρός κλεισμένη στὰ βρεῖλια τοῦ, καὶ μᾶς τὸν ἔστειλε αὐτόνα!... "Ἀρὰ αὐτὸς εἶνε σταλμένος ἀπ' τὸ Θεό! Νὰ το πιστέψετε!...

Καὶ μεῖς τὸ πιστέψαμε...

Ἐνόμιζα τὸ Σαδὶλῆ γερντοπαλήκαρο, ἀλλ' ἓνα θράδῳ πού ἄργησε νάρθῃ, μάθαμε ἀπ' τὴν παρέα τοῦ, πὺς εἶχε παντρευτῇ κ' εἶχε καὶ τρία παιδιά μεγάλα. Τὸνα ἦτανε μαλιστα, παντρεμένο, καὶ τ' ἄλλα δυὸ σπου-

δάσανε στὴν Εὐρώπῃ.

Εἶχε σταθῇ ὁμῶς, ὁ Σαδὶλῆς ἀτυχὸς στὴν παντρεία τοῦ. Ἡ γυναῖκα τοῦ, ὅταν ἦταν ἀκόμα μικρὰ τὰ παιδιά του, τὸν ἄφησε, πῆρε κάποιον κι' ἔφυγε. Καὶ ὁ Σαδὶλῆς ποτὲ δὲν τῆς εἶχε φερθῇ θάρσαρα, ποτὲ δὲν εἶχε πει κακὸ λόγο. Αὐτὸ οἱ νέοι δικηγόροι, τόχσαν μάθει ἀπὸ πολλοὺς ποῦξεραν καλὰ τὸ σπῖτι τοῦ, τὴ γυναῖκα τοῦ. "Ήταν τέτοια γυναῖκα.

Ἀπὸ τότε ὁ Σαδὶλῆς, ἀφοῦ ἔκλεισε τὰ παιδιά τοῦ σὲ σχολεῖο καὶ πῆρε καὶ τὸ διαζύγιο, ἄρχισε αὐτὴ τὴ ζωὴ. Εὗρισκε φίλους, συναδέλφους, πῆγαινε στὶς ταβέρνες, ἔπινε, τραγουδοῦσε. "Ὅταν οἱ φίλοι τοῦ παντρεόντουσαν, ἡ ἔφευγαν, εὗρισκε ἄλλους.

Αὐτὸ τὸ ἀτύχημά του, μᾶς ἔκανε ὅλους νὰ τὸν συμπαθῇ σ' οὐ μὲ περισσότερο.

Βλέπαμε τώρα ὅχι ἓνα γλεντζέ, ἢ γερογλεντζέ, ἀλλ' ἓνα ἄνθρωπο χτυπημ' ἐν σ', πού γιὰ νὰ μὴ αἰσθάνεται πολὺ τὸ χτύπημα ἔκανε αὐτά.

Καὶ μόνο τὸ θράδῳ, τὴν ἡμέρα ποτὲ. Τὴ νύχτα μόνο, πού θὰ ζητοῦσε τὸ

φῶς τοῦ σπιτιοῦ, τοῦ χαμένου σπιτιοῦ τοῦ, τὴ συντροφιά τοῦ τὰ παιδιά τοῦ, γιὰ ν' ἀποφύγῃ τὴ στενοχώρια αὐτὴ τὴ μεγάλη, ἔτρεχε στὶς φωτισμένες ταβέρνες γιὰ νὰ πῇ σὰ νέος, νὰ τραγουδήσῃ ἀκόμα...

* Ἐνα θράδῳ μᾶς ἦρθε ἀργὰ αὐτὸ γινόμενον πολλὰς φορὲς, ὅταν εἶχε δουλειὰ. Ἐφερε μαζί τοῦ καὶ σαρδέλλες...

— Νικήτα, εἶπε στὸν φιλόσοφο τῆς παρέας μας, κύττα, γιὰ σένα τῆς πῆρα!...

— "Α, καλὰ ἔκανες καὶ σ' εὐχαριστῶ πολὺ, τοῦ ἀπήντησε ὁ Νικήτας. Ἐδωσε ὁ Σαδὶλῆς στὸ παιδί νὰ

καθαρίσει τις σαρδέλλες, κι' έκάθησε περιμένοντας τὸ φαί του, πού θά τοῦ φερνε ὁ γέρο-Δημητρός.

— Έχω πολλὰ νὰ σὰς πῶ, μάς εἶπε, ἄμα φάω....

Καὶ ἄμα ἔφαγε καὶ ἤπιε τὸ πρῶτο ποτήρι παίρνοντας μὲ τὸ πιρουνι τοῦ λίγη σαρδέλλα καὶ κρατώντας πην σὰ νάθελε νὰ μιλήσῃ γι' αὐτή, μάς εἶπε:

— Θὰ σὰς πῶ ἓνα παράδοξο ὄνειρο πού εἶδα τὸ ἀπόγευμα... Καθὼς ξέρετε, πλαγιαζῶ λίγο τὸ ἀπόγευμα.... Λοιπὸν, πρέπει νὰ σὰς πῶ πρῶτα, πὼς ἐγὼ στὴ χάσι καὶ στὴ φέξι βλέπω ὄνειρα... Εὐτυχῶς... Γιατί ἄλλοιῶς, ἀλλοίμονο σὲ μένα... Εἶδα λοιπὸν, αὐτὴ τὴ φορά ὄνειρο... Νιὴ κήτα, νὰ προσέξῃς καλὰ, γιατί θέλω νὰ μοῦ τὸ ἐξηγήσῃς... Λές πὼς ἐξηγεῖς τὰ ὄνειρα; "Ε, ἐδῶ σὲ θέλω: "Εγὼ τὰ πιστεύω... μὴν κάνεις ἔτσι Γιώργο, τὰ πιστεύω κι' ἔχω ἀ-ἀποδείξεις ὅτι πολλὰ λένε!... "Όταν ἦτανε νὰ μούρθη κείνο τὸ κακὸ, ξέρεις, τὶ ἔβλεπα μέρες, νομίζεις;.... "Ανεμοστρόβιλους, σεισμούς! "Ανεμοστρόβιλος μέσ' στὸ σπίτι, νὰ πεῖ πὰ μαξιλάρια, στρώματα, κρεβάτια, κάτω... Τώρα τὸ λέω.... Πρόσεξε ὅμως Νικήτα :

— Για λέγε, τοῦ εἶπε ὁ Νικήτας κι' ἔβαλε τὰ δάχτυλα στὰ μακρυνά του μαλλιὰ καὶ προσπάθησε νὰ τὰ σηκώσῃ ὀρθια.

— Εἶδα πὼς πέθαινα ! "Αλλὰ ξέρετε πού θρискόμαστε ; Στὶς πλάκες κάτω μιανῆς ἐκκλησιᾶς!... Κάτω ξαπλωμένος!... Βλέπω λοιπὸν, καὶ ἡμουν αὐτὸς κατὰμονος, βλέπω καὶ μπαίνει ἓνας παπᾶς καὶ νά'ρχεται πολὺ κοντά μου, κρατώντας ἑκάτι, σὰ μετάδοσι... "Αλλὰ ἄμα ἐσκυψὲ κοντὰ στὸ πρόσωπό μου, δὲν ἦταν παιὶ παπᾶς, δὲν ἦταν, ἦταν μιὰ γυναῖκα, μιὰ κόρη... ποῦχα γνωρίσει ὅταν ἡμουν νέος, ἡ πρώτη μου ἀγάπη!... "Η "Ανθή!... Δὲν ξέρεστε τί μελαγχολία ἔπιασε ὅταν ξύπνησα!...

— Για λέγε, λέγε, τοῦ εἶπε ὁ Νικήτας καὶ σηκώσε μὲ τὰ δάχτυλά του τὰ μαλλιὰ του πάλι.

— Τὶ νὰ πῶ;...

— Δὲν τὸ τελεῖωσες τὸνειρο, τοῦ

ἀπήντησε, ὁ Νικήτας, κυττάζοντό τον μὲ τὰ μαλλιὰ ὠρθωμένα.

— Ναί, ἔκανε αὐτὸς καὶ ναξε, ναί, ἦταν ἡ "Ανθή... Καὶ στα χέρια της κρατοῦσε ἓνα μεγάλο μῆλο κατακόκκινο.

— Τὸ μῆλο τὸ περίφημο, πετάχτην κα ἐγὼ καὶ εἶπα.

— "Ε, ἔ, ἔκανε ὁ Νικήτας σηκώνοντας τὸ χέρι του.

Κι' ἔπειτα στὸ "Σαδὶλη:

— Αὐτὸ τὸ ὄνειρο ἔχει μεγάλη σημασία. Εἶπες, αὐτὴ ἦταν ἡ πρώτη σου ἀγάπη...

— Ναί, ναί, ἡ πρώτη μου ἀγάπη! Δυὸ γυναῖκες ἀγάπησα, αὐτὴ ἦταν ἡ πρώτη, ὕστερα μιὰ ἄλλη... μιὰ...

— Ξέρουμε, ξέρουμε, τοῦ εἶπα ἐγώ...

— "Α, ἔκανε αὐτὸς καὶ μὲ κύτταξε, ἔρριξε καὶ μιὰ ματιὰ στοὺς ἄλλους...

— "Ανθρώπινα: εἶπε σοβαρὰ ὁ Νικήτας, τώρα στὸ ὄνειρο...

— Λέγε, ἐξήγα το, κι' ἂν πετύχῃς θὰ σὲ ἀνακηρύξω μεγάλον ἐξηγητὴν τῶν ὀνείρων !...

— "Α, ὄχι, μοῦ ἀρκεῖ νὰ μὲ λένε φιλόσοφο !

— "Όπως θέλεις...

— Κάτι καλὸ θὰ σοῦ ἔρθῃ καὶ ἀπὸ γυναῖκα.

— Ἀπὸ γυναῖκα !... Μὴ μοῦ τὰ λές !...

— Καὶ ὅμως τὸνειρο εἶνε ὀλοφάνερο...

— "Ω, ἀλλοίμονο!... Φαντασθῆτε νὰ δῶ καλὸ ἀπὸ γυναῖκα ἐγώ!...

Καὶ ὁ Σαδὶλης γέλασε ἓνα γέλιο ποῦχε καὶ ἔβρισι πίκρας.

Γιατί...

— Πρῶτον εἶμαι παιὶ γέρος καὶ δεῦτερον, κι' ἂν δὲν ἦμουν δὲ θά'θελα νὰ μπλέξω μὲ γυναῖκα. Ἀπὸ τότε πού ἔπαθα κείνο, πού εἶπατε πὼς τὸ ξέρετε, ἔγινα μισογύνῃς. Τὴ γυναῖκα τὴν ἤθελα γιὰ μιὰ στιγμὴ γιὰ ἀπόλαυσι. "Ηθελα καὶ τὸ σπίτι, ἤθελα νά'χα σύντροφο καὶ μὴ ρωτᾶτε τί πάθαινα, τί στενοχώριες. Εἶχα καὶ τοὺς φίλους πού μὲ βιάζανε νὰ ξαναπαντρευθῶ γιὰ νὰ λησμονήσω. "Αλλο πάλι κι' αὐτό... Καὶ μιὰ φορά ἄλλαξα ἀπόφασιν καὶ θέλησα νὰ ξαναπαντρευθῶ... Καὶ τί νομίζε-

τε μοῦ ἔκανε αὐτό; Για ἀκούστε νὰ γελᾶστε :

"Απ' τὸ παράθυρο τῆς κατοικίας μου, εἶδα μιὰ μέρα ἓναν ἀγριάνθρωπο νὰ βάζῃ τὸ σκυλί του, ἓνα μαγὴν τρόσκυλο, ν' ἀρπάξῃ κατὶ παιδάκια. Τὰ παιδάκια φεύγανε τρομαγμένα μὲ φωνές, κηρυγῆματα ἀπὸ τὸ σκυλί καὶ σὲ λίγο πού τὰ ἔχασα πίσω ἀπὸ μάντρες, ἀκούσα κλάμματα καὶ φωνές πού ζητοῦσαν βοήθεια...

Μετὰ λίγη ὥρα, πού τώχα λησμονήσῃ, βλέπω πολλὰ παιδιά νὰ φαίνονται μὲ πέτρες στὰ χέρια, ξαναμένα καὶ νὰ φωνάζουν:

— Σκοτωμὸ στὰ σκυλιά !...

"Ενα σκυλάκι μικρὸ, ἀδύνατο, μὲ μακρουργὴ μούρη, τὸ θυμοῦμαι καλὰ, καὶ μικρὴ τρίχα, πού περνοῦσε ἴσως τὰ εἶδε στάθηκε μὲ τὸ ἓνα πόδι τὸ μπροστινὸ ὑψωμένο...

— Χτυπᾶτε το !...

— Σκοτωμὸ στὰ σκυλιά !...

Τὸ σκυλάκι στράφηκε κι' ἔφυγε δρομαῖο, ἀκολουθούμενο ἀπὸ τὰ παιδιά, πού κάθε τόσο τοῦ πετοῦσαν καὶ πέτρες.

Αὐτὴ ἡ σκηνὴ ἢ ἡ σκηνὲς, μ' ἔκαναν νὰ σκεφθῶ ἄλλοιῶς. Βρῆκα πὼς ἔμοιαζε τὸ δικό μου μῖσος γιὰ τίς γυναῖκες μὲ τῶν παιδιῶν στὰ σκυλιά...

— "Α, βλέπετε, τοῦ εἶπε ὁ Νικήτας.

— Ναί, ἔτσι ἦταν, ἀλλὰ νὰ καὶ μοῦ ξαναῤῥθε, πάλι ἐκείνη ἢ σκέψιν δυομιᾶς. Κι' ἂν αὐτὴ ἢ νέα μοιάζῃ μὲ τὴν ἄλλη; "Η γυναῖκες ἢ καλές, ὅπως καὶ οἱ καλοὶ ἄντρες, εἶνε λίγες. Ἄν θὰ πάρω κανένα διάβολο πούλι πού θὰ μὲ ποτίσῃ ἄλλο δηλητήριο ;... Μιὰ κόρη ἀλθρα γνῶσις, πού θὰ γινόνταν ἐξαιρετικὴ γυναῖκα, νοικοκυρά...

— Ποιὰ ; ρώτησε ὁ Νικήτας.

— Ἐκείνη ἢ πρώτη μου ἀγάπη, ἢ Ἄνθή... Θὰ σὰς τὸ πῶ... Στὴν πατρίδα μας, στὸ νησί μας ἐκεῖ ἦταν... Καθόμαστε κοντὰ, δίπλα. Ἀπὸ μικρὸς τὴν ἀγαποῦσα, κ' ὕστερα μεγάλος, ἔφηβος, κατάρθωσα νὰ μοῦ πῇ, πὼς μ' ἀγαπᾷ κι' αὐτὴ. Τὶ χρόνια εὐτυχισμένα! τί καιροί ! "Α, πόσες νύχτες δὲ μιλήσαμε στὴν ταρα-

τσα τοῦ σπιτιοῦ μας ὧρες ὀλάκληρες... Μέσ' στὴν ἡσυχία τῆς νύχτας, ὁ ἓνας κοντὰ στὸν ἄλλον, τὰ λέγαμε. "Η ψυχές μας θρискόνταν πολὺ κοντὰ, ἀγκαλιασμένες!... Καὶ ἔχι μιὰ φορά μάς ἔφεραν στὸν ἑαυτὸ μας, οἱ πετεινοὶ πού λαλοῦσαν...

— Ξημερώματα!... ἔλεγα τότε.

— Πᾶμε, πᾶμε!... μοῦ ἀπαντοῦσε ἐκείνη.

— Καὶ πρέπει νὰ σηκωθῶ πρωτὶ γιατί δὲ διάβασα μαθηματικά:

— Κι' ἐγὼ τὸ ἴδιο.

Μετά, μετὰ ἤρθα στὴν Ἀθῆνα φοιτητής. Εἶχαμε ἀλληλογραφία κρυφᾶ. Ἐκεῖ πού σπούδαζα καὶ ἡμουν τὸ θυμᾶμαι καλὰ, στὸν τρίτο χρόνο, μαθαίνω ἀπ' αὐτὴ τὴν ἴδια, πὼς κάποιος τὴ ζητοῦσε σὲ γάμο... Τὰ παρωτῶ ὅλα καὶ πάω στὸ νησί μας καὶ τὴ ζητῶ κι' ἐγώ. "Ο πατέρας ὅμως τῆς ἐδιᾶλεξε τὸν ἄλλον καὶ τῆς ἔδωσε, γιατί εἶχε καλύτερη θέσιν, ἦταν σοβαρώτερος.

"Εδῶ διέκοψα τὸ Σαδὶλη ἐγώ.

— Καλὰ, τοῦ εἶπα ὁ πατέρας θὰ τὸν ἐπαινε, πού τὸν διάλεξε, δὲ ρώτησε τὴν κόρη;...

— "Ἦξερε τὴν συμπάθειά της, ἀλλὰ τὴ συμβούλεψε νὰ πάρῃ ἐκείνον. Καὶ ἦταν ἓνας ἀσχημος!... Τίμιος ὅμως...

— Καὶ σὺ πὼς ἄφησες ἔτσι τὸ πρᾶγμα, δὲν κυττάζεις, δὲν φροντίζεις νὰ τὴν ἐκλεβες!...

— Προσπάθησα, ἀλλ' αὐτὴ ἀκούσε τὸν πατέρα της, καὶ γι' αὐτὸ τὴν ἐκτίμησα πολὺ καὶ λέω πὼς ἦταν ἰσχυρὴ τὴν ἐξαιρετικὴν γυναῖκα!...

— "Ω, ὦ ! "Αν ἀγαποῦσε ὅμως μὲ τὰ σωστά της, θὰ τὰ πετοῦσε ὅλα καὶ θὰ σὲ ἀκολουθοῦσε !...

— Μὰ στάσου, στάσου, ἔκανε ὁ Σαδὶλης κουνώντας τὰ χέρια τοῦ νευρικά, αὐτὴ πού πῆρα ἔπειτα πού δὲν ἤξερα πὼς νὰ τὴν περιποιηθῶ ἐνῶ αὐτὴ γιὰ ὅλα αὐτὰ ἔφυγε πετώντας τὰ πάντα μ' ἓναν παλάνθρωπο, αὐτὴν, αὐτὴν ξέρεῖς πὼς τὴν πῆρα; Τὴν ἔκλεψα, ἔκλεψα, ἀφῆσε τοὺς γονεῖς της, τὸ σπίτι της καὶ μ' ἀκολούθησε !...

ΔΗΜΟΣΘ. Ν. ΒΟΥΤΥΡΑΣ

ΓΑΛΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΕΡ. ΛΑΒΕΝΤΑΝ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΔΑΧΤΥΛΙΔΙΟΥ

“Ένα θράδυ ήμουν μονάχος με το θαρώνο ντέ Π... Ήταν χειμώνας και κουβεντιάζαμε για χίλια δυο πράγματα στη γωνιά, στο τζάκι. “Αέφωνα αποφάσισα να ικανοποιήσω την περιέργεια που με κατέτρωγε και τον ρώτησα:

— “Αγαπητέ μου, συγγνώμη για την αδιακρισία. Φοράς ένα δαχτυλίδι χρυσό στο τέταρτο δάχτυλό σου... Από καιρό έχω προσέξει ότι λείπει ή πέτρα του και ή θέσις της είναι άδειανή. Αυτό σκανδαλίζει πολύ. Μήπως είναι φυλαχτό;

Είδα πώς του κακοφάνηκε ή ερώτησίς μου και μετανόησα γι' αυτή. Μολοταύτα έβγαλε το δαχτυλίδι απ' το δάχτυλό του και μου τώδειξε.

— “Άλλοτε είχα, μου είπε, ένα πολύτιμο σάπφειρο για πέτρα. Μια μέρα όμως έπεσε και δεν μπόρεσα να τον βρω. Έπειδή δε κοστίζει πολύ ακριβά για να βάλω άλλο σάπφειρο, φορώ το δαχτυλίδι έτσι όπως το βλέπεις.

“Εγώ επέμενα και του είπα με δυσπιστία.

— “Ελα, πές μου τώρα τι συμβαίνει μ' αυτό το δαχτυλίδι κ' έχε πεποιθισι πώς δε θα μάθω κανείς τίποτε.

— “Α! είσαι πολύ αδιάκριτος! Λοιπόν ως είναι, άκουσε. Γνωρίζεις τις όρέξεις μου. Πρώτα πρώτα δεν αγαπώ παρά γυναίκες τριαντάρες και γι' αυτό ικορτεζάρω όσες λένε πώς είναι είκοσιπέντε χρόνων γιατί είμαι βέβαιος ότι πάντα κρύβουν πέντε χρόνια. Δεύτερο θέλω να είναι παντρεμένες. Πάνε λοιπόν μερικά

χρόνια που έκανα κόρτε με μία γυναίκα τριανταδυό χρόνων, της οποίας δεν μπορώ να σου πω τ' όνομα. Την αγαπούσα με πάθος, γνώριζα και τον άντρα της που ήταν λοχαγός στο έπιτελείο.

“Υστερα από δυό μηνών τρελλό κόρτε έγινε φίλη μου. Δεν αγαπούσε τον άντρα της. Κατοικούσε σ' ένα πλούσιο μέγαρο κοντά στο δάσος της Βουλώνης. Μια φορά τη εβδομάδα ο άντρας της ήτο της υπηρεσίας και ήτο υποχρεωμένος να ξεφυγεί στο έπιτελείο. Αυτόν τον πολύτιμο καιρό που αυτός αφιέρωνε στην πατρίδα, ή γυναίκα του τον αφιέρωνε στον έρωτα! “Η Γαβριέλλα, έτσι τη λέγανε, έκρυβε από φόβο τις σχέσεις μας και ούτε ή ικαμαριέρα της γνώριζε τίποτα. “Ερχότανε και μ' εύρισκε και όταν πήγαινα στο σπίτι της τα μεσάνυχτα έμπαινα από την πόρτα της υπηρεσίας της οποίας είχα το κλειδί, έσκάλωνα σ' ένα παράθυρο που το άφηνε ανοιχτό επίτηδες και άγκαλιασμένοι μέσ' στα σκοτεινά περπατούσαμε με στα νύχια μας, άνεβαίναμε μια στενή σκάλα και μπαίναμε στην κάμαρά της.

“Ω ή ικάμαρά της! “Ηαν όλως διόλου στρατιωτική και μύριζε μπαρούτι! Στους τοίχους πανοπλίες, σπαθιά, πιστόλια, δυό περιστροφικά στο τζάκι, ένα δεξιά και τ' άλλο αριστερά, και αντικρυ στον καθρέφτη, ήταν ή εικόνα του συζύγου της με μεγάλη στολή.

“Ο έρωτάς μας έβάσταξε τρείς μήνες και τελείωσε έτσι όπως δεν περιμένα. Το θυμάμαι σαν νάταν χτές. “Ένα θράδυ τον Μάϊον ήμουν στο σπίτι της και καθόμουνα στα

πόδια της. Στο σπίτι ήταν ήσυχία. Θάταν δέκα ή ώρα και της μιλούσα σιγά-σιγά.

“Αέφωνα εκείνη ανατρίχιασε.

— “Άκουσε, μου είπε κάποιος περπατάει κάτω!..

“Όχι, είπα, θα όνειρεύεσαι!..

— “Θέλω να βεβαιωθώ, απήντησε.

“Αναψε ένα κερί, άνοιξε την πόρτα και πέρασε στο σαλόνι. Δεν έμεινε πολλή ώρα. Σ' ένα λεπτό μπήκε μέσα στην κάμαρα με γουρλωμένα μάτια, κατάχλωμη και μου είπε:

— “Φεύγα γρήγορα απ' τη μικρή σκάλα!

“Υστερα έπεσε το ικερί απ' το χέρι της κι' έσβυσε. Είχε ρθή ο άντρας της. “Αμέσως άκούσαμε διαστρικά θήματα· ή πόρτα άνοιξε με κρότο και άκούστηκαν φωνές.

— “Εδώναι ένας άνθρωπος.. πούναι αυτός ο άναλβρος;

Κρύφτηκε; Και σύ Γαβριέλλα; Γαβριέλλα; δεν άπαντάς;

“Εκείνη σιωπούσε. Είμεθα στα σκοτεινά και μονάχα ή καρδιάς μας χτυπούσαν. Μου ήταν αδύνατο να φύγω και ποτέ δεν θ' αποφάσιζα ν' άφίσω την ικακόμοιρη εκείνη γυναίκα σ' αυτή την τρομερή θέσι. “Ο σύζυγος φώναζε πάλι:

— “Και οι δυό σας δεν μιλάτε;... τώρα θα σάς κάνω να μιλήσετε!..

“Άρχισε να περπατά και κατάλαβα πώς έρχότανε κατ' άπάνω μου.

Και πραγματικά τα τεντωμένα χέρια του μ' άγγίξανε στα σκοτεινά, μ' άρπάξανε απ' το γαϊκά. Συγχρόνως έβριζε μια φωνή θριαμβού.

— “Α! σέ κρατώ! δεν γνωρίζω ποιός είσαι... μ' άπλώτα θα σε σκοτώσω και ύστερα θα σε κυττάξω!..

Με κουνούσε σπρώχνοντάς με στον τοίχο, ύστερα μ' άφισε και κατάλαβα πώς προσπαθούσε να ξιφουλκήση!

“Ημουν στριμωγμένος στη γωνία της κάμαρας και δεν ύπηρχε έλπίς να γλυτώσω. “Εως τώρα δεν είχα άντιταθή αποφασισμένο να μη φθάνω στ' άκρα... Μ' άναγκάστηκα να ύπερασπιστώ τον έαυτό μου. Ξέρεις

ότι είμαι πολύ δυνατός κι' ότι έχω άτσάλενια μπράτσα. Τότε στα σκοτεινά τον έπιασα με το ένα μου χέρι και με το άλλο του έβωκα μια γερή γροθιά στο πρόσωπο. “Η γροθιά μου τον βρήκε στις μασέλες. “Άκουσα ένα μούγκρισμα κι' ένα σώμα να πέφτη κατάχαμα! Την ίδια στιγμή κάποιος μ' έσπρώξε προς την πόρτα και μούπε: Φεύγα!

“Ετρεξα με τα τέσσερα και μπήκα στο σπίτι μου ιδρωμένος και με πυρετό. Σάν ξεντύθηκα για να πλαγιάσω ικούτταξα το δαχτυλίδι μου και είδα ότι έλειπε το πετράδι του. Κύτταξα καλύτερα, το πετράδι είχε ξεφύγει απ' το χτύπημα! “Αμέσως σκέφθηκα πώς αν ζητούσα να το ξαναβρω, έπρεπε να ψάξω... στο στόμα του άξιωματικού. Δεν έκανα αούτην τη τρέλλα και γι' αυτό το βλέπεις έτσι.

Αυτή είναι ή ιστορία και άποδεικνύει πώς ο σάπφειρος δεν φέρνει δυστυχία όπως λένε, αφού έμένα με γλύτωσε!

“Η πρόληψις αυτή είναι έσφαλμένη!

Τότε εγώ του απήντησα:

— Παρντόν, ή πρόληψις έπαλήθεψε για τον λοχαγό!... κι' ο σάπφειρος ήταν γρουσουζίκος γι' αυτόν.

ΕΡ. ΛΑΒΕΝΤΑΝ

ΕΥΘΥΜΑ ΛΟΓΙΑ

ΕΝΑΣ ΕΞΥΠΝΟΣ ΜΑΘΗΤΗΣ

“Ο καθηγητής.— Τόμ, πώς όνομαζόταν άλλοτε ο βασιλεύς της Ρωσίας;

“Ο Τόμ.— Τσάρος.

“Ο καθηγητής.— Σωστά. Κι' ή γυναίκα του;

“Ο Τόμ.— Τσαρίνα.

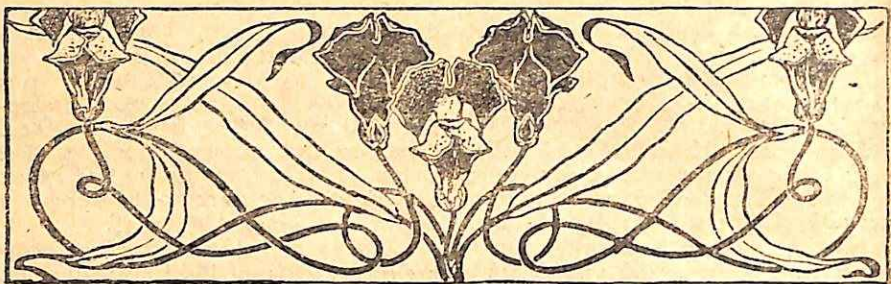
“Ο καθηγητής.— Μπράβο, παιδί μου! Και τα παιδιά τους;

“Ο Τόμ.— Τσίροι!..

ΤΙ ΕΙΝΕ ΣΥΝΗΘΕΙΑ.

“Ο δικαστής (στον νεαρό όδοντογιατρό).— “Ορίζετε ότι θα μού βγάλετε το δόντι, δλόκληρο το δόντι και μόνο το δόντι;

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ ΤΡΟΜΟΥ ΤΟΥ ΚΛΩΝΤ ΜΑΓΚΝΑΚ Ο ΣΙΔΕΡΕΝΙΟΣ ΣΚΕΛΕΤΟΣ

— Στη λέσχη αυτή που συχνάζουμε και οι δυο μας, έλεγε ο Σλέιν στο φίλο του Μπουρμπίτς, μου κάνει έντύπωση αυτό το παράξενο άτομο που κάθεται και διαβάζει το «Πόντζ».

Ο Σλέιν έδειξε με το χέρι του και ο φίλος του παρακολούθησε τη διεύθυνση του χεριού του με το βλέμμα του, είδε τον άγνωστο δώλω ως επιτόλεια και ύστερα γύρισε και είπε :

— Είπε κάποιος που τον αποφεύγουν όλοι εδώ μέσα. Έχει μια πολύ παράξενη ιστορία, την οποία θα σου διηγηθώ άλλοτε γιατί τώρα είμαι θιαστικός. Χαίρε...

Ο Σλέιν μόλις έμεινε μόνος έσπευσε να πλησιάσει τον μυστηριώδη άνθρωπο επιθυμώντας να μάθει την ιστορία του.

Τόν χαίρετσε με υπερβολική ευγένεια και του προσέφερε πούρο.

Ο άγνωστος γεμάτος χαρά του προσέφερε και αυτός τη θέσι του, και κάθισε στην απέναντι πολυθρόνα. Στην αρχή μιλήσανε για διάφορα πράγματα. Το πρόσωπο του άγνωστου έδειχνε σημεία χαράς για την απρόοπτη γνωριμία με τον Σλέιν. Γιατί πράγματι ήταν σαν ξένος μέσ' στην λέσχη. Καθένας που συνέβαινε να τον γνωρίσει, αμέσως στην άλλη μέρα τον απέφευγε και ούτε τον χαιρετούσε πειά. Όλοι τον θεωρούσαν ένοχο για κάτι, και βειχόντουσαν ψυχροί.

Αφού ικανίσανε τα πούρα τους,

ο Σλέιν ριψοκινδύνεψε αυτή του τη φράσι.

— Γιατί όλοι εδώ σάς αποφεύγουν ; Λέγεστε Στάιν,

Έκείνος γέλασε ελιθερά, και απάντησε :

— Ναί, λέγουμε Στάιν. Κι' αφού το θές θα σου διηγηθώ την ιστορία μου.

Ο Σλέιν κρεμώτανε από τα χείλη του. Για μια στιγμή όμως τον διέκοψε :

— Μένετε στο Λονδίνο ;

— Είπε δυο χρόνια τώρα. Πριν έμεινα στο πατρικό μου σπίτι, έξω σ' ένα προάστειο. Μά' έπειτα από ένα ατύχημα που μου συνέβη...

Κι' αλλάζοντας τόνο συμπλήρωσε :

— Ξέρετε ή μαγία μου είναι το σπόρ του αυτοκινήτου.

— Μήπως σάς συνέβη κανένα ατυχήματα ;

— Κάλι σχετικό ! απήντησε ο Στάιν, και κούνησε το κεφάλι του. Ύστερα άφησε το «Πόντζ» που διάβαζε πάνω στο τραπέζι, κι' εξακολούθησε :

— Ταχτικά σχεδόν κάθε μέρα, έρχόμουν στο Λονδίνο για δουλειές, και για να περάσω δυο-τρεις ώρες στη λέσχη ! Έμπαινα στο μικρό μου αυτοκίνητο που ώδηγούσα πάντα έγώ ο ίδιος και περνώντας το δημόσιο δρόμο, έφτανα στην πόλι σ' ένα τέταρτο της ώρας σχεδόν. Ήμουν ευχαριστημένος απ' όλα τότε. Έ-

συχνάζα σ' αυτή τη λέσχη, όπως και τώρα με τη διαφορά μόνο που ήμουν τότε ευχάριστος σ' όλους. Ένώ τώρα... Άς είναι ! Ένα μεσημέρι που γύριζα στον πύργο—σήμερα αυτός ο πύργος είναι έρειπωμένος χεδόν και έχω να τον επισκεφθώ χρόνια—μου έβρε η ιδέα να περάσω από τους σταύλους που θρισκόντουσαν έξω στους άγρους απ' τ' άριστερο μέρος του πύργου, για να ιδώ τα κυνηγετικά μου σκυλιά. Αναγκάστηκα ν' αλλάξω δρόμο, και να πάρω ένα άλλον, μικρότερο, που σκαφάλανε πάνω σέ μικρούς λόφους μέσ' στις καλλιεργημένες έκτάσεις.

Δέν είχα προχωρήσει όμως ούτε πεντακόσια μέτρα με τ' αυτοκίνητό μου μέσα σ' αυτό το σκονισμένο δρόμο, κι' σφίξα ξαφνικά το φρένο γερά. Βρισκόμουν έξω από ένα πανέμορφο, κυττάζοντας άφηρημένος ένα γνωστό μου πρόσωπο. Ήταν ο Σμαέλ, παλιός μου φίλος και μανιώδης πεζοπόρος. Σήκωσε στην πλάτη του ένα κυνηγετικό σάκκο και στο χέρι του κρατούσε το πανωφόρι του.

Κατέβηκα άμέσως από το αυτοκίνητο και τον χαιρέτησα εγκάρδια. Όπως μούπε, είχε αναλάβει απ' τον «Οδοιπορικό Όμιλο» να κάνει ένα γύρο σ' όλα τα προάστεια του Λονδίνου. Έγώ του πρότεινα τότε άμέσως νά τον φιλοξενήσω. Αυτός μούπε τότε γελαστά ότι πρέπει να διανυστερεύη εκεί όπου θα θρισκόταν. Δέχτηκε όμως να μου κάνει συντροφιά ως τον πύργο, για να περάσει λίγο την ώρα του μαζί μου και να γράψω μερικές σημειώσεις που θα έπρεπε να τις στείλν στο Διοικητικό Συμβούλιο του όμιλου. Πήρε θέσι δίπλα μου στ' αυτοκίνητο και ξεκινήσαμε για τον πύργο, παίρνοντας ένα άλλο μικρότερο δρόμο που κατέληγε στη μικρή πόρτα του κήπου.

Έπειτα από ένα τέταρτο περνού-

σαμε έξω απ' τον ύψηλό τοίχο που περιέβαλλε τον πύργο σέ μεγάλη έκταση.

Έξαφνα ο Τζιμ Σμαέλ μούπε ότι προτιμούσε να πεηήσουμε απ' τον τοίχο του κήπου, αντί να κάνουμε τή γύρο γιατί δέν ήθελε να πάμε απ' τη μικρή πόρτα του κήπου και δικαιολογήθηκε ότι φοβότανε μήπως τον έβλεπε κανένας. Έγώ χωρίς να προβάλλω καμμία αντίρρηση έστριψα τή τιμόνι και τή αυτοκίνητο τή πλησίασε κοντά στον τοίχο.

Ύστερα από μία εύκολη άναρρίχησι πάνω στη μάντρα, πέσαμε μαλακά πάνω σέ κάτι θάμνους απ' τή μέσα μέρος. Ήταν καλοκαίρι και τή διάφορα άγριολούλουδα σκάζανε τή μπουμπούκια τους. Προχωρή-

σαμε μέσα απ' τήν άκαλλιεργητο κήπο και φθάσαμε σ' ένα έρειπωμένο μέρος, που άλλοτε όταν ζούσε ο παππούς μας χρησίμευε για άμαξοστάσιο.

Ο Σμαέλ έσπρωξε τή μεγάλη ξύλινη πόρτα, που άνοιξε με δυσκολία, και μπήκαμε μέσα χωρίς έννοείται να παρατηρήσουμε τίποτε τή ενδιαφέρον.

Έξαφνα ο Σμαέλ άντίκρυσε τή «σιδερένια δεσμά» που σαν μνηγμένα σέ μία γωνία του τοίχου και που χρησίμευαν παλιά για τιμωρία των έγκλημα-τούντων χωρικών.

Τή σιδερένια αυτά δεσμά είναι άκριβώς όπως ένας άνθρωπος σκελετός με τή διαφορά μόνο ότι είναι από σίδηρο. Είχαν σιδερένια στεφάνια για πλευρά και τή χείρια όπως και τή πόδια σχηματίζονται από μία άνάλογη σειρά από μικρότερα στεφάνια. Για βάσι χρησίμευε ένα στρογγυλό και πλατύ σίδηρο πάνω στο όποιο στηριζότανε όλος ο σκελετός. Ή περικεφαλαία ήταν και αυτή από μετάλλινά στεφάνια. Τή θέαμα ήτο τρομακτικό...

Ο Σμαέλ άρχισε άμέσως να τή περιεργάζεται μ' ένδιαφέρον και να ξεβιδώνη τής βίδες των πλευρών

σκοπεύοντας να τ' ανοίξει. Έγώ τον παρατηρούσα μ' άφέλεια και περίμενα να δω τι σκόπευε να κάνει. Για μία στιγμή όμως τον είδα ν' ανοίγει τα σιδερένια πλευρά του σκελετού και να προσπαθή να μπη μέσα για δοκιμή. Με κυρίεψε τότε ένας άριστος τρόμος. Αυτός όμως αντιθέτως γελούσε, μου είπε μάλιστα στο κεφάλι. Έγώ αντέτεινα. Σ' αυτή την άρνησι όμως αυτός άρχισε να με παρακαλή κι' ύστερα να θυμώσει.

— Έχω μια ιδέα! μου είπε. Θά παίξουμε μια φάρσα του Στέφεν Ουάιρ.

Ο Στέφεν Ουάιρ ήταν γιός ενός φίλου του πατέρα μου και κατοικούσε σ' έναν άλλο πύργο που υπήρχε στον αντικρινό λόφο. Η ιδέα του Σμαέλ άρχισε να μ' άρσσει. Τότε κι' αυτός ένθουσιάστηκε απ' την ιδέα του και μου είπε ότι για να επιτύχη ή φάρσα αυτή πρέπει να κάμω ό,τι μου πη. Έγώ του έφημυρα τότε άμέσως την περικεφαλαία. Ύστερα με άναγκασε να του διδάσω τα σιδερένια στεφάνια των πλευρών. Έτσι πειά ήταν φυλακισμένος μέσα σ' αυτό το σιδερένιο κλουβί και δεν μπορούσε να κουνηθή καθόλου.

Μόλις έγκατέλειψα το άμαξοστάσιο ή τελευταίες του λέξεις ήταν:

— Κλείσε την πόρτα και μη ξεχάσης να πάρης το κλειδί μαζί σου.

Βγήκα έξω στον κήπο άν και κάποιος άριστος φόβος μ' έκανε να γυρίσω πίσω. Ξαναγύρισα και κύταξα τον Σμαέλ, ό οποίος μου φάνηκε ώχρος.

— Κατέβα απ' αυτό το καταρμένο έργαλειό, του είπα θυμωμένος. Θά πάθης τίποτα έτσι σφιγμένος κι' ακίνητος που είσαι.

— Φοβάσαι ; μου είπε. Πήγαινε καυμένη γρήγορα να φωνάξης τον Ουάιρ. Με το αυτόκίνητο θά πιάς. Θά κάνουμε γέλια.

Βγήκα πάλι έξω κι' άρχισα να τρέχω. Σε λίγο θρυσκόμουν κοντά σ' αυτόκίνητό μου. Ο φόβος με κρατούσε τρομερά. Η φάρσα αυτή άρχισε να μου γίνεται μισητή. Κατά

λάβαινα τον έαυτό μου άδιάθετο, στη σκέψι πώς ό Σμαέλ ήταν κρεμασμένος μέσα σ' αυτά τα φονικά δεσμά. Μά μόλις πήγα να σταματήσω το αυτόκίνητο και να γυρίσω πίσω, νόμισα πώς άκουσα κάποιο θόρυβο που μου έφερε τον φόβο. Μου φάνηκε πώς άκουγα το Σμαέλ να φωνάζη από τους πόνους, κι' ένοιωσα τότε την παγωνιά του μετάρλου να σφίγγη το δικό μου σώμα...

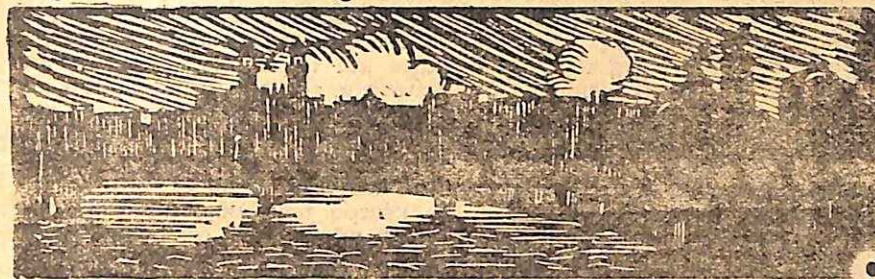
Το αυτόκίνητο εξακολουθούσε το δρόμο του. Ήμουν τρομερά ζαλισμένος, τα χέρια μου έτρεμαν. Έξαφνα το ήκακό συνέβη. Το αυτόκίνητό μου κατρακύλησε και άναποδογύρισε μέσα σ' ένα χαντάκι. Χτύπησα στο κεφάλι κι' έχασα τας αισθήσεις μου.

Όταν την άλλη μέρα το πρωί συνήλθα, θρυσκόμουν ξαπλωμένος σ' ένα κρεβάτι. Προσπαθούσα να συγκεντρώσω τις σκέψεις μου μά δεν μπορούσα.

Ρώτησα τότε το γιατρό να μου πη άν το τραύμα μου ήταν τέτοιο ώστε να είχα πάθει από αυτό άμνηση. Ο γιατρός τότε μου είπε ότι είνε ευχρηστίμενος απ' την ήκατάστασί μου και ότι παραξενεύτηκε μάλιστα πώς διατηρώ άκεραία την μνήμη μου έπειτα απότην τρομερή πτώσι μου. Κατόπιν άφου κύτταξε καλά το τραύμα πούχα στο πίσω μέρος του ήκεφαλιού μου είπα ότι όλο το ήπρετικό μου προσωπικό έπειτα απ' το δυστύχημά μου αυτό έγκατέλειψε τον πύργο μου και θρίσκειται κοντά μου.

Αυτή άκριβώς την στιγμή αισθάνθηκα ένα ξαφνικό φόβο. Φοβώμουν για ήκαί που δεν μπορούσα να το έξηγήσω κι' έτσι με πήρε ό ύπνος. Όταν ξύπνησα καταλάβαινα καλά πώς κάτι μου διέφευγε απ' τη μνήμη μου. Κάτι που είχα ξεχάσει. Ο γιατρός τότε μου επέτρεψε να ρωσω σχετικώς όλους τους ήπρετες του πύργου. Μά κανένας απ' αυτούς δεν κατάρθωσε να με βοήθηση. Στο τέλος πίστεψα πράγματι ότι διατηρώ καλά τη μνήμη μου, ότι δεν είχα ξεχάσει τίποτε.

Άφου πέρασαν άρκετες μέρες ό

ΑΠΟ ΤΗΝ ΓΑΛΛΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙ

Η ΔΡΑΣΙΣ ΤΟΥ ΔΑΝΤΩΝ

Η σπουδές του και ή κλίσεις του. Τα πρώτα του χρόνια στο Παρίσι. Η επανάστασι. Ο γάμος του Δαντών. Ο Δαντών δικηγόρος κ. λ. π.

Ο Γεώργιος Ιάκωβος Δαντών γεννήθηκε, στο Άρσι-σούρ—Ωμπ, στις 26 Οκτωβρίου 1759. Από μικρός έμεινε όρφανός με τ' άλλα τρία αδέρφια του στις φροντίδες της μητέρας του. Η μητέρα του για να τον κάνει παιδί φρόνιμο τον έμπιστεύθηκε σε μία διδασκάλισσα, ή όποιά όπως ήτανε και ή δις Λαμπερ—στήν γιά το Ρουσσώ, χρησιμοποιούσε στην πλάτη του τη θέργα για να έ-

πιβάλλεται. Τον έτράβηξαν απ' αυτή σε ήλικία όχτώ έτών για ν' αρχίση τη σπουδή της λατινικής.

Εισήχθη σ' ένα μικρό σεμινάριο του Τρόγ, όπου δεν έμεινε πολύ καιρό. Τόν έρχόμενο χρόνο μπηκε σ' ένα λαϊκό εκπαιδευτήριο, όπου τελείωσε λαμπρά τις σπουδές του.

«Πρέπει να τον κάνουμε παπά ή έπίτροπο», έλεγε κάποιος οικογενειακός φίλος στη μητέρα του. Ο Δαν-

γιατρός μου επέτρεψε να σηκωθώ και να κάνω ένα μικρό ταξίδι. Είχα πάει ως το Λονδίνο όπου ένοστάλησα τον πατρικό μου πύργο. Ένα άπόγευμα λοιπόν μπηκα σ' ένα ταξι κάθησα διπλα στον σωφέρ και τουδωσα την διεύθυνσι του πύργου μου. Το αυτόκίνητο άρχισε να τρέχη με μεγάλη ταχύτητα. Σε λίγο φάνηκαν τα ψηλά δέντρα του πύργου. Πλησιάσαμε. Η μεγάλη πόρτα της εισόδου ήταν άνοικτη. Κι' ένας κηπουρός στεκόταν σά χαζός απ' το μέσα μέρος. Διέσχισα τον κήπο νευρικά και έκανα όλο το γύρο του πύργου, σάν κάτι να ζητούσα.

Στην πόρτα κοντά, απ' έξω απ' τ' άμαξοστάσιο σταμάτησα. Κι' όμως δεν ήπρηκε κανένας λόγος να σταματήσω σ' αυτό το μέρος. Προ-

χώρησα μηχανικώς, έμπηκα μέσα και σε μία γωνιά είδα το σιδερένιο σκελετό να κουνιέται έδω κι' εκεί! Μέσα απ' αυτό το σιδερένιο κλουβί κάτι έσταζε, σιγά, σταγόνα, σταγόνα...

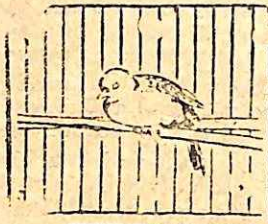
Άμέσως τότε θυμήθηκα το φίλο μου, τη φάρσα που ήθελε να παίξη κι' ό,τι άλλο είχε συμβεί. Φρίκη με κάτελαβε... Και χωρίς να ξέρω τίκανω πετάχτηκα τρομαγμένος έξω κι' άρχισα να φωνάζω...

Όταν έβγάλαμε τον Στάιν από τα σιδερένια του δεσμά ήταν νεκρός. Είχε άρχισει μάλιστα να σάπιξη...

Νά γιατί μ' άποφεύγουν όλοι έδω μέσα. Άλλά τι φταίω έγώ για ό,τι συνέβη ;...

τών παπᾶς! Μὰ αὐτὸς ἀπὸ τότε δὲν ἔδειχνε καμμιὰ κλίσι πρὸς τὰ ἐκκλησιαστικά. Ἀπεναντίας εἶχε μεγάλη ἐπίδοσι στὴν τέχνη τοῦ Δημοσθένους καὶ τοῦ Κικέρωνος, τὴν ὁποία καὶ ἀκολούθησε στὸ τέλος.

Ἐφυγε λοιπὸν γιὰ τὸ Παρίσι, τὸ 1780, μὲ τὸ ἀμάξι τοῦ ταχυδρόμου τοῦ Ἀρσί, ὁ ὁποῖος μάλιστα δὲν θέλησε νὰ πάρῃ μεταφορικά ἀπὸ τὸν συμπατριώτη του. Φθάνοντας στὸ Παρίσι ὁ Δαντὼν νοίκιασε μιὰ κάμαρη σ' ἓνα μέτριο ξενοδοχεῖο μὲ τὴν ἐπιγραφή «Μαῦρος Ἴππος», ὅπου πῆγαιναν οἱ πατριώτες του κι' ὅπου ἔλπιζε νὰ τὸν περιποιηθοῦν. Τὴν ἄλλη μέρα ἀμέσως παρουσιάστηκε σ' ἓνα δικηγόρο, λεγόμενο Βινὸ γιὰ νὰ τὸν πάρῃ ὡς βοηθὸ του. Μὰ ἐκεῖνος θέλησε ἓνα δείγμα τῆς γραφῆς τοῦ Δαντὼν, ἡ ὁποία ὅμως δὲν τὸν ικανοποίησε καὶ τόσο. Ἐν τούτοις τὸν προσέλαβε χωρὶς ἀποδοχές. Μονάχα τοῦ ἐπλήρωνε τὸ φαί καὶ τὸ νοίκι. Ἐκεῖ ὁ Δαντὼν ἐγνώρισε σιγά-σιγὰ ὅλο τὸ δικαστικὸ κόσμον κι' ἀπέκτησε σχέσεις χρήσιμες γιὰ τὸ μέλλον του.

Παρ' ὅλες τὶς ἀσχολίες του, εὔρισκε ἐντὺ τοῖς καιροῖς νὰ καταγίνεται καὶ μὲ τ' ἀγαπημένα του σποῖρ, ποὺ ἦταν ἡ ξιφομαχία καὶ τὸ κολύμπι. Ἐξ αἰτίας μάλιστα τῆς υπερβολικῆς του ἐπιδόσεως σ' αὐτὰ προσεβλήθη κάποτε ἀπὸ μιὰ ἀρρώστεια ἀρκετὰ σοβαρή, ἡ ὁποία τὸν κατεδίκασε σὲ πολλὴν ὁδομάδων ἀδράνεια. Ἐπωφελήθη ὅμως αὐτῆς γιὰ νὰ διαβάσῃ ὁλόκληρὴ τὴν «Ἐγκυκλοπαίδεια», τὴν ὁποίαν εἶχε τελειώσει πρὶν ἀναρρώσῃ ἐντελῶς. Ὁ Μοντεσκιέ, ὁ Βολταίρος, ὁ Ρουσσώ, ὁ Μπεκκαρία καὶ ὁ Μπυφὸν ἦταν τ' ἀγαπημένα του βιβλία, τὰ ὁποία ὅμως δὲν τὸν ἐμπόδιζαν νὰ διαβάξῃ πού καὶ πού κανένα ἐλαφρὸ βιβλίο, χωρὶς ὅμως νὰ παραμελῇ καὶ τὴ δικονομία καὶ τὸ δίκαιο, τῶν ὁποίων τὴ γνῶσι χρειάζεσθαι γιὰ νὰ γίνῃ δικηγόρος. Ζοῦσε ἐκείνη τὴν ἐποχὴ ζωῆ πολὺ τακτική. «Υστερ' ἀπὸ ἐνᾶ λιτὸ δείπνο, ἔπινε μισὸ φλυτζάνι καφέ, κι

ἐπαιζε μερικὲς παρτίδες ντόμινο. Τὶς ἡμέρες ποῦχε περισσότερα κέρδη ἀπὸ τὴν ἀντιγραφὴ δικογράφων, πῆγαινε καὶ παρακολουθοῦσε τὶς παραστάσεις τῶν τραγωδιῶν στὸ Γαλλικὸ Θέατρο. Αὐτὲς ἦταν ὅλες τοῦ ἡ διασκεδάσεις καὶ τὰ παρασπασί- σια του ἔξοδα.

Τὸ καφενεῖο ὅπου ἐσύχναζε ἦταν τὸ κέντρο τῶν δικηγόρων καὶ τῶν δικαστικῶν. Ἐνας ἀπὸ τοὺς καλὺς τέρους βιογράφους τοῦ Δαντὼν, ὁ Ρουσσέλ ἐν τῇ Σαίν-Ἀλβέν, περιγράφει ὡς ἑξῆς τοὺς ἰδιοκτήτες του:

«Νομίζω πὼς βλέπω ἀκόμα τὸν ἰδιοκτήτη μὲ τὴν μικρὴ στρογγυλὴ του πεορούκα, τὴ γρίζα του ζακέτα καὶ μὲ τὴν πετσέτα κάτω ἀπὸ τὴν ἀμασχάλη. Ἦταν ὅλο περιποιησεις πρὸς τοὺς πελάτες του, οἱ ὁποῖοι τὸν ἐκτιμοῦσαν πολὺ. Ἡ γυναίκα του καὶ ἡ κόρη του, γλυκεῖα ὅσο καὶ χαριτωμένη καθόντουσαν στὸν πάγκο. Μεταξὺ τῶν πελατῶν οἱ ὁποῖοι προσέγγιζαν μὲ κάποιο ξεχωριστὸ ἐνδιαφέρον αὐτὸ τὸν πάγκο, ἦταν κι' ἓνας νεαρὸς δικηγόρος, στὴν ἀρχὴ πολὺ εὐθυμὸς καὶ νεανικὸς μὰ

ποὺ ἔγινε ὕστερ' ἀπὸ λίγο ἀρκετὰ σοβαρὸς. Αὐτὸς ὁ νέος δικηγόρος ἦταν ὁ Δαντὼν.

Ἡ φιλοφρονήσεις τοῦ Δαντὼν δὲν ἄργησαν νὰ κατανοηθοῦν ἀπὸ ἐκείνη πρὸς τὴν ὁποίαν ἀπηυθύνοντο καὶ ἡ ὁποία ἀμέσως τὸν διάλεξε ἀπὸ ὅλους τοὺς ἄλλους ὑποψηφίους. Ὅταν ὁ Δαντὼν ζήτησε ἐπισημῶς τὸ χέρι τῆς, ἡ αἰτήσις του ἔγινε ἀμέσως δεκτὴ. Οἱ γονεῖς τῆς ἐπεφυλάχθησαν μόνο γιὰ νὰ λάθουν μερικὲς πληροφορίες γι' αὐτὸν. Τῆς ἔδιναν προῖκα 40 χιλιάδες λίρες, ποσὸ σχετικῶς σοβαρὸ γιὰ τὴν ἐποχὴ. Μ' αὐτὸ τὸ ποσὸν ὁ Δαντὼν κατάρθωσε ν' ἀποκατασταθῇ ὡς δικηγόρος.

Αὐτὸς ἦταν τότε 27 χρόνων καὶ ἡ γυναίκα του 25. Τὸ γραφεῖο τοῦ Δαντὼν δὲν εἶχε καθόλου πελατεία ὅταν τὸ ἀγόρασε αὐτός. Μὰ κατάρθωσε σιγά-σιγὰ ν' ἀποχτήσῃ μερι-

κοὺς πελάτες, ἐνθαρρυνόμενος πάντοτε στὴ δουλειά του ἀπὸ τὴ γυναίκα του.

Ἡ Ἀντουανέττα—Γαβριέλλα Σαρπαντιέρ, ἡ γυναίκα του, δὲν ἦταν ἀκριβῶς ὅ,τι λέμε ὡμορφὴ γυναίκα, μὰ ἦταν ἓνα ὠραῖο καὶ ὑγιὲς πλάσμα, τοῦ ὁποίου τὰ χαρακτηριστικὰ προκαλοῦσαν εὐκρινὴν συμπάθεια.

Οἱ νέοι σύζυγοι, εὐθὺς ἀπὸ τοῦ γάμου τῶν ἐγκατεστάθηκαν στὸ σπῆτι τῶν πεθερικῶν τοῦ Δαντὼν, ὡς τὴν ἡμέρα ποὺ θρῆκαν ἓνα διαμέρισμα στὴν Αὐλὴ τοῦ Ἐμπορίου. Στὸ ἄλλο πᾶτωμα τοῦ ἰδίου σπιτιοῦ κατοικοῦσε ὁ ποιητὴς Κάμιλλος Ντεμουλὲν μὲ τὴν γυναίκα του. Μὰ ὁ τελευταῖος σὲ λίγο καιρὸ μετακόμισε ἀπὸ κεῖ.

Ἀπὸ τὸν πρῶτο του, γάμο, ὁ Δαντὼν ἀπόκτησε δυὸ παιδιὰ: τὸν Ἀντωνίον ποὺ γεννήθηκε στὶς 18 Ἰουνίου 1790 καὶ τὸ Φραγκίσκο Γεώργιο ποὺ γεννήθηκε στὶς 6 Φεβρουαρίου 1792. Ἡ κ. Δαντὼν εἶχε κάνει τὸ πρῶτο τῆς παιδιὸν ἐξερράγη τῆς 10 Ἀυγούστου. Τὴν προηγούμενη μέρα ὁ Κάμιλλος Ντεμουλὲν κ' ἡ γυναίκα του, ἡ Λουκίλη εἶχαν πάει, ὅπως ἔκαναν ταχτικά νὰ περᾶσουν τὴ βραδυὰ τους στὸ σπῆτι τοῦ Δαντὼν. Ἡ κ. Δαντὼν, γράφει ἡ σύζυγος τοῦ Ντεμουλὲν στὸ ἡμερολόγιό της.—ἦταν ὅσο δὲ μπορεῖ νὰ φαντασθῇ κανεῖς θλιμμένη. Τὸ μωρὸ τῆς φαινότανε ξαφνιασμένο. Ὁ Δαντὼν ἦταν ἀποφασιστικὸς. Ἐγὼ νὰ γελοῦσα σὰν τρελλή.» Ὅταν νύχτωσε, συνώδεψαν ὅλοι τὴν πεθερά τοῦ Δαντὼν ὡς τὸ σπῆτι τῆς. Ὁ καιρὸς ἦταν καλὸς καὶ πολὺς κόσμος περπατοῦσε στοὺς δρόμους. Στὸ γυρισμὸ ἔκατσαν σ' ἓνα καφενεῖο τῆς πλατείας τοῦ Ὠδείου. Οἱ Ξεθράκωποι περνοῦσαν ἀπὸ κεῖ φωνάζοντας: Ζήτω τὸ Ἔθνος! Ἐπειτα ἐφίππα στρατεύματα διάβαιναν καὶ στὸ τέλος ἄπειρο πλῆθος. Ἡ Λουκίλη ἄρχισε νὰ φοβάται καὶ εἶπε στὴν κ. Δαντὼν: «Πάμε!» Ἐκείνη ρίγησε ἀπὸ τὸ φόβο τῆς καὶ ἔφησε τὴ φίλη νὰ τὴν παρασύρῃ. Ἐγύρισαν σπῆτι.

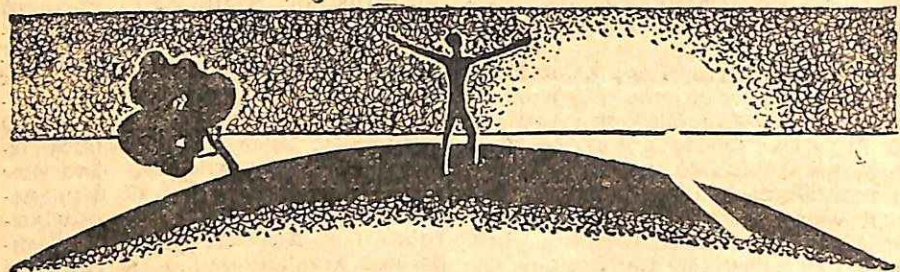
Ὁ Κάμιλλος Ντεμουλὲν πῆρε τὸ τουφέκι του καὶ βγήκε ἔξω. Ὁ Δαντὼν δὲν ἄργησε νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ. Ἡ δυὸ γυναῖκες πέρασαν τὴ νύχτα τους μὲ ἀγωνία. Κατὰ τὸ πρῶτὸ πῆγαν κ' ἡ δυὸ τους στὸ σπῆτι τοῦ Ντεμουλὲν. Ἐνῶ προσπαθοῦσαν ἀδίκως νὰ προγευματίσουν, ἄκουσαν ἄξαφνα τὸ κανόνι. Ἐνῶ δὲ ἡ μαγείρισσα ἄρχισε νὰ οὐρλιάξῃ σὰν κατσίκα, ἡ κ. Δαντὼν, χλωμίασε, ἔγειρε καὶ λιποθύμησε.... Ἡ Λουκίλη τὴν ἐγδυσε καὶ κατάρθωσε νὰ τὴν συνφέρει. Ἐπειτα κ' ἡ δυὸ τους βγήκαν ἔξω καὶ διάσχισαν τοὺς δρόμους, ὅπου, ἀπὸ παντοῦ, τὰ πληθῆ φώναζαν: «Στὰ ὅπλα! Στὰ ὅπλα!...» Δυὸ ἡμέρες μετὰ ὁ Δαντὼν ἦταν Ὑπουργός.

Ὁ μικρὸς δικηγόρος ἀπὸ τὸ Ἀρσὶ ἐγκατεστάθηκε χωρὶς νὰ χάνῃ τὸν καιρὸ τοῦ στὸ πολυτελὲς ἀνάκτορο τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης, στὴν πλατεία Βανδόμης, μὰ ἡ γυναίκα του δὲν ἄργησε νὰ νοσταλγῇ τὸ μέτριο διαμέρισμα τοῦ εἰς τῆς Αὐλῆς τοῦ Ἐμπορίου, ὅπου τόσες εὐτυχισμένες μέρες εἶχε γνωρίσει. Ἡ ἀλλαγὴ αὐτῆς τῆς καταστάσεως τῶν ἦταν ἡ καταστροφὴ τῆς εὐτυχίας τῆς. Στὸ ἑξῆς ὁ σύζυγός της δὲν τῆς ἀνῆκε πειὰ. Ἡ πολιτικὴ τὸν ἀπασχολοῦσε.

Τὸν Ὀκτώβριον οἱ δυὸ σύζυγοι ἐαναγύρισαν στὸ ἀστικὸ τοὺς σπῆτι, μὰ ὁ θάνατος εἶχε σφραγίσῃ πειὰ τὴν κ. Δαντὼν. Ὅλα τὰ γεγονότα ποὺ διαδραματίσθηκαν σ' αὐτὸ τὸ σύντομο χρονικὸ διάστημα, ἡ σφαγὴ τοῦ Σεπτεμβρίου, ἡ κατηγορίαις ἐναντίον τοῦ συζύγου τῆς, τὸ μίσος τῶν ἀντιπάλων τοῦ ποὺ εἶχαν ὀρκιστῇ νὰ τὸν ἐξολοθρεύσῃ, ἐκλόνησαν βαθειὰ τὴν ζωὴ τῆς δυστυχισμένης γυναίκας. Ἐξῆσε μερικὸς μῆνες καὶ στὶς 10 Φεβρουαρίου 1893 πέθανε.

Ὁ Δαντὼν θρῆσκονταν τότε μ' ἀποστολὴν στὸ Βέλγιο.

Τόσο τὸν χτύπησε αὐτὸ τὸ δυστύχημα, ὥστε οἱ φίλοι του νόμιζαν ὅτι δὲ θὰ συνήρχετο πειὰ. Μὰ

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ 21

ΤΟΥ Κ. ΣΤΕΦ. ΔΑΦΝΗ

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΩΤΕΣ

“Όταν εξέσπασε η Έπανάστασις του 1821 οι Όθωμανοί των πόλεων κατελήφθησαν από μεγάλο φόβο. Οί κατοικοῦντες μάλιστα στο Μωρηά πλούσιοι αγάδες αφήναν τους πύργους των και κατέφευγαν στα Ισχυρά φρούρια, διότι τὰ ραπίσματα πού είχαν δώσει στους ραγιαδες έπληρωνοντο με πιστολιές και σπαθιές. Επέρασαν λοιπόν και οι θηριώδεις Βαρδουνιώτες με τους Μουσουλμάνους το στενόμακρο γεφύρι πού συνέδεε τη Μονεμβασία με τη Λακωνική, για να σώσουν πίσω από τους κόκκινους θράχους της, στα ψηλά φρουριακά τείχη, τὰ χαρέμια και τους ηθασαυρούς των.

Αλλά για τροφές δεν είχαν φροντίσει καθόλου. «Ίνς Αλλάχ! Έχει ο Θεός!» Θά κατεβή ή άρμάδα, έλεγαν, θάρθουν οι πασσάδες από την Τριπολιτσά και θά σκορπίσουν γρήγορα σαν άχυρα τους πολιορκητάς γκισούρηδες, τους όποιους θά τιμωρήσουν άγρίως. Αλλά έκαναν άσχημα τους λογαριασμούς των

οί Μονεμβασιώτες Τούρκοι, διότι της άρμάδας ή όρμη κόπηκε στην Έρεσό από τους Ψαριανούς και ή στρατιά των πασσάδων άνεμοσκορπίστηκε στο Βαλτέτσι.

Απελπισμένοι οι Όθωμανοί, πεινασμένοι, καταδιωγμένοι έξαναγύρισαν στην πόλι για να βρουν εκεί τουλάχιστον άσυλο. Η θαρειές πόρτες του πύργου της γέφυρας κλειστήκανε και τὰ μεγάλα σιδερένια κλειδιά έβρόντησαν στρεφόμενα μέσα στις τεράστιες κλειδαριές τους. Στο Σαμαράκι και στα Τσικαλαριά, αντικρύ στη Μονεμβασία και πιο πέρα, γύρω από την Αγία Τριάδα της Χρανάπας και την παλαιά Μονεμβασία, τριγυρίζουν τώρα ένοπλα σώματα Έλλήνων πού κυττάζουν με βλέμματα πόθου και έκδικήσεως τη μικρή χερσόνησο της Μονεμβασίας. Και όσο περνούν ή μέρες, οι Τούρκοι χλωμοί και ισχυνοί από την πείνα έξεετάζουν το πέλαγος για να ιδούν άν άσπρίζουν έξεμακρά τα πανιά της σουλτανικής άρμάδας. Μα-

πού την σφίγγει με δύναμι.

“Αν αυτό το σφίξιμο έγινε αίτια να πεθάνη ο Δαντών στη λαμητόμο, άν αυτή ή αγάπη τον έξασθένησε έναντίον των αντίπαλων του, δεν έξέρουμε. Όσοσο άν ο έρωας αυτή τη φορά δεν ένίκησε το θάνατο μόρσε τουλάχιστο να του γλυκάνη την πίκρα!

ζώ με τον τουρκικόν όχλον, μέσα στην πόλι, βρίσκονται δυστυχώς και είκοσι έλληνικές οικογένειες πού δεν είχαν προφτάσει να βγουν...

Και δεν ήσαν όμόφρονες όλοι οι πολιορκούμενοι Τούρκοι. Οί πρόκριτοι είχαν έγκαιρώς μεζέψει μερικά τρόφιμα και πολεμοφόδια και είχαν άνέβει στο Κάστρο, αφήσαντες τους άλλους στην πόλι. Οί Όθωμανοί λοιπόν της πόλεως θέλουν να παραδοθούν, οι του Κάστρου όμως, πού είχαν άκόμη τροφάς, είνε άκαμπτοι. Και οι πολιορκητάι “Έλληνες κηρύττουν: «“Η όλοι σας θά παραδοθήτε ή θά πεθάνετε από την πείνα όλοι».

Και ή πείνα τους θέρριζει. “Εφαγαν μιá άποθήκη από σάπιο κεχρί, κι έπειτα όλα τ' άκάθαρτα ζώα, τὰ φύλλα κάθε φραγκοσυκιάς, τις άρμυρήθρες της άκρογιαλιάς. Αλλά άντείχαν γιατί έσυλλογίζοντο την τρομερή έκδίκησι των ραγιαδών. Αρχισαν να τρώγουν και τὰ πτώματα των πεθαμένων και μερικοί γονεΐς έσφαζαν τὰ παιδιά τους και τὰ έτρωγαν. Το ανθρώπινο κτήνος έφανερώετο σ' όλη του τη θηριωδία.

Και όμως ή πολιορκία δεν έγινότανε όπως έπρεπε και έκινδύνευε να διαλυθί. Οί Έλληνες είχαν κουρασθή και δυστυχώς διαφώνουσαν.

Ταμίας των Τούρκων στην πόλι και γραμματεὺς με μεγάλη δύναμη ήταν ο σιόρ Παναγιωτάκης ο Καλογεράς φρόνιμος και φιλόπατρις. Αλλά ο Μουσουλμανικός όχλος και οι άρχοντές του τον υποπετώνται τώρα. Ο Καλογεράς το ξέρει και όμως άλύγιστος προβαίνει στον κίνδυνο. Είνε έπιτακτική ανάγκη να κρατήσουν οι Έλληνες λίγο άκόμη την πολιορκία και ή Τουρκική φρουρά, μισοπεθαμένη πειά, θά παραδοθή. Αλλά ποιο γοργό περιστέρι θά

φέρη την άγγελία αυτή και τη συμβουλή στους πολιορκητάς;

Η νύχτα έχει σκεπάσει με το μαύρο πέπλο της τη Μονεμβασία. Σκοτάδι πυκνό στους θράχους, στα σπίτια, στις έκκλησιές, σκοτάδι στις ψυχές. Σιωπή τάφου. Δεν άκούγεται παρά το άτονο βήμα των σκοπών και το άπαλό μουρμούρισμα του κύματος. Την ώρα αυτή ένας άνθρωπος, άχι νέος πειά, αλλά με το βήμα άλαφρό και την ψυχή γεμάτη τόλμη, περνά κοντά από την έκκλησιά του “Αη Νικόλα και λίγο πιο πέρα στέκεται σε μιá χαμηλή πορτούλα και χτυπά έλαφρά. Είνε το σπίτι του Θεοδώρου Κορώνη. Μέσα σ' αυτό άμέριμνοι παίζουν κοντσίνα ο οικοδεσπότης, ή γυναίκα του κυρά Βενέτα και οι φίλοι του Γιώργης Λελές και Δημήτρης Θεοφιλάκης.

Μόλις τον βλέπουν σηκώνονται έκπληκτοι! Τι θέλει τέτοια ώρα ο σιόρ Παναγιωτάκης ο Καλογεράς; Μήπως οι λιμασμένοι Όθωμανοί άπεφασίσανε να κατασφάξουν και να φάγουν τους Χριστιανούς. Αυτό ήρθε να τους αναγγείλη κρυφά για να προφυλαχθούν;

Αλλά ο Καλογεράς τους λέει:

— “Ερχομαι σε σας ως Χριστιανούς και ως Έλληνες... Εγώ, καθώς ξέρετε κινδυνεύω από ώρα σε ώρα να σπαραχθώ από τους Τούρκους γιατί γίνονται άγριότεροι όσο καταλαβαίνουν ότι πλησιάζει ή ώρα πού θά παραδοθούν στους χθσινούς ραγιαδες. Και θά παραδοθούν... Αλλά όμως φοβόμαι μήπως οι Έλληνες δεν έχουν το κουράγιο να κρατήσουν την πολιορκία μήπως διαλυθούν.... Πρέπει λοιπόν να μάθουν ότι οι Τούρκοι πεθαίνουν από την πείνα. Αν είχα το στήθος μαρμαρένιο και χάλκινο σήμαντρο τη φωνή, θά το φώναζα ψηλά από το τείχος και ως

ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΤΟΥ ΜΕΝΤΕΛΣΟΝ

Κάποτε ρώτησαν τον συγγραφέα της ιστορίας της Έλληνικής Επανάστασης και γιού του μεγάλου μουσουργού Μέντελσον :

— Ποιό νομίζετε πως είναι το πιο περίφημο απ' τὰ έργα του πετέρα σας ;

— Εγώ, απήντησεν απλά αυτός.

Ο ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΣ ΙΕ' ΚΙ' Ο ΛΟΥΣΤΡΟΣ.

Όταν ο Λουδοβίκος 15ος ήταν ακόμα παιδί, έβγαίνει μιά μέρα περίπυκτο με τον διδάσκαλό του. Στην πόρτα των ανακτόρων βρίσκотαν κάποιος λούστρος, που χαιρέτησε τον μικρό βασιλέα.

Ό δάσκαλός του αφήνοντας το χέρι του βασιλέως απέδωκε στον λούστρο τον χαιρετισμό.

— Πώς, κύριε, χαιρετάτε έναν υπηρέτη ; ρώτησεν ο βασιλεύς.

— Μεγαλειότατε, απήντησεν ο δάσκαλος, προτιμώ να χαιρετήσω έναν υπηρέτη, παρά να πούν πως ένας υπηρέτης είναι πιο ευγενής από μένα....

ΑΔΙΚΟΣ ΦΟΒΟΣ

— Η φτωχιά μου ή γυναίκα, έλεγε κάποιος σ' έναν φημισμένο γιατρό, είχε πάντα τον φόβο μην τύχη και την θάψουν ζωντανή. Σας παρακαλώ να εξετάσετε καλά το πτώμα, και ύστερα να πιστοποιήσετε τον θάνατο.

— Ποιόν έχετε γιατρό ;

— Τον κύριον Π.

— Μπορείτε να μείνετε ήσυχος ή γυναίκα σας ασφαλώς δεν θα ταφή ζωντανή.

ΕΝΑ ΑΝΕΚΔΟΤΟ ΤΟΥ ΜΕΙΣΣΟΝΙΕ

Ένας Άμερικανός, προσέφερε κάποτε στον διάσημο ζωγράφο Μείσσοιγιέ για κάποιο έργο του δέκα χιλιάδες φράγκα.

— Θέλω είκοσι, είπε ο καλλιτέχνης.

— Έλατε δά, είπε ο Άμερικανός, γι' αυτό δεν κάνετε ούτε μιά μέρα...

— Ίσως, απάντησε ο Μείσσοιγιέ, έκοπίασα όμως δεκαπέντε χρόνια για να μάθω να τὸ κάμω σὲ μιά μέρα...

ΑΡΣΙΣ ΒΑΡΩΝ

Ό κ. Π., αμόρφωτος νεοίλουτος, προσποιείται τον βιβλιόφιλο.

Προχτές τον συνήντησε στον δρόμο, ο πονηρός κ. Ε., τη στιγμή που κουβαλούσε υπό μάλης δυο όγκώδεις τόμους.

— Με βλέπεις..., λέγει χαμογελώντας ο Π. Τὸ πάθος μου δὲ μ' αφήνει. Κάθε μέρα κουβαλῶ υτὸ σπῆτι καὶ νέα βιβλία.

— Θαυμάσια, λέει σοβαρά ο Ε., κάνεις πολύ καλά, ή γυμναστική όφελει....

ΜΙΚΡΑ—ΜΙΚΡΑ

ΕΝΕΣΕΙΣ ΣΤΑ... ΦΥΤΑ

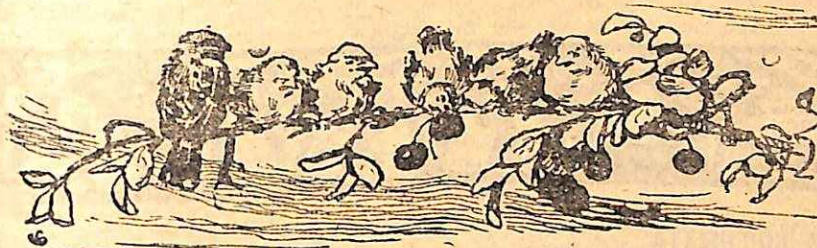
Τελευταίως, κάποιος Ρώσος γεωπόνος τελειοποίησε την γνωστή μεθόδο του Ρώσσου επίσης καθηγητού Μοκρυέτακη — συγχρόνου και φίλου του Μέτσνικωφ—διά της οποίας γιαιτρεύονται όλες ή άρρώστεις των φυτών, με ένέσεις.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ

ΕΝΑΣ ΑΘΛΟΣ ΑΚΟΜΗ

Ό Διαγόρας ο Μελιταίος καταδικάσθηκε έρήμην σὲ θάνατο κι' έπεκηρύχθηκε, γιατί έρριξε μέσα στο τζάκι ενός πανδοχείου ένα ξύλινο άγαλμα του Έρρακλέους, λέγοντας:

— Κάνε σήμερα να θράση ή χύτρα!... Θα είναι κι' αυτό ένας από τους άθλους σου!...

ΕΝΣΤΑΝΤΑΝΕ ΕΥΘΥΜΑ ΛΟΓΙΑ

ΧΩΡΙΑΤΙΚΗ ΕΥΓΕΝΕΙΑ

Ό κύριος : Λοιπόν, για πές μου, Μητσο, έχεις καλή δύνομι ;

Μπορείς και σκάβεις καλά ;...

Ό χωριάτης : "Α ! αφέντη μου ! δὲω από την ευγένειά σου, κανένα άλλο μουλάρι δεν βρίσκεται που νάναι έτσι δυνατό σαν κι' έμένα!...

ΣΤΑ ΛΟΥΤΡΑ

Ό παχύς : Καλημέρα, φίλε μου ! Τι νέα ; Και συ λοιπόν έδω ;

Ό αδύνατος : Ναί ! από προχτές ; Τι γίνεσαι ;

Ό παχύς : Καλά ! ο γιατρός μου ό κ. Γ. μου συνέστησε αυτά τὰ μπάνια και μου είπε πως είναι τὰ μόνα που θα μπορέσουν να με αδυνατίσουν.

Ό αδύνατος : Μπα ! "Ωστε έχουμε τον ίδιο γιατρό!...

Περίεργο όμως ! Και σ' έμένα παλι συνέστησε πως τὰ μόνα μπάνια που θα μπορέσουν να με παχύνουν είναι αυτά έδω!...

Ό αδύνατος : Μπα ! "Ωστε έχουμε τον ίδιο γιατρό!...

Περίεργο όμως ! Και σ' έμένα παλι συνέστησε πως τὰ μόνα μπάνια που θα μπορέσουν να με παχύνουν είναι αυτά έδω!...

Ό αδύνατος : Μπα ! "Ωστε έχουμε τον ίδιο γιατρό!...

Περίεργο όμως ! Και σ' έμένα παλι συνέστησε πως τὰ μόνα μπάνια που θα μπορέσουν να με παχύνουν είναι αυτά έδω!...

Ό αδύνατος : Μπα ! "Ωστε έχουμε τον ίδιο γιατρό!...

Περίεργο όμως ! Και σ' έμένα παλι συνέστησε πως τὰ μόνα μπάνια που θα μπορέσουν να με παχύνουν είναι αυτά έδω!...

Ό αδύνατος : Μπα ! "Ωστε έχουμε τον ίδιο γιατρό!...

Περίεργο όμως ! Και σ' έμένα παλι συνέστησε πως τὰ μόνα μπάνια που θα μπορέσουν να με παχύνουν είναι αυτά έδω!...

Ό αδύνατος : Μπα ! "Ωστε έχουμε τον ίδιο γιατρό!...

Περίεργο όμως ! Και σ' έμένα παλι συνέστησε πως τὰ μόνα μπάνια που θα μπορέσουν να με παχύνουν είναι αυτά έδω!...

Ό αδύνατος : Μπα ! "Ωστε έχουμε τον ίδιο γιατρό!...

Περίεργο όμως ! Και σ' έμένα παλι συνέστησε πως τὰ μόνα μπάνια που θα μπορέσουν να με παχύνουν είναι αυτά έδω!...

Ό αδύνατος : Μπα ! "Ωστε έχουμε τον ίδιο γιατρό!...

Περίεργο όμως ! Και σ' έμένα παλι συνέστησε πως τὰ μόνα μπάνια που θα μπορέσουν να με παχύνουν είναι αυτά έδω!...

Ό αδύνατος : Μπα ! "Ωστε έχουμε τον ίδιο γιατρό!...

μέσως θυμώνεις... θρίζεις... χαλάς τον κόσμο... γίνεσαι άλλος άνθρωπος...

Έκείνος : !... !...

ΠΑΙΔΙΚΗ ΑΦΕΛΕΙΑ

Η μαμά : Τώρα πειά που μεγαλώσες, Λιλίκα μου, δεν πιστεύω να θέλεις πειά να παίξεις με τ' αγόρια...

Η Λιλίκα : "Ισα-ίσα, μαμά ! μου, όσο μεγαλώνω, τόσο περισσότερο μου άρέσει να παίζω με τ' αγόρια!...

ΖΗΛΟΥΤΥΠΙΑ ΣΥΖΥΓΟΥ

— Γιατί τόσο θιαστικός, κύριε Κ ;

— Βιάζομαι, φίλε μου, γιατί έχω αφήσει τη γυναίκα μου μόνα στο σπίτι.

— "Α ! ζηλιάρη, δεν έχεις εμπιστοσύνη στη γυναίκα σου ;

— Στη γυναίκα μου έχω και πολύ μάλισα, αλλά δεν εμπιστεύομαι καθόλου ένα καταραμένο αξιωματικό που ήρθε και κάθισε τελευταία απέναντί μας.

ΕΝΑΣ ΕΠΙΜΟΝΟΣ ΕΠΙΣΚΕΠΤΗΣ

Η υπηρέτρια : Ό κύριος, μου είπε, να τον συγχωρήσετε, αλλά δεν είναι μέσα.

Ό επισκέπτης : Ευχαριστώ ! Πέστε του παρακαλώ να με συγχωρή κι' έμένα, αλλά δεν μπορώ παρά να τον περιμένω.

ΕΝΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΗΣ ΝΟΡΑΣ ΒΙΝΝ

ΕΝΑ ΔΡΑΜΑ

— "Ωστε λοιπόν άρραβωνιάστηκες, Μάτζη ;

— Μή μου κακιώνεις, καλή μου Ρούθ. Δεν μπορεί να με κατηγορήσει κανείς πως θιάστηκα...

— "Υστερ' από έφτά χρόνια που κράτησες τόν όρκο σου, τόν παραβιάζεις σήμερα... Ο φτωχός μου άδερφός θ' άναστενάξει μέσα στόν τάφο του, Μάτζη...

— Είνε μεγάλη άνοησία να δένεται κανείς με όρκους, άγαπητή μου Ρούθ. Ξέρει κανείς τι θα του συμβή στο μέλλον; Κι' έδω που τ'ά λέμε, εύκολα δίνει κανείς έναν όρκο, όταν είναι δεκαοχτώ χρονών και δύσκολα τόν τηρεί, όταν γίνη είκοσι πέντε. Κι' όμως μάρτυς μου ό Θεός, ήμουν ειλικρινής τό τραγικό εκείνο πρωί, που έπρόκειτο να γίνη ό γάμος μου και που θρήκαμε μέσα στη βιβλιοθήκη νεκρό τό δυστυχισμένο μας Τζίλμπερτ και τόν πιστό του "Ανταμς βαρεία πληγωμένο. Μάρτυς μου ό Θεός πως ήμουν ειλικρινής όταν ώρκίσθηκα, ότι δεν θα παντρευόμουν, άν δεν άνεκαλύπτετο πρώτα κι' άν δεν τιμωρείτο, όπως τού άξιζε, ό δολοφόνος τού Τζίλμπερτ. Και κάναμε πάλι ό,τι ήταν άνθρωπίνως δυνατόν, για ν' ανακαλυφθή ό ένοχος. Μά τού κάκου! Ο δολοφόνος δεν θρέθηκε!... Έσύ ή ίδια στην παραφροσύνη της λύπης σου, έδιωξες από κοντά σου αυτόν που άγαπούσες και ζήσαμε μαζί ή μία κοντά στην άλλη, πέντε ολόκληρα χρόνια μέσα στο παληό εκείνο σπίτι τού Μπύττισκου. Άρ-

γότερα, όταν χαράχτηκε ή νέα σιδηροδρομική γραμμή και λόγω της άπαλλοτριώσεως αναγκάστηκε να φύγης από τό ίκτίμα σου εκείνο. Έχτισες αυτό δω τό σπίτι, ίδιο κι' άπαράλλαχτο με τό παληό. Ίδιες άντέγραψες ως την παρμιμικρότερη λεπτομέρεια, τό δωμάτιο που διεπράχθη ή δολοφονία. Θα σε ακολουθούσα κι' έδω άν τό καθήκον δεν μου επέβαλλε να πάω ν' αναθρέψω τ' ανήψια μου, που έμειναν όρφανά από μητέρα. Όταν ό πατέρας τους ξαναπαντρεύτηκε, ή γυναίκα του μ' έτράβηξε και μένα στόν κόσμο και τότε έγνώρισα τόν Μάρκο.

— Και με τ'ά πρώτα κι' αλληλεπιδράσαντα σου κάμε, έσύ έξέχασες τόν άρραβωνιαστικό σου, τόν δυστυχισμένο άδερφό μου, και τό τραγικό του τέλος. Τι άσπαστη που είσαι καυμένη Μάτζη. Ούτε πένθος δεν φοράς πειά!...

— Μοι' είναι αδύνατο, άγαπητή μου Ρούθ. Ο έρωτας τού Μάρκου είναι τόσο θερμός, τόσο μεγάλος, ώστε μου άνάστησε μέσα μου την λαχτάρα της ζωής και τ'ά πένθημα ρούχα τ'ά νοιώθω να με βαρύνουν, όταν είμαι μαζί του. Είσαι καλή, Ρούθ! Νοιώσε με και συγχώρεσε με !...

Η δυο φίλες ήσαν της ίδιας ηλικίας και δύσκολα θ' άποφάσιζε κανείς να πη ποιά ήσαν ώμορφότερη από τις δυο. Μά ένω ή Μάτζη, ολόκληρο, όλο ώμορφιά και νειάτα μέσα στο ίκομψό της φόρεμα άχτινοβολούσε τη ζωή και τη χαρά της ζωής, ή Ρούθ, με τό χλωμό της πρόσωπο, τό άσθενικό της σώμα και

τά πένθημα φορέματά της έμοιαζε σαν ώραίο φάντασμα τού παρελθόντος.

Η διαφορά ήταν χτυπητή, ώστε ή Ρούθ, βλέποντας μέσα στόν καθρέφτη τό πρόσωπο τό δικό της και της φίλης της, κατέβασε τ'ά μάτια.

— Να σου πώ, είπε, τό πράγμα δεν μ' έξέπληξε. Ο γέρο "Ανταμς άκουσε να γίνεται λόγος για τόν άρραβώνα σου και μου τάπε όλα. Ο καυμένος ό γέρος έπήρε βαρεία τό πράγμα...

— Λυπούμαι πολύ που έσκανδάλισα τόν πιστό μου "Ανταμς. Σοι' είναι τ'όσον άφωσιωμένος τόσα χρόνια τώρα !...

— Δεν είναι ύπηρέτης πειά... Τόν έκανα έπιστάτη κι' αυτός τώρα μου διευθύνει τό σπίτι.

— Δεν θέλω να τού άμφισβητήσω την καλή του πίστι, αλλά πρέπει να παραδεχτής και σύ, ότι ό γέρο "Ανταμς έχει συμφέρον να μείνης άνύπαν-δρη και είτε καμαριέρας σου, είτε έπιστάτης σου είναι, τό γεγονός είναι ότι σ' έπηρεάζει. Δεν ξέρω γιατί

αίσθάνομαι τέτοιον άποτροπισμόν έναντίον του. Ξέρω ότι πληγώθηκε προσπαθώντας να προφυλάξει τόν άδερφό σου από τόν κλέψη και τόν δολοφόνον... Μά δεν μπορώ να στο πώ ήθελε να τόν κλέψη και τόν δολοφόνον. Και νομίζω πως τό καπνισμένο πρόσωπό του και τό δύστροπο ύφος του έχουν πολύ να κάνουν στην νευρασθένεια που ν'ά κάνουν στην πρόσκλησή της, έγυρίσε για να καθήση, έξαφνα τ'ά χαρακτηριστικά του αλλοιώθηκαν, άπλη γάλλον καθρέφτη, που βρίσκονταν στο δωμάτιο. "Εγινε κατάκλωμος και άποισθώρησε σχεδόν με φρίκη.

— Τι έχεις, Μάρκο, είσαι άρρωστος; έρώτησε ανήσυχη ή Μάτζη.

— Όχι, όχι... μην ανησυχήτε... Μια άπλη σύμπτωση... Αυτό τό δωμάτιο

με κρατάς δεμένη με τόν όρκο και να τόν κάνης να ύποφέρη...

— "Ω, δεν θα ύποφέρη και πολύ! Οι άνδρες ξεχνούν τόσο εύκολα !...

— Και ή γυναίκες θυμούνται παρ'όλα τα χρόνια που πρέπει !... Έν τούτοις έσύ, Ρούθ, δεν έχεις δίκη να λες πως οι άνδρες ξεχνούν εύκολα. Ξέρω κάποιον που σου μένει πάντα πιστός.

Στα χείλη της Ρούθ φάνηκε ένα μικρό χαμόγελο.

"Εκαμε κι' αυτός ό,τι έκανες και σύ, Μάτζη! Βαρέθηκε. Σήμερα τό πρωί έλαβα ένα γράμμα του, στο όποιο με παρακαλεί να λησμονήσω τόν δολοφονημένο άδερφό μου και να γίνω γυναίκα του. Με παρακα-

λεί για τελευτεία φορά, γράφει... Και για τελευτεία φορά τού άπαντώ, ότι άρνούμαι. Θα πάρη τό γράμμα μου αύριο τό πρωί.

Η Μάτζη δεν έπρόφτασε να έκφράση την άποδοκιμασία της για τή στάση αυτή της φίλης της, γιατί εκείνη την στιγμή μπήκε μέσα ό άρραβωνιαστικός της Μάρκος. Ήταν ένας νέος ψηλός, με συμπαθητικό πρόσωπο, με φαρδείς ώμους και ήλιωκάμενος. Η Ρούθ έννοιωσεν ένα ρεύμα όγείας και ζωής να μπαίνει μέσα στο μελαγχολικό και πένθιμο εκείνο δωμάτιο.

— Και, δίνοντας τό χέρι στο νέο για να τόν καλωσορίσει, έλησμονήσε σχεδόν τη φίλη της, που ήταν κοντά της. Μά ένω ό νέος, ύπακούοντας στην πρόσκλησή της, έγυρίσε για να καθήση, έξαφνα τ'ά χαρακτηριστικά του αλλοιώθηκαν, άπλη γάλλον καθρέφτη, που βρίσκονταν στο δωμάτιο. "Εγινε κατάκλωμος και άποισθώρησε σχεδόν με φρίκη.

— Τι έχεις, Μάρκο, είσαι άρρωστος; έρώτησε ανήσυχη ή Μάτζη.

— Όχι, όχι... μην ανησυχήτε... Μια άπλη σύμπτωση... Αυτό τό δωμάτιο

μοιάζει τόσο πολύ με κάποιον άλλο, όπου είδα μια σκηνή, που μου άφησε πολύ φριχτήν ανάμνηση...

— Για πέστε μας, τί σας συνέθε; Είπεν η Ρούθ.

— "Α! όχι! απάντησεν ο Μάρκος προσπαθώντας να συνέλθῃ. Δὲν ἐννοῶ νὰ σὰς διηγηθῶ μιὰ τέτοια φριχτή ἱστορία, τὴν πρώτη μέρα πού σὰς ἰκάνω ἐπίσκεψι. Θάταν γρουσουζιά.. Ἐξ ἄλλου ἐκεῖνη εἶνε μιὰ παλῆα ἱστορία, πᾶνε ἑφτά χρόνια ἀπὸ τότε καὶ συνέθε μακρυὰ ἀπ' ἐδῶ σ' ἓνα χωριὸ τῆς Οὐαλλίας.

Μιὰ πιχτή κραυγὴ ξέφυγε ἀπὸ τὰ χεῖλη τῆς Ρούθ.

— Μὲ συγχωρεῖτε πού σὰς ἀνέφερα τέτοια θλιβερά πράγματα... εἶπε ὁ νέος. Τὸ καταλαβαίνω, ἦταν γελοῖο, ἐκ μέρους μου, μὲ ξαφνιάστηκε, μοῦ φάνηκε σὰν νὰ ξανάβλεπα μπροστά μου τὴ φοβερὴ σκηνὴ πού εἶδα τότε.. Αὐτὸ εἶνε ὅλο!..

— Μάτζη, εἶπε ἡ Ρούθ κυττώντας τὸ νέο κατὰμματα, πρέπει ὁ κύριος νὰ μᾶς διηγηθῇ αὐτὴ τὴν ἱστορία...

— Βέβαια! εἶπε κ' ἡ Μάτζη. "Ελα, Μάρκο, διηγῆσου στὴ φίλῃ μου τί εἶδες. Ἐχεῖ μεγάλῃ ἐπιθυμία νὰ τὸ μάθῃ...

Ὁ Μάρκος ἐκύτταζε πότε τὴ μιὰ καὶ πότε τὴν ἄλλη, ἀπορώντας γιὰ τὴν ἐπιμονή τους. Ἀφοῦ δίστασε μερικὲς στιγμὲς, σὸ τέλος τὸ ἀποφάσισε σκεπτόμενος ὅτι τὸ κατὰ κάτω αὐτὸς ἦταν ὁ μόνος τρόπος νὰ μάθῃ τὸ λόγο γιὰ τὸν ὁποῖον ἐπέμεναν τόσο ν' ἀκούσουν τὴν ἱστορία του.

— Θὰ μετανοιώσετε γρήγορα γιὰ τὴν ἐπιμονή σας! εἶπε, γιατί σὰς θεβαῖω, πὼς ἡ ἱστορία μου δὲν εἶνε καθόλου εὐχάριστη Ἀφοῦ τὸ θέλετε, ὅμως θὰ σὰς τὴν πῶ:

»Λοιπόν, πρὸ ἑφτά περίπου ἐτῶν, εἶχα πάρει ἄδεια κ' ἀποφάσισα νὰ γυρίσω πεζὸς ὅλην τὴ χώρα τῆς Οὐαλλίας. Γυρνώντας ἔχασα τὸ δρόμῳ μὴ μιὰ μέρα καὶ περιπλανιόμουν στὴν τύχη πάνω στὰ βουνὰ καὶ τοὺς λόγγους, τσακισμένος ἀπὸ τὴν κοῦρασι καὶ πεθαμένος τῆς πείνας. Εἰς ἐπίμετρον, ἄρχισε μιὰ δυνατὴ θροχὴ καὶ μουσκεύτηκα ὡς τὸ κόκκαλο. Ἐγύριζα χαμένος δυὸ ἡμέρες ὀλόκληρες καὶ σὸ τέλος ἄρχισα

νὰ φοβοῦμαι πὼς θὰ πέβαινα στὴν ἐρημία, μὴ μπορῶντας νὰ ἔρω τὸ ἔρομο.

»Τέλος, πρὸς τὸ θράδυ τῆς δευτέρας ἡμέρας, εἶδα, μὲ ἀνέκφραστη χαρὰ, νὰ λάμπῃ κάποιον φῶς στοὺς πρόποδες ἑνὸς σπιτιοῦ. Ἐθάδισα πρὸς τὴν πόρτα, μὰ ὅταν βρέθηκα ἔξω ἀπ' αὐτὴ, στάθηκα καρφωμένος ἀπὸ φρίκη μπρὸς σ' ὅ,τι ἔβλεπα.

»Ἀπέναντί μου ἦταν ἓνα δωμάτιο σὰν αὐτὸ ἐδῶ ἀκριβῶς. Τὸ ἴδιον χαρτί τοὺς τοίχους, τὰ ἴδια ἐπιπλά στὴν ἴδια θέσιν θαλμένα. Μέσα ἦσαν δυὸ ἄνθρωποι καὶ κουβέντιαζαν.

Ὁ ἓνας ἔμοιαζε πολὺ σὰν τὸ νοικοκύρη τοῦ σπιτιοῦ κ' ὁ ἄλλος σὰν ὑπηρετῆς του. Δὲν θυμοῦμαι ἀκριβῶς τὰ λόγια πού ἔλεγαν, μὰ ἐκεῖνο πού κατάλαβα ἦταν πὼς ὁ κύριος εἶχε πιάσει ἐπ' αὐτοφῶρον τὸν ὑπηρετὴ νὰ κλέβῃ. Κι' ὅμως ὁ ὁ τρόπος τοῦ ὑπηρετῆ ἦταν θρασύτατος καὶ τὸν ἄκουσα νὰ λέῃ ὅτι ἠθελε χρήματα κ' ὅτι ἂν δὲν τοῦ ἔδιδεν ὁ κύριος τὸ πσοδὸν—ἓνα μεγάλο ποσὸν πού ἐζητοῦσε—θὰ ἐπῆγαινε στὴν ἀστυνομία νὰ τὸν καταγγεῖλῃ.

Ὁ κύριος ἀπαντοῦσε μὲ καλὸ τρόπο, σχεδὸν παρακαλοῦσε. μιλώντας γιὰ τὸ γάμο του πού θὰ γινόνταν τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωὶ καὶ γιὰ τὴν ἀδερφή του, πού θὰ πέβαινε ἀπὸ ντροπὴ κ' ἀπὸ θλίψι, ἂν μάθαινε ὅτι ὁ ἀδερφός της ἦταν κλέφτης καὶ παρὰχάρακτης.

»Τὰ ἐπέστρεψα ὅλα! ἔλεγε. Τὰ πλήρωσα ὅλα μέχρι πεντάρας καὶ κανεὶς ποτὲ δὲν θὰ μάθῃ τὸ σφάλμα μου. Γιὰ τὸ Θεό, μὴ μὲ καταγγεῖλῃς.

»Τότε ὅσοι μου τὶς ἐξῆ χιλιάδες λίρες, ποῦνε κλειδωμένες μέσα σὸ γραφεῖο σας! ἀπάντησε ὁ ὑπηρετῆς.

»Τὴν προῖκα τῆς ἀδελφῆς μου; ἐφώναζεν ὁ κύριος. Ἀδύνατον..

»Εἶχα στηριχτῇ στὸν τοῖχο δίπλα στὴν πόρτα κ' ἐτοιμαζόμουν νὰ φωνάξω, μὰ ἀπὸ τὴν κοῦρασι καὶ τὴν κατάπληξι, ἡ φωνὴ δὲν ἔβγαλε ἀπὸ τὸν λάρυγγά μου. Πρὶν κατορθώσω νὰ φωνάξω, εἶδα τοὺς δυὸ ἄνδρες μέσα σὸ δωμάτιο νὰ πᾶντωνται σὰ χέρια. Σὲ κάποιον στιγμὴ, ὁ κύριος ἔρπαξε ἓνα πιστόλι, πού θρискόταν

πάνω σὸ γραφεῖο κ' ἐπυροβόλησε. Δὲν μπόρεσα νὰ καταλάβω ὅμως γιὰ ποῖο σκοπὸ. Ἦθελε νὰ σκοτώσῃ τὸν ὑπηρετὴ ἢ ν' αὐτοκτονήσῃ; Ἐκεῖνο πού μένει ζωηρότατα στὴ μνήμη μου, εἶνε ὅτι μόλις ἄκουσα τοὺς πυροβολισμοὺς, ἔκανα μιὰν ἀπὸτομη κίνησι καὶ θρέθηκα ἀπέναντι ἀκριβῶς σ' ἓνα καθρέφτη πού ἦταν κρεμασμένος στὸν ἀντικρυνὸ τοῖχο καὶ μέσα στὸν ὁποῖο εἶδα τὸν ἑαυτὸ μου μὲ τὰ μάτια ὀρθάνοιχτα ἀπὸ τὴ φρίκη. Ἐσκούντησα τὴν πόρτα; Δὲν ξέρω. Ἀντελήφθην ὅμως ὅτι ὁ πηρετῆς εἶδε τὸ πρόσωπό μου στὸν καθρέφτη τὴ στιγμὴ πού ὁ κύριος τοῦ ἔπεφτε νεκρὸς κάτω.

» Ἀπὸ κείνη τὴ στιγμὴ συγχίζονται ἡ ἀναμνήσεις μου. Τρομαγμένος, τῶβαλα στὰ πόδια καὶ τὴν ἄλλη μέρα οἱ σύντροφοί μου, οἱ ὁποῖοι ἀνησυχοῦσαν γιὰ τὴν ξαφνιάσιμὴ μου ἀξιοθρήνητη κατάστασι, με καὶ μ' ἀναζητοῦσαν, μὲ βρῆκαν ἀναίσθητο, σὲ ἀξιοθρήνητη κατάστασι κατὰσπασμένη ἐπὶ πολὺ καιρὸ ἄρρωστος. Ὅταν ἀνέρωσα ἔμαθα ὅτι ἡ ἀνάκρισις γιὰ τὴν υπόθεσι κρυσὶς γιὰ τὴν τελειώσει, ἐκεῖνη εἶχε δέν εἶχεν ὅτι ὁ ἐνοχος δὲν εἶχεν ἀνακαλυφθῇ. Ἐμαθα ἐπίσης, ὅτι ὁ ἀνάκρισις κατέθεσε στὴν ἀνάκρισι, ὑπηρετῆς κατέθεσε στὴν ἀνάκρισι, πὼς πληγώθηκε ὑπερασπίζοντας τὸν κύριόν του ἐναντίον ἑνὸς ἀγνώστου βολοφόνου πού ἐπῆγε νὰ τὸν κλέψῃ. Σκέφθηκα τότε νὰ παρυσιασθῶ στὴ Δικαιοσύνη καὶ νὰ καταθέσω ὅσα εἶχα ἰδῇ καὶ ἀκούσει. Μὰ ποῖο ἔβλεπα τὸ ἀποτέλεσμα; Ὁ σκοτωμένος θ' ἀτιμαζόταν καὶ ἡ δυστυχὴ νέα πού ἐπροκειτὸ νὰ τὸν παντρευθῇ θάταν διπλὰ δυστυχισμένη πειὰ, καθὼς καὶ ἡ ἀδερφή τοῦ σκοτωμένου, πού τὸν ὀνόμαζαν θὰ κυλιόταν στὴ λάσπη.

»Γι' αὐτὸ προτίμησα νὰ σωπάσω καὶ μὲ τὸν καιρὸ ἐλησμώνησα τὴ φοβερὴ ἐκεῖνη σκηνή, ὡσότου σὴν βλέποντας αὐτὸ τὸ δωμάτιο, ἐνός ἀγνώστου πού μπῆκε νὰ κλέβῃ καὶ τὸν ἐδολοφόνησε, ἐπειδὴ ἐκεῖνα τὰ ἐπιπλά, μὲ τὸν καθρέφτη...

θάλεγε κανεὶς πὼς εἶνε τὰ ἴδια..»

Ἐκύτταζε γύρω του σαστισμένος. Βλέποντας τὸν ἴδιο διάκοσμο τοῦ δωματίου, ἀναπολοῦσε μπροστά του τὴ φριχτὴ σκηνή...

Ἐξαφνα, ἡ πόρτα ἀνοίξε.

— Δεσποινίς, τὸ τραπέζι εἶνε ἑτοιμο! ἀκούστηκε μιὰ θαρεῖα φωνή.

Μὰ ἡ τελευταία λέξι ἔμεινε παγωμένη σὸ στόμα τοῦ ὑπηρετῆ, πού στεκόταν σὰν ἀπολιθωμένος στὴν πόρτα, βλέποντας μέσα στὸν καθρέφτη τὸ τρομαγμένον πρόσωπο τοῦ νέου.

— Αὐτὸς εἶνε! Αὐτός! φώναξε ὁ Μάρκος. Ὁ ὑπηρετῆς πού ἠθελε νὰ κλέψῃ τὸν κύριό του!...

Κι' ὁ γέρο ἄνταμις πάλι τραύλιζε σὰν ἀποθλακωμένος.

— Ὁ ἄνθρωπος πού μᾶς εἶδε! Ὑψίστε Θεέ! Ξαναγύρισε!...

Ἡ Ρούθ κατὰχλωμη, μὰ προσπαθώντας νὰ φανῇ ψυχραμῇ, φώναξε αὐστηρὰ στὸν ὑπηρετῆ:

— Ἄνταμις, πὲς τὴν ἀλήθεια!

Τρομαγμένος ἐκεῖνος σὰν ν' ἀντίκρυζε κάποιον φάντασμα, ὡγγήθηκε ὅλη τὴ σκηνὴ τοῦ ἐγκλήματος.

Ἦξερε, ὅτι ἐκεῖνο τὸ θράδυ ἡ ἐξῆ χιλιάδες λίρες τῆς προῖκας τῆς Ρούθ, θρискόντουσαν σὸ σπῆτι καὶ ἀποπειράθηκαν νὰ τὶς κλέψῃ. Ὁ κύριός του ὅμως τὸν ἐπίασε ἐπ' αὐτοφῶρον κ' αὐτὸς τότε τὸν κατήγγειλε γιὰ μιὰ κλοπὴ μὲ παραχάραξι πού ἔκανε ὅταν ἦταν νεώτερος, ἀλλὰ πού τὴν εἶχεν ἐπανορθώσει κατόπιν, δίνοντας πίσω ὅσα εἶχε κλέψει, χωρὶς κανεὶς νὰ μάθῃ τὸ νεανικὸ του σφάλμα. Κι' αὐτὸς δὲν μπόρεσε νὰ καταλάβῃ, ἂν ὁ κύριός του πυροβόλησε μὲ τὸ σκοπὸ νὰ σκοτώσῃ αὐτὸν ἢ ν' αὐτοκτονήσῃ ὁ ἴδιος, μὰ ὅταν εἶδε τὸν κύριό του νὰ πέφτῃ νεκρὸς, τότε ἔπλασε τὸ παραμῦθι πὼς ἔτρεξε τάχα νὰ ὑπερασπίσῃ τὸν κύριό του ἐναντίον ἑνός ἀγνώστου πού μπῆκε νὰ κλέβῃ καὶ τὸν ἐδολοφόνησε, ἐπειδὴ ἐκεῖνα τὰ ἐπιπλά, μὲ τὸν καθρέφτη... κ' αὐτὸς ἦταν πληγωμένος, τὸν πῆ-

ΜΙΚΡΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ Η. DE BALZAC

Ο ΠΑΤΡΟΚΤΟΝΟΣ

Τὸν Αὐγούστο τοῦ 1594, κατὰ τὸ θράδυ μιᾶς ὥμορφης μέρας, ὁ ἥλιος ἔρριχνε λοξὰ τὶς ἀχτίνες του πάνω στὰ δέντρα στὸ μικρὸ δάσος τοῦ Μπαρέτ, τοῦ χωριοῦ ποῦνε λίγο πιά πέρα ἀπ' τὸ Μπορντώ. Τὰ φυτὰ παίρνουν ζωὴ ἀπ'τὸ φρέσκο ἀεράκι, κάτω ἀπὸ τὶς πράσινες φυλλωσές καὶ τὰ πουλιὰ προτοῦ κουρνιαζουν χαιρετοῦσαν μ' ἕνα στερνὸ ζωηρὸ κοντσέρτο τὸ βασίλειμα τοῦ ἀστρου τῆς ἡμέρας.

Ἐκεῖνα τὰ χρόνια ποὺ δὲν λείπανε οἱ ἐμφύλιοι πόλεμοι κ' ἡ ἐπαναστάσεις, ἦταν σπάνιο νὰ ταξιδέψῃ κανεὶς στὸν κόμπο χωρὶς νάνε ἄρματωμένος ἢ νάχη σύντροφους μαζί του γιὰ νὰ τὸν γλυτώσουν ἀπ' τοὺς ληστές καὶ τοὺς ἀντάρτες ποὺ γυρίζανε μέσα στὰ δάση καὶ κλέβα-νε τὸν κόσμο.

Αὐτὴ τὴν ἡμέρα στὴν ὥρα ποὺ οἱ ἐργάτες σκολοῦσαν ἀπὸ τὶς δουλειές τους, δυὸ ἄνθρωποι ξεκίνησαν ἀπ'

στεψαν.

Ὅταν ὁ Ἄνταμς τελείωσε τὴν ἀφήγησί του, ἡ Ρούθ ἐγύρισε πρὸς τὸν Μάρκο καὶ τὸν ἐρώτησε:

— Μπορῶ νὰ τὸν καταγγείλω;

— Μπορεῖτε ἀλλὰ θὲν σὰς συμφέρει, γιατί' θ' ἀτιμασθῇ τὸ ὄνομα τοῦ ἀδερφοῦ σας. Μπορεῖ αὐτὸς ἐδῶ ὁ παληάνθρωπος νὰ κρεμασθῇ... Μὰ τί τὸ ὄφελος; Τὸ οἰκογενειακό σας ὄνομα θὰ κυλισθῇ στὴ λάσπη. Ἐνῶ τώρα ἔχει κι' ὁ ἴδιος συμφέρον νὰ σωπάσῃ. Νὰ τὸν διώξετε ἀπλῶς καὶ νὰ σιωπήσετε...

— Κι' ἐγὼ ποὺ τὸν θεωροῦσα πιστατὸ κι' ἀφωσιωμένο τὸ γέρο Ἄνταμς; εἶπε ἡ Ρούθ.

Καὶ σὲ λίγο γυρίζοντας στὴν φίλη της ἐπρόσθεσε:

— Τώρα εἶσαι ἐλεύθερη νὰ παν-

τὸ Μπορντώ καὶ τράβηξαν κατὰ τὸ δάσος τοῦ Μπαρέτ. Δὲν εἶχαν ὅπλα, οὔτε θώρακες τοῦ καιροῦ ἐκείνου, μὰ μὲ τὰ τρομπόνια ποὺ βαστοῦσαν ἔδειχναν ἀρκετὰ πὼς δὲν βγήκαν γιὰ περίπατο!

Μόλις φτάσανε κρύφτηκαν σ' ἕνα σκοτεινὸ ἀπόμερο τοῦ δάσους, κοντὰ στὸ δρόμο, καὶ ρίχνανε ἐδῶ κι' ἐκεῖ ἀνυπόμονες ματιές.

— Τίποτ' ἀκόμα! φώναξε ὁ ἕνας βλαστημῶντας, κι' ἀκοῦς; χτυπάει ὀχτῶ τὸ καμπαναριὸ τοῦ Ἀγίου πρέα! Τί λές, Μπερτόν; τί καταλαβαίνεις ἐσύ; γιατί' ἀργοῦν;

— Τί νὰ σοῦ πῶ, Μακαίρ, ἀπάντησε ὁ ἄλλος ποὺ δὲν φαινόταν νάχη καὶ πολὺ κουράγιο. Ἀκουσέ με, καλά θὰ κάνουμε νὰ φύγουμε. Γελάστηκες στὴν ἡμέρα κ' ἡ δουλειὰ πάει χαμένη.

— Χαμένηλές; ὄχι εἰμαι παρυθῆ, βαιος πὼς θὰ πετύχουμε. Δὲν ἔχουμε σήμερα δέκα πέντε τοῦ Αὐγού-

τρευτῆς Μάτζη. Ὁ δολοφόνος τοῦ Τζίλμπερτ ἀνακαλύφθηκε... Εἶσαι πειὰ λυμένη ἀπὸ τὸν ὄρκο σου.

— Μὰ κι' ἐσύ Ρούθ! φώναξε ἡ Μάτζη. Εἶσαι πειὰ ἐλεύθερη...

— Κι' ἐγὼ! εἶπε μελαγχολικὰ ἡ Ρούθ. Κι' ἐγὼ! Μὰ γιὰ μένα εἶνε πειὰ ἀργά. Αὐριο ὁ ἄνθρωπος ποὺ μ' ἀγαποῦσε καὶ μὲ περίμενε ἑφτά χρόνια τώρα, θάχη πειὰ λάβει τὸ γράμμα μου...

— Μὰ στεῖλε του ἀμέσως ἕνα τηλεγράφημα, Ρούθ. Ὁ Μάρκος θὰ σοῦ κάνῃ τὴ χάρι νὰ τὸ πᾶν ἀμέσως στὸ τηλεγραφεῖο γιὰ νὰ προφτάσῃ...

— Τί νὰ τηλεγραφήσω; ἐρώτησεν ἡ Ρούθ διστάζοντας ἀκόμα.

— Τηλεγράφησέ του: «Κάψετε τὸ γράμμα κι' ἐλάτε ἀμέσως! Σῶς περμιένη μιά εὐχάριστη εἰδήσι»...

στου κι' ὁ παπᾶς τοῦ Ἀη Δομένικου δὲ θὰ βγῇ νὰ συνάξῃ τὰ δέκατα; Τὸν ἔχει τὸν παρᾶ σοῦ λέω ὁ γεροκαλόγερος (καὶ θάχουμε καλὸ πλιά-τικο!

— Μὰ δὲν βρίσκεις πὼς εἶνε μεγάλου κρῖμα νὰ θάλουμε χέρι σ' ἕνα παπᾶ ;...

— Μπᾶ! θὰ συγχωρεθοῦμε ἀργότερα ἅμα μεταλάβουμε !... Ἐπειτα αὐτοὶ οἱ νταβλαράδες μὴ δὲν τρέφονται ἀπὸ μᾶς καὶ δὲν παχαίνουν ἀπ' τὸν ἰδρωτὰ μας; Μήπως αὐτὸς ποὺ περιμένουμε λυπήθηκε ἐσένα τὸ φτωχόπαιδο σὰν σὲ φώναξε στὸ κελλί του καὶ σὲ τσάκισε στὸ ξύλο γιατί τοῦ σκότωσες τὰ κουνέλια του;

— Ἀλήθεια! ἡ ράχι μου μαρτυρᾷ ἀκόμα τί μοῦ κόστισαν αὐτὰ τὰ κα-ταραμένα κουνέλια! Μὰ αὐτὸς ὅμως ὁ ἴδιος ὁ παπᾶς πολλές φορές βοή-θησε τὸν πατέρα μου ποὺ κατάντησε ζητιάνος ἀπὸ τὴν κακὴ μου διαγωγὴ. Ἀλήθεια, σήμερα τοῦ πρωτὶ ξεκί-νησε γιὰ νὰ ζητιανέψῃ στὰ γύρω χω-ριά καὶ στὸ γύρισμά του θὰ περάσῃ ἀπ' αὐτὸ τὸ δρόμο. Ἄν ἔβλεπε τί δουλειὰ κάνω ἐδῶ θὰ πέθαινε ἀπ' τὴ λύπη του ὁ φουκαρὰς ὁ γέρος!...

— Δὲν τίς παρατάς αὐτὲς τίς χαζο-μάρες, εἶπεν ὁ Μακαίρ, κακομοίρη θλάκα! Μήπως ἡ τιμότης σου θὰ σ' ἐμποδίσῃ νὰ πεθάνῃς ἀπὸ τὴν πείνα; Ἡ μήπως μ' αὐτὴ θὰ μπορέσῃς νὰ παντρευτῇς ποτὲ τὴ φιλενάδα σου πῆ Γερτρούδη, τὴν κόρη τοῦ Ρομπότι; — Γερτρούδη!... Λοιπὸν εἶνε ἀνάγκη, τὸ τὸ ὄνομα;.. Λοιπὸν εἶνε ἀνάγκη, ναι, ἔτσι εἶνε γραμμένο, ἡ τύχη μου τὸ θέλει!...

— Σιωπὴ!... εἶπεν ὁ Μακαίρ καὶ ἔ-βαλε τ' αὐτί του στὴ γῆ. Ἄκουσα κρότο. Δόξα σοὶ ὁ Θεός, σύντροφε, δὲν χάσαμε ποὺ περιμέναμε... Μπρὸς δὲν ἔχουμε κουράγιο, νὰ ἡ τύχη μας ποὺ ἔρχεται στὴν μπούκα τοῦ τουφεκιοῦ μας !...

Πραγματικῶς σηκώθηκε σύννεφο σκόνῃς στὸν ἀέρα καὶ σὲ λιγάκι φάνηκε τ' ἀμάξι τοῦ παπᾶ τοῦ Ἀϊ-Δο-μένικου ποὺ ἔτρεχε ζεμμένο σὲ ἕνα δυνατό ἄλογο. Ἀπὸ τ' ἄλλο μέρος τοῦ δρόμου περπατοῦσε μὲ κόπο ἕ-

νας γέρος μ' ἄσπρα γένεια κουρε-λιάρης, μ' ἕνα ταγάρι στὸν ὦμο. Τὴ στιγμὴ ἐκείνη φτάσανε στὴν ἀκρὴ τοῦ δάσους. Ὁ Μακαίρ σκούνησε μὲ τὸν ἄγκωνα τοῦ τὸν σύντροφό του:

— Νὰ ἡ στιγμὴ, τοῦ εἶπε σιγά, ἀ-νάθοντας τὸ φυτίλι τοῦ τρομπονιού του. Ἐγὼ θὰ χτυπήσω τὸν ἀμαξᾶ καὶ σὺ τὸν ὑπηρέτη, ὕστερα ἡ δουλειὰ εἶνε εὐκόλῃ... Προσοχή! Πῦρ!...

Ἀλλὰ τὸ φυτίλι μονάχα κᾶκε' τὸ τρομπόνι του δὲν πήρε φωτιά...

Ὁ Μπερτόν σκούνησε τὸν παγω-μένο ἰδρωτὰ ἀπ' τὸ μέτωπό του καὶ πυροβόλησε γυρίζοντας τὸ κεφάλι του. Ἡ σφαῖρα σφύριξε δυνατὰ κι' ἕνας βρυθὸς στεναγμοῦς ἀκούστηκε. Ὁ Μακαίρ ὤρμησε στὸ δρόμο, καὶ ὁ Μπερτόν τὸν ἀκολούθησε μηχανικῶς.

Τὸ ἀμάξι τοῦ παπᾶ ἦταν πολὺ μα-κρὺ, γιατί' ἀπ' τὴ ντουφεκιὰ τὸ ἄλο-γο τρόμαξε καὶ ἔτρεχε καλπάζοντας.

— Κατάρρα! φώναξε ὁ Μακαίρ, μᾶς ξεφύγανε! Ποιὸν λοιπὸν χτύπησες ἐ-σύ;... Μοῦ φάνηκε πὼς ἄκουσα...

Τὴν στιγμὴ ἐκείνη εἶδε λίγα θήμα-τα μακρὰ ἕνα γέρο ξαπλωμένο, βουτηγμένο στὸ αἷμα του!

— Ὅριστε! εἶπε ψυχρά, νὰ τὸ κυ-νῇγι σου!... σπουδαία ἐπιτυχία!...

Μὰ ὁ Μπερτόν δὲν ἄκουγε πειὰ. Μὲ μιὰ ματιά γνῶρισε τὸν γέρο... ἔ-πεσε πάνω του, κι' ἔβγαλε τρομερὲς φωνές...

Ὁ ἄθλιος εἶχε σκοτώσει τὸν πατέ-ρα του!

Ο. ΝΤΕ ΜΠΑΛΖΑΚ

ΤΗΣ ΣΤΙΓΜΗΣ!

ΕΞΥΠΝΑ ΚΑΙ ΚΟΥΤΑ

Ὁ ὀφθαλμολόγος. — Εἶσθε πολὺ μύωψ, κύριε! Τί ἐπάγγελμα κάνετε;

Ὁ πελάτης. — Εἶμαι ἀστρονό-μος, γιατρέ!...

ΓΙΑ ΝΑ ΠΡΟΛΑΒΗ...

Ἡ μητέρα. — Γιατί, Οὐίλλυ, ἔδει-ρες τὸ ἀδελφάκι σου;

Ὁ Οὐίλλυ. — Γιατί μ' ἔδειρε κι' αὐτός...κατόπιν!...

Ο ΣΤΙΧΟΣ

ΛΗΣΜΟΝΗΜΕΝΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Η ΑΠΙΣΤΗ

Θέλησα στ' άστεία κάποια ν' αγαπήσω
 έτσι δά για χάσι... νά περνά ή ώρα,
 μά κ' εκείνη πάλι δέν έπήγε πίσω
 και για τούτο θρήκα τόν μπελά μου τώρα...
 Μ' έβλεπε με δάκρυα και με στεναγμούς και χαμογελοῦσε
 κι 'ό καιρός μ' αγάπης ψεύτικους καύμους τι καλά περνούσε!
 Αιώνιως όμως δέν θαστούν τ' άστεία
 κι' από χτές εκείνη πλέον τά θαρέθηκε...
 κι' άρχισε την πρώτη άδιαφορία
 και μακριά μου πάλιν ή καρδιά της θρέθηκε...
 "Αχ! και τώρα βλέπω πώς την αγαπώ μ' όλη την καρδιά μου...
 Κι' όλο τό κεφάλι μου θέ θυμό χτυπώ για τά χωρατά μου!..

ΓΙΑ ΔΕΣΙΜΟ

Τρελλό με λές, αγάπη μου. Τρέλλες στ' αλήθεια κάνω
 αφού μου πήρες τά μυαλά με τά καμώματά σου,
 κι' άμα σε βλέπω πιό τρελλός κι' άπ' τόν τρελλό τά χάνω...
 Για νά με σώσης, δέσε με, σφιχτά, στην άγκαλιά σου!..

ΘΕΟΤΡΕΛΛΟΙ

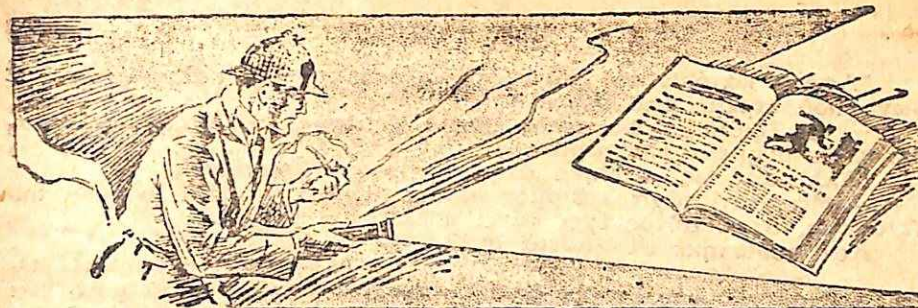
Με λές τρελλό, μά πιό τρελλή, έσύ θαρρώ πώς είσαι
 άν σ' αγαπώ και μ' αγαπάς, ποῦ βρίσκεις τό γελοίο;
 "Αν φεύγω, τρέχεις με ζητάς, μένω... παραπονείσαι,
 γι' αυτό θαρρώ κι' οί δυό πώς είμαστε για τό φρενοκομείο!

ΚΑΡΔΙΑ - ΚΑΘΡΕΦΤΗΣ

Μοῦπες πώς έχεις την καρδιά καθρέφτη λαμπερό,
 κι' έγώ ό φτωχός σπαρτάριασα σαν ψάρι στο καμάκι.
 Για δες καρδιά! νά γίνεται καθρέφτης στο φτερό!..
 Δέν θάχη τάχα πίσω της, κ' εκείνη, τό φαρμάκι;

ΓΡΑΦΕ ΜΟΥ

Στέλνε μου γράμματα, αγάπη μου καλή,
 τό γράμμα σου, τόν πόνο μου ελαφρώνει,
 γιατί μπορεί νά τό φιλω πολύ-πολύ
 χωρίς σαν την κυρά του νά θυμώνη!

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΚΟΝΑΝ ΝΤΟΥ'Α

ΖΑΪΡΑ

(Συνέχεια έκ του προηγούμενου)

— Αυτές ή λίγες γραμμές είνε σπουδαιότερες! είπε ό διάσημος αστυνομικός, αφού διάβασε τό χαρτάκι. Δείχνουν ότι ό Ζάμεσον, με κίνδυνο νά τόν πνίξουν οί άσπλαχνοι σύντροφοί του, κατάρπτε τό χαρτί για νά μήν τούς τό παραδώση. Και τό χαρτάκι αυτό είνε άσφαλώς ένα άπομεινάρι της διαθήκης του Φιρμόν. Είνε μάλιστα άπ' τό μέρος εκείνο, στο όποιο ό Φιρμόν μιλάει για την κρύπτη του θησαυρού.

Κατόπιν, αφού ό Χόλμς διπλώσε προσεχτικά τό υγρό και κουρελιασμένο εκείνο χαρτάκι και τσάλε μέσα στο πορτοφόλι του, χτύπησε τό κουδοῦνι που του είχε δείξει ό υπάλληλος του νεκροτομείου.

— Βάρβουικ, είπε ό αστυνομικός στον υπάλληλο που κατέβηκε άμέσως κάτω, νά πής στους γιατρούς που θά κάνουν νεκροψία στο πτώμα του Ζάμεσον νά κρατήσουν όλα τά χαρτάκια που είνε ενδεχόμενο νά βρουν μέσα στο στομάχι και στον οισοφάγο του. Φέρτα μου στο σπίτι και θά πληρωθής καλά.

— Μάλιστα, κ. Χόλμς, άποκρίθηκε προθυμότατα ό υπάλληλος, και πήγε νά κλειδώση την πόρτα της στοάς, στην όποία φυλαγότανε τό πτώμα.

— Φεύγω! του φώναξε τότε ό Σέρλοκ Χόλμς.

Κι' ανεβαίνοντας θιαστικός τη σκάλα, ξαναφώναξε:

— Βάρβουικ, σε περιμένω!

* * *

Μόλις γύρισε στο σπίτι του ό άκούραστος αστυνομικός, κλείστηκε μέσα στο εργαστήριό του κι' άρχισε νά εργάζεται. Σε λίγην ώρα κρατώντας τό χαρτί πουχε θρή στο βάθος του στόματος του πτώματος του Ζάμεσον, συμπληρωμένο πειά, μурμουρίζε κατασυνκινημένος:

— Καλά τό είχα σκεφθί!...

Κι' άρχισε πειά νά διαβάξη με σχετική ευκολία:

«Η κόρη μου επίσης γνωρίζει τό αληθινόν νεκροταφείον. Είνε τό μνημα του Τζιάκομο Δαμπέλλι. Η κατάρα μου νά πέση επάνω σ' εκείνον που θ' άρπάξη τό θησαυρό άπ' αυτήν.

ΦΙΡΜΟΝ»

"Αφισε κατόπιν τὸ χαρτί ἀπάνω στὸ τραπέζι καὶ ψιθύρισε μὲ φωνὴ πού ἔτρεμε ἀπὸ συγκίνησι:

— Ὁ Τζιάκομο Δαμπέλλι εἶνε ὁ γνωστὸς γλύπτης πού κατασκευάζει μνημεῖα μαρμάρινα...

Ἄλλ' ἀμέσως στάθηκε ἀνήσυχος κι' ἀναρωτήθηκε:

— Μὰ γιατί τάχα ὁ Φιρμόν μιλάει μονάχα γιὰ ἓνα μνημεῖο τοῦ Τζιάκομο, ἀφοῦ αὐτὸς ἔχει κάνει πολλὰ;

Καὶ θυθίστηκε σὲ θαθεῖα συλλογὴ.

— "Α!... ἄφησε μιὰ χαρούμενη φωνὴ σὲ λίγο. Τὸ βρῆκα! "Ὁταν ὁ Φιρμόν συνέταξε τὴν διαθήκη του δὲν ὑπῆρχε παρὰ μόνον ἓνα μνημεῖο τοῦ Τζιάκομο. Καὶ τὸ εὐτύχημα εἶνε πού ἡ Ζαΐρα θὰ τὸ θυμιάται. Ἀλλὰ γιατί ἡ λέξις «μνημεῖο» καὶ «νεκροταφεῖο» μοῦ θυμίζουν τὸ ὄνομα τοῦ ἀστυνομικοῦ Οὐϊλσον;... Γιατί;

Ἄξαφνα ὅμως, σηκώθηκε ὀρθιος, ἀφήνοντας, μιὰ θριαμβευτικὴ κραυγὴ.

— Τὸ βρῆκα κι' αὐτό!... "ὦ, διάβολε, πῆγε νὰ σταματήσῃ τὸ μυαλό μου!... Ὁ Οὐϊλσον μοῦ εἶπε σήμερα, ὅτι μερικοὶ κακοποιοὶ καταστρέψανε τὴν περασμένη νύχτα δυὸ μαρμάρινα μνημεῖα. Αὐτοῖς εἶνε: Ἡ μιὰ ὑπόθεσι σχετίζεται μὲ τὴν ἄλλη. Γὰ μνημεῖα τὰ καταστρέψανε οἱ δολοφόνοι τοῦ Ζάμεσον. Ξέρουν ὅτι ὁ θησαυρὸς εἶνε κρυμμένος σ' ἓνα ἀπ' τὰ μνημεῖα τοῦ νεκροταφείου τοῦ Οὐεστμίνστερ, ἀλλ' ὄχι σὲ ποιοὺ ἀκριβῶς. Ὁ Ζάμεσον ἀρνιότανε νὰ δώσῃ στοὺς συνενόχους τὴν διαθήκη. Ἐκεῖνοι τὸν παρακολοῦθσαν καὶ τὸν στραγγάλισαν στὸ νεκροταφεῖο μέσα. Ναί, ναί, αὐτὸ εἶνε! Εἶμαι σίγουρος πὼς δὲν γελιέμαι. Ἀπόψε, μάλιστα, εἶνε σίγουρο, ὅτι ὁ Μαορί μὲ τὸ σύντροφό του θὰ ξαναπᾶνε στὸ νεκροταφεῖο γιὰ νὰ ἐπαναλάβουν τὸ ἔργο τους. Θὰ πάω κι' ἐγώ. Προηγουμένως ὅμως πρέπει νὰ ρωτήσω τὴν Ζαΐρα νὰ μοῦ πῇ σὲ ποιοὺ μνημεῖο εἶνε κρυμμένος ὁ θησαυρὸς.

Μόλις ὅμως προχώρησε πρὸς τὴν πόρτα, τὴν εἶδε ν' ἀνοίγῃ ἀπότομα. Τὴν εἶχε ἀνοίξει ὁ βοηθὸς τοῦ Χάρρυ, ὁ ὁποῖος ὤρμησε μέσα σὰν κεραυνός.

— "Α! ἦρθες ἀπάνω στὴν ὥρα! τοῦ φώναξε ὁ Χόλμς. Βρῆκα τὰ ἔχνη τοῦ Μαορί. Ἀπόψε θὰ μὲ βοηθήσῃς νὰ τὸν πιάσω!...

— "Ὡστε θὰ προλάβουμε τὸν Οὐϊλσον! φώναξε νευρῶς χαρὰ ὁ βοηθὸς τοῦ Σέρλοκ Χόλμς.

— Τί; φώναξε κατάπληκτος ὁ διάσημος ἀστυνομικὸς. Ὁ Οὐϊλσον βρῆκε τὰ ἔχνη τοῦ Μαορί;... Ἀλλὰ τότε γιατί ἐδῶ καὶ μιὰ ὥρα μοῦ εἶπε ὅτι δὲν ἔχει καιρὸ ν' ἀσχοληθῇ μ' αὐτὴ τὴν ὑπόθεσι;

— Κι' ὅμως, δὲν πέρασε μισὴ ὥρα, διδάσκαλε, πού μᾶς τηλεφώνησε νὰ τοῦ στείλουμε τὴν Ζαΐρα...

— Τὴν Ζαΐρα!... φώναξε ὁ Χόλμς.

Ὁ Χάρρυ σάστισε. "Εμεινε μ' ἀνοικτὸ τὸ στόμα κι' ἔγινε χλωμός σὰν τὸ θειάφι. Εἶχε προσέξει, ὅτι τὸ πρόσωπο τοῦ διδασκάλου τοῦ εἶχε ἀλλοιωθῇ ἀπὸ μιὰ τρομερὴ ἐκφρασι ἀνησυχίας καὶ φόβου. "Ἐτρεμε λοιπὸν σύγκορμος καὶ μὲ βλέμματα φοβισμένα κύτταξε τὸν Χόλμς κατάματα, προσπαθώντας νὰ μαντεύσῃ τίς σκέψεις του.

Ὁ Σέρλοκ Χόλμς, τρομερὰ ἀνήσυχος, ψιθύρισε μὲ φωνὴ γεμάτη θλίψι καὶ πόνο, ὕστερα ἀπὸ μιὰ ὀλιγόστιγμη πένθιμη σιωπὴ!

— Ζαΐρα!.. Δυστυχισμένο κορίτσι!... Ποιὰ τάχα τρομερὴ συμφορὰ νὰ σὲ περιμένῃ!...

Τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ διασήμου ἀστυνομικοῦ ἐπάγωσαν τὸν νεαρὸ βοηθό του.

— Κύριε, τοῦ ἀπάντησε τρέμοντας ὁ Χάρρυ, τηλεφώνησε πὼς ἦταν ἀνάγκη νὰ τοῦ τὴν στείλουμε στὸ κεντρικὸ γραφεῖο τῆς ἀστυ-

νομίας τῆς Σκότλαντ Γιάρντ, γιὰ νὰ τὴν ἀνακρίνῃ. Μᾶς τηλεφώνησε δέκα λεπτὰ μετὰ τὴν ἀναχώρησί σας...

— Τοὺς διαβόλους!... Εἶνε τετραπέρατοι! Μᾶς παρακολουθοῦν βῆμα πρὸς βῆμα φαίνεται, εἶπε ὁ ἀστυνομικὸς.

Κι' ἀποτεινόμενος στὸν βοηθό του τὸν ξαναρώτησε:

— Καὶ σὺ τί ἔκανες;

— Ἐγώ, τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ Χάρρυ, μ' ἓνα δισταχτικὸ τόνο, τὴν πῆγα μόνος μου στὴ διεύθυνσι...

— Καὶ τὴν παρέδωσες στὸν ἴδιο τὸν Οὐϊλσον; τὸν διέκοψε ὁ Χόλμς.

— Ὁχι, ἐτραύλισε ὁ Χάρρυ, τρέχοντας ἀπὸ ντροπὴ μαζὺ καὶ φόβο. Ἐνας ἀστυνόμος μὲ σταμάτησε στὸν μεγάλο διάδρομο καὶ μοῦ εἶπε ὅτι ὁ Οὐϊλσον ἀνυπομονοῦσε νὰ ἀνακρίνῃ τὴν Ζαΐρα ὅσο τὸ δυνατόν πρὶν γρήγορα. Τὸν ἀκολούθησα ὡς τὴν πόρτα τοῦ ἀντιθαλάμου τοῦ γραφείου τοῦ κ. ἐπιθεωρητοῦ. Ὅταν φτάσαμε ἐκεῖ, ὁ ἀστυνόμος μοῦ εἶπε νὰ περιμένω ἀπ' ἐξω, γιατί εἶχε διαταγὴ νὰ τὴν ὀδηγήσῃ ὁ ἴδιος μέσα στὸ γραφεῖο.

— Καὶ σὺ, τί ἔκανες...

— Δέχτηκα καὶ περίμενα...

— Καὶ μετὰ;

— Ὑστερα ἀπὸ λίγην ὥρα βγήκε ἐξω ὁ ἴδιος ὁ ἀστυνόμος καὶ μοῦ εἶπε, πὼς ἐπειδὴ ἡ ἀνάκρισις θὰ βαστοῦσε πολὺ, δὲν ἦταν ἀνάγκη νὰ περιμένω. Θὰ ἔφερνε — μοῦ εἶπε — ὁ ἴδιος ὁ Οὐϊλσον τὴν Ζαΐρα στὸ σπίτι μας.

Μόλις ἄκουσε τὰ τελευταῖα λόγια τοῦ βοηθοῦ του ὁ Σέρλοκ Χόλμς, σωριάστηκε συντριμμένος ἀπάνω στὴν πολυθρόνα του. Καὶ σκουπίζοντας τὸ κατὰδρωμένο μέτωπό του, ἄρχισε νὰ μονολογῇ:

— Κατάρτα!... Νὰ θρискόμαστε τόσο κοντὰ στὴ νίκη καὶ νὰ πάθουμε μιὰ τόσο ἐπονείδιστη ἥττα!... "ὦ!... Εἶνε ἀσύγχωρητὴ ἡ ἀπρονοησία μου!... Ἐγὼ φταίω γι' αὐτό!...

Ὁ Χάρρυ ἄφησε ἓναν βαθυτάτο στενάγμο καὶ ρώτησε τὸ διδάσκαλό του:

— "Ὡστε τὴν ἔκλεψαν τὴ Ζαΐρα;...

— Καὶ ρωτᾷς;... τοῦ φώναξε θυμωμένος ὁ Σέρλοκ Χόλμς.

— Θεέ μου! Πὼς νὰ φανταζόμουν, ὅτι ἐκεῖνος ὁ ἀστυνομικὸς ἦταν ἓνας ἀπ' τοὺς κακούργους!...

— Ἐχεις δίκιο, παιδί μου, τοῦ εἶπε ὁ Σέρλοκ Χόλμς. Τὸ λάθος εἶνε ὅλο δικό μου... Ἐγὼ φταίω πού δὲν ἀντελήφθην ὅτι οἱ κακούργοι μᾶς παρακολουθοῦσαν ὅταν ἤμαστε ἀκόμη νὰ σπῇ τοῦ Φιρμόν. Οἱ τετραπέρατοι αὐτοὶ ἔβλεπε καλὰ πόσο ἐπικίνδυνο εἶνε νὰ ἀνακατευθῶ ἐγὼ στὴν ὑπόθεσί τους. Περιμένανε λοιπὸν νὰ φύγω ἀπ' ἐδῶ καὶ βάλανε σ' ἐφαρμογὴ τὸ διαβολικὸ τέχνασμα πού σκεφτήκανε.

— Δὲν μπορῶ νὰ τὸ πιστέψω ἀκόμη αὐτὸ ποῦπαθα... ψιθύρισε ὁ νεαρὸς ἀστυνομικὸς, κρύβοντας ἀπὸ ντροπὴ καὶ πόνο τὸ πρόσωπό του μὲ τὰ χέρια του.

Ὁ Σέρλοκ Χόλμς, ἀφοῦ ἔμεινε κάμποσιν ὥρα σκεπτικὸς, πετάχτηκε ἄξαφνα ὀρθιος καὶ πλησίασε στὸ τηλέφωνο. Ζήτησε τὸν Οὐϊλσον καὶ τὸν ρώτησε ἂν ἤξερε τίποτε γιὰ τὴ Ζαΐρα.

— Δὲν ξέρω τίποτ' ἄλλο, τοῦ ἀπάντησε ὁ πιθεωρητὴς τῆς μυστικῆς ἀστυνομίας, παρὰ μόνον ὅτι τὴν εἶδαν δυό-τρεις ἀπ' τοὺς ὁπαλλήλους μου νὰ μπαίνει καὶ νὰ βγαίνει ἀπ' τὸν ἀντιθάλαμο τοῦ γραφείου μου, συνοδευομένη ἀπὸ ἓνα ξανθὸ καὶ συμπαθητικὸ νέο, τριάντα περίπου χρόνων.

— Ὁ νέος αὐτὸς εἶχε μύτη κόκκινη καὶ λίγο λοξή; τὸν ξαναρώτησε ὁ Χόλμς.

— Μάλιστα.
— Εύχαριστώ, Ούιλσον, είπε ο Σέρλοκ Χόλμς.
Κι' άφου άφησε τo άκουστικό, άρχισε νά θαδίζει άπάνω-κάτω στο γραφείο του και νά μονολογή:
— "Αν ο κ. Όμπριέν μου περιέγραφε σωστά τὰ χαρακτηριστικά του άτόμου που παρουσιάστηκε στο σύμβολαιο-γραφείο του έδω και δυο μέρες και του είπε πώς είνε συγγενής του Φιρμόν, τότε τὰ πράγματα δέν μπερδεύονται και τόσο πολύ. Ό ψευτοσυγγενής του Φιρμόν κι' αυτός που ξεγέλασε τόν Χάρρυ και του πήρε τη Ζαΐρα, είνε τo ίδιο πρόσωπο. Πρέπει νάναι σίγουρος κανείς γι' αυτό, γιατί ο Όμπριέν είνε ακριβής και λεπτολόγος...
Κι' άποτελούνε στον βοηθό του, που είχε ζαρώσει σε μία γωνιά, σάν θρεγμένη γάτα, του είπε:
— "Έλα, παιδί μου..." Αφησε τις κλάψες. "Υπάρχουν θάσιμες ελπίδες νά τους πιάσουμε τους κακούργους, κι' αν άκόμη εξανάγκασαν τη Ζαΐρα νά τους μαρτυρήσει την κρύπτη που θησαυρού του Φιρμόν. Έμπρός, λοιπόν, έτοιμάσου. Πρέπει νά πάμε στο νεκροταφείο."

ΣΤΟ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟ

ΜΟΛΙΣ νύχτωσε, ο Σέρλοκ Χόλμς κι' ο Χάρρυ Ταξόν, έπιμελώς μεταμφιεσμένοι, μήκανε μέσα στο περίφημο νεκροταφείο του Ουεστμίνστερ.

Η νύχτα ήταν τρισκότεινη κι' ή θύελλα έμεινετο.
Οι δυο άστυνομικοί, γλυστρώντας με προσύλαξι από μνήμα σε μνήμα, σταθήκανε τέλος μπροστά σ' ένα μνημείο, που έμοιαζε με παρεκκλήσιο. Ο Σέρλοκ Χόλμς άνοιξε τότε μ' ένα άντικλειδί την σιδερένια καγκελωτή πόρτα τού μνημείου εκείνου και μήκανε κι' οι δυο τους μέσα.

— Κάτι μου λέει, είπε ο Σέρλοκ Χόλμς στον βοηθό του, ότι μπροστά άπ' αυτό τo κενοτάφιο θά περάσουν ο Μαύρος κι' ο σύντροφός του γιά νά θρούν τo μνήμα στο όποιο είνε κρυμμένος ο θησαυρός. Έδω θά στήσουμε την ένέδρα μας. Χρειάζεται όμως προσοχή, γιατί κι' εκείνοι θά έλαθαν όλα τὰ μέτρα τους.

Ο Χάρρυ τόν άκουγε με προσοχή, χωρίς νά βγάξει τσιμουδιά άπ' τo στόμα του. Η γκάφα του τόν είχε κάνει άμίλητο.

— Πόσα μνημεία του Τζιάκομο Δαμπέλλι μέτρησες, Χάρρυ; τόν ρώτησε ύστερα από μία λιγόστιγη σιωπή ο διδάσκαλός του.

— Σαράντα πέντε, κύριε.
— "Ωστε, αν ή Ζαΐρα δέν τους απέκάλυψε τo μυστικό, πρέπει νάχουν μεγάλη τύχη γιά νά θρούνε τo μνημείο που ζητάνε.

Ο Χάρρυ και πάλι δέν έβγαλε τσιμουδιά άπ' τo στόμα του. Κότταζε διαρκώς με έντεταμένη προσοχή προς τὰ έξω.

Η θύελλα άγρίευε όλοένα και τo σκοτάδι γινόταν πιο πηχτό. Η στιγμές περνούσαν άργά.

"Αξαφνα ο Χάρρυ άνατρίχιασε, σάν νά πάτησε ξυπόλητος άπάνω σε φίδι.

— Φώς! Ένα φώς! ψιθύρισε με μία υπόκωφη και τρεμάμενη φωνή. Πλανιέται από μνήμα σε μνήμα... Πλησιάζει... απομακρύνεται... Χάθηκε!

— "Ασφαλώς είνε οι κακούργοι! ψιθύρισε τότε ο Σέρλοκ Χόλμς. Ζητούνε τόν θησαυρό!... Προσοχή!...

Σε λίγες στιγμές τo φώς ξανάφάνηκε. Προχωρούσε προς ένα άλλο μνημείο του Τζιάκομο Δαμπέλλι.

— Διαβάζουν την ύπογραφή του γλύπτη, ξανάπε ο Σέρλοκ Χόλμς. Ψάχνουν... Κι' έτσι εξηγείται τo γιατί τρεμουλιάζει και πηγαινοέρχεται τo φώς.

Πέρασαν λίγες στιγμές κι' άξαφνα άκούστηκε ο υπόκωφος κρότος μιας έκρήξεως. Οι κακούργοι είχαν άνατινάξει τo μνημείο, μπρος στο όποιο στεκόντουσαν.

— Έμπρός, Χάρρυ! φώναξε τότε ο ριψοκίνδυνος άστυνομικός. Τo περιστροφο στο χέρι κι' άκολουθήσε με. "Ίσως νά έρθηκαν τόν θησαυρό και δέν πρέπει νά τόν θάλουν στο χέρι.

Κι' ο Χόλμς, ταχύς σάν άστραπή, ώρμησε προς τo μέρος των κακούργων, περνώντας γρήγορα-γρήγορα τὰ στενά περάσματα, τὰ όποια έχωρίζαν τους τάφους.

Ο βοηθός του, πηδώντας κι' αυτός σάν τσακάλι, τόν άκολουθούσε από κοντά.

"Όταν φτάσανε πενήντα περίπου θήματα μακριά άπ' τo μνημείο, τo όποιο είχαν άνατρέψει οι κακούργοι, ο Σέρλοκ Χόλμς σταμάτησε άπότομα.

— Τί συμβαίνει; τόν ρώτησε ο βοηθός του ψιθυριστά.
— Τo φώς κινείται πάλιν, είπε ο Χόλμς. Φαίνεται πώς ψάχνουν άκόμη. Ασφαλώς δέν θά έρθηκαν τo θησαυρό. "Ας τους παρακολουθήσουμε από δω που βρίσκόμαστε.

Πέρασαν λίγες άκόμα στιγμές, κατά τις όποιες οι δυο άστυνομικοί δέν άκουγαν παρά τo θόρυβο μόνον της βροχής.

"Αξαφνα άντήχησε μία κραυγή άγρίας χαράς.
— Χάρρυ, είπε τότε ο Χόλμς, φαίνεται πώς έρθηκαν τόν θησαυρό. Πρέπει λοιπόν νά τους παρακολουθήσουμε. Γιατί, έκτός των άλλων, είνε καθήκον μας νά σώσουμε και τη δυστυχισμένη τη Ζαΐρα.

Έμπρός!
Δέν πρόφτασαν όμως νά κάνουν ούτ' ένα έθμα και δέχτηκαν άξαφνα την επίθεσι τεσσάρων ρωμαλέων ανθρώπων, οι όποιοι με μερικά γερά γρειθοκοπήματα που τους κατέφεραν, τους ξάπλωσαν καταγής.

— Σας κρατούμε, κακούργοι!... άκούστηκε τότε μία θροντερή φωνή, που θά μπορούσε ν' άναστήσει και νεκρούς άκόμη.

— Είμαι ο βοηθός του Σέρλοκ Χόλμς!... άρχισε νά διαμαρτύρεται ο Χάρρυ, που είχε άντιληφθή ότι οι τέσσερες εκείνοι άνδρες ήσαν άστυνομικοί. Κυττάχτε εκεί κάτω στο φώς... Εκείνοι είνε οι κακούργοι...

— Αφησέ τα, φιλαράκο, αυτά! είπε στο Χάρρυ κείνος που τόν κρατούσε.

Στο μεταξύ αυτό, ο άστυνομικός που κρατούσε άπ' τo λαιμό τόν Σέρλοκ Χόλμς, άναψε τo κλεφτοφάναρό του. Μόλις όμως άντικρουσε τo πρόσωπο του αίχμαλώτου του, τόν άφησε ελεύθερο, φωνάζοντας, με φωνή γεμάτη έκπληξι:

— "Υψιστε Θεέ!... Ο κύριος Χόλμς!

— Μάλιστα!... Τὰ καταφέρατε μία χαρά! του είπε τότε ο Σέρλοκ Χόλμς. Τo συγχαρητήριά μου! Τρέξτε ωστόσο άμέσως εκεί που είνε τo φώς. "Ίσως προλάβουμε.

Οι άστυνόμοι έτρεξαν άμέσως προς τo μέρος που ήσαν οι κακούργοι. Ο Χάρρυ θέλησε νά τους άκολουθήσει κι' αυτός, άλλ' ο διδάσκαλός του τόν έπιασε άπ' τo χέρι και του είπε:

— Στάσου! Κατά πώςαν πιθανότητα οι κακούργοι μας έχουν στήσει παγίδα!... Κι' αν δέν προσέξουν οι ήλίθιοι αυτοί άστυνόμοι, θά δεχτούν μερικές σφαίρες κατάσαρκα!

Την ίδια στιγμή, μία ξαφνική λάμψη φάνηκε από ένα θάμνο, που

ήταν είκοσι θήματα μακριά απ' τὸ φῶς τῶν κακούργων καὶ συγχρόνως ἀκούστηκε ἕνας πυροβολισμός, τὸν ὁποῖο διεδέχθη μιὰ κραυγὴ πόνου.

— Ἡ σφαῖρα αὐτὴ ἦταν ἀσφαλῶς προωρισμένη γιὰ μένα! ξανάπε ὁ Χόλμς. Μὰ νὰ ποῦ τὴν δέχτηκε ἕνας απ' τοὺς θλάκες ποὺ μᾶς ἐμποδίσανε νὰ πιάσουμε τοὺς κακούργους.

Κατόπιν ὁ Σέρλοκ Χόλμς ἄρχισε νὰ προχωρῇ, μὲ προφύλαξι, πρὸς τὸ θάμνο, απ' τὸν ὁποῖο πυροβολήσανε οἱ κακούργοι. Μὰ ὅταν ἔφτασε ἐκεῖ δὲν βρῆκε κανένα. Πλησίασε τότε στὸ μνημεῖο ποὺ ἀνατινάξανε οἱ κακοποιοὶ κι' ἀφοῦ ἐξέτασε προσεχτικὰ τὸ θάβρο του, εἶπε στὸ βοηθό του:

— Κύτταξε, Χάρρυ! Ὑπάρχει ἐδῶ σκαλισμένη μιὰ θέσι, μέσα στὴν ὁποία χωροῦσε θαυμάσια ἕνα κιβώτιο.

— Μάλιστα, διδάσκαλε, τοῦ ἀπάντησε ἀναστενάζοντας ὁ Χάρρυ. Ἐδῶ ἦταν κρυμμένος ὁ θησαυρός. Αὐτὸ εἶνε βέβαιον.

Βλέποντας κατόπιν τὸν Χόλμς νὰ κάθεται ἀπάνω στὰ συντρίμματα τοῦ μνημείου, τὸν ρώτησε:

— Δὲν θὰ παρακολουθήσουμε τοὺς κακούργους;

— Ὁχι, παιδί μου, ἀπάντησε ὁ ἀστυνομικὸς. Μ' αὐτὸ τὸ σκοτάδι, εἶνε πολὺ ἐπικίνδυνον... Ἀργότερα...

Τὸ Μόρτλακε εἶνε μιὰ ἀπόμερη συνοικία τοῦ Λονδίνου, ἡ ὁποία κατοικεῖται ἀποκλειστικῶς ἀπὸ μαύρους. Κάθε λευκὸς δὲ ποῦ θὰ τολμήσῃ νὰ ἐπισκεφθῇ τὴ συνοικία αὐτή, θὰ γίνῃ δυσμενέστατα δεκτός απ' τοὺς κατοικοὺς της.

Τὰ βράδια οἱ μαῦροι τοῦ Μόρτλακε, ποὺ εἶνε σχεδὸν ὅλοι φορτοεκφορτωταὶ τοῦ λιμανιοῦ πλημμυρίζουν τὰ καπηλεῖα τοῦ καὶ σπαταλοῦν τὸ μεροκάματό τους στὸ πιό.

Πίνουν διάφορα δυνατὰ ποτὰ καὶ διασκεδάζουν μὲ τὶς μαῦρες χορεύτριες, ἡ ὁποῖες χορεύουν «κάκε-οὐάλε» τραγουδώντας συγχρόνως διάφορα τραγούδια τῆς φυλῆς τους.

Τὴν ἐπομένη τῆς νυχτιᾶς, κατὰ τὴν ὁποία ὁ Μαορί καὶ οἱ συνένοχοί του βρῆκαν στὸ νεκροταφεῖο τὴν κρύπτη τοῦ θησαυροῦ τοῦ Φιρμόν, ἕνας ἄνδρας καὶ μιὰ γυναῖκα τρυπώσανε κοντὰ τὸ βράδυ, μέσα σ' ἕνα απ' τὰ πιδ πολυσύχναστα καπηλεῖα τοῦ Μόρτλακε.

Ὁ ἄνδρας κρατοῦσε ἕνα βιολί σφιχτὰ στὴν ἀμασχάλη του. Φοροῦσε ἕνα μακρύτατο παλτό, ποὺ τὸν σκέπαζε ὥς τοὺς ἀστραγάλους του κι' ἕνα πελώριο πλατύγυρο γκρι καπέλλο.

Ἡ γυναῖκα ἦταν ντυμένη μὲ μιὰ μονοκόμματα φούστα, ραμμένη μὲ κόκκινα καὶ πράσινα κομμάτια ὑφάσματος. Τὸ καπέλλο της ἔμοιαζε μὲ πανέρι, γεμάτο ἀπὸ πολύχρωμα λουλουδία καὶ φτερά.

Τὴν εἰσοδὸ τους μέσα στὸ καπηλεῖο τὴν χαιρετήσανε οἱ μαῦροί μὲ ἄγριες κραυγές καὶ ἐνθουσιώδη οὐρλιάσματα.

Μόλις ἔπαψε δὲ τὸ πανδαιμόνιο ἐκεῖνο, ὁ ἄνδρας εἶπε στοὺς θαμῶνες τοῦ κέντρου:

— Κύριοι, σᾶς παρακαλῶ πολὺ, νὰ μοῦ ἐπιστρέψετε νὰ σᾶς διασκεδάσω λιγάκι μὲ τὸ βιολί μου. Εἶμαι ὁ βιολιστὴς Τόμ καὶ ἡ νέα ἀπὸ δῶ εἶνε ἡ ἀνεψιά μου Ζένυ.

Μόλις ἔκανε τὴν δήλωσι αὐτὴ ὁ θεῖος Τόμ, μιὰ θύελλα ζητωκραυγῶν ξέσπασε μέσα στὸ κέντρο τῶν μαύρων:

— Οὐρρα!... Οὐρρα τοῦ θεῖου Τόμ!

— Κυρίες καὶ κύριοι, ξανάπε ὁ θεῖος Τόμ, ὅταν ἠσύχασε κάπως ὁ θόρυβος, ποῖο τραγούδι θέλετε ν' ἀκούσετε; Ἐρχόμαστε, ξέρετε, ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴ.

— Τὸ «Γιάνκιν-ντούντλ»! φώναξαν ὅλοι μαζί.

— Καλὰ λοιπόν! τοὺς εἶπε ὁ θεῖος Τόμ. Ἀφοῦ θέλετε ν' ἀκούσετε τὸ ἐθνικὸ σας τραγούδι, θὰ τὸ ἀκούσετε καλύτερα απ' ὅ,τι τὸ τραγουδοῦνε μέσα στα πλουσιώτερα σαλόνια τοῦ Λονδίνου. Ἡ ἀνεψιά μου, ἡ ὁποία εἶνε ἕνας ἀστέρας τῆς Ὀπερας τοῦ Φρίσκο (τοῦ Ἀγίου Φραγκίσκου), ἦρθε ἐπιτήδες ἐδῶ γιὰ νὰ τραγουδήσῃ στοὺς Ἑγγλέζους τὸ «Γιάνκιν-ντούντλ», ὅπως τὸ τραγουδοῦν στὴν Ἀμερικὴ.

— Ζήτω ἡ Ζένυ! φώναξαν οἱ θαμῶνες.

Ἡ Ζένυ ἀπάντησε μὲ μιὰ δειλὴ ὑπόκλισι στὶς ἐπευφημίες τῶν θαμῶνων καὶ κατὰ τὴν μονορροΐα τοῦ πιό τοῦ της προσέφερε.

Ὁ θεῖος Τόμ, ἐντωμεταξύ, ἄρχισε νὰ παίξῃ στὸ βιολί του ἕνα χορὸ γνωστότατο στοὺς μαύρους, οἱ ὁποῖοι απ' τὸν ἐνθουσιασμό τους ἄρχισαν νὰ τὸν τραγουδοῦν ὅλοι μαζί.

Ὅταν τλείωσε τὸ κομμάτι ὁ θεῖος Τόμ εἶπε στοὺς θαμῶνας:

— Καὶ τώρα, παιδιά μου, τὸ «Γιάνκιν-ντούντλ».

Κι' ἄρχισε ἀμέσως νὰ παίξῃ.

Ἡ Ζένυ συνάδευε αὐτὴ τὴ φορὰ τὸν θεῖο της τραγουδώντας:

Γιάνκιν ντούντλ, τίπ τάπ, Γιάνκιν ντούντλ ντάντι.

Ἡ χαρὰ τοῦ κοινοῦ δὲν εἶχε πειὰ ὅρια στὸ ἀκουσμα τοῦ ἐθνικοῦ τραγουδιοῦ του καὶ σὲ κάθε στίχο ἐξεδήλωνε ἐντονώτερα τὸν ἐνθουσιασμό του. Ὁ βιολιστὴς ἦταν ἀναμφισβητῶς μεγάλος τεχνολογισμὸς. Ἀλλὰ ἂν ἀκούγε κανένας Εὐρωπαῖος τοὺς σπαρρακτικὸς χνίτης. Ἀλλὰ ἂν ἀκούγε κανένας Εὐρωπαῖος τοὺς σπαρρακτικὸς λαρυγγισμοὺς τῆς Ζένυ, θάφευγε σάν νὰ τὸν κυνηγοῦσαν. Κι' ὁ μὴ τὸ ἀκροατήριον ἐνθουσιάζετο περισσότερο, ὅσο ἡ φωνὴ της γινόταν πιὸ διαπεραστικὴ.

Μετὰ τὴν ἐκτέλεσι τοῦ «Γιάνκιν-ντούντλ», ὁ θεῖος Τόμ ἄρχισε νὰ παίξῃ τὸν σκοπὸ τοῦ «κάκ-οὐάλε» κι' ἡ Ζένυ νὰ χορεύῃ, κάνοντας τσακίσματα ποὺ καταγοήτευε τοὺς μαύρους. Τέλος, μέσα σ' ἕνα πανδαιμόνιο ζητωκραυγῶν καὶ χειροκροτημάτων, ἡ νεαρὴ χορεύτρια σωριάστηκε μισολιποθυμισμένη ἀπάνω σ' ἕνα κάθισμα. Οἱ μαῦροι γιὰ νὰ τὴν συνφέρουν τῆς προσέφεραν ἀπὸ ἕνα ποτήρι «ντρίνκς» καὶ ροῦμι, τὰ ὁποῖα ἐκείνη τὰ τράβηξε μονορροΐα.

Ὁ θεῖος Τόμ, ἀκούραστος πάντα, ἄρχισε νὰ παίξῃ κατόπιν ἕνα παλιὸ Ἀφρικανικὸ νανούρισμα κι' οἱ μαῦροι, ὅλοι μαζί, ἄρχισαν νὰ τὸ σιγοτραγουδοῦν. Τὸ ξέρανε ὅλοι, γιὰτὶ μ' αὐτὸ εἶχαν νανουρισθῇ απ' τὶς μητέρες τους.

Στὸ μεταξύ, ἡ Ζένυ, χωρὶς ν' ἀνησυχῇ καθόλου γιὰ τὴν παρουσία τοῦ θεῖου Τόμ, ἄρχισε νὰ χαριεντίζεται, κάπως τολμηρὰ, καὶ νὰ κρυφομιλάῃ μὲ τοὺς θαυμαστάς της. Ἐνὸς ὅμως απ' αὐτοὺς, ποὺ νὰ ἐπερβῇ τὰ ὅρια τῶν φιλοφρονήσεων, τοῦ ἀστράψε ἕνα τόλμησε νὰ ὑπερβῇ τὰ ὅρια αὐτὰ καμνόντανε πῶς δὲν τὰ θέλει ὁ μάστορ σὶὰ μοῦτρα. Ὅλα αὐτὰ καμνόντανε πῶς δὲν τὰ θέλει ὁ θεῖος Τόμ. Ἀξαφὰ ὅμως ἔπαψε νὰ παίξῃ. Καὶ ἀφοῦ ἐγενεψε τῆς ἀνεψιάς του νὰ πάῃ κοντὰ του, φώναξε:

— Κυρίες καὶ κύριοι, σᾶς εὐχαριστῶ. Τὰ χειροκροτήματα κι' ἡ ἐπευφημίες σας μὲ σκλαβώσανε. Τὴν εὐμένειά σας δὲν θὰ τὴν ξεχάσω ποτέ.

Καὶ πρὶν οἱ μαῦροι προφτασούν καλά-καλά νὰ τοῦ ρίξουν στὸ καπέλλο του μερικὰ νομίσματα, βγῆκε ἔξω.

Ὁ ἀνεψιὰ του τὸν ἀκολούθησε.

Ὅταν ἀπομακρυνθήκανε ἀρκετὰ απ' τὸ καπηλεῖο, ὁ θεῖος Τόμ, ποὺ δὲν ἦταν ἄλλος ἀπὸ τὸν Χόλμς, γύρισε λίγο τὸ κεφάλι του πρὸς τὰ πίσω κι' ἔρριξε μιὰ ἐρευνητικὴ ματιά στὸ δρόμο. Κι' ἀφοῦ βεβαιώθηκε πῶς δὲν τοὺς παρακολουθοῦσε κανεὶς, ρώτησε τὴν ἀνεψιά του, ἡ ὁποία δὲν ἦταν ἄλλη... παρὰ ὁ μαθητὴς τοῦ Χάρρυ, θαυ-

μασίως μεταμφιεσμένος.

- Λοιπόν, τί έμαθες, Χάρρυ, από τους μαύρους;
- "Ό,τι θέλαμε να μάθουμε, διδάσκαλε!
- "Εμαθες πού είναι το σπίτι του Μαορί;
- Μαλιστα! Κάθεται έδω κοντά, στην όδον Λαΐτερ σίρ.
- Θά τον θρούμε σήμερα εκεί;
- "Όχι. Πάνε δυο μέρες πού δεν τον είδε κανείς.
- Και για την Ζαΐρα, τί έμαθες;
- Τίποτε. Κανείς δεν την είδε.

Ο Σέρλοκ Χόλμς τότε έπαψε να θαδίζει γρήγορα και κουρδίζοντας το βιολί του άρχισε να μονολογεί:

— Ποιός μπορεί να ξέρη ποτέ τί γίνεται μέσα σε μιά μαύρη ψυχή, σαν του Μαορί;

Ο ΠΙΦ Ο ΓΑΛΑΖΙΟΣ

Ο Σέρλοκ Χόλμς κι' ο βοηθός του, παίζοντας στον δρόμο διάφορα μουσικά κομμάτια, φτάσανε τέλος μπροστά σ' ένα από-μερο κι' έρημικό σπίτι.

— Αυτό είναι το σπίτι του Μαορί! μουρμούρισε ο Χάρρυ, τρίζοντας από θυμό τα δόντια του. Και αν ήξερα ακόμα πώς μάς έχουν στήσει παγίδα, θά έμπαινα μέσα. Δεν μπορώ να φύγω από δω, χωρίς τη Ζαΐρα...

— Υπομονή, Χάρρυ, υπομονή! τον διέκοψε ο διδάσκαλός του. Σκέψου μόνον πώς οι κακοϋργοι είναι φρόνιμοι, ότι τα υπολογίζουν όλα και ότι μπορεί να την πάθη κανείς απ' τους δυο μάς. "Ας πάμε λοιπόν κοντά στην πόρτα, χωρίς να πάσουμε να παίζουμε.

"Όταν φτάσανε μπροστά στην πόρτα, ο Σέρλοκ Χόλμς άρχισε να παίξει μιά απ' τις αφρικανικές εκείνες μελωδίες, στής οποίας το άκουσμα συγκινείται ή ψυχή κάθε μαύρου. Την έπαιξε όμως όλόκληρη, χωρίς κανένα απ' τα παράθυρα του κατάσκότεινου εκείνου σπιτιού ν' άνοιχτεί, χωρίς να προβάλλη κανείς.

— "Αδικά πήγε ο κόπος μάς, Χάρρυ, μουρμούρισε τότε ο Σέρλοκ Χόλμς. Ο Μαορί έφυγε, μαζί με το φίλο του και την Ζαΐρα.

— Και δεν θά μπορούμε μέσα στο σπίτι; τον ρώτησε ανήτυχος ο Χάρρυ.

— Θά μπορούμε μήπως θρούμε κανένα ίχνος του, του άπάντησε ο Σέρλοκ Χόλμς.

Κι' αφού κύτταξε δεξιά κι' άριστερά, άνοιξε μ' ένα αντικλεϊδι την πόρτα.

Μπήκανε μέσα άθόρυβα και άρχισαν να προχωρούν, με κάθε προφύλαξη. Άλλά δεν υπήρχε ψυχή εκεί μέσα. Δεν άντελήφθησαν τίποτε το ύποπτο δεν άκούσανε τον παραμικρότερο θόρυβο. Μιά νεκρική σιωπή βασίλευε μέσα στο ισόγειο και στον πρώτον όροφο, πού έρευνήσανε.

Τότε ο Σέρλοκ Χόλμς άναψε το κλεφτοφάναρό του κι' άρχισε να έρευνά λεπτομερώς τα δωμάτια, τα όποια ήσαν γεμάτα από σκουπίδια και παληόρρουχα.

— "Εφυγαν για πάντα απ' έδω οι κακοϋργοι, είπε άξαφνα στον βοηθό του, δείχνοντάς του μερικά κουρελιασμένα ρούχα.

— Και ή Ζαΐρα ήταν έδω! φώναξε την ίδια στιγμή ο Χάρρυ, κρατώντας στα χέρια του μιά χτένα. Θυμάμαι καλά, διδάσκαλε, ότι την χτένα αυτή την φορούσε ή Ζαΐρα.

— Ναι, αλλά δεν θρήκαμε τίποτε πού να μάς βοηθήση να ανακαλύψουμε τα ίχνη τους, άπάντησε ο Σέρλοκ Χόλμς. Οι κατεργά-

ρδες είναι σ' όλα προβλεπτικοί... Μολατούτα δεν είναι δυνατόν να βρίσκονται μακριά. Ο λίγος καιρός πού πέρασε δεν το έπιτρέπει αυτό. Πέρασαν μονάχα 24 ώρες απ' τη στιγμή πού πήραν στην κατοχή τους τον θησαυρό. Είναι αδύνατον να φύγανε απ' έδω προτού να ξημερώση, δηλαδή πριν από δώδεκα ώρες. Το πιθανώτερον μάλιστα είναι να φύγανε για τη Γαλλία, ή όποία είναι ή πλησιέστερη με μάς ξένη χώρα. Βέβαια, για κεί φύγανε, γιατί εκεί μπορούν και άσφαλέστερα να κρυφτούν και εύκολώτερα να πουλήσουν τον θησαυρό.

Αφού έρευνήσανε, χωρίς κανένα αποτέλεσμα, τον πρώτον όροφο και το ισόγειο, αποφασίσανε να ψάξουνε και στο υπόγειο. "Αρχισαν λοιπόν να κατεβαίνουν μιά σαραβαλιασμένη σκάλα, κρατώντας τα μαντήλια στις μύτες τους, απ' την βρώμα πού ανέβαινε από κεί κάτω.

Κατεβαίνοντας δεν άκουσαν κανένα θόρυβο, όταν όμως φτάσανε στο τελευταίο σκαλοπάτι, άκουσαν άξαφνα ένα μισοπνιγμένο θογγητό και σταματήσανε. Σε λίγο ξανακούσανε το ίδιο θογγητό και τότε ο Σέρλοκ Χόλμς άναψε το κλεφτοφάναρό του λέγοντας:

— Κάποιος κινδυνεύει... Μάς άκουσε και ζητάει να τον βοηθήσουμε.

— Ναι, ναι, τον βλέπω! φώναξε ο Χάρρυ.

Και ρίχτηκε προς το μέρος, όπου ήταν ξαπλωμένος ένας άνθρωπος.

Μόλις έφτασε από πάνω του ο Χάρρυ και τον κύτταξε καλά, σφησε μιά κραυγή γεμάτη έκπληξι κι' είπε στον διδάσκαλό του:

— Είναι ο ψευτοαστυνόμος πού μου κλεψε την Ζαΐρα, διδάσκαλε!

Η κατάσταση του ψευτοαστυνόμου ήταν κυριολεκτικώς άπελπιστική. Δεν ήταν μόνον γερά φιμωμένος και δεμένος χειροπόδαρα. Ένα γερό σχοινί ήταν περασμένο στο λαιμό του, σε θηλεία, και δεμένο σ' ένα χαλκά στερεωμένο άπάνω στον τοίχο.

Τα πόδια του ήσαν κι' αυτά δεμένα στο κατώφλι της πόρτας. "Όλ' αυτά ήσαν υπολογισμένα μ' έναν τέτοιο τρόπο, ώστε και την ελάχιστη κίνησι αν έκανε ο δυστυχής θά σραγγαλιζότανε.

Ο Σέρλοκ Χόλμς, μόλις έφτασε κοντά του κι' είδε τον κίνδυνο πού διέτρεχε, έβγαλε άμέσως το μαχαίράκι του και μ' αυτό του άπέκοψε τα δεσμά του.

"Αν κι' έλευθερώθηκε όμως ο ψευτοαστυνόμος, με μεγάλη δυσκολία μπορούσε ν' άναπνεύση. "Όποιος θά τον έβλεπε θάλεγε πώς ψυχορραγούσε.

— Νερό, φέρε γρήγορα νερό, Χάρρυ! φώναξε ο Σέρλοκ Χόλμς στον βοηθό του, άνασηκώνοντας ελαφρά τον ψευτοαστυνόμο και άδειάζοντάς του μέσα στο στόμα, μ' ένα μικρό μπουκαλάκι, λίγο κοδινάκι. Πρέπει να κάνουμε τ' αδύνατα δυνατά να τον ξαναφέρουμε στη ζωή. Ξέρει όλα τα μυστικά του Μαορί άσφαλώς. Θά μάθουμε και πού είναι ή Ζαΐρα.

Ο Χάρρυ, σαν άστραπή έτρεξε έξω και ξαναγύρισε μ' έναν κουβά νερό. Το όνομα της ώμορφης κρεολής τοϋχε δώσει φτερό.

Σε λίγο ο Σέρλοκ Χόλμς, με τις κατάλληλες έντριβές του, κατάρθωσε να συνεφέρη κάπως τον μισοαναίσθητο εκείνον άνθρωπο.

— Χάρρυ, φώναξε τότε χαρούμενος ο διάσημος αστυνομικός στο βοηθό του, έλέπεις πού κινεί τα μέλη του; Αυτό θά πη ότι άρχισε να κυκλοφορή το αίμα του όπωσδήποτε κανονικά. Μπορούμε τώρα να τον μεταφέρουμε επάνω. "Ελα...

Τον μεταφέρανε σ' ένα δωμάτιο του πρώτου πατώματος και τον

Ξαπλώσανε άπάνω σ' ένα παληό κρεβάτι. Έκεί ο Σέρλοκ Χόλμς άρχισε νά τόν περιποιήται, σάν ένας έμπειρος γιατρός.

— 'Η κατάστασί του δέν είνε καλή, Χάρρυ, γύρισε καί εΐπε ά-
ξαφνα ο Σέρλοκ Χόλμς στο θοηθό του. Σϋ, ωστόσο, πρέπει νά πäs
στο σπiti. Έτοιμάσέ μου τή βαλίτσα μου. 'Ισως ταξιδεύουμε. Μπο-
ρείς μάλιστα καί νά κοιμηθής. Έχουμε καιρό ως τó μεσημέρι.

— Καί σϋ, διδάσκαλε; τόν ρώτησε ο Χάρρυ.

— Έγώ θά μείνω έδω. Αυτός ο δύστυχος θ' άργήση νά συνέλθη
τελείως κι' έτσι θά λαγοκοιμηθώ κι' έγώ, άπάνω σ' αυτή τήν καρέ-
κλα. Πήγαινε καί κύτταξε νά τά έτοιμάσης δλα...

Κάμποσην ώρα μετά τήν άναχώρησι του Χάρρυ, ο ψευτοαστυνό-
μος συήλθε καί μόλις άνοιξε τά μάτια του κι' είδε πώς ο σωτήρ
του ήταν ο διασημότερος άστυνομικός τής Άγγλίας, ψιθύρισε κα-
τάπληκτος:

— 'Ο κ. Χόλμς!

— Εΐσθε καλά, τώρα; τόν ρώτησε με ήρεμο τόνο ο Χόλμς.

— Μάλιστα, κ. Χόλμς! του άπάντησε εκείνος, κυττάζοντάς τον
μ' εύγνωμοσύνη. 'Ωστε σεις με σώσατε;

— Ναί, για νά σäs ξεπληρώσω τó «καλό» πού μου κάνατε...
πού μου κλέψατε δηλαδή τή Ζαΐρα! του άπάντησε με ειρωνικό τόνο
ο Χόλμς.

— 'Ο άρρωστος τότε, μ' ένα πικρό χαμόγελο στά χείλη, ψιθύρισε:
— 'Ο Μαορί με διέταξε νά τήν κλέψω. Ήταν άρχηγός μου κι'
ώφειλα νά τόν ύπακούσω.

— 'Ο Σέρλοκ Χόλμς τόν κύτταξε κατάμματα καί τόν ρώτησε:
— 'Ωστε είν' αλήθεια ότι βρήκατε γθές τó βράδυ τó θησαυρό
του γέρο-Φιρμόν στο νεκροταφείο του Ούεστμίνστερ;

— 'Ο άρρωστος στήν έρώτησι αυτή του διασήμου άστυνομικού δέν
άπάντησε άμέσως. 'Υστερα όμως άπό μιά λιγδλεπτή σιωπή, κατανι-
κώντας κάθε δισταγμό, εΐπε μ' αποφασιστικό τόνο:

— Ναί, πού νά πάρη ο διάβολος!

— 'Ωστε ο Μαορί πήρε όλόκληρο τó θησαυρό; Ξαναρώτησε ο
Σέρλοκ Χόλμς.

— 'Ο ψευτοαστυνόμος τότε, τρίζοντας τά δόντια του κι' άφρίζον-
τας άπ' τή λύσσα του, φώναξε:

— Μά τόν πράσινο διάβολο, θά μου πληρώση αυτό πού μου κάναε,
κ. Χόλμς. Νάσαι γι' αυτό σίγουρος!... Με ξέρεις καλά, πι-
στεύω, ε;

— 'Ω!... Βέβαια! Σέ ξέρω καλά! του εΐπε τότε ο Σέρλοκ
Χόλμς μ' ένα ειρωνικό χαμόγελο. Εΐσαι ο Ζάκ Μπόουν, ο έπιλεγό-
μενος Πιφ ο Γαλάζιος. Θυμάμαι πώς καταδικάστηκες κάποτε για
μιά διάρρηξι.

— Μάλιστα!... Έγώ είμαι καί σäs προτείνω νά δεχθίτε τή συ-
νεργασία μου!... Δέχεστε νά σäs βοηθήσω καί νά κάνουμε μοι-
ρασιά;

— Δέν λέω όχι!... Άλλά τί μερδικό θέλετε;

— Άπλούστατα: Σεις θά πάρετε τή Ζαΐρα, κι' έγώ τó Μαορί.

— Άν θρούμε καί τó θησαυρό θά μου δώσετε ό,τι σεις θά θελήσετε.
Μικρά πράγματα πάντως... 'Όσα χρειάζονται νά θρέξω τó λαρύγ-
γι μου για δυό μερόνυχτα! Τί λέτε;

— Δέν είνε παράλογες ή άπαιτήσεις σου!

— 'Ω! κύριε Χόλμς, φώναξε άμέσως ο άρρωστος, εΐσθε ο δι-
καίότερος άπ' όλους τούς ανθρώπους. Δέν πρέπει τίποτε νά κρύβη

κανείς άπό σένα καί γι' αυτό σέ βεβαιώ πώς, όταν θρέθηκα δεμέ-
νος στο ύπόγειο, έσäs σκέφθηκα, ως τόν μόνο σωτήρα μου! Μη σäs
φαίνεται αυτό άπίστευτο... Καί πρέπει άκόμα νάστε σίγουρος ότι ο
Πιφ ο Γαλάζιος δέν είνε άχάριστος. Δέν ξεχνάει ποτέ τó καλό πού
του κάναν... Ρωτήστε με ό,τι θέλετε... Είμαι έτοιμος νά σäs ά-
παντήσω.

— Πώς ο Μαυρος κατάφερε νά σέ δέση;

— Με μέθυσε ο άτιμος! Μ' έκανε, με τó συμπάθειο, σάν γου-
ρουνι!... Στην άρχή είχαμε συμφωνήσει νά μοιράσουμε τά κοσμή-
ματα καί τή μικρή. Άργότερα όμως, έπειδή αυτός ήθελε για λο-
γαριασμό του μόνον τή μικρή, δέχτηκε νά μου δώση τó μεγαλύτε-
ρο μέρος του θησαυρού. Τήν τελευταία μας συμφωνία τήν κάναμε
άφου βρήκαμε τó θησαυρό, κι' ένω τά πίναμε σάν φίλοι. Ήπιαμε,
θυμάμαι κάμποσα ποτήρια, όταν άξαφνα μ' έπιασε μιά ζάλη κι' έ-
πεσα κάτω... Έρριξε ναρκωτικό ο άνάνδρος, μέσα στο ποτήρι μου.
Ήξερε καλά πώς άλλοιώτικα...

— Άλλά γιατί δέν σέ σκότωσε, όπως σκότωσε τó Φιρμόν;

— Είνε δεισιδαίμων ο Μαορί, γι' αυτό δέν με σκότωσε. Δέν τολ-
μά νά σκοτώση τούς ανθρώπους άπ' ευθείας, αλλά τούς έξοντώνει
με διάφορα άλλα μέσα. Τόν γέρο-Φιρμόν άξαφνα τόν ξεμπέρδεψε μ'
ένα παράξενο τρόπο. Έβγαλε στήν πανοπλία του γέρου ένα φαρμα-
κερό βέλος, με τó όποιο τρυπήθηκε κατά τύχη ο Φιρμόν καί πέθα-
νε. Έτσι νομίζει, ο Μαορί, ότι δέν είνε άπολύτως υπεύθυνος για
τίς άνθρωποκτονίες πού κάνει. Τό ίδιο έκανε καί με μένα. Μ' άφησε
δεμένον κι' άν πέθαινα, κατά τήν αντίληψί του, δέν θάφταιγε αυτός.
Έχει, καθώς έλέπετε, δική του συνείδησι. 'Όσο για μένα, μεταξύ
μας, κ. Σέρλοκ, δέν έχω συνείδησι.

— Καλά, όλ' αυτά, μά δέν μου λές, πού είνε τώρα;

— Στο Παρίσι.

— Πήγε εκεί νά πουλήση τά κοσμήματα που έκλεψε;

— 'Όχι άκόμα.

— Γιατί;

— Γιατί ξέρει πώς τόν κυνηγάτε καί φοβάται μήπως είδοποιή-
σετε τήν Παρισινή άστυνομία.

— Τί θά κάμη τότε;

— Θά περιμένη νά περάση ή μπόρα, νά ξεχασή κάπως ή υπό-
θεσις αυτή.

— Λαμπρά! Μπορείς τώρα νά μου πής κάτι;

— Ευχαρίστως, κ. Χόλμς. Ρωτήστε με ό,τι θέλετε.

— Πού έχει κρυμμένο τόν θησαυρό ο Μαορί;

— Πού θά τόν κρύψη φτάνοντας στο Παρίσι, θέλετε νά πητε.

— Άκριβώς.

— Νά σäs τó πω. Ξέρετε τίς κατακόμβες του Παρισιού, τίς γε-
μάτες φέρετρα καί νεκροκόκκαλα;

— Φυσικά.

— Έκεί κάτω λοιπόν θά κρύψη τά κοσμήματα ο Μαορί, όσο νά
βρῇ καιρό νά τά πουλήση.

— Στίς κατακόμβες!...

— Ναί, κ. Χόλμς, γιατί σäs φαίνεται παράξενο;

— Γιατί ξέρω καλά πώς όποιος κατέβει στίς κατακόμβες αυτές
χάνεται. Είνε σωστός λαθούρινθος εκεί κάτω. Πολλοί χάθηκαν ως
τώρα. Καί γι' αυτό άκριβώς ή Παρισινή άστυνομία, έβγαλε κι' έχτι-
σαν τελευταία τήν είσοδό τους.

— 'Ο Πιφ ο Γαλάζιος γέλασε σατανικά.

— Πφ!... άπάντησε. Αυτά τά λένε οι άστυνομικοί. Γιατί τόσο

Ξέρουν, τόσο λένε. Μά ή κατακόμβες έχουν δυο εισόδους.

— Τί; Δυο εισόδους;

— Άκριβώς, κ. Χόλμς. Ή μία βρίσκεται σ' ένα έρημο μέρος, έξω απ' τὸ Παρίσι. Εἶνε μιὰ τρύπα βάθους 30 μέτρων. Όποιος πέσει σ' αὐτή, τσακίζεται. Ἀλλά καὶ νὰ μὴν τσακιστῇ, χάνει τὸ δρόμο καὶ δὲν βγαίνει πια ἀπὸ κεῖ μέσα. Τὸν τρώνε τὰ ποντίκια τῶν κατακομβῶν, πῶναι μεγάλα σὰν γάτες. Αὐτὴ τὴν τρύπα ἔφραξε γύρω ἡ ἀστυνομία.

— Κι' ἡ ἄλλη εἴσοδος; ρώτησε ὁ Χόλμς.

Ὁ Πίφ ὁ Γαλάζιος δίστασε γιὰ μιὰ στιγμή.

Κατόπιν ὅμως εἶπε, σὰν νὰ μιλοῦσε μόνος του:

— Μπᾶ!.. Δὲν βαρύνεται... Ἀφοῦ ὁ Μισορί μοῦπαίξε μιὰ τέτοια βρωμοδουλειὰ καὶ σεις με σώσατε, πρέπει νὰ σὰς τὰ πῶ ὅλα, πρέπει νὰ ἐκδικηθῶ...

— Λοιπὸν; ρώτησε ἀνυπόμονα ὁ Χόλμς.

— Λοιπὸν, ἀπάντησε ὁ Πίφ ὁ Γαλάζιος, ξέρετε τὸ Φράχτη τῆς Κολάσεως;

— Τὸν ξέρω,, εἶπε ὁ Χόλμς.

— Ἐκεῖ λοιπὸν βρίσκεται ἡ δεύτερη εἴσοδος τῶν κατακομβῶν, ἡ γνωστὴ μονάχα στοὺς ἀπάχηδες.

— Ποῦ ἀκριβῶς;

— Θὰ σὰς δώσω ἀμέσως νὰ καταλάβετε, κ. Χόλμς.

— Σ' ἀκούω, λέγε...

— Λοιπὸν, ἐκεῖ πέρα, στὴν ἐρημιὰ, εἶνε χτισμένο ἓνα παληόσπιτο στὸ ὁποῖο συχνάζουν οἱ τρομερώτεροι ἀπάχηδες τοῦ Παρισιοῦ. Στὸ ἀπάχικο αὐτὸ κέντρο, ποὺ λέγεται «Αἱματοβαμμένος Ἀπάχης», βρίσκεται ἡ δεύτερη εἴσοδος τῶν κατακομβῶν. Ἡ εἴσοδος αὕτη εἶχε κλεισθῇ ἐπίσης ἀπὸ χρόνια κι' ἦταν τελειῶς ἀγνωστὴ. Οἱ ἀπαχιδες ὅμως τὴν ἀνακαλύψανε, καὶ γιὰ νὰ τὴν ἀνοίξουν, χωρὶς νὰ τοὺς πάρη χαμπάρι ἡ ἀστυνομία, στήσανε ἀπάνω απ' αὐτὴ τὸ κέντρο τους. Μιὰ μυστικὴ καταπακτὴ ὁδηγεῖ στὴν εἴσοδο τῶν κατακομβῶν. Κατέβηκα κι' ἐγὼ κάποτε στὶς κατακόμβες κι' εἶδα τρομερὰ πράγματα σ' αὐτές. Ἡ δαιδαλώδεις στοές στοές, οἱ ἀπάχηδες ἔχουν πολ- λοὶ χαθῇ, γιατί δὲν σημειώσανε τὸ πέρασμά τους, οἱ ἀπάχηδες ἔχουν τίς κρύπτες τους. Ὁ κάθε ἀπάχης ἔχει καὶ τὴν δική του κρύπτη, ποὺ δὲν τὴν μαρτυράει σὲ κανέναν. Ἐκεῖ ἔχει τὴν κρύπτη του κι' ὁ Μισορί. Εἶμαι σίγουρος, ὅτι ἐκεῖ θὰ πάη νὰ κρύψῃ τὸν θησαυ- ρὸ τοῦ γέρου Φιρμόν.

— Εἶνε σωστὸ αὐτὸ ποὺ λές; τὸν διέκοψε ὁ Σέρλοκ Χόλμς. Ἐ- κεῖ θὰ κρύψῃ τὸν θησαυρὸ; Ξέρεις ὅμως νὰ μοῦ εἰπῇς τί θὰ τὴν κἀνῃ τὴν Ζαΐρα;

— Ναι. Μοῦ τὸ εἶπε, γιατί ἦταν σίγουρος πὼς δὲν θὰ βγῶ απ' ἐδῶ ζωντανός..

— Πές μου... Τί σοῦ εἶπε; Ξαναρώτησε ἀνήσυχος ὁ Χόλμς.

— Θὰ τὴν πουλήσῃ! ἀπάντησε ὁ Πίφ ὁ Γαλάζιος.

Ὁ Σέρλοκ Χόλμς στὸ ἄκουσμα αὐτῶν τῶν λόγων ἀνατρίχια- σε, σὰν νὰ τὸν δάγκασε φίδι φαρμακερὸ. Τινάχτηκε ὀρθίως καὶ σφίγγοντας τίς γροθιές του, φώναξε:

— Τὸ τέρας!... Νὰ μὴ με λένε Χόλμς, ἂν δὲν τὴν σώσω απ' τὰ χέρια του!...

Κι' ἄρχισε νὰ βηματίζει νευρικά, ἀπάνω-κάτω.

Ὁ κακοῦργος τὸν παρακολουθοῦσε με τὰ κουρασμένα βλέμμα-

τά του, μ' ἓνα τρόπο ποῦδειχνε πὼς κάτι ἤθελε ἀκόμα νὰ τοῦ πῇ. Δυὸ-τρεῖς φορές μάλιστα, ἔκανε νὰ μιλήσῃ, ἀλλὰ δίστασε.

— Κύριε Χόλμς, φώναξε τέλος, με φωνὴ ραγισμένη.

— Τί θέλεις, Πίφ; τὸν ρώτησε ὁ ἀστυνομικὸς, σταματώντας μπροστά του.

— Διψῶ, κ. Χόλμς... Δὲν μπορῶ νὰ κάνω χωρὶς πιστό. Δώστε μου λίγο καὶ σὰς ὀρκίζομαι ὅτι...

— Καλὰ... καλὰ... τὸν διέκοψε ὁ Σέρλοκ Χόλμς. Ξέρω πὼς δὲν μπορεῖς νὰ ζήσης χωρὶς πιστό. Θὰ σοῦ δώσω, ἀλλὰ μὴ θιάζε- σαι. Κοιμήσου λίγο στὸ μεταξύ. Ὁ νεαρὸς φίλος μου δὲν θ' ἀργή- σῃ νάρθῃ καὶ τότε θὰ σοῦ ἀγοράσουμε ὅσο ἀλκοὸλ θέλεις.

— Εὐχαριστῶ, κύριε Χόλμς!... Θὰ κάνω ὅπως μοῦ εἶπατε! φώ- ναξε ὁ Πίφ ὁ Γαλάζιος.

Κι' ἀφοῦ γύρισε πρὸς τὸν τοῖχο, ἀποκοιμήθηκε.

ΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΗΣ ΛΕΥΚΗΣ ΣΑΡΚΟΣ

ΜΕΣΑ στὸ πολυτελέστατο ἐπιπλωμένο δωμάτιο ἐνὸς σπιτιοῦ στὴν ὁδὸν Ἀντουανέττας, στὸ Παρίσι, στὴν ἐξώπορτα τοῦ ὁ- ποῦ διαβάζε κανεὶς τὴν ἐπιγραφή «Λ α μ α ρ κ, κ α θ η- γ η τ ῆ ς τ ῆ ς Ὡ δ ι κ ῆ ς», ἓνας κύριος καλοντυμένος θημά- τιζε νευρικά καὶ μονολογοῦσε:

— Τέτοια ἀναποδιὰ δὲν τὴν περίμενα!... Νάχω ἄφθονο ἐμπό- ρευμα καὶ νὰ μὴν μπορῶ νὰ τὸ τοποθετήσω πουθενά. Πὼς διάβολο μπορεσε κι' ἀνακάλυψε τὰ ἴχνη μου ἡ ἀστυνομία, ποῦ κοιμώτανε ὡς τώρα, δὲν μπορῶ νὰ τὸ καταλάβω!... Κι' ὡστόσο δὲν ἔπεσα, διάβολε, σὲ καμμιὰ γκάφα. Ἀσφαλῶς ὁ διάβολος μῆκε στὴ μέση καὶ με κατατρέχει!...

Ἀξάφνα ὅμως ἔπαψε νὰ μονολογῇ καὶ στάθηκε ἀνήσυχος.

— Χτυπάνε τὸ κουδοῦνι τῆς ἐξώπορτας, εἶπε. Δὲν ἀποκλείεται νᾶναι ἀστυνομικοί. Ἀλλὰ δὲν βαρύνεται, θὰ τοὺς ξεγελάσουμε ὁ- πως πάντα.

Καὶ γύτησε ἓνα ἡλεκτρικὸ κουδοῦνι.

Ἀνοίξε τότε μιὰ πλαγινὴ πόρτα καὶ πρόβαλε, μέσα ἀπὸ ἓνα δωμάτιο μιὰ νέα κοπέλλα, τραγουδώντας μιὰν ἄρια ἀπὸ κάποιο μελόδραμα.

Ἀμέσως κατόπιν μῆκε μέσα ἡ ὑπηρετρία τοῦ σπιτιοῦ, συνο- δεύοντας στὸ γραφεῖο τοῦ κ. καθηγητοῦ ἓναν ὑψηλόσωμο καὶ κομ- ψότατο κύριο, ποὺ φοροῦσε μονύελο.

Ὁ κ. καθηγητῆς, ἀπορροφημένος δὴθεν απ' τὸ τραγοῦδι τῆς ψευτομαθητριάς του, καμώθηκε πὼς δὲν ἀντελήφθη τὴν εἴσοδο τοῦ ἐπισκέπτου μέσα στὸ γραφεῖο του. Κατόπιν δέ, διακόποντας τὸ τραγοῦδι τῆς μαθητριάς του, τῆς φώναξε:

— Εὔγε σας, δεσποινίς! Εὔγε σας!... Πρῶτὴ φορὰ διαπιστώ- νω μιὰ τέτοια ἀλματική πρόοδο!... Ἐχῶ πεποιθῆσι πὼς σὲ λίγον καιρὸ θὰ μπορῆς ἀφ᾽εἰς νὰ ἐμφανισθῇς μπροστὰ καὶ στὸ πιδὲ ἀπαι- τητικὸ κοινόν!...

Ὁ ἐπισκέπτης γιὰ νὰ φανερῶσιν τὴν παρουσίαν σου ξερόβηξε ἐλαφρὰ καὶ τότε ὁ κ. καθηγητῆς τινάχτηκε πρὸς τὰ πίσω καὶ φώ- ναξε με φωνὴ γεμάτη ἐκπληξι:

— Ἀ!... Ἦρθε λοιπὸν κανεὶς καὶ θέλει νὰ με ἰδῇ;

— Μάλιστα, κ. καθηγητά. Εἴμ' γώ, ὁ μαρκήσιος Μοντρόζα, τοῦ ἀπάντησε ἀμέσως ὁ φιλόσωμος ἐπισκέπτης του.

Καὶ προχωρώντας με σταθερὸ βῆμα στάθηκε περήφανα μπρο- στά του.

— Κύριε μαρκήσιε, σε ποιὰ εὐτυχῇ σύμπτωσι ὀφείλω τὴν τιμητικὴ γιὰ μένα ἐπίσκεψί σας; τὸν ρώτησε ὁ κ. καθηγητῆς, κάνοντάς του μιὰ θαθεῖα ὑπόκλισι.

— Δὲν ξέρω, κ. καθηγητά, ἂν μὲ θυμᾶστε, τοῦ ἀπάντησε μ' ἐπιβλητικὸ τόνο ὁ μαρκήσιος. Γνωριστήκαμε ἐδῶ καὶ λίγα χρόνια στὸ «Καφέ-Ρουαγιάλ». Μὰς συνέστησε ὁ στρατιωτικὸς ἀκόλουθος τῆς Χ... πρεσβείας.

— Ω, θεέβαια, ἦταν πολὺ γνωστός μου ὁ κύριος, ποὺ λέτε... Τὸν θυμάμαι πολὺ καλὰ... Ἀλλὰ...

— Τότε, κ. καθηγητά, πρέπει νὰ μὲ θυμᾶστε κι' ἐμένα!... τὸν διέκοψε μ' ἕνα εἰρωνικὸ τόνον ὁ μαρκήσιος.

Ὁ καθηγητῆς ἀνατρίχιασε ἐλαφρά, καὶ κυττάζοντας μὲ μισόκλειστα μάτια τὸν ἐπισκέπτη του, τοῦ εἶπε μ' ἕνα διστακτικὸ τόνο:

— Ἀλλὰ... δὲν σὰς θυμάμαι. Σὰς τὸ θεθαῖω αὐτὸ στὸ λόγο τῆς τιμῆς μου!... Δὲν σὰς θυμάμαι καθόλου...

— Δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ ὀρκιζόμαστε, κ. καθηγητά... Γιὰ νὰ μὴ χάνουμε μάλιστα τὸν καιρὸ μας, σὰς λέω, ὅτι ἦρθα ἐδῶ γιὰ ἕνα κορίτσι...

— Γιὰ ἕνα κορίτσι!... ἄφησε μιὰ μισοπιγμένη ἀπὸ φόβο καὶ θυμὸ μαζὺ φωνὴ ὁ κ. Λαμάρκ.

Καὶ τρέμοντας σύγκορμος ἀπ' τὴ λύσσα του, συνέχισε:

— Ἀλλὰ γιὰ ποιόν; Γιὰ ποιόν μὲ περνάτε;

— Γιὰ τὸν «δὴ θεν» καθηγητῆ Λαμάρκ! τοῦ ἀπάντησε ὁ μαρκήσιος τονίζοντας κάθε μιὰ λέξι του ξεχωριστά.

— «Δὴ θεν» καθηγητῆ;... Ἀλλὰ, κύριε μαρκήσιε, ἔχετε λάθος. Ἐγὼ μάλιστα διδάσκω ἐντελῶς δωρεάν. Παίρνω ἀγόρια καὶ κορίτσια ποὺ ἔχουν ταλέντο, τὰ μορφώνω καὶ τ' ἀναπτύσσω καὶ σὲ λίγον καιρὸ...

— Τὰ στέλνετε, φίλτατε καθηγητά, στὸ ἐξωτερικόν, μὲ τὴν πρόφασιν, ὅτι θὰ κάνουν καλλιτεχνικὴ περιοδεία. Ἔτσι τὰ παραδίδετε στὴν ἀτιμία!... τὸν διέκοψε ὁ μαρκήσιος μ' αὐστηρὸ τόνο.

Ὁ κ. Λαμάρκ στὸ ἄκουσμα αὐτῶν τῶν λόγων ἄρχισε νὰ τρέμει σύγκορμος καὶ νὰ μισανοίγῃ τὸ στόμα του, χωρὶς ὅμως νὰ θγαλῇ ἀπ' αὐτὸ οὔτε μιὰ λέξι. Τὸ πρόσωπό του εἶχε γίνει κατακίτρινο καὶ στὰ βλέμματά του ὑπῆρχε μιὰ ἔκφρασι τρόμου.

— Τί λέτε λοιπόν, κ. καθηγητά; τοῦ ξανᾶπε ὁ μαρκήσιος, κυττάζοντάς τον κατάματα. Δὲν νομίζετε ὅτι πρέπει νὰ ρίξετε τὴ μάσκα σας καὶ νὰ μοῦ παρουσιάσῃτε ὅπως πραγματικὰ ἦσαστε, δηλαδή σὰν ἕνας ἐμπορομεσίτης τῆς λευκῆς σαρκός;

Ὁ ψευτοκαθηγητῆς προσπάθησε κάτι νὰ πῇ, ἀλλὰ δὲν τὰ κατάφερε.

— Μὴ φοβώσαστε ὅμως. Δὲν θὰ πάθετε τίποτε. Σὰς θεθαῖω, ὅτι δὲν θὰ σὰς ἐλάψω, συνέχισε ὁ μαρκήσιος χαμογελώντας καὶ παίζοντας τὸ μονύελό του.

Καὶ πηγαίνοντας ἀκόμη περισσότερο κοντά του, τὸν ρώτησε:

— Θυμώσαστε τὰ δυὸ μικρὰ κορίτσια ποὺ στείλατε στὴ Βίλλα κάποιου ἑκατομμυριούχου, τάχα γιὰ νὰ τραγουδήσουν ἕνα ντουέττο;

— Ἐχετε δίκιο, κ. μαρκήσιε, τοῦ ἀπάντησε μ' ἕνα αποφασιστικὸ τόνο ὁ κ. Λαμάρκ. Δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ προχωρήσετε. Ὁμολογῶ ὅτι μὲ γνωρίζετε καλὰ... Εἶμαι πρόθυμος νὰ σὰς ἐξυπηρετήσω... Μπορεῖτε νὰ μοῦ πῆτε τί ἐπιθυμεῖτε;

— Βαρέθηκα τίς λευκές, κύριε Λαμάρκ, τὸν διέκοψε ἄξαφνα ὁ μαρκήσιος. Τώρα θέλω μιὰ ξένη, μιὰ μαύρη. Ὅχι ὅμως καθ'αυτὸ μαύρη, ξέρετε...

— Βαρέθηκα τίς λευκές, κύριε Λαμάρκ, τὸν διέκοψε ἄξαφνα ὁ μαρκήσιος. Τώρα θέλω μιὰ ξένη, μιὰ μαύρη. Ὅχι ὅμως καθ'αυτὸ μαύρη, ξέρετε...

— Βαρέθηκα τίς λευκές, κύριε Λαμάρκ, τὸν διέκοψε ἄξαφνα ὁ μαρκήσιος. Τώρα θέλω μιὰ ξένη, μιὰ μαύρη. Ὅχι ὅμως καθ'αυτὸ μαύρη, ξέρετε...

— Βαρέθηκα τίς λευκές, κύριε Λαμάρκ, τὸν διέκοψε ἄξαφνα ὁ μαρκήσιος. Τώρα θέλω μιὰ ξένη, μιὰ μαύρη. Ὅχι ὅμως καθ'αυτὸ μαύρη, ξέρετε...

— Βαρέθηκα τίς λευκές, κύριε Λαμάρκ, τὸν διέκοψε ἄξαφνα ὁ μαρκήσιος. Τώρα θέλω μιὰ ξένη, μιὰ μαύρη. Ὅχι ὅμως καθ'αυτὸ μαύρη, ξέρετε...

— Βαρέθηκα τίς λευκές, κύριε Λαμάρκ, τὸν διέκοψε ἄξαφνα ὁ μαρκήσιος. Τώρα θέλω μιὰ ξένη, μιὰ μαύρη. Ὅχι ὅμως καθ'αυτὸ μαύρη, ξέρετε...

— Βαρέθηκα τίς λευκές, κύριε Λαμάρκ, τὸν διέκοψε ἄξαφνα ὁ μαρκήσιος. Τώρα θέλω μιὰ ξένη, μιὰ μαύρη. Ὅχι ὅμως καθ'αυτὸ μαύρη, ξέρετε...

— Βαρέθηκα τίς λευκές, κύριε Λαμάρκ, τὸν διέκοψε ἄξαφνα ὁ μαρκήσιος. Τώρα θέλω μιὰ ξένη, μιὰ μαύρη. Ὅχι ὅμως καθ'αυτὸ μαύρη, ξέρετε...

— Χμ! καταλαβαίνω... Σὰς ἐννοῶ πληρέστατα, κ. μαρκήσιε, μουρμούρισε ὁ ψευτοκαθηγητῆς τοῦ πιάνου σκεπτικός. Χθὲς μάλιστα, συνέχισε δυνατῶτερα, μοῦ κάνανε μιὰ τέτοια πρότασι, ἀλλὰ τὴν ἀπέρριψα. Τὸ δυστύχημα ὅμως δὲν εἶνε ἀναπανόρθωτο. Μπορεῖ νὰ γίνη ἡ δουλειά μας. Ξέρω τὴν διεύθυνσι τοῦ σωματεμπορίου.

— Ἀ!... Γιὰ πέστε μου λοιπόν τί μπορεῖ νὰ γίνη... φώναξε ὁ μαρκήσιος, μὲ φωνὴ γεμάτη ἀνυπομονησία.

— Πρόκειται γιὰ μιὰ νέα κρεολή, τὸν πληροφόρησε ὁ Λαμάρκ χαρούμενος. Μιὰ νέα ποὺ γεννήθηκε ἀπὸ λευκὸ πατέρα καὶ μητέρα μιγάδα.

Ἡ πληροφορία δὲν ἐπέτυχεν τὸ ἀποτέλεσμα ποὺ περίμενε ὁ ψευτοκαθηγητῆς. Ὁ μαρκήσιος ὄχι μόνον δὲν ἐνθουσιάστηκε, ἀλλὰ πιθύρισε μ' ἕναν ἀποκαρδιωτικὸ τόνο:

— Πῆ! Ποιὸς ξέρει ἀπὸ ποῦ τὴν περιμάζεψαν...

Ὁ «εὐσυνείδητος» ἔμπορος ὅμως βιάστηκε νὰ διαμαρτυρηθῇ.

— Ἀ, ὄχι! Ὅχι, κύριε μαρκήσιε! φώναξε σὰν νὰ εἶχε προσβληθῇ. Ἐκεῖνος ποὺ μοῦκανε τὴν πρότασι αὐτὴ εἶνε ἀπὸ καιρὸ γνωστός μου. Χρόνια τώρα συνεργαζόμαστε μ' αὐτὸν καὶ ποτὲ δὲν θυμάμαι νὰ μοῦφερε σκάρτο πράγμα. Θὰ δεχόμουν μάλιστα τὴν πρότασί του γιὰ τὴν κρεολή, ἂν δὲν μοῦ ζητοῦσε μιὰ ὑπέρογκη τιμή!...

— Ἡ τιμὴ γιὰ μένα δὲν ἔχει καμμιά σημασία, ὅταν ἀξίζη ἡ γυναικί, ἐδήλωσεν ὁ μαρκήσιος.

Κι' ἀφοῦ σκέφτηκε μιὰ στιγμὴ, ξανᾶπε:

— Νὰ μοῦ τὴν προμηθεύσετε, κ. Λαμάρκ.

— Εὐχαρίστως, κύριε μαρκήσιε. Ἐλάτε αὐριο τὸ θράδυ, πστεύω ὅς τότε νὰ τὰχω κανονιστὲ μὲ τὸ Μαῦρο.

— Σὺμφωνοι, κ. καθηγητά. Θάρθω ἐδῶ αὐριο τὸ θράδυ, εἶπε ὁ μαρκήσιος στὸ σατανικὸ σωματέμπορο καὶ ἀφοῦ τὸν χαιρέτησε, προχώρησε πρὸς τὴν πόρτα.

Σὲ λίγο ὁ μαρκήσιος θρискόταν στὸ δρόμο. Στάθηκε ἐκεῖ στὴν ἄκρη τοῦ πεζοδρομίου καὶ περίμενε νὰ περάσῃ κανένα ἀμάξι.

— Εἶχε δίκιο ὁ Πίφ ὁ Γαλάζιος, ἄρχισε νὰ μουρμουρίζει, σκουπίζοντας τὸ μόνεγκλ του. Εὐτυχῶς ποὺ ἐπισκέφθηκα τὸ Λαμάρκ. Ἔτσι θὰ προλάβω νὰ σώσω τὴ Ζαΐρα ἀπὸ τὰ ἄτιμα σχέδια τοῦ Μαορί...

Κι' ὁ Σέρλοκ Χόλμς, γιὰ αὐτὸς ἦταν μετεμφιεσμένος σὲ κομπότατο μαρκήσιο, μπήκε σ' ἕνα ἀμάξι, χωρὶς ν' ἀντὶληφθῇ ἕναν μαῦρο ποὺ τὸν παρακολουθοῦσε.

Μόλις μπήκε μέσα στὸ δωμάτιό του, ὁ Σέρλοκ Χόλμς ρώτησε τὸν βοηθό του:

— Χάρρυ, γύρισε ὁ Πίφ;

— Ὁχι, κ. Χόλμς. Ἀπ' τὸ πρῶτ φάχνει στὶς παληές συνοικίες γιὰ νὰ βρῇ τὰ ἴχνη τοῦ Μαορί.

— Ἀλήθεια, Χάρρυ, ἡ δίψα τῆς ἐκδικήσεως ποὺ αἰσθάνεται ὁ Πίφ ἐναντίον τοῦ Μαορί μὰς ἔχει ἐξυπηρετήσῃ πάρα πολὺ. Πρέπει νὰ ὁμολογήσουμε, ὅτι χωρὶς τὸν μεθύστακα αὐτόν, δὲν θὰ εἴσκαμε ποτὲ τὰ ἴχνη τῆς Ζαΐρας. Λοιπόν...

Δὲν πρόφτασε ὅμως ὁ Σέρλοκ Χόλμς νὰ συνεχίσι. Ἡ πόρτα ἀνοίξε ἀπτόμα καὶ ὤρμησε μέσα ὁ Πίφ ὁ Γαλάζιος σὰν θύελλα. Στάθηκε στὴ μέση τοῦ δωματίου καὶ σκουπίζοντας τὸν ἰδρώτα του, φώναξε μὲ φωνὴ ποὺ διακοπτόταν ἀπ' τὸ βαθὺ ἀγκομαχητό του:

— Κύριε Χόλμς, ἔτρεξα γιὰ νὰ σὰς εἰδοποιήσω, ὅτι θὰ συμβῇ μεγάλο κακὸ, ἂν δὲν τὸ προλάβετε.

— Κύριε Χόλμς, ἔτρεξα γιὰ νὰ σὰς εἰδοποιήσω, ὅτι θὰ συμβῇ μεγάλο κακὸ, ἂν δὲν τὸ προλάβετε.

— Κύριε Χόλμς, ἔτρεξα γιὰ νὰ σὰς εἰδοποιήσω, ὅτι θὰ συμβῇ μεγάλο κακὸ, ἂν δὲν τὸ προλάβετε.

— Κύριε Χόλμς, ἔτρεξα γιὰ νὰ σὰς εἰδοποιήσω, ὅτι θὰ συμβῇ μεγάλο κακὸ, ἂν δὲν τὸ προλάβετε.

— Κύριε Χόλμς, ἔτρεξα γιὰ νὰ σὰς εἰδοποιήσω, ὅτι θὰ συμβῇ μεγάλο κακὸ, ἂν δὲν τὸ προλάβετε.

— Κύριε Χόλμς, ἔτρεξα γιὰ νὰ σὰς εἰδοποιήσω, ὅτι θὰ συμβῇ μεγάλο κακὸ, ἂν δὲν τὸ προλάβετε.

— Κύριε Χόλμς, ἔτρεξα γιὰ νὰ σὰς εἰδοποιήσω, ὅτι θὰ συμβῇ μεγάλο κακὸ, ἂν δὲν τὸ προλάβετε.

Καὶ μόλις ἀποτελείωσε τὰ λόγια αὐτά, ἄρπαξε μιὰ μπουκάλα ρακὶ ποὺ ἦταν ἔπάνω σ' ἓνα κομὸ καὶ τὴν ἄδειασε ὥς τὸν πάτο, μὲ νορροῦφι!

— Τί τρέχει, λοιπόν; τὸν ρώτησε ὁ Σέρλοκ Χόλμς ἀνήσυχος.

— Λίγη ὑπομονὴ καὶ θὰ τὸ μάθετε, τοῦ ἀπάντησε ὁ Πίφ, παίρνοντας μιὰ θαθεῖα ἀναπνοή.

Κι' ὀρθώνοντας κατόπιν περήφανα τὸ κρομὶ του, συνέχισε μ' ἕνα θριαμβευτικὸ τόνο:

— Ἀνακάλυψα τὸ κρησφύγετο τοῦ Μαορί... Ἔχει καὶ τὴ Ζαΐρα μαζί του. Βεβαιώθηκα ἀκόμη πρὶν ἀνακαλύψω τὴ φωνή του, ὅτι μιὰ φορὰ μονάχα εἶχε βγῆ ἔξω ἀπ' αὐτήν. Φοβάται φαίνεται νὰ κυκλοφορῇ ἔξω ἐλευθερά. Κι' αὐτὴ τὴ φορὰ ποὺ βγῆκε ἔξω, πῆγε ἀσφαλῶς στὸ σπίτι τοῦ παληανθρώπου τοῦ Λαμάρκ. Δὲν ἔχω καμμιά ἀμφιβολία γι' αὐτό. Τὸν ξέρω τόσο καλά... Σκέφτηκα ἀκόμη ὅτι, κι' ἂν ἀκόμα δὲν συμφώνησε στὴν τιμὴ μὲ τὸν Λαμάρκ γιὰ τὴ μικρούλα, πάλι θὰ ξαναπήγαινε νὰ τὸν ἐπισκεφθῇ, γιὰ νὰ τοῦ πωλίσῃ τὴ Ζαΐρα. Ἔτσι, ἀποφάσισα νὰ περιμένω ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι του, ὥσπου νὰ ξαναβγῇ. Καὶ πραγματικὰ ἐγίνε αὐτὸ ποὺ περίμενα, δυὸ ὁλόκληρες ὥρες. Τὸν εἶδα νὰ βγαίνει ἀπ' τὴν κρυψὼνα του κι' ἔτσι μοῦρθε νὰ ριχτῶ ἀμέσως ἔπάνω του καὶ νὰ τὸν πνίξω. Κρατήθηκα ὅμως καί, κρυμμένος καθὼς ἤμουνα, τὸν εἶδα νὰ προχωρῇ γρήγορα πρὸς τὸ κέντρο τῆς πόλεως. Τὸν πῆρα τότε ὑποψία. Πολλὲς φορὲς νόμισα πὼς μὲ κατάλαβε ὅτι τὸν παρακολουθοῦσα, γιατί ὁ ἄθλιος, πότε πῆγαινε σιγὰ σὰν γέρος καὶ πότε σὰν νὰ τὸν κυνηγοῦσαν. Κάθε τόσο μάλιστα, κάνοντας τάχα πὼς ξεσκόνιζε τὸν ὦμο του, γύριζε τὸ κεφάλι του κι' ἔρριχνε καμμιά ματιὰ πρὸς τὰ πίσω. Τέλος σταμάτησε μπροστὰ στὴν ἐξώπορτα τοῦ Λαμάρκ καὶ σήκωσε τὸ χέρι του γιὰ νὰ χτυπήσῃ τὸ κουδοῦνι ἀλλ' ἀμέσως τὸ κατέβασε καὶ μὲ γρήγορα βήματα πῆγε καὶ κρύφτηκε κάτω ἀπὸ μιὰ διπλανὴ πόρτα. Σχεδὸν τὴν ἴδια στιγμή εἶδα ν' ἀνοίγῃ ἡ πόρτα τοῦ Λαμάρκ καὶ νὰ βγαίνετε σεῖς, κ. Χόλμς.

— Καὶ τότε τί ἐγίνε, Πίφ; τὸν ρώτησε ὁ Σέρλοκ Χόλμς, καταταραγμένος. Μὲ ἀνεγνώρισε;

— Βέβαια, κ. Χόλμς. Μόλις σὰς εἶδε νὰ μπαίνετε μέσα στ' ἀμάξι, ξετρύπωσε ἀπ' τὴν πόρτα ποὺ ἦταν κρυμμένος κι' ἀντὶ νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν Λαμάρκ, ἔφυγε σὰν νὰ τὸν δάγκασε λυσσάρικο σκυλί. Εἶμαι μάλιστα σίγουρος ὅτι παραιτήθηκε ἀπ' τὸ σχέδιό του νὰ πωλήσῃ τὴ Ζαΐρα, γιατί φοβάται καμμιά ἐνέδρα σας.

— Καὶ τί λὲς τώρα, Πίφ; Τί θὰ τὴν κάνῃ τὴν Ζαΐρα; τὸν ρώτησε ὁ Σέρλοκ Χόλμς.

— Εἶμαι βέβαιος, ὅτι μιὰ καὶ δὲν μπορεῖ νὰ τὴν πωλήσῃ στὸν Λαμάρκ, θὰ τὴν ξεφορτωθῇ μ' ἄλλον τρόπο.

— Δηλαδή... Λὲς νὰ τὴν σκοτώσῃ! φώναξε ὁ Χάρρυ κατακίτρινος στὸν Πίφ.

— Ναί, ἀπάντησε ὁ κακοποιός, μὲ βεβαιότητα.

— Μὰ δὲν εἶπες πὼς εἶνε δεισιδαίμων; τὸν ξαναρώτησε ὁ Χάρρυ.

— Βέβαια... Ἀλλὰ πάντα βρίσκει τρόπο νὰ ξεμπερδεύῃ τὰ θύματα του. Ξεχνᾷ τί μοῦκανε ἐμένα;

Ὁ Σέρλοκ Χόλμς ποὺ στὸ μεταξύ αὐτὸ εἶχε μεταμφιεσθῇ σὲ παραγγελιοδόχο, πλησίασε τὸν Πίφ τὸν Γαλάζιο καὶ τὸν διέκοψε, φωνάζοντάς του μ' αὐστηρὸ τόνο:

— Ἄσ' τις ἱστορίες, Πίφ, καὶ πὲς μου γρήγορα, ποῦ κάθεται ὁ Μαῦρος!

— Στὴν ὁδὸν Μποντεμπέλλο 13, κ. Χόλμς.

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Ἡ συνέχεια.

4 Τρίτες άότρες

βάς κάμνον
πάντοτε
νά φαίνεσθε

40 ετών

Κυρίες μου
τό **FIXOL** είναι εκείνο που
δά δάς κάμη νά μή άποφρίδετε ποτέ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΝ ΚΑΛΛΟΝΗΣ

Χαμαρακη
ΣΤΑΔΙΟΥ 37 ΤΗΛ. 23-208

